

CodeX: programozási rovat indul a CD-n!

A magazinhoz
PC-t mellékelünk

PC WORLD

3 CD

TESZTÖZÖN
VÁSÁRLÁSI TANÁCSOK
50 TERNÉK

SZÁMÍTÁSTECHNIKAI MAGAZIN 12. ÉVFOLYAM 2. SZÁM 2003. FEBRUÁR ÁRA: 1200, ELŐFIZETÉSSEL: 972 FT

Ajándék teljes verzió:
AutoArchiver 2.5
Archiváljon könyvedet és
automatikusan!

Ajándék teljes verzió:
Ausztrália és Óceánia
A Földrészek sorozat
új epizódja!

HULLJON A FÉRGESÉ!

ÓRIÁSTESZT: VÍRUSVÉDELMI SZOFTVEREK

MOST NYERJEN!
SAMSUNG
152s LCD
MONITORT

PC-ZÁRSZERVIZ

MEGKERESSÜK ELVESZETT JELSZAVÁT!

33 CSAPÁS

PC-S KATASTROFÁK MEGOLDÁSAI

KIÜZETÉS

KÜLSŐ MEREVLEMEZES MEGOLDÁSOK

Tuner-kártyák tesztje - Legjobb ingyenes programok - Egértuning
Windows XP trükkök - Hangfelvétel- és hangszóró-tipppek - Magyar Photoshop 7

ITDG

CD MELLÉKLETEK

Kétharmados többség 12. oldal
 Februári számunk három CD-jéről sem maradhat le a szokásos két teljes verzió. Földrészek sorozatunk újabb epizódját adhatjuk közre, ezúttal *Ausztrália és Óceánia* gazdagítja a multimédiás könyvespolcot. Irodai alkalmazásaink sorát most egy automatikus archiváló program, az *AutoArchiver* bővíti – segítségével közbenjárásunk nélkül készül a háttérben fontos állományainkról biztonsági másolat. Ne feledjék a *Panda Antivirus Titanium* változatát sem frissíteni, az e havi kód megtalálható a 16. oldalon!

FRISS

20. oldal

A hazai számítástechnikában történt események, újdonságok, érdekes termékek a világ minden tájkáról, valamint ízelítő az üzletekben kapható kínálatból.

SZOFTVER

Februári ajándékaink 36. oldal
 CD-mellékletünk tartalmából választottunk ki jó egynéhány olyan ingyenesen használható vagy kipróbálható programot, amely a CD-másolás, a grafika, a rendszerfinomítás vagy éppen a zenelejátszás területén jelszedik.

2002 legjobbjai / Ingyensarok 44. oldal
 A 2002-es esztendő legjobbjait gyűjtöttük egy csokorba – összeállításunkban a WebAttack szoftvergyűjtemény szerinti legnépszerűbb ingyenesen használható programok közül válogattunk.

Redmondi médiáhatalom / Microsoft Media Player 9 46. oldal
 A Microsoft a béta-változatokat már régóta nyilvánosan is letölthetővé tette. Januárban azonban elkészült, s nagy lendülettel újtára indul az új médiaplatform, amellyel a cég erősíteni szándékszik pozícióját ezen a piacon.

Vidám ajándékcsoomagok / Windows XP Winter Fun Packs 48. oldal
 Múlt év decemberében a Microsoft úgy gondolta, ajándékkal lepi meg a Windows XP-használókat. A négy teljesen ingyenes csomagot a hangzatos *Winter Fun Packs* néven jelentették meg, az XP különböző területeit célozva meg.

Videózás alapfokon / Microsoft Windows Movie Maker 2 50. oldal
 A Movie Maker a Windows Millennium Editionben debütált, majd szinte változatlan formában került be a Windows XP-be. Bár az alapvető funkciókat jól ellátta, ráért a ráncfelvarrás.

Komolyság helyett erő / Ulead PhotoImpact 8 52. oldal
 A Ulead fotószerkesztő alkalmazását egyre komolyabban kell vennünk. Használható alternatívát keresve a nagy – és sokszor drága – képszerkesztő szoftverek között érdemes egy hosszabb pillantást vetni a PhotoImpactre.

PDF, ahogy mi szeretjük / Adobe Acrobat 5 CE 54. oldal
 Az elmúlt néhány esztendőben az Adobe által kitalált PDF (Portable Document Format) formátum fokozatosan számítógépes életünk része lett. Az Adobe legújabb „PDF-készítő” alkalmazása,

48. oldal

62. oldal

az Acrobat 5 végre magyar nyelven is napvilágot látott!

A mi fotószerkesztőnk / Adobe

Photoshop 7 CE 56. oldal
 A számítógépes fotószerkesztés sokak számára egyet jelent a Photoshoppal. A legújabb, hetes verzió még tavaly piacra került, most pedig elkészült a CE változat.

Versenyben maradni / McAfee

VirusScan Professional 7.0 58. oldal
 Szeptemberi beharangozó cikkünk után kíváncsian vártuk, hogy a McAfee által ígért újítások, változtatások mennyire teszik hatékonyabbá a programot, és hogyan alakul az örök verseny a két meghatározó vírusölő program – a McAfee VirusScan és a Norton AntiVirus között.

Szavakon túl / Microsoft

Visio 2002 60. oldal
 A Visio hosszú ideje egyike a legjobb üzleti grafikai rendszereknek, s mint ilyen, komoly hiányt pótol a redmondi termékpalettán.

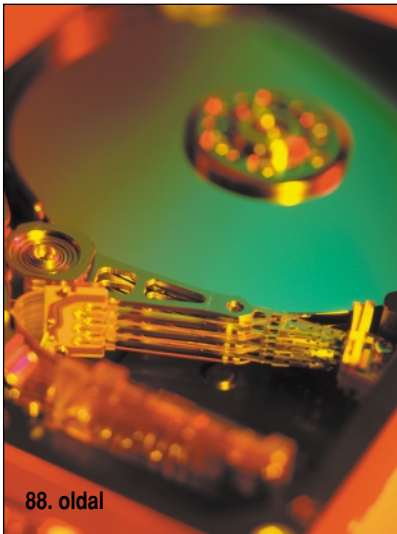

FÓKUSZ

Hulljon a férgese! / Vírusvédelmi szoftverek tesztje

A vírusvédelmi rendszerek a számítógépen megbújva figyelik annak működését. Hogy pontosan mit tudnak, mire képesek, általában akkor kerül előtérbe, ha már megtörtént a baj. Pedig nem árt, ha előre tisztában vagyunk azzal, hogy mire számítsunk, amikor élesben kell helyreállítani a rendszert, vagy éppen a legértékesebb dokumentumainkat vírusmentesíteni.

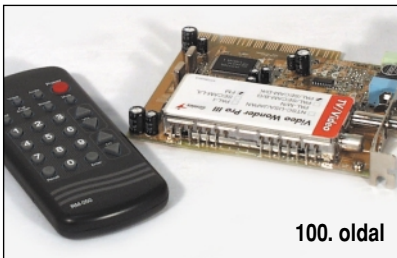
70. oldal

88. oldal

92. oldal

100. oldal

Fix iksz! /

DirectX 9-sebességteszt 62. oldal
Most, közvetlenül a megjelenés után azt vizsgáltuk, milyen hatással van az új DirectX a „régit”, 8-as verzióhoz készült alkalmazások futási sebességére.

Szó, szó, szó... / Encyclopaedia

Britannica 2003 64. oldal
Teszteltük az enciklopédiák között etalonnak számító Encyclopaedia Britannica 2003 kiadásának DVD-változatát.

Multimédia / CD-ROM ajánló 66. oldal
Vegyes felvágott a legújabb multimédiás korongokból.

A PC WORLD AZ IDG COMMUNICATIONS (USA) CÉGHEZ, A VILÁG LEGNAGYOBB SZÁMÍTÁSTECHNIKAI KIADÓJÁHOZ KAPCSOLÓDIK. AZ IDG COMMUNICATIONS TÖBB MINT 260 KIADVÁNYT JELENTET MEG 68 ORSZÁGBAN. A KIADÓ SAJTÓTERMÉKEIT HAVONTA MINTEGY 50 MILLIÓAN OLVASSÁK. AZ IDG COMMUNICATIONS TAGVÁLLALATAI VALAMENNYIEN HOZZÁJÁRULNAK AZ IDG HÍRSZOLGÁLTATHOZ, AMELY ONLINE MÓDON, NAPONTA SZOLGÁLTATJA A NEMZETKÖZI SZÁMÍTÁSTECHNIKAI HÍREKET.

FÓKUSZ

2002 legjobbjai /

A PC World kedvencei 78. oldal
2002 elején jelent meg első, valamelyest rendhagyó összeállításunk az előző év legjobbjaiból. Akkor azt fundáltuk ki, hogy a bennünk legmélyebb nyomot hagyó termékeket, technológiákat jutalmazzuk, és természetesen megosztjuk önökkel a miérteket is. Ötletünk bevált, és – úgy tűnik – hagyománnyá érett.

HARDVER

Kívül tágasabb / Külső merevlemez

megoldások 82. oldal
A külső hordozható háttértárolók azon túlmenően, hogy könnyűszerrel kikapcsolhatók, és ily módon csendesebb munkakörülmények között dolgozhatunk, bármikor a hónunk alá csaphatók. Sok esetben azonban még így is körülményes az adatok távolra cipelése – tesztünkben kiderül, hogy melyik a legjobb megoldás.

RAID-en és most /

Mi is az a RAID? 88. oldal
Sokan talán meg is lepődnének, ha tudnák, mennyi mindenre képes egy RAID-es „gyári extra”, ezért utánajártunk a dolognak.

Halljuk a különbséget! / Hogyan válasszunk hangrendszert?

..... 92. oldal
Cikkünkkel segíteni kívánunk a leendő vásárlóknak, hogy azt kapják, amit elképzeltek maguknak, igényeiknek megfelelően. Kitérünk zenehallgatáshoz, játékok élvezetéhez és DVD-nézéshez használatos hangfalakra is.

Az úr hangjai /

TerraTec Aureon 7.1 Space 98. oldal
Még szinte alig barátkoztunk meg az 5.1-es hangzással, máris nézhetünk új hangrendszer után, mert megérkeztek az új, nyolccsatornás térhangzást támogató hangkártyák.

Korongműhely /

Bravo Disk Publisher 99. oldal
Ma már nagyon olcsón megoldhatjuk otthoni kapacitásgondjainkat egy CD-író segítségével, ám már egy kisebb vállalkozás is megtapasztalhatja, milyen körülményes lehet akár egy tucat lemez is házilag előállítani.

Több mint tv /

PCI tunerok tesztje 100. oldal
Rá kellett döbbernünk, hogy a tévéadás képét ablakban vagy teljes képernyőn megjelenítő kártyák sokat fejlődtek az utóbbi időben. Cikkünk révén megismerheti a legtöbb jelenleg kapható tévékártyát és az újabban felvonultott extra funkciókat.

Papír nélküli iroda / Xerox-tervek

a dokumentumkezelésben 113. oldal
Néhány éve már, hogy az elektronikus adatfeldolgozás fejlődésével sokan gyászéneket kezd-

tek a hagyományos irodai módszerek, köztük a papír alapú dokumentumkezelés felett – úgy tűnik, ez nagyon korai volt.

BIZTONSÁG

Vírusok terjedésének megakadályozása /

Otthoni, irodai biztonság 114. oldal
Új sorozatot indítunk, amelyben a Windows XP és az Office XP biztonsági megoldásaival szeretnénk megismertetni az olvasót.

ENCIKLOPÉDIA

Csevegő /

Tanuljunk beszélni „internetül”! ... 116. oldal
Az interneten emberek kommunikálnak, akik nem bitekkel és bájtokkal táplálkozó gépek, hanem valós érzelmeiket, vágyaikat, szenvedélyeiket kifejező hús-vér emberek. De vajon hogyan vihetünk érzelmeiket mondandónkba?

TIPPEK ÉS TANÁCSOK

PC-zárszerviz /

Megtalálható az elveszett jelszó! ... 118. oldal
Elfelejtett egy fontos jelszót? Nem tud belépni az operációs rendszerbe? Megváltoztatta a jelszavát, de nem emlékszik, mire? Semmi gond! Cikkünkben sok-sok trükköt és eszközt mutatunk be.

Segélyvonal /

Őnök kérdezték 124. oldal

Windows XP-tanácsok /

Az XP sem habos torta! 130. oldal
A Windows XP sajátosságaival foglalkozó kérdésekre adunk választ.

33 csapás /

A leggyakoribb problémák 134. oldal
Cikkünkben csokorba szedjük néhányat az örökzöld problémákból. Érdekes az újságot kéznél tartani, hogy ha bármelyik előbukkan, könnyen és gyorsan úrrá lehessünk rajta.

Egérhidomítás / Mutatóeszközünk

karbantartása 142. oldal
A PC talán legkevésbé becsült tartozéka az egér. Most bemutatunk néhány trükköt, amelyekkel még barátságosabbá tehetjük a működését.

Adunk a véleményére!

Bár Látószög rovatunkat eredetileg lapunk munkatársainak véleménynyilvánítási fórumának szántuk, úgy gondolom, ez most megfelelő hely a velünk kapcsolatos történések tisztázására. Úgy látszik, remek ötlet volt kissé érdes nyelvű olvasónk levelét

Gyors Reagálású Tépészeti Mélykutató Gárdánk elvégezte a szükséges méréseket, és arra a következtetésre jutott, hogy sajnos meglehetősen sok az olyan CD-tasak, amelynek a perforálása nem szakad.

betenni előző számunk levelezési rovatába, mert kellőképpen felkorbácsolta a kedélyeket. Levelek tucatjai érkeztek a szerkesztőségbe, javarészt mellettünk kardoskodó olvasóinktól, de akadtak olyanok is, akik megerősítették: a CD-tasakok valóban nehezen téphetők ki.

Gyors Reagálású Tépészeti Mélykutató Gárdánk elvégezte a szükséges méréseket, és arra a következtetésre jutott, hogy sajnos meglehetősen sok

az olyan CD-tasak, amelynek a perforálása nem szakad. Így már értjük olvasóink aggodalmát, hiszen ezeket a példányokat mi magunk sem tudtuk segédeszköz nélkül úgy eltávolítani, hogy a tasakok továbbra is ellássák tárolófunkciójukat.

Dupla tasakos megoldásunk azért vált szükségessé, mert így „nyitottak” lehettünk, és önök már az újságárusnál is belelapozhattak a *PC World*-be.

Mivel azonban már jó ideje nem két, hanem három lemez mellékletünk van, kénytelenek vagyunk újra nejlonzacskóba zárni a lapot. (Ennek gyakorlati oka van: a páratlan számú melléklet nem lehet dupla tasakba csomagolni, ezáltal a lapba sem lehet bekötni.)

Eddig úgy gondoltuk, továbbra is maradunk az elegáns megoldásnál, de a problémát jelenleg úgy szüntethetjük meg a leghamarabb, ha – egyelőre – sutba dobjuk elképzelésünket. Mostantól kezdve, amíg páratlan számú CD-t találnak a lapban, a *PC World* és minden melléklete újra nejlonzacskóban kerül forgalomba – a „szingli” CD-tasakok nem lesznek beragasztva a magazinba. Amikor pedig ismét páros számú mellékletünk lesz, újra megpróbálkozunk a perforált változattal – természetesen kényszerrel ügyelve a perforálás minőségére.

Szintén e havi újdonságunk a kétoldalas, aprócska felmérőlap. Ha az egyik oldalát (az előfizetői kartont) kitöltve eljuttatja hozzánk, könnyedén csatlakozhat hűséges olvasótáborunkhoz. A túlolaldalán lévő kérdésekre adott válasza pedig sokat segít munkánkban. Természetesen nem kell előfizetnie ahhoz, hogy hangot adjon véleményének – mindenképpen nagyon szívesen várjuk meglátásait. Hasonlóképpen biztatom önöket: írják meg a *PC World*-del kapcsolatos észrevételeiket, javaslataikat a velemeney@pcworld.hu e-mail címre.

Bognár Ákos

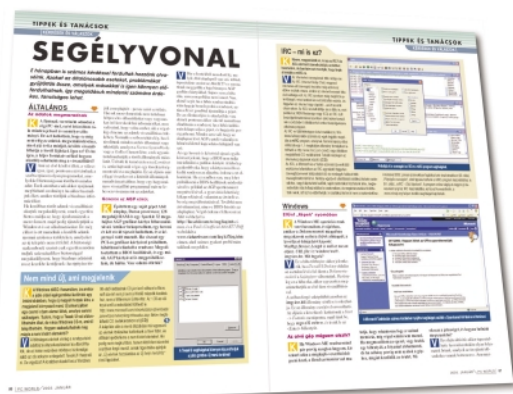
AZ INTERNATIONAL DATA GROUP (IDG) A VILÁG VEZETŐ SZÁMÍTÁSTECHNIKAI KIADÓJA. AZ ALÁBBI LISTÁN AZOKAT A KIADVÁNYOKAT SOROLJUK FÖL, AMELYEK AZ IDG KIADÁSÁBAN VAGY KÖZREMŰKÖDÉSÉVEL JELENNEK MEG, SZERTE A NAGYVILÁGBAN.

ARGENTÍNA: COMPUTERWORLD ARGENTINA, INFOWORLD ARGENTINA; AUSZTRÁLIA: COMPUTERWORLD AUSTRALIA, AUSTRALIAN PC WORLD, AUSTRALIAN MACWORLD, PROFIT, INFORMATION DECISIONS, RESELLER, NETWORK WORLD; AUSZTRIA: COMPUTERWELT ÖSTERREICH; ÁZSIA: COMPUTERWORLD HONG KONG, COMPUTERWORLD SOUTHEAST ASIA, COMPUTERWORLD MALAYSIA; BRAZÍLIA: DATANEWS, MUNDO IBM, MUNDO UNIX, PC MUNDO, PUBLISH; BULGÁRIA: COMPUTERWORLD BULGARIA, EDI WORLD, PC WORLD EXPRESS; CHILE: COMPUTERWORLD, INFORMATICA; CSEHORSZÁG: COMPUTERWORLD, PC WORLD; DÁNIA: CAD/CAM WORLD, COMMUNICATIONS WORLD, COMPUTERWORLD, COMPUTERWORLD FOCUS, COMPUTERWORLD UDDANELSE, LAN WORLD, LOTUS WORLD, MACINTOSH PRODUKTKATALOG, MACWORLD, PC WORLD, PC WORLD PRODUKTGUIDE, WINDOWS WORLD; ECUADOR: PC WORLD ECUADOR; EGYESÜLT ÁLLAMOK: AMIGAWORLD, CABLE IN THE CLASSROOM, CIO, COMPUTER BUYING WORLD, COMPUTERWORLD, DIGITAL NEWS, DOS RESOURCE GUIDE, ELECTRONIC NEWS, FEDERAL COMPUTER WEEK, GAMEPRO, INCIDER/A+, IDG BOOKS, INFOWORLD, LOTUS, MACWORLD, MOMENTUM, NETWORK WORLD, NEXTWORLD, PC GAMES, PC WORLD, PC LETTER, PUBLISH, RUN, SUMERIA, SUNWORLD, SWATTPRO; EGYESÜLT KIRÁLYSÁG: PC ADVISOR, LOTUS MAGAZIN, MACWORLD; EGYIPTOM: PC WORLD MIDDLE EAST, COMPUTERWORLD MIDDLE EAST; FINNORSZÁG: MIKROPC, TIETOVERKKO; FRANCIAORSZÁG: COMPUTER DIRECT DISTRIBUTIQUE, GOLDEN MAC, INFOC, LANGUAGES & SYSTEMS, LE GUIDE DU MONDE INFORMATIQUE, LE MONDE INFORMATIQUE, TELECOMS & RESEAUX INTERNATIONAL; FÜLÖP-SZIGETEK: COMPUTERWORLD, PC WORLD; GÖRÖGORSZÁG: INFOWORLD, PC GAMES, PC WORLD; HOLLANDIA: COMPUTERI TOTAAL, COMPUTERWORLD, LAN MAGAZINE, MACWORLD MAGAZINE; INDIA: COMPUTERS & COMMUNICATIONS; IZRAEL: COMPUTERWORLD, PC WORLD; JAPÁN: COMPUTERWORLD, MACWORLD, SUNWORLD; JUGOSZLÁVIA: MOJ MIKRO; KANADA: DIRECT ACCESS, GRADUATE COMPUTERWORLD, INFOCANADA, NETWORK WORLD CANADA; KENYA: EAST AFRICAN COMPUTER NEWS; KINAI NÉPKÖZTÁRSASÁG: CHINA COMPUTERWORLD, PC WORLD, ELECTRONICS INTERNATIONAL, IDG HIGH TECH BEIJING, NEW PRODUCT WORLD, CHINA NETWORK WORLD; KOLUMBIA: COMPUTERWORLD COLUMBIA; KOREA: COMPUTERWORLD, MACWORLD, PC WORLD; LENGYELORSZÁG: COMPUTERWORLD, KOMPUTER; MAGYARORSZÁG: COMPUTERWORLD-SZÁMÍTÁSTECHNIKA, PC WORLD, GAMESTAR; MEXIKÓ: COMPU EDICION, COMPU MANUFACTURA, COMPUTACIONIPUNTO DE VEMA, COMPUTERWORLD, MACWORLD, MUNDO UNIX, PC JOURNAL, WINDOWS; NÉMETORSZÁG: COMPUTERWOCHE, COMPUTERWOCHE FOCUS, COMPUTERWOCHE EXTRA, COMPUTERWOCHE KARRIERE, EDV ASPEKTE, INFORMATION MANAGEMENT, LOTUS WELT, MACWELT NETZWELT, PC WELT, PC WOCHE, PUBLISH, UNIT, UNIX WELT; NIGÉRIA: PC WORLD AFRICA; NORVÉGIA: COMPUTERWORLD, PC WORLD, LOTUSWORLD, MACWORLD, NETWORK, PC WORLD EKSPRESS, PC WORLD'S PRODUCT GUIDE, PUBLISH WORLD, STUEDEM GUIDEN, UNIX WORLD, WINDOWS WORLD; OLASZORSZÁG: COMPUTERWORLD, MACWORLD, NETWORKING, PC WORLD; OROSZORSZÁG: COMPUTERWORLD-MOSCOW, PC WORLD, NETWORKS; PANAMA: PC WORLD PANAMA; PERU: PC WORLD, COMPUTERWORLD PERU; SPANYOLORSZÁG: AMIGA WORD, CIMWORLD, COMPUTERWORLD, COMMUNICATIONS WORLD, MACWORLD, PC WORLD, PUBLISH; SVÁJC: COMPUTERWORLD, MACWORLD, PC & WORKSTATION; SVÉDORSZÁG: AFFARSEKONOMI MANAGEMENT, ATTACK, CAD/CAM WORLD, COMPUTERSWEDEN, DIGITAL VARLDEN, LOKALA NATVERK/LAN, LOTUS WORLD, MAC & PC, MACWORLD, MIKRODATORN, PC WORLD PUBLISHING & DESIGN (CAP), UNIX/OPNNA SYSTEM, DATALNGENJOREN, MAXI DATA, WINDOWS; TAJVAN: COMPUTERWORLD, PC WORLD; THAIFÖLD: THAI COMPUTERWORLD; TÖRÖKORSZÁG: COMPUTERWORLD MONITOR, MACWORLD, PC WORLD; ÚJ-ZÉLAND: COMPUTER LISTINGS, COMPUTERWORLD, PC WORLD.

Kedves Olvasóink!

Múlt hónapban indított rovatunk nagy visszhangra talált: rendkívül sok e-mailt és levelet kaptunk. Rengetegen vártak tőlünk választ technikai kérdésre – leveleiket továbbítottuk a segitseg@pcworld.hu e-mail címre, ahol technikai stábunk igyekszik a leghamarabb támogatást adni. Sok reagálás érkezett a múlt havi ominózus CD-tasakos levélre – segítségüket nagyon köszönjük, mert így sikerült kiderítenünk és kijavítanunk egy hibánkat.

Még több levelet kaptunk azon felkérésünkre, hogy segítsenek a végére járni egy meglehetősen furcsa esetnek. Közzéteszünk néhány olvasói levelet, amelyekből – legalábbis a sorok között olvasva – kiderül, vajon hogyan juthatott a *PC World* előfizetőinek kezébe egy idegen lap. Köszönjük segítő szándékukat – Postafiók rovatunkba továbbra is elsősorban a lappal kapcsolatos kérdéseiket, véleményüket várjuk: velemenypcworld.hu.

Az esetet pontosan leíró leveleknek köszönhetően kiderítettük, hogy magával a perforálással, ritka esetben az elrontott beragasztással van gond. Úgy tűnik, hiába a múltkori számunkban is kifejtett jó szándékunk, hogy a lap gusztusos formát nyerjen, a beragasztott CD-k mizériája tovább folytatódott.

A *PC World*ben mostanában legalább három CD található – mivel azonban a nyomda nem tudja beragasztani mindhármát, kénytelenek vagyunk mégis nejlonzacskóba kalodázni lapunkat. A három CD-t különálló tasakban, a hagyományos formában kapják kézhez olvasóink. Amikor pedig páros számú mellékletünk lesz, a hiba ismeretében ott különösen ügyelünk majd a papírtasak jó minőségű perforálására. Zárszóként álljon itt „zabos” válaszlevele azon olvasónknak, aki először vetette fel a problémát:

ahol és amikor akarom, és nem szeretném az időmet azzal tölteni, hogy a már egyszer kifizetett lapokkal – azok kicserélése miatt – tiszteletköröket rójak a városban. Különösen nem este 11 körül. Ezzel bizonyára Ön is egyetért. Viszont azért köszönet illeti meg, hogy az e havi mellékleteket szakadás nélkül ki tudtam venni a helyéről. **KÖSZÖNÖM!!!!**

E havi „slágertémánk” egyértelműen az egyik konkurens kiadó lapjainak kéretlen postázása. A *PC World* és kiadója egyértelműen elhatárolódik az eseményektől, és kijelenti: előfizetőinek adatbázisát semmilyen formában nem bocsátotta harmadik személy rendelkezésére. Felkérésünkre több tucat olvasói levél érkezett szerkesztőségünkbe, amelyek meglepően egybevágnak. Nem kívánom kommentálni a leveleket, kérem, mindenki gondolja azt, amit vérmérséklete megenged (nevek és címek a szerkesztőségben):

„Üdvözetlem!
Az újságban emlegetett küldeményből nekem is jutott. Amit kaptam: Magyar PC Magazin, 2002. november (I. évfolyam, 2. szám). A küldeményen szereplő címzés egyértelműen a *PC World*nél lévő adatbázisból való, mivel karakterhelyesen megegyezik azzal. Amennyiben ezen túlmenően tudok még segíteni, kérem, írjanak!”

„Tisztelt Szerkesztőség!
Kérésükre mellékelem a decemberben megkapott Magyar PC Magazin csomagolásán talált címke másolatát. Mivel magam is 27 éve tevékenykedem a sajtóban, először a kiadó pimaszságán bosszankodtam. Később az foglalkoztatott, honnan szerezték meg a címet. Furcsa módon hamar rájöttem, a címlistát nem Önöktől kapták Mikulásra. Remélem és kívánom, miham-

„Tisztelt Szerkesztőség!
Nem vagyok egy grafomán típus, de a januári számban megjelent »kedves« olvasói emilre szeretnék reagálni. A lap 10. oldalának közepén jelent meg egy mosdatlan szájú olvasói levél. Megjegyzem, én SEM szeretem a perforált lemeztartót az újságban, viszont elismerem, roppant PRAKTIKUS. Hangsúlyozom, nem szeretem, vagy a tok, vagy az újság mindig elszakadt. DE! Informatikus lévén egy egyszerű algoritmus alkalmazásával rájöttem a megoldásra, és szívesen megosztom felháborodott olvasójukkal: egy pengével vagy ollóval különösebb gond nélkül kinyerhető a CD a lapból, egy – na jó, két – nyisszantás, és kész! »Finom« modorú olvasótársamnak is javaslom kipróbálásra! Nem bonyolult, nekem már többször is sikerült! Tisztelt Szerkesztőség! NE ADJÁK FEL, AMIT ÉS AHOGY CSINÁLNAK, AZ JÓ! Nem az Önök munkáját, hanem önmagát minősíti a citált levél alkotója...”

PCW Az ötlet tökéletes, a biztatást köszönjük! Így valóban néhány másodperc alatt orvosolható a perforálás hibája. Bennünket azonban nem efféle megoldás gondolása foglalkoztatott, hanem a baki eredete és annak maradéktalan felszámolása.

„Tisztelt Bognár Ákos Úr!
Mivel nem ezért írtam, ezért aztán nem is mondom köszönetet, amiért a CD-k kivehetetlensége kapcsán írt levelem egy részét közzétette lapjában. Viszont annak útszéli stílusát most is vállalom, mert mint e hónapban tapasztaltam, levelem nem volt eredménytelen! A perforáció ugyanis – ellentétben az előző évben megjelentetett példányok nagy többségével – »működött«. Nem magyarázkodásként, de ha – egy farszto nap végén – valaki udvariatlanul megfoszt az elalvás előtti kedvenc foglalatosságomtól, az újságolvasástól azzal, hogy sokadszorra olyan magazint sikerül megvásárolnom, amit képtelen vagyok az abban alkalmazott módszerek miatt, annak sértetlensége nélkül lapozgatni, nos az feledtetni velem a francia udvar legalapvetőbb udvariassági szabályait. Nem tehetek róla, de én csak egy egyszerű olvasó vagyok, aki fizet a hírekért, újságokért, mellékletekért. Azokat ott és akkor szeretném olvasni, élvezni,

rabb sikerüljön azonosítani és felelőségre vonni a testest. Kalózmentes új évet kívánok!”

✉ „Tisztelt Szerkesztőség!

2003. januári lapjukat a mai napon kaptam kézhez, és kérésüknek megfelelően jelentkezem, mint az egyik érintett, aki nem várt »ajándékot« kapott postaládájába decemberben. A meglepetés Magyar PC Magazin néven öltött testet. A kiadvány az említett lap 1. évfolyamának 2. száma (november). Kinézetre és tematikájára is sok hasonlóságot mutat az Önök lapjával. Nálam nem érték el céljukat, valószínűleg egy iskolai papírgyűjtés során kerül megérdemelt helyére. Gusztustalannak és törvény által üldözendőnek tartom az olyan üzletpolitikát, amely más adatbázisának eltulajdonítása révén próbál piacot szerezni magának! Az Önök kiadványával teljes mértékben elégedett vagyok, további munkájukhoz sok sikert kívánok minden munkatársuknak!”

✉ „Üdvözetlem!

Több éve elégedett előfizetőjük vagyok. Legutóbb írták, hogy bizonyos kalózkodások történtek, aminek eredményeként nem kért lapok jelentek meg előfizetőik postaládájában. Én decemberben egy db novemberi Magyar PC Magazint kaptam, amit élvezettel olvastam el, személyes véleményem az volt, hogy nem is rossz lap, de leginkább az Önök klónjának tűnt, stílusában, szerkezetében stb. A címzés, a postázás mindkét esetben korrekt, névre szóló, »legitimnek« látszó volt. Persze előfizetésre szóló felkéréssel stb., ahogy ez lenni szokott.

Ez az Önök lapjában is így van, én a magam részéről olyan reklámfogásnak tartottam, mint a színes hirdetési újságok bedobását. További ingyenes küldése nem volna ellenemre, de mint mondtam, több éve előfizetőjük vagyok, és igazából nem tudok olyan számítéches újságról, amely számomra konkurenciája lenne az Önök lapjának. További munkájukhoz sok sikert!”

Alább pedig következnek egy olyan levél is, amely tökéletes példája a konkurencia „szíves” közbenjárásának. Sorozatos levélváltás során kiderült, hogy alaposan „megvezették”, és a legtöbb dologban teljesen egyetértünk (a levelet terjedelme miatt rövidített formában teszszük közzé):

✉ „Tisztelt szerkesztő úr!

Mélyen megdöbbenett hozzáállása az új számítástechnikai magazinok propagálásával kapcsolatban. Az olvasó egyértelműen csak nyert azzal, hogy ingyen kapott a kezébe egy, illetve két nívónak nevezhető számítástechnikai magazint. Remélem, ezt ön is belátja. Ha másért nem, hát bővült a látótere, hisz mindegyik újság más. [...] Nem értem, miért tartja gusztustalan módszernek, hogy az olvasó kap egy mintát, hogy eldönthesse, tetszik-e a termék, vagy nem. [...] Azonkívül felöltött bennem a kollegális együttérzés, illetve annak hiánya is. Én olvastam a PC Magazin bevezetőjét, nem tudom, ön megette-e, mielőtt nagyvonalúan lesajnálna a versenytársaknál dolgozó kollégáit. Abban az áll, hogy ők pont a korábbi kiadójuk »meglehetősen fura lépéseit hónapról hónapra« nem

voltak hajlandóak elviselni, nem akarták hagyni, hogy egy sablonmagazin váljék a Chippből, ezért váltottak. [...]”

PCW Köszönöm levelét, rendkívül érdekes volt. Engedje meg, hogy én is hosszabban reagáljak rá, mert sok dolgot másként lát, mint ahogyan én. Azzal semmi baj, ha egy cég ingyenes mintapéldányokat küld leendő, esetleges ügyfeleinek. Nem élünk burookban, bátran vállaljuk a megmértetést: hisszük, hogy jobbak vagyunk. Ha egy olvasónak a PC World tetszik, nem fog helyette PC Magazint venni, ebben nem fog kárt okozni egy kéretlen „ajándék”.

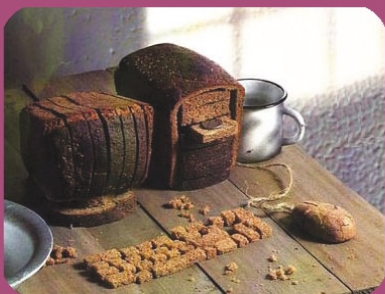
A PC World előfizetői adatbázisa azonban még véletlenül sem szerepel nyilvános helyen, kiadónk felelősséget vállal azért, hogy ügyfeleink adatai biztonságban legyenek. Éppen ezért – és sok más keresztellenőrzés révén – jutottunk arra a következtetésre, hogy lépéseket kell tennünk, mert valaki egészen bizonyosan hozzájutott adatainkhoz. Hogy ki volt a tettes, egyelőre nem tudjuk, de abból a tényből, hogy ön is „véletlenül” pont PC Magazint kapott, bizonyos következtetéseket vonhatunk le.

Végezetül: a konkurencia – ön által becsült – „kiválási” cselekedete olvasói távolságból talán „hősi eposznak”, kicsit közelebből nézve azonban már fura tulajdonszerzési módszernek tűnik – de a csatát vívja meg egymással a konkurens szerkesztőség régi és új kiadója.

Tisztelt olvasóink! Köszönjük házi nyomozásunkat segítő leveleiket! Részünkről – de csak a lap hasábjain! – lezártnak tekintjük az ügyet. Természetesen továbbra is várom véleményüket a velemeny@pcworld.hu e-mail címen.

BOGNÁR ÁKOS

LBA. HU-MOR-IZÁK
ONLINE HUMOR MAGAZIN WWW.LBA.HU

Lefagyás helyett morzsálódás

Reménytelen helyzet

– A kutyám neve a jelszó. Nem gondoltam volna, hogy kitálják: fh45#5:f4.”

– Nincs elég szabad hely a törlés végrehajtásához. Törölje a felesleges fájlokat, majd próbálja újra!

(x)

TELJES VERZIÓ!

Kontinensről kontinensre

Ausztrália és Óceánia

Kontinensről kontinensre sorozatunk révén egy kivétellel már minden földrészen járhattunk. Voltunk már Afrikában, Európában és Amerikában is – most bolygónk egyik legtitokzatosabb területe következik: Ausztrália és Óceánia. Természetesen őslénytani szempontból éppúgy bemutatjuk e tájat, mint az állatvilágot és az ősi kultúrát is.

A CD legnagyobb részét most is a filmek teszik ki. A főmenü közepső nagy videoablakába kattintva a filmarchívumba látogathatunk. Itt filmeket nézhetünk és hallgathatunk meg Dél-Amerika legváltozatosabb tájairól, azok kialakulásáról, állatairól. E filmrészletekből a program segítségével bemutatóvetítéseket is összeválogathatunk: az összeállításokat elmenthetjük, és bármikor újra megtekinthetjük.

RENGETEG FILM!

A képernyő jobb oldalán láthatók a filmek első kockái. E képes lista oldalanként lapozható a nyilak használatával. Amennyiben a kurzort a képernyőn látható akármelyik kis kép fölé visszük, a filmrészlet címe megjelenik a képernyő

alján. Ha most a jobb egérgombbal kattintunk, azonnal megkezdődik a film lejátszása. Ha a bal egérgombbal kettőt kattintunk a képecskén, akkor a film átkerül a bal oldalon lévő vetítendő lista görgethető oszlopába. (Dupla kattintás a vetítendő lista egy elemére, s a film máris törölődik a vetítésből.) Egy film többször is felvehető a vetítésbe a jobb oldalról: a kis kép kivilágosodó kerete jelzi, ha már szerepel a vetítendő elemek listáján. A bal oldali oszlop fölötti nyílal az összes film a vetítendő listába dobható, az alsó nyíl az összeállított lista minden elemét eltávolítja. Az Indítás felirat melletti gombra kattintva már indul is az általunk összeállított ismeretterjesztő kisfilm! (Kattintson a lejátszópanel jobb felső sarkában látható – a Windowsból már jól ismert – kettős négyszög jelre, ha a filmet teljes képernyőn akarja megtekinteni, az X jelre, ha be akarja zárni a filmablakot!) A Lista gombra kattintva jelenik meg mind a 73 film cím szerinti, szöveges felsorolása.

Legfontosabb tanácsunk: ahol az egérmouse kurzor kézzé alakul, kattintson!

rá, megkezdődik a film lejátszása. Az általunk készített vetítendő lista a Mentés gomb segítségével elmenthető, egy elmentett lista (galéria) pedig a Töltés gombbal beolvasható. Az összeállított vagy beolvasott lista vetítése az Indítás gombbal indítható el. A filmektől a Vissza gombra kattintva térhetünk a főmenühöz.

ŐSÁLLATOK

A főmenüben az egérrel a dinoszauruszt választva ki, az őslények atlaszát hívhatjuk elő, amely számos ismert és kevésbé

ismert, a régmúlt földtörténeti korokban élt állatot mutat be a nevezetes lelőhelyeken feltárt maradványai alapján. Kattintson a képernyőn megjelent térképen valamelyik állat képére vagy nevére: a térkép félrecsúszik, és előtűnik a kiválasztott őshüllő rövid, szöveges bemutatása. Kattintson a szöveg vastagon kiemelt szavaira, hogy megismerje a hozzájuk tartozó illusztrációkat vagy hivatkozásokat, illetve a fel-le mutató nyilakra a szöveg görgetéséhez. A lap alján látható Nyomtatás gomb segítségével a szöveges leírás kinyomtatható. Ha az atlasz látható felének egy aktív részére kattint (ahol az egérkurzor kéz formájú), a térkép az ahhoz tartozó

leírást teszi láthatóvá. Kattintson a leírás jobb felső sarkában látható X-re (vagy az atlasz nem aktív részére, ahol az egérkurzor nyíl alakú), hogy a térkép ismét betöltse a képernyőt.

TÉRKÉPEK

A dinó alatti politikai térképre kattintva megismerkedhetünk a földrész országainak legfontosabb alapadataival. A felület az előbb ismertetethez hasonlóan működik: rá kell klikkelni

a képernyőn látható politikai térképen valamelyik ország területére: a térkép félrecsúszik, és előtűnik a kiválasztott ország legalapvetőbb adatait felsoroló leírás. A lap alján látható Nyomtatás gomb segítségével a szöveges adatok kinyomtathatók. Az atlasz látható felének egy aktív részére kattintva (ahol az egérkurzor kéz formájú), a térkép az ahhoz tartozó leírást teszi láthatóvá. Kattintson a leírás jobb felső sarkában látható X-re, vagy az atlasz nem aktív részére (ahol az egérkurzor nyíl alakú, például a tengerek felett), hogy a térkép ismét betöltse a képernyőt. A Lista gombra kattintva gördíthető, betűrendes listából is ki lehet választani a keresett állatot. A főmenüben, a legelső menüpontban, külön fejezetben, a Galériában tekinthetünk meg 15 gyönyörű, nagyméretű, színes térképet Ausztrália és Óceánia nagy tájairól. A képernyő bal oldalán látható kis képek közül kattintással (és a fel-le mutató nyilak segítségével) választhatjuk ki a megtekinteni kívánt térképet. A képernyő nagyobbik részén feltűnő térképek mozgathatók az egérkurzor segítségével – csak nyomva kell tartani a bal egérgombot, és mozgatni kell a térképet!

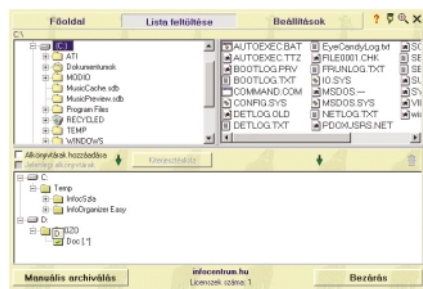
Mentsen automatikusan! AutoArchiver 2.5

Mai, vírusokkal teli (és merevlemez-elszállásokkal terhes) világunkban elengedhetetlen, hogy gondot fordítsunk az adatvédelemre, adataink biztonságos tárolására. Mindenki elfordult már, hogy egy rossz kattintással véletlenül letörölt állományokat vagy teljes könyvtárakat, esetleg a merevlemez ment tönkre. Ilyenkor általában csak a fejünket foghatjuk, hiszen egy adat-helyreállítási procedúra több százezer, akár több millió forintba is kerülhet. Az AutoArchiver teljes verziója most segít!

Rendszeres mentéssel ezek a problémák könnyen orvosolhatóak. Persze senki sem szereti azzal tölteni az idejét, hogy folyamatosan másolgassa a gépén levő állományokat egy lemezre vagy a hálózati kijelölt területére. Ezt a feladatot veszi át tőlünk a magyar fejlesztésű, AutoArchiver nevű adatmentő program. Ezt az egygépes és kis-közepes (2–20 számítógépes hálózatok) cégek számára optimalizálták. Szerverrel (NT, Linux, Novell) és szerver nélküli (peer-to-peer) hálózatokban egyaránt működhet, mind a kiszolgálón tárolt, mind a felhasználónál lévő tetszőleges állományokat képes elmenteni. Gyors telepíthetősége és paramétereizhetősége okán a rendszergazdák kedvelt eszköze.

LEGFONTOSABB JELLEMZŐI

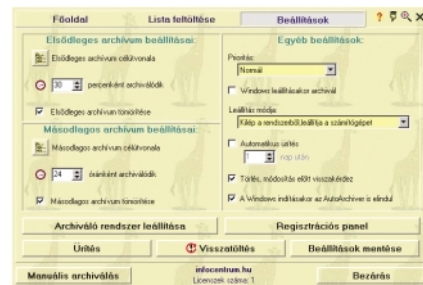
Itt is az Infocentrumnál már megszokott, kellemes, könnyen kezelhető felülettel szembesülünk. Néhány alapbeállítás után már magára hagyhatjuk a programot, hogy a háttérben időről időre gondoskodik az állományok mentéséről. Amiat sem kell aggódnunk, hogy a szoftver nagy erőforrásokat emészt fel,

mivel mindig csak azt menti, amiben változás történt az előző mentés óta. Természetesen először be kell állítani, hogy mit szeretnénk folyamatosan menteni. Mentésre kijelölhetünk egy állományt, egy könyvtárat, de akár azt is előírhatjuk, hogy az adott könyvtár és a jövőben ez alatt keletkező összes könyvtár, valamint állomány elmentődjen. Megadható továbbá, hogy egy könyvtárban milyen típusú állományokat mentsen.

TELJES VERZIÓ!

A következő feladat annak beállítása, hogy hova mentsen a program. Két archívumot is használhatunk a nagyobb biztonság érdekében. Mindenképp célszerű olyan eszközt megadni, amely fizikailag különbözik az eredeti állományok helyétől (másik winchester, külső tároló, hálózati mappa). Be kell állíta-

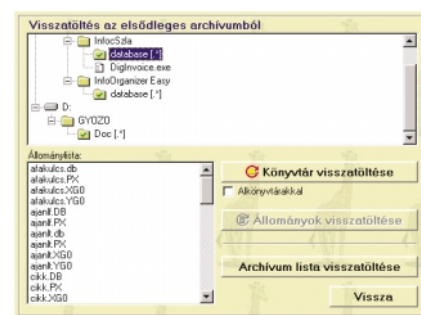
nunk még, hogy milyen rendszerességgel mentsen a program. Ezek után indítható az archiváló rendszer. Az archiváló rendszer készenléti állapotát jelzi a tálcán látható sárga alapszínű [A] betű. Ha forog az [A] betű, az azt jelenti, hogy éppen archiválás folyik; a piros alapszín pedig arra utal, hogy az utolsó archiválás valami miatt nem sikerült.

HA MEGTÖRTÉNT A BAJ: VISSZATÖLTÉS

Egy archiválóprogram kritikus pontja, hogyan állja meg a helyét a nehéz pillanatokban, azaz amikor megtörtént a baj, és vissza kell állítani az elveszett anyagokat. Az AutoArchiver könnyen kezelhető grafikus felületet biztosít számunkra, így talán magunk is megpróbálkozhatunk a feladattal (bár az ilyen kényes témát, ha van lehetőségünk, érdemes szakemberre bízunk).

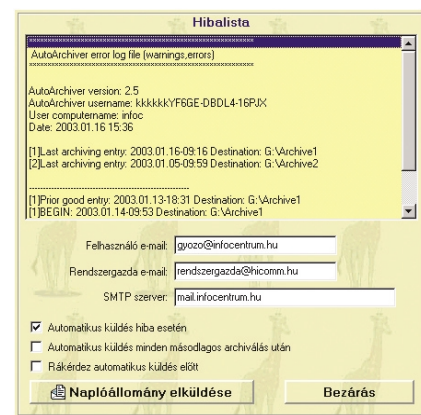
A visszatöltésnél egy vagy több kijelölt állományt, a teljes könyvtárat vagy akár az összes alkönyvtárat is visszatölthetjük (az archívumlistát is visszakapathatjuk – erre szükségünk is lehet, ha éppen az az eszköz ment tönkre, amelyiken az archiválóprogram fut).

Mi a helyzet, ha újra kell telepíteni a Windowst, vagy tönkremegy az a háttértároló, amelyen maga az archiváló fut? Ebben az esetben sincs probléma, hiszen csak újratelepítjük az AutoArchiver-t, megadjuk az archívum elérési útját, majd visszatöltjük az archívumlistát. Innentől már minden olyan, mint a régi szép időkben, hiszen könnyűszerrel tölthetjük vissza az elmentett adatokat régi helyükre.

RENDSZERGAZDÁKNAK

Egy hálózat üzemeltetője számára a program egyfajta távfelügyeletet is biztosít, hiszen hiba esetén képes e-mailt küldeni megadott címre. Amennyiben tehát elektronikus postánk a mobilunkra is át van irányítva, akár a Balaton közepén hajókázva is tudomást szerezhünk az esetleges rendellenességekről. Mivel időben értesülhetünk a fellépett problémáról, a körülmények leírásával együtt, hamarabb beavatkozhatunk, elkerülendő egy komolyabb katasztrófát.

Regisztráció

Telepítés után a program kipróbálási állapotba kerül, amelynek egyetlen korlátozása, hogy 30 nap után nem indul el többet, amíg nem regisztráltuk. A programot a regisztrációs kulcs megadásával tehetjük élesé (érdemes ezt már most megtenni, mielőtt lejár a 30 nap). Ehhez mindössze a felugró ablakban a második gombon levő hiperhivatkozásra kell rákattintanunk, ahol egy rövid adatlap (név, e-mail cím) kitöltése után elektronikus postán kapjuk meg a szükséges kulcsot. (Ha nincs internetes elérhetősége, hívja a (06-30) 916-8888-as telefonszámot!) A kapott kulccsal a program 2004. január 31-éig díjmentesen használható!

VÍRUSÖLŐ A PC WORLD ÁLLANDÓ OLVASÓINAK!

Panda Antivirus Titanium

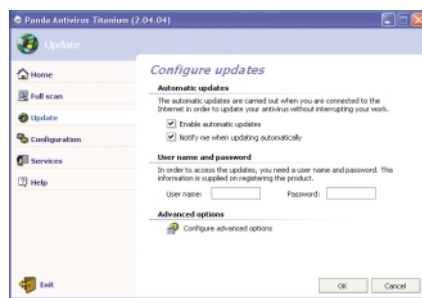
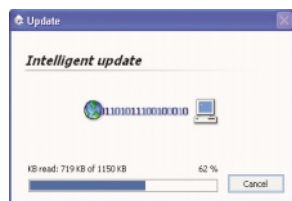
A PC World 2002 januárjától a Panda Software segítségével egy éven át biztosítja olvasóinak a vírusvédelmet. Lapunk hasábjain igyekszünk mindig

láthatunk az eredményekkel. A kereséssel kapcsolatos további információk a *View detailed report* opciót kiválasztva hívhatók elő. A szkenneléshez való

CD mellékletünkön megtalálható a legújabb Panda Antivirus Titanium teljes verziója. Kérjük, olvassa végig a Telepítési útmutatót!

hangsúlyozni a vírusok elleni védekezés fontosságát, és avégett, hogy ne csak a levegőbe beszéljünk, elhelyeztük CD mellékletünkön a Panda Antivirus Titanium legfrissebb kiadásának teljes verzióját.

Telepítés után (ha gyaníthatóan már vírusos a gépe, telepítés előtt olvassa el *Ha már vírusos a gép...* című keretes írásunkat) első dolgunk legyen frissíteni a vírusadatbázist

az *Update* menüpont alatt (Update the antivirus now!). Szintén itt lehet beállítani (Configure the updates), hogy a számítógép a frissítéseket mindig automatikusan letöltse az internetről (erősen ajánlott)! Az automatikus frissítéshez regisztráció szükséges (lásd *Telepítési útmutató* című keretes írásunkat)!

Miután ezzel megvagyunk, ellenőrizzük, hogy számítógépünk vírusmentes-e: látogassunk el a *Full Scan* menüpontba. Itt beállítható, hogy a számítógép mely részét ellenőrizze a program. A keresés befejezése után egy összefoglaló táblát

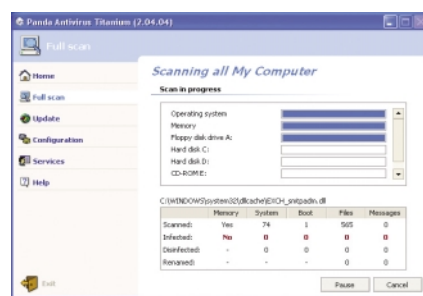
viszsalépéshez nyomjuk meg a *Back* gombot. Ha az eddigi keresések eredményére vagyunk kíváncsiak, a *View report* lehetőséget kell választanunk. A megjelenített adatok négy oszlopba

Telepítési útmutató

A program regisztrálás nélkül 30 napig működik (viszont – ellentétben az internetről letölthető változattal – teljes verzióként, azaz az összes funkciója él). A 15. naptól kezdve figyelmeztet a nyilvántartásba vétel szükségességére: menjen el a <http://www.pav.hu> weboldalra, és a bal oldali főmenüben, a *Regisztráció* menüpont alatt válassza ki a *PC World regisztrációt*. Töltse ki az űrlapon a nevét és az e-mail címét – postafordultával kap egy *Jelszót*. A *Felhasználói nevet* minden hónapban a *PC Worldben* tesszük közzé – az ily módon bejegyztetett program a következő hónap 15-éig működik. Vegye meg minden hónapban a *PC Worldöt*, s élvezze egy éven át a Panda teljes körű vírusvédelmét!

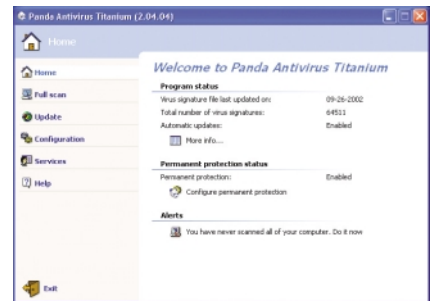
Februári felhasználói név (User name): CC33BSQ57U

vannak rendezve: Incident, Date, Scan/Path és Action. Amennyiben csak a vírusok által okozott eseményeket akarjuk látni, jelöljük meg az *Only show virus incidents* négyzetét.

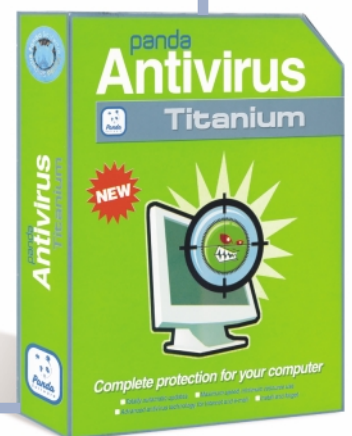

Ez a négyzet csak a *Scan report*nál jelenik meg (amely az összes eddig végrehajtott szkennelést mutatja), az azonnali beolvasás (immediately scan) utáni jelentésben nincs jelen.

▼ Az ellenőrzés után – immár kicsit nyugodtabban – fedezzük fel a program többi részét is. A *Home* menü megmutatja a programmal kapcsolatos fonto-

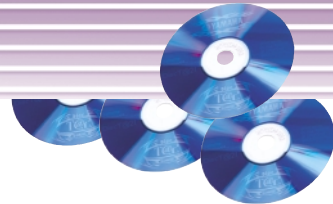
sabb információkat (pl. a vírusadatbázis dátuma), a konfigurációs (*Configurations*) menüben állíthatjuk be a működését, a *Services* menüpontban pedig néhány extra szolgáltatás található.

A szoftver részletes működését bemutató PDF-állomány megtalálható a CD mellékleten. Amennyiben a program használatával kapcsolatban kérdése lenne, kérjük, írjon a support@pav.hu e-mail címre.

Ha már vírusos a gép...

A program az összes, internetkapcsolattal rendelkező, Windows (XP, 2000, NT 4.0, Me, 98 és 95) futtató számítógépre telepíthető. Fontos, hogy ha egy másik vírusvédelmi szoftver is telepítve van a számítógépre, azt el kell távolítani, mielőtt a Pandát installáljuk. Amennyiben gyanítható, hogy vírusos a gépünk, elképzelhető, hogy nem tudjuk telepíteni a Pandát (ez abból adódhat, hogy a CD-n található vírusadatbázis esetleg nem naprakész). A megoldás: először vírusmentesítsük gépünket a Panda internetes, ingyenes *Active Scan*jével (<http://www.pav.hu>), utána kezdjük meg a telepítést.

BMF ÁLLÁSBÖRZE

Budapesti Műszaki Főiskola

2003. március 19.

1081 Budapest, Népszínház u. 8.

http://bmfab.iaeste.hu

2003

BMF

Állásbörze

Magyar Mémórhallgatók Egyesülete

Delphi, Java, C++ és mások

CodeX a CD-n!

A PC World 2-es számú CD mellékletén a CodeX magazin – egy szárnyait bontogató, programozásról szóló lap – első számát olvashatják. A csapat szándéka, hogy a magyar programozókat ellássa olyan jellegű – és ami nem kevésbé fontos – magyar nyelven íródott segédletekkel, amelyeket saját erőből csak hosszas internetes böngészés után tudnának elérni.

A CodeX létrehozásában kettős cél vezette a készítő csapatot. Az első az volt, hogy lehetőségeikhez mérten minél több programozási nyelvhez nyújtsanak magyar nyelvű segítséget, hiszen anyanyelvünkön sokkal kevesebb anyaghoz juthatunk hozzá, mint mondjuk angolul. A második cél ettől jelentősen eltér ugyan, mégis szorosan kapcsolódik ehhez. Szeretnének módot adni kezdő vagy éppen haladó programozók számára, hogy a CodeX hasábjain megjelentessék programjaikat vagy segédanyagaikat. Bizonyára sokan vannak, akik csak kemény, megfeszített munka árán tudják a nyilvánosság előtt bemutatni programjaikat. A CodeX kéri mindazokat, akik készítenek már elkészített anyagaik közkinccsé tételére, bátran ragadjanak billentyűzetet. Minden olyan munkát, amely érdemes a bemutatásra, megjelentetnek

A hónap témája: Programozunk a webre, programozunk a weben...

Bevezető helyett	Webprogramozás – Webdesign – Webes elméletek	
A hónap témája	A Webprogramozók/Webdesignerek sok tekintetben különböznek az "átlagos" programozóktól, hisz szinte már művészeknek kell lenniük ahhoz, hogy munkájukat elfogadják, és megfelelően értékeljék. Bizonyára sokakkal előfordult már, hogy csodálattal vegyes irigységgel tekintettek azokra, akik a fenti munkát végezték. Ha valaki lát egy ilyen programozót dolgozni, akkor úgy tűnhet, hogy ez szinte játék, annyira egyszerű. Természetesen a háttér azért nem ilyen egyszerű, hiszen a gyors munka mögött sok óra megfeszített tanulás és gyakorlás rejtőzik. Ebben a rovatban az internetes alkalmazások világában szeretnénk a cikkeinkkel egy kis betekintést nyújtani a színpalak mögé. A téma terjedelme miatt szinte minden cikk több részes lesz, éppen ezért a folytatásokat a következő számainkban találhatják meg.	
Webprogramozás	Webprogramozás	Webdesign
Programozunk...	• ASP kezdőknek Egy igazi Web programozóknak kötelessége ismerni legalább az ASP-t. Ha ez nem így van, akkor ennek a hiányosságának a leküzdésében a cikk és a folytatásai segítséget nyújthatnak.	• Dinamikus menük Haladó [Dinamikus Javascript] menük megmutatja hogy hogyan lehet pár nagyon egyszerű trükkkel látványos eredményeket elérni.
Delphi	• Java Szervleték A webszerverek kiterjesztéseként működő szervleték nagyon hasznos feladatokra képesek. A cikk ezekben enged betekintést.	Webteóriák
Java		• Biztonság a weben Biztonság minden előtt, ez a web jellegű. Most meglátjuk, mire képes a Java ebből a szempontból.
C/C++/C#		• Kliens Szerver architektúra A web alaprendszeri mind a kliens - szerver architektúrára épülnek. A működését hivatott bemutatni ez a cikk.
Hardcore		
Kezdőknek		
Elmélet		
Finomvegyes		

A CodeX csapat

A hónap témája: Programozunk a webre, programozunk a weben...

Bevezető helyett

A hónap témája

Webprogramozás

Programozunk...

Delphi

Java

C/C++/C#

Hardcore

Kezdőknek

Elmélet

Finomvegyes

Böngésző → **JSP** / **CGI** → **Adatbázis**

A Web terjedelmét a böngésző és a kiszolgáló közt felhasznált leggyakoribb hardver dolgok szerver elemek teszik ki. Ezek egy része biztonsági célokat szolgál, például az ún. tűzfalak (firewall), illetve az azokon keresztül információkat lehetővé tevő gépek (gateway) és "meghívó" (proxy) kiszolgálók. A megjelölt kiszolgálók közötti kapcsolat a hálózati viszonyosság korlátait is igazolhatják kompenzálják.

Ezen közös berendezések a Web rendszerek létrehozás, az ún. tartalomszolgáltatás, Web programozás számára nem jelentenek külön problémát, hiszen a fenti funkciók helyes működésük során mind a kliens-, mind a szerver oldali szűrők láthatatlanok maradnak. Viszont hamar felmerül az igény, hogy a Web szerverek a statikus állományokban tárolt információk HTML, lapok mellett dinamikus, a kliens beavatkozás nélkül is megváltoztatható, a dinamikus információ forrását hívhatják a szó általános vagy gyakran konkrét dinamikus adatbázisok. Sőt az a kívánság, ha az adatbázis kivételesen adatbázisban tárolják, hanem így csak fontos problémákra pl. hozzáférési jogok szabályozása, korlátozott hozzáférést engedélyezés, hatékony lekérdezés, mentés kész megoldásokat kaphatunk.

A kliens szerver architektúrák a leggyakoribb alkalmazás az adatbázis területén vizsgálható. A különböző alkalmazásokhoz szükséges adatokat egy szerveren tároljuk, az alkalmazás adatbázisra és futás pedig egy ügyvezető kliens gépről történik.

Felhasználó és felhasználói interfész → hálózat → Adatbázis program

A kliens szerver architektúrában azt a gépet, amely felhasználói kommunikál front-antennát

lapjukban. Nemcsak programokat lehet beküldeni, hanem cikkeket, frásokat, tippet, bármely programnyelvel kapcsolatban.

A CodeX oldalain (amelyek az interneten is megtalálhatók: <http://www.honlapgyar.hu/codex>) segítséget kívánnak nyújtani kezdő, illetve haladó programozóknak egyaránt – nemre, korra, tudásszintre való tekintet nélkül. Reményeik szerint mindenki megtalálja a számára fontos információt az újságban. Amennyiben ez mégsem teljesülne, ne tőprengjen sokat, hanem ragadjon billentyűzetet, küldjön egy e-mailt a címükre (pentax_labs@yahoo.com), és a következő számban már benne is lehet a kért cikk.

Minden hónapban lesz aktuális téma, ahol az olvasók olyan cikkeket olvashatnak, amelyek kizárólag azzal a témakörrel foglalkoznak. A havi téma mellett lesznek állandó jellegű rovatok, mint amilyen például a különböző programozási nyelvek érdekességeivel foglalkozó „Programozunk”. A cikkeket igyekeznek úgy összeválogatni, hogy a kezdők és a haladó programozók is megtalálják a nekik szóló ismeretanyagot, illetve egyéb érdekességeket.

HÍREK

INTEL XSCALE ALAPÚ INTELLIGENS KIJELZŐK

A vezeték nélküli Smart Display eszközök (intelligens kijelzők) vezető gyártói – az Abocom, a Fujitsu, a Lite-On, az MSI, a Philips, a Tantung, a TriGem és a ViewSonic – az Intel XScale technológiájára épülő processzorokat használnak új termékeikhez, amelyek vezeték nélküli PC-hozzáférést biztosítanak otthon bárhol. A ViewSonic és a Philips Intel Xscale technológiára épülő intelligens kijelzői várhatóan e hónapban kerülnek kiskereskedelmi forgalomba, a Fujitsu és TriGem az év későbbi részére tervezi a termékek megjelentetését.

BÁRHOL HASZNÁLHATÓ MOBIL MONITOROK

Az intelligens kijelzők olyan vezeték nélküli lapos képernyők, amelyek a szokásos asztali PC-khez dokkolva monitorként működnek, de leválasztva otthon bárhol használható mobil monitorra válnak. Az asztali PC-n lévő információhoz és alkalmazásokhoz 802.11b vezeték nélküli LAN technológia segítségével férnek hozzá. Az eszközök Microsoft Windows technológiájára épülnek, és együttműködnek a Windows XP Professional, valamint a hozzá tartozó 1-es szervizcsomagot futtató otthoni PC-kkel.

NAPELEMES AKKUMULÁTOR A GAME BOY ADVANCE-HOZ

A Consumer Electronics Show (CES) innovációs díját nyerte el a Nintendo Game Boy Advance játékkonzolhoz tervezett napelemes akkumulátor, a Solar Pak. A futurisztikus külsejű eszköz tökként fogja közre a konzolt, s mind a szabad-

NAPELEMES AKKUMULÁTOR KIEGÉSZÍTŐ A CES LEGINNOVATÍVABB TERMÉKE

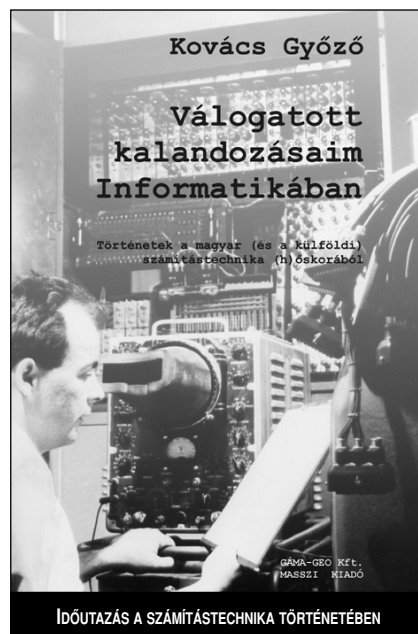
ban, mind pedig zárt helyiségben képes előállítani a játékhöz szükséges energiát: így a gamerek magabiztosan játszhatnak, nem kell attól tartaniuk, hogy egy rekorddöntés kellos közepén sötétül el a képernyő. A nyugalom ára 30 dollár, a termék a jövő hónapban kerül forgalomba.

WEBES FELHASZNÁLÓAZONOSÍTÁS

Piacra dobta a Sun a ONE Identity Server 6.0-t, az iparág első, nyílt szabványokra épülő hálózati személyazonosító megoldását. Ez válasz arra a növekvő piaci igényre, hogy az alkalmazottak, az üzleti partnerek és a vásárlók, azaz bárki egyszerűen, problémamentesen, biztonságos, a személyes adatokat védő, nem egyedi megoldást alkalmazó, költséghatékony módon férjen hozzá a weben át az őt érintő adatokhoz és szolgáltatásokhoz. A Sun ONE Identity Server 6.0 olyan szabványos, hosszú távon alkalmazható megoldás, amely a Java technológiát, valamint a Liberty Alliance, a Security Assertion Markup Language (SAML) és az XML speciifikációkat használja.

AZ IBM A LEGNAGYOBB SZABADALMAZTATÓ

Az Egyesült Államok Szabadalmi és Védjegyhatálya által közzétett adatok szerint 2002-ben az IBM jegyeztette be a legtöbb szabadalmat az USA-ban. E tekintetben egyébként már a tizedik éve áll az első helyen a cég. Tavaly az IBM 3288 szabadalmat jegyeztetett be, vagyis csaknem kétszer annyit, mint a lista második helyezettje, a Canon. 1993 óta az IBM feltalálói összesen 22 357 szabadalmat regisztráltak, míg a második helyezett Canon ez idő alatt alig több mint 6000-et mutathat fel. A szabadalmaknak köszönhetően a Kék Óriásnak több mint 10 milliárd dollár bevétele keletkezett a szerzői jogdíjakból az elmúlt évtizedben. A fontosabb szabadalmak közül kiemelhető: számítástechnikai feladatok megosztása hálózaton át; a környezeti hatások és a rendszerhibák közti összefüggések felismerése; automatikus hálózati újracsatlakozás; a karbon nanocsövek előállítás.

KOVÁCS GYŐZŐ KALANDOZÁSAI

Válogatott kalandozásaim Informatikában címmel jelent meg Kovács Győző könyve, amely számítástechnika-történeti időutazásra invitálja az olvasót. Az élménybeszámoló és történelemkönyvnek, egyszerűen mind számítástechnikai szakkönyvnek is titulált mű az IT ismeretek híján lévő olvasóközönség számára is érthető és olvasható irodalom. A Mászki Kiadó gondozásában megjelent kötet történetei egészen a számítástechnika őskorába nyúlnak vissza. A szerző művében egyebek mellett hazai és külföldi esetek, érdekességek leírására vállalkozik. A könyv CD mellékletet is tartalmaz: ezen a szerző saját felvételei, valamint a róla készült, *A Memória* című film látható. A 4000 forintba kerülő könyv a Neumann János Számítógép-tudományi Társaság (NJSZT) titkárságán, az *Élet és Tudomány* szerkesztőségében, valamint néhány könyvesboltban is kapható.

PANASONIC JÁTÉKUNK NYERTESE

Három helyes válasz – egy telefon. A Panasonic nyereményjátékában Szabó Attila (Sárbogárd) olvasónknak kedvezett Fortuna – nyereményét, egy GD75-ös kártyafüggetlen mobiltelefon Stark István, a Panasonic Magyarország ügyvezető igazgatója adta át.

MICROSOFT-EREDETISÉGVIZSGÁLAT

Miután a hazai piacon is egyre több Microsoft-logóval ellátott hamis CD és hardvereszköz bukkant fel, a Microsoft úgy döntött: Magyarországon is bevezeti ingyenes eredetiségvizsgáló szolgáltatását. Ha a vásárló meg szeretne győződni az általa vett, Microsoft-logóval viselő termék eredetiségéről, elküldheti azt a Microsoft termékazonosító csoportjához. A termékazonosító csoport megvizsgálja a gyártmányt, és a beérkezéstől számított négy munkanapon belül választ ad arra, hogy az eredeti-e. Azok, akik a vásárlás napjától számított 6 hónapon belül beküldik ellenőrzésre a gyanús árut a hozzá kapott összes anyaggal, dokumentummal, valamint a csomagolással együtt (ideértve a számlát, amelyen fel van tüntetve a vásárlás helye), és a termék hamisnak bizonyul, cserébe kaphatnak egy eredeti Microsoft-produktumot. A nyilvánvalóan hamis szoftvereket, így például az írott CD-eket, valamint a kirakodóvásárokon, bolhapiacokon, internetes aukciós webhelyeken elérhető gyűjteményes CD-eket a Microsoft nem cseréli ki eredetire. Bővebb információ a termékazonosító szolgáltatásról a <http://www.microsoft.com/hun/piracy/pid/> oldalon kapható.

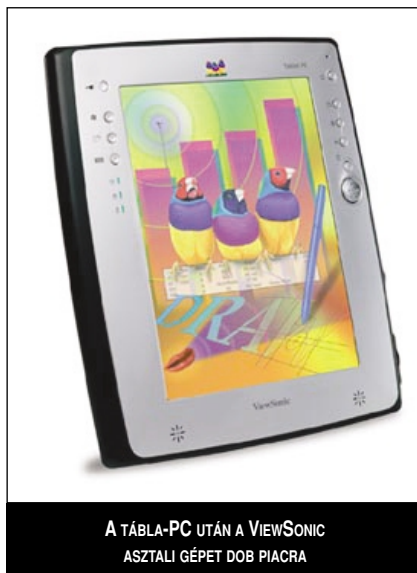
SZUPERSZÁMÍTÓGÉP-BÉRLÉS AZ IBM-TŐL

A közelmúltban indított, Supercomputing on demand (Szuperszámítógép kívánság szerint) szolgáltatásával az IBM lehetővé kívánja tenni üzleti ügyfelei számára, hogy szuperszámítógép beszerzése helyett inkább alkalmanként vegyék igénybe a PowerPC vagy Intel processzorokon alapuló számítógépeik seregét. Ily módon csak az igényelt kapacitás és a számítások végrehajtásához szükséges idő után kell fizetniük. Az új szolgáltatásra már vannak is jelentkezők, többek között például a kőolajkutatót végző amerikai Petroleum Geo-Services (PGS), mely cég a számítógépek teljesítményét az olajmezők feltérképezésére és feltárására használja majd.

Ugyanakkor a Kék Óriás azt tervezi, hogy szuperszámítógépes hálózatot épít ki. Az első telep New York államban létesül, amelyet további amerikai és nemzetközi berendezésekkel kapcsolnának össze. A teljes hálózat több száz E-Server p655-ből áll majd, amelyeket E-Server x335 és x345-ön alapuló Linux-klaszter fog össze.

VIEWSONIC ASZTALI SZÁMÍTÓGÉPEK

A monitorjairól ismert ViewSonic kiszélesíti tevékenységi körét, s a jövőben az asztali PC-k piacát is meg akarja hódítani. Első számítógépeivel a Los Angeles-i CES számítógépvásáron mutatkozott be a cég. A gép érdekessége, hogy azon a Windows XP Media Centere fut, amely az XP egy speciális verziója, és főként zenék, képek, valamint videók katalogizálására, továbbá tévéadások felvételére használható. A ViewSonic neve nem cseng ismeretlenül a számítógéppiacon, hiszen korábban a vállalat már

A TÁBLA-PC UTÁN A VIEWSONIC ASZTALI GÉPET DOB PIACRA

bemutatta zseb-, illetve tábla-PC-jét. Egyébként a terveik között szerepel egy olyan intelligens kijelző (smart display) piaca dobása is, amely az internet menet közbeni böngészésére lesz alkalmas.

PANNON GSM–WESTEL ÖSSZEFONÓDÁSOK

A Westel és a Pannon GSM átjárhatóvá tették hálózatukat egymás számára az MMS üzenetek küldésére. A két cég ügyfelei immár közvetlenül is elküldhetik a fényképeket, hangokat is tartalmazó MMS üzeneteket a másik hálózatban használt MMS telefonra. A küldés egyszerű: az eddigi megszokott módon történik.

A rendszer felismeri, hogy az üzenet címzettje a másik szolgáltató hálózatát használja, és az MMS-t a partnerhálózat MMS-központjába küldi, így juttatva el azt egy másik MMS mobilra, internetes vagy WAP-os felületre. A hálózatok közötti átjárhatóság vonatkozásában példamuató a két nagy hazai mobilszolgáltató együttműködése, hiszen Európában elsőként biztosították, hogy ügyfeleik rövid szöveges üzenetet küldhessenek egymásnak.

Ugyancsak a Pannon GSM és a Westel együttműködésének eredménye, hogy a hálózati elemek közös, optimális alkalmazásával immár mindkét mobilszolgáltató ügyfelei a budapesti metrós és a kisföldalatti vonalainak teljes hosszában használhatják mobiltelefonjukat. A két cég a munkát közösen végezte el, és az így

telepített antennákat is közösen használják, üzemeltetik a budapesti metró hálózatán.

AZ ÉV LEGINSPIRÁLÓBB VEZETŐJE

Tavaly másodikban hirdette meg Az Év Leginspirálóbbs Első Számú Vezetője díjat a nemzetközi elismerés magyarországi meghonosítója, a TMI Hungary. Az 51 jelöltre beérkezett szavazatok alapján első körben egy tízfős csoport alakult ki. A tízes lista tagjai *dr. Beck*

BECK VEZETŐI NÉPSZERŰSÉGE ÉVEK ÓTA TÖRETLEN

György (HP Magyarország), Boros Attila (Hajdúbét), Gyergyák György (Állami Nyomda), Jaksity György (Concorde Értékpapír), Könye Árpád (Philip Morris), Leitner György (Glaxo-SmithKline), Steiner László (Rába), Straub Elek (Matáv), Sugár András (Westel) és Vityi Péter (Microsoft Magyarország) voltak.

A 2003. január 12-ei gálán a tíz jelölt titkos szavazással választotta ki a nyertest, aki nem más, mint Beck György, a Hewlett-Packard Magyarország Kft. vezérigazgatója.

STEVE JOBS ALÁÍRÁSA ARANYÁRON

2274 dolláros áron kelt el az Apple alapítójának és elnök-vezérigazgatójának, *Steve Jobs*-nak az aláírásával ellátott *MacWorld* magazin első példánya az eBay online aukciós ház kínálatában. A rekordösszegű leütés azokat a szakértőket is meglepte, akik tudják, hogy *George Washington* aláírása körülbelül 500 és 1000 dollár közötti, míg a világ első milliárdosának, *John Rockefeller*nek a szignója 250–500 dollárt szokott elkelní. Az Apple nem kommentálta az esetet, de az bizonyára örömmel töltötte el

STEVE JOBS ALÁÍRÁSA MA 2274 DOLLÁRT ÉR

a cég felső vezetését, hogy *Bill Gates Road Ahead* című könyvének dedikált példányáért az eBayen csupán 20–25 dollárt kínáltak.

ÚJ INFORMATIKAI KIÁLLÍTÁS TAVASSzal

Az Ifabó és a Compfair nevű információtechnológiai és telekommunikációs szakvásárok után keletkezett őr kívánja betölteni a Comdex Hungary elnevezésű kiállítás, amelyet április 16-a és 19-e között rendeznek meg az SAP Rendezvénycsarnokban. A seregszemle, amely független a Comdex Fall és Comdex Spring kiállításoktól, azokhoz hasonló rangos szakvásár kíván lenni. A rendezőség a Comdex Hungaryt hagyományteremtő, rendszeres tavaszi IT-összejövetellé szeretné tenni. Éppen ezért az első kiállítás megszervezésekor messzemenőig számítanak az IHM, az IVSZ, a MATESZ és más szakmai szervezetek támogatására.

MINISZTERI RENDELET A SZÁMÍTÓGÉPPLE DOLGOZÓK EGÉSZSÉGÉNEK VÉDELMEBEN

A képernyő előtti éleslátást biztosító szemüvegek költségét január 1-jétől a munkáltatónak kell biztosítania mindazon dolgozók esetében, akik naponta legalább négy órát töltenek a számítógép előtt. A munkáltatónak azonban csak a számítógépes munkavégzéshez elengedhetetlen, úgynevezett harmadik szemüveg árát kell biztosítania – vagyis a közel- vagy távollátáshoz szemüveget vagy kontaktlencsét hordó munkavállalók nem számíthatnak arra, hogy ezeket is állja majd a foglalkoztató.

A munkavállalónak a foglalkozás-egészségügyi alapszolgálat orvosához kell fordulnia, aki az érintettet szemészeti vizsgálatra utalja.

A munkáltató által megtérítendő, a szemészorvos által felírható szemüveg a lencséből

LINUX JÁTÉKUNK NYERTESEI

2002. NOVEMBERI SZÁMUNKBAN MEGKÉRDEZTÜK OLVASÓINKAT, HOGY HÁNYADIK MAGYAR KIADÁSA A SUSE LINUXNAK A LEGFRISSEBB, 8.1-ES VERZIÓ. A HELYES VÁLASZ: AZ ÖTÖDIK. KÖSZÖNJÜK A RENGETEG JÓ MEGFEJTÉST!

A SORSOLÁSNAK AZ ALÁBBI HÚSZ OLVASÓKNAK KEDVEZETT A SZERENCSE: BARNA CSABA (SZEGED), BERÉNYI GYÖRGY (BUDAPEST), HALÁSZ ISTVÁN (OROSZLÁNY), HEGEDŰS ZOLTÁN (HÓDMEZŐVÁSÁRHELY), JANCÓS TAMÁS (SZÉKESFEHÉRVÁR), JÓZSA ANDRÁS (SALGÓTARJÁN), KISS ATTILA (BARABÁS), KOVÁCS ISTVÁN (SZÉKESFEHÉRVÁR), KURUCSÓ ZSOLT (BUDAPEST), LACZKÓ JÓZSEF (KECSKEMÉT), LÁZÁR ISTVÁN (NYÉKLÁDHÁZA), LUTERÁN KLAUDIA (LUCFALVA), MAGYAR ZSOLT (KISDOMBEGYHÁZ), DR. SZAKÁCS JÁNOS (DEBRECEN), SZÜCS LÁSZLÓ (SZÉCSÉNYFELFALU), TAR TAMÁS (PÉCS), TOKAJI SÁNDOR (PAKS), TURÓCI ATTILA (TÖRÖKSZENTMIKLÓS), VERBÓCZKY VIRÁG (ÓRBOTYÁN), WITTINGER ÉVA (BUDAPEST). NYEREMÉNYÜK 1-1 DARAB DOBOZOS SUSE LINUX 8.1 OPERÁCIÓS RENDSZER, MELYET POSTÁN KÜLDÜNK EL.

és a rendeltetészerű használathoz szükséges keretből áll. A rendelet szerint nincs olyan értékhatár, amely felett a munkáltató már nem köteles megtéríteni a szemüveg árát, más eszközöket azonban a foglalkoztató nem köteles finanszírozni dolgozója számára.

BŐVÜL A CISCO HÁLÓZATI AKADEμία PROGRAM

Dr. Magyar Bálint oktatási miniszter és John Chambers, a Cisco Systems elnök-vezérigazgatója együttműködési megállapodást írt alá az informatikai hálózati szakképesítést nyújtó Cisco Hálózati Akadémia Program (Cisco Networking Academy Program, CNAP) további bővítéséről. A szerződés alapján sor kerül a CNAP 5–8. szemesztereinek magyarországi bevezetésére, továbbá a Cisco Learning Institute (CLI) ingyenesen az Oktatási Minisztérium rendelkezésére bocsátja az általa kifejlesztett Virtuoso online oktatási keretrendszer használati jogát. A Cisco Hálózati akadémia 5–8. szemesztereinek bevezetésével a nemzetközileg elismert hazai hálózatiszakemberképzés újabb szintje valósul meg: a program elvégzésével a hallgatók felsőfokú, Cisco Certified Networking Professional Certificate képesítést szerezhetnek.

LECSAPOTT A BSA: EGY ÉV BÖRTÖNBÜNTETÉS

Megszületett a BSA első, precedensértékű ügye, amelyben a bíróság illegális szoftverhasználatért egy év letöltendő börtönbüntetésre ítélte a Philos Labs Szoftverfejlesztő Kft. volt ügyvezetőjét, V. Zsoltot. A BSA hotline-ra érkezett bejelentés alapján V. Zsolt üzleti tevékenységével több millió forintos kárt okozott az Autodesk, a Microsoft, az Adobe, a Corel és a Symantec cégeknek. A BSA információi szerint Magyarországon ez az első olyan eset, hogy szerzői és szomszédos jogok megsértése miatt végrehajtandó szabadságvesztésre ítélnék valakit. Az ítélet nem jogerős, a védelem fellebbezést nyújt be. (Időközben online

tiltakozást nyújtottak be a vele együtt érzők: <http://www.petitiononline.com/vamosi/petition.html> – A szerk.)

ÚJ DESIGNBAN GONDOLKODIK AZ APPLE

Aktív számítógépházakkal kíván előrukkolni a különleges formatervezési megoldásairól is híressé vált Apple. A technológia segítségével

MÁR AZ IMAC SEM ELÉG EXTRÉM AZ APPLE-NEK

a jövőben piacra kerülő Apple számítógépek folyamatosan változtatnák külső megjelenésüket. Noha az ötlet elbírálása még az amerikai szabaddalmi és védjegy hivatalra vár, annyi mindenre már most tudható, hogy a szabaddalmi szöveg olyan világító számítógépházakat ír le, amelyek egyszerre akár többféle színben is pompázhatnak, és folyamatosan változtathatják a megjelenésüket – akár attól függően is, hogy a számítógép éppen milyen feladatot hajt végre. Ezenkívül a házra akár minták is rajzolhatók majd LED-ek és fénycsövek által kibocsátott fény segítségével.

EURÓPAI UNIÓ: 2005-TŐL KÖTELEZŐ AZ ELEKTRONIKUS HULLADÉK SZELEKTÍV GYŰJTÉSE

Az EU elfogadta a háztartási eszközök, számítógépek, valamint egyéb elektromos és elektroni-

kus készülékek szelektív gyűjtéséről szóló törvényt, amely kimondja: 2005-től kezdődően az elavult, kidobásra ítélt gépeket külön erre a célra kialakított gyűjtőhelyeken kell felhalmozni. Az új törvény 2006 végéig lakosonként négy kilogramm összegyűjtött és újrahasznosított elektronikus hulladék-mennyiséget ír elő. A törvény bevezeti az „egyéni finanszírozás” elvét, amely arra kötelezi a gyártókat, hogy saját maguk viseljék az általuk előállított termékek újrafeldolgozási költségeit, a hulladék ártalmatlanítását és újrafeldolgozását. A fogyasztók díjmentesen vehetik majd igénybe a gyűjtőhelyet.

CENTRINO – AZ INTEL ÚJ MÁRKANEVE

Az Intel bejelentette: a vállalat új, vezeték nélküli mobiltechnológiája a Centrino márkanévvel fogja viselni. Az új mobilprocesszor-mikroarchitektúra kialakításakor olyan jellemzőkre összpontosítottak, mint a vezeték nélküli képességek, a megnövelt akkumulátor-üzemidő, a vékonyabb kivitel, valamint a kisebb tömeg mellett is kimagasló mobilteljesítmény. A Centrino által képviselt technológiai csomagot egy (korábban „Banias” kódnévre keresztelt) mikroprocesszor, a kapcsolódó lapkakészletek és a 802.11 (Wi-Fi) rendszerű vezeték nélküli hálózati képesség alkotja. A felsorolt

elemek megtervezésekor, optimalizálásakor és érvényesítésekor az Intel a vezeték nélküli mobil számítástechnika nyújtotta használati élmény tökéletesítését tartotta szem előtt. Első ízben fordul elő, hogy a lapkagyártó óriás külön márkanévvel vezet be egy technológiakombináció jelölésére. A Centrino várhatóan 2003 első felében jelenik meg a piacon.

SMS-MMS FORDÍTÓ A NÉMET VODAFONE KÍNÁLATÁBAN

Példaértékű kezdeményezés: a német Vodafone D2 mobilszolgáltató minden ügyfele számára lehetővé kívánja tenni, hogy MMS üzeneteket küldhessenek telefonjukról, még akkor is, ha nem rendelkeznek erre alkalmas készülékkel.

A dolog érdekében a FunMail és conVISUAL cégekkel együttműködve a Vodafone kifejlesztette a Send-A-Fun21 nevű szolgáltatást. Ennek lényege, hogy a felhasználók a szolgáltató által kijelölt számra egy SMS-t küldenek, benne a címzett telefonszámával és az üzenet szövegével. A rendszer elemzi a szöveget, csatol hozzá egy megítélése szerint odaillő karikatúrát vagy animációt, és MMS formájában továbbküldi. A szolgáltatás a feladó számára 1,49 euróba (350 Ft) kerül. Az SMS-MMS fordító beállításai közé tartozik, hogy másodszori elküldésre még ugyanazon szöveghez is biztosan más képet csatol. A *fun21.de* oldalon található kódok alapján ki is lehet jelölni, melyik témakörből válasszon illusztrációt.

ANTIK HARDVERT ÁRVEREZ A BT

A British Telecom (BT) február 22-én Ashfordban árverésre kínálja a távközlés néhány történelmi emlékét, így régi telefonkészüléket, kapcsolótáblákat, vákuumcsöveket, mérőműszereket, járműveket, poszttereket. A vállalat azért határozta el az ereklyék árverésre bocsátását, mert ősszel, amikor felhívta az ország múzeumait, hogy tetszés szerint, ingyen válogassanak az archívumából, hatalmas érdeklődést tapasztalt az „antik” berendezések iránt. A brit távközlési szolgáltató most magánszemélyeknek is felkínál régiségraktárból néhány tárgyat. Az árverés bevételeit

CSATOLT KÉPEK A NÉMET VODAFONE-TÓL

a British Telecom a telegrafikus kommunikációt bemutató Connected Earth akció támogatására használja.

UGRÁSSZERŰEN NÖTT A SYMANTEC SECURITY CHECK NÉPSZERŰSÉGE

Eddig 30 milliónyian vették igénybe a Symantec Security Checket, a világ egyik legjobban látogatott, védettséget vizsgáló webhelyét, hogy megismerjék a személyi számítógépeiket fenyegető veszélyeket, és felléphessenek ellenük. A veszélyek számának és súlyosságának fokozódásával tovább nőtt az otthoni felhasználók körében ennek az ingyenes netes szolgáltatásnak a népszerűsége. 2002 júniusáig 20 millió, a rá következő négy hónap során pedig további 10 millió felhasználó ellenőrizte segítségével a hackerek, vírusok, trójaiak és más kártevők általi veszélyeztetettségét, valamint kapott javaslatot a számítógép ilyen veszélyek elleni biztonságossá tételére. A Symantec Security Check által elvégzett vizsgálatok eredménye azt mutatja: az otthoni felhasználók több mint egynegyedének még mindig nem védi friss víruselhárító termék a számítógépet. Ezenkívül a felhasználók mintegy felét fenyegeti az a veszély, hogy internetböngészőjén át bizalmas adatok szivárognak ki. Minden ötödik vizsgált gép nyitva állt a NetBIOS és a hálózat felől érkező támadások számára. A Symantec Security Check a <http://www.symantec.com/securitycheck> címen érhető el.

DIVATBAN AZ OLDTIMER SZÁMÍTÓGÉPEK

Nemcsak Steve Jobs aláírása ér sokat a régműltből, hanem az oldtimer PC-k is igen kelendőek az eBayen. Itt jelenleg több mint száz klasszikussá vált számítógép keresi gazdáját. A legdrágább 1999 dollár, vagyis nagyjából annyi, amennyibe manapság egy nagy teljesítményű

APPLE1: 25 000 DOLLÁRT IS MEGADNAK ÉRTE A GYŰJTŐK

modern PC kerül. Az igazi ritkaságokért azonban ennél jóval többet kell fizetni. Ilyen például az a Steve Jobs és Steve Wozniak által egy kis kaliforniai garázsban kifejlesztett, Apple1 típusjelzésű számítógép, amelynek 666 dolláros kereskedelmi ára már 1976-ban is sokakat szíven ütött, két évvel ezelőtt azonban valaki egy ilyen rendszerért, eredeti tartozékokkal és leírásokkal együtt, 25 ezer dollárt fizetett.

ÚJABB DI FORMÁTUMÚ SZÁM ÁKOS LEMEZÉRŐL

Az Ákos legújabb lemezének multimédiás mellékletében található, *Alig hitted* című dal di változata után most megjelent a második di formátumú dal is a lemezről, amelynek címe: *Majom a ketteczen*. A szám jelenleg ingyenesen letölthető a Digimpro Kft. honlapjáról (<http://www.digimpro.com/>). A di formátumú hanganyagok lejátszására és rögzítésére alkalmas szoftvereket Mester Sándor magyar zeneszerző és előadóművész találta fel.

ÁKOS: A DI FORMÁTUM HÍVE

A diPlayer – amely a digitális improvizációk meghallgatásához szükséges – ingyenesen letölthető a cég honlapjáról. Tekintve a di formátum sikerét, Ákos 2003 tavaszán megjelenő angol nyelvű lemezén várhatóan minden dal di verziója is megtalálható majd.

AZ INTERNET EXPLORER VÉGE?

Az Internet Explorer soron következő, 7.0-s változata helyett állítólag a Windows .NET nevű verziója lesz az utolsó olyan Microsoft-böngésző, amely külön alkalmazásként jelenik majd meg. A .NET keretrendszer ugyanis a webes kapcsolatok létrehozásának lehetőségét alapszolgáltatásként az operációs rendszerbe integrálja, ennek köszönhetően teljesen el fog tűnni az online és offline tartalom közötti, jelenleg még élesen fennálló megkülönböztetés. A nem .NET alapú platformokhoz a Microsoft a jövőben csakis az MSN Explorert fogja kínálni.

A MEREVLEMEZ „HALÁLHÖRGÉSE”

A Convar adatmentő cég különböző szolgáltatásokat kínál azzal a céllal, hogy a „lelküket ki-lehelt” számítógépekből az adatokat ki lehessen nyerni. A részletes esettanulmányokon kívül immár a kiszendített gép utolsó zörejeinek sorát is mellékeli a halotti bizonyítvány mellé. Mintegy preventív jelleggel a Convar az interneten is hozzáférhetővé tette a halálhörgéseket (<http://www.datarecovery-europe.com/audio.htm>), így, aki kíváncsi rá, meghallgathatja, miként hangzik, amikor a merevlemez épp az utolsókat rúgja. A cég figyelmeztet: akinek a gépe ilyen hangokat hallat, saját, jól felfogott érdekében kapcsolja ki azt.

MEGÚJULT A FREEMAIL

Az egymillió postafiók-felhasználóval rendelkező internetes levelezési rendszer, a [freemail]

megújult külsővel és számos új kényelmi szolgáltatással várja felhasználóit. Újdonság-számba mennek: a vírusszűrés, a levélkézbesítési szabályok (szűrők), a levélírás felüggesztése, a levelek lemeze mentése, a levelek tetszőleges paraméterek szerinti rendezése,

AZ ORIGO DESIGNJÁBA SIMUL A MEGÚJULT FREEMAIL

illetve a kiküldött levelek elolvasását igazoló visszajelzési szolgáltatás.

MŰSZER- ÉS MÉRÉSTECHNIKA AZ INTERNETEN

Műszeroldal néven átfogó szakmai portál kezdte meg működését az interneten (<http://www.muszeroldal.hu/>). Ezen a portálon a műszer- és mérés technika iránt érdeklődők szinte mindent megtalálnak, ami megkönnyítheti napi munkájukat. A Cégdatabázisokban a műszerforgalmazók, gyártók, fejlesztők, javítók mellett kalibráló és vizsgáló laboratóriumok adatai szerepelnek. A portál nemcsak azok számára hasznos, akik valamilyen terméket vagy szolgáltatást keresnek, az adatbázis ugyanis meteorológiai ismeretek, szakirodalmi rovat, hasznos adatok, letölthető szoftverek felsorolása és élőkapocs-gyűjtemény teszi sokoldalúbbá. ▶

ÚJDONSÁGOK

MICROSOFT PLUS! DIGITAL MEDIA

Termék:	Plus! Digital Media Edition
Gyártó:	Microsoft
Web:	http://www.microsoft.com/windows/plus/dme/dmehome.asp

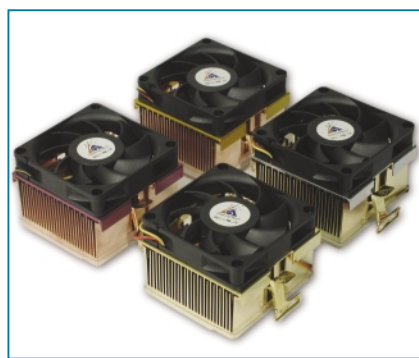

A Microsoft januártól megkezdte a Plus! Digital Media Edition névre hallgató kiegészítő szoftverének bolti árusítását az Egyesült Államokban. A Windows alatt futó program a digitális média rajongói számára jelenthet csemegét. A program képek, hangok és videók tárolására, illetve kezelésére szolgál. Ugyanakkor digitális fotóalbum is készíthető vele – akár zenei aláfestéssel vagy hangalámondással kiegészítve. Noha a terméket már korábban is le lehetett tölteni a cég honlapjáról, az üzletekbe csak most került, 20 dolláros áron.

GLACIALTECH-ÚJDONSÁGOK

Termék:	Igloo 2500, Igloo 2500 Pro, Igloo Silent Breeze 462 és Diamond 2000
Gyártó:	GlacialTech
Web:	http://www.glacialtech.com

Az egyre nagyobb teljesítményű, így egyre forróbb processzorok megfelelő hűtése mind nagyobb feladat. Előtérbe kerültek a „komfort”-jellemzők is, mint amilyen például a csendesség. A GlacialTech műhelyeiben négy új processzorhűtő látott napvilágot. Az **Igloo 2500** már a jól ismert GlacialTech hűtőborda réz alapú változatára épül. Halk, 2800 fordulat/perc fordulatszámú ventilátorral szerelték, amelynek zajszintje csupán 26 dB; kapacitása egészen az AMD Athlon XP 2700+ processzorokig terjed. A GlacialTech **Igloo 2500 Pro** ugyanazon a hűtőbordán alapul, de egy komolyabb, 4500-at pörgő ventilátor hűti a processzort. Zajszintje kicsit magasabb, de még így sem túl hangos: 35 dB.

Annak, aki a „csendtuning” híve, és gépe teljesítménye mellett a halk működést is fontos szempontnak tartja, az **Igloo Silent Breeze 462** a tökéletes választás. Ez az eddigi leghalkabb ventilátor a piacon, csupán 19 dB zajszinttel rendelkezik – akár egy Athlon XP 2700+ processzort is képes üzemhőmérsékleten tartani. Ez elsősorban kiváló réz alapú hűtőbordájának is köszönhető. Akinek ez sem elég, és igazi kuriózumra vágyik, az válassza a **Diamond 2000** modellt. A fejlesztők nem álltak meg az alumínium és a réz kombinálásánál, ugyanis a bordát ezek után 24 karátos arannyal vonták be. A ventilátor forgási sebessége a hőmérséklet függvényében változik, így ez a hűtő folyamatosan optimális teljesítményt nyújt. A GlacialTech 5 év garanciát vállal termékeire.

Hajlékony billentyűzet

Termék:	Inverz-1000
Gyártó:	ismeretlen
Web:	http://index.hu/egerfogo/?op=keyboard

Már Magyarországon is kapható (12 375 forint) az a gumi tapintású, hajlékony, összehajtogatható, kávé-, folyadék- és morzsaálló, hangtalan klaviatúra, amely Inverz-1000 márkanéven került forgalomba, s a világ extrém számítógép-felhasználóinak körében a tengerentúlon egy ideje nagy népszerűségnek örvend. Az almazöld és világoskék színben pompázó, átlátszó billentyűzetben a nyomtatott áramkörök és az illesztések is élesen kivehetők.

Az erre a billentyűzetre való áttérés kevés alkalmazkodást kíván a felhasználótól – annak környezetétől viszont toleranciát követel, lévén, hogy e furcsa esztétikai élményt konzervatív értékrendű világunkban nehéz megszokni.

SAMSUNG VIDEOMOBIL

Termék: SCH-V310 videokamera-telefon
Gyártó: Samsung Electronics
Web: <http://www.samsung.com>

A Samsung a múlt hónapban mutatta be SCH-V310 modelljét, az első teljes értékű videokamera-telefont. Az SCH-V310-es kétirányú videohívásokat képes lebonyolítani, támogatja a video on demand rendszereket és a hangot is tartalmazó videofelvételek tárolását. A Samsung Electronics hamarosan befejezi az SCH-V330 és az SCH-V3000-es

videokamera-telefonok fejlesztését is, amelyek még kifinomultabb funkciókkal rendelkeznek majd. Az említett modellekbe épített 300 ezer képpontos kamera kétszeres zoomolásra képes lencserendszerrel, és kilenc beállítással rendelkezik. A telefonok 20 perc hanggal ellátott videofelvételt tudnak tárolni, a lejátszás pedig a 262 ezer szín megjelenítésére képes TFT-

LCD kijelzőn történhet. A felhasználónak elegendő egyszer megnyomni a felvevőgombot a másodpercenként 11 képkockát tartalmazó felvételek rögzítéséhez.

HP LASERJET 1005W SZEMÉLYI LÉZERNYOMTATÓ

Termék: LaserJet 1005w
Gyártó: Hewlett-Packard
Web: <http://www.hpshop.hu/category.my?id=45>

Az új évet a HP egy új személyi lézernyomtató bemutatásával kezdte, amely e hónapból már kapható az üzletekben. A HP LaserJet 1005w kifejesztésekor a cég a különféle dokumentu-

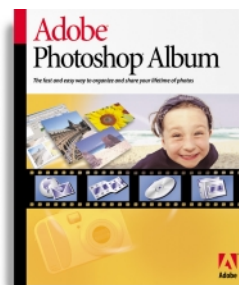

mok gyors, egyszerű és gazdaságos előállítására törekvő üzleti felhasználók, irodai dolgozók, valamint távmunkások igényeit tartotta szem előtt. A HP LaserJet 1005w éles szövegképet és tiszta grafikus megjelenést produkáló, gazdaságos alapú nyomtató párhuzamos és USB csatlakozói valamennyi elterjedt Windows környezetet támogatják. ImageREt technológiája 1200 dpi-vel egyenértékű felbontást biztosít. A percnként 14 oldal kinyomatására képes eszköz – az azonnal aktiválódó beégetőműnek köszönhetően – 10 másodpercen belül elkészül az első oldallal. A 7000 oldalas havi terhelhetőségű HP LaserJet 1005w alacsony szinten tartja a nyomtatási költségeket, a többi HP lézernyomtaton már megszokott képalkotási technika pedig a nyomtatás özmentességéről gondoskodik. A HP LaserJet 1005w kiskereskedelmi ára a 2500 lapos kezdő tonerrel együtt 85 ezer forint körül várható.

ADOBE PHOTOSHOP ALBUM

Termék: Photoshop Album
Gyártó: Adobe
Web: <http://www.adobe.com/products/photoshopalbum/main.html>

Felhasználóbarát szolgáltatásokkal egészül ki az Adobe Photoshop. Az e hónapban 50 dolláros áron forgalomba kerülő Photoshop Album legkiemelkedőbb újítása, hogy a fényképállomány most albumszerűen lesz rendezhető. A képek mindegyikéhez címke csatolható, amelyen a fotós felvételi adatokat, a képen szereplő személyek nevét és sok egyéb érdekes információt tüntethet fel. Minden felvételhez picit mintakép (thumbnail) tartozik; ezeknek a fotós által meghatározott csoportjai (idő, téma, valamelyik címkeattribútum szerint) úgy forgathatók, mint egy album lapjai.

2003 negyedik negyedévére várható a Photoshop 8.0 megjelenése, melyet jelenleg Dark Matter (sötét anyag) kódnéven fejlesztenek. A szoftver nyolcadik verziója bizonyos szűrő-

ket, például az Adobe After Effects nevezetűt is integrálni fogja, hogy a fotókat a képállomány változtatása nélkül lehessen átalakítani. Az alkalmazás sebességének növelését a javított 16 bites támogatástól, valamint a Windows, illetve Mac alá optimalizált programkódtól várják. Az Adobe azon is dolgozik, hogy valamennyi termékébe szervesen beépítse a PDF-eszközöket.

SAFARI WEBBÖNGÉSZŐ

Termék: Safari webböngésző
Gyártó: Apple
Web: <http://www.apple.com/safari/>

Az Apple a Macworld Expón mutatta be Mac OS platformra készült webböngésző programját, a Safarit. Erősen optimalizált HTML értelmezője több mint háromszor olyan gyorsan képes megjeleníteni a web-

lapokat, mint az eddigi piacvezető, ismert webböngésző szoftver, ráadásul a JavaScript-kódot is kétszer olyan gyorsan futtatja – állítja a gyártó. A Safari olyan kényelmi szolgáltatásokat kínál, mint például az eszközsorba integrált Google kereső, intelligens visszaugrás a keresési eredményekhez vagy egy webhely címlapjára, a könyvjelzők minden eddiginél logikusabb kezelése, illetve az előugró hirdetések blokkolása. A szoftver megjelenése után rengetegen letöltötték, így az Apple fórumaiban a felhasználók már a Safari problémáit és ezek házilagosa elhárítását tárgyalják. Innen lehet tudni, hogy az új böngésző a régi könyvjelzők importálása közben hajlamos azokat nyomtalanul letörölni. Egyes felhasználók arról számoltak be, hogy az átállással a teljes felhasználói könyvtárunk megsemmisült. Instabil rendszerről, illetve a Finder és a Classic környezet összeomlásáról is érkeztek hírek. Az Apple mindenesetre szigorúan béta-változatként kínálja az első Safarit, vagyis számolni kell a szoftverrel kapcsolatos hibákkal.

KARÓRA-PC

Termék:	SPOT
Ötletgazda:	Microsoft
Web:	http://www.microsoft.com/resources/spot/product.msp

Hordozható médialejátszót és rádiós kapcsolattal felszerelt karórát mutatott be *Bill Gates* a Los Angeles-i Computer Electronics Show-n. A karórában 28 megahertzes processzor, 512 KB ROM és némi RAM található, amely Gates szerint alig több mint az első IBM PC teljesítménye. A technológia rövid, „pillantásnyi” információt közvetít az eszközöknek, vagyis időjárás, közlekedési híreket vagy akár SMS-eket. Az elképzelés három gyártót is lenyűgözött, ezért már az év során kaphatók lesznek azok az órák, melyek a Microsoft tervei alapján

a rádiókapcsolaton érkező adatokat mutatják tulajdonosuknak. Gates az Intellel közösen fejlesztett, hordozható Media2Go lejátszó referenciatervét is bemutatta Los Angelesben.

A tízcentis képernyővel felszerelt eszköz 30 GB-os merevlemezen tárolja az internetről vagy a tévétunerrel felszerelt PC-ről letöltött filmeket és zenét. A kezdeményezéshez csatlakozó gyártók – köztük a Samsung és a Sanyo – várhatóan még idén forgalomba hozzák a referenciatervre épülő eszközeit.

HP TÁBLA-PC

Termék:	TC1000 Tablet PC
Gyártó:	Hewlett-Packard
Web:	http://h18000.www1.hp.com/products/tabletpc/

A HP bemutatkozott Tablet PC TC1000-es készülékével. A mindössze 2 cm vastag és 1,4 kg tömegű Compaq Tablet PC a teljes funkciókészletű és rendkívüli hordozhatóságú, Windows XP Professional operációs rendszert futtató noteszgépekénél megszokott teljesítménnyel és jellemzőkkel dicsekedhet. A táblagép a teljesítmény és az akkumulátor-üzemidő optimális kombinációját nyújtó, 1 GHz-es Transmeta Crusoe TM5800-as processzort, széles látószöveget biztosító, 10,4 hüvelykes TFT megjelenítőt, megerősített borítóüveget, NVIDIA GeForce2 Go 100 nagy felbontású grafikus kártyát, beépített 802.11b vezeték nélküli LAN-képességeket, max. 60 GB kapacitású merevlemez-meghajtót és USB 2.0 portokat tartalmaz.

12 ÉS 17 HÜVELYKES POWERBOOKOK

Termék:	PowerBook G4
Gyártó:	Apple
Web:	http://www.apple.com/powerbook

Az Apple a Macworld Expón mutatta be eddigi legkisebb mobil számítógépét, a 12 hüvelykes aktív mátrixos TFT képernyő köré épített új

PowerBook G4 modellt, amely különlegesen erős alumíniumötvözetből készült házának köszönhetően alig több mint 2 kg. Az új hordozható modell 867 MHz-es PowerPC G4 RISC processzort, NVIDIA grafikus lapkát és tálcánélküli kombinált CD-RW/DVD-ROM meghajtót tartalmaz. A berendezés továbbfejlesztett akkumulátorkezelésének köszönhetően két feltöltés között akár 5 óra mobil üzemidő is elérhető. Az Apple a közelmúltban legújabb PowerBook G4 modelljéről is fellebbentette a fátlyat. A 17 hüvelykes szélesvásznú TFT képernyőjű mobil számítógép alig 1 hüvelyk vastag, míg tömege 3 kg. A 17 hüvelykes PowerBook G4 az első olyan hordozható számítógép, amely 54 Mbps sávszélességű IEEE 802.11g és Bluetooth vezeték nélküli illesztőket, FireWire 800 kaput, valamint alulról megvilágított billentyűzetet tartalmaz.

CANON BUBBLE JET 1950

Termék:	Bubble Jet i950
Gyártó:	Canon
Web:	http://www.canon-europa.com/products/products.html

A Canon a Bubble Jet i950 útnak indításával folytatja a nagy sikerű, díjnyertes Bubble Jet S900-as fényképmínőségű nyomtató hagyományait, ám még nagyobb nyomtatási felbontásával és még kisebb tintacseppméretével új etalont kíván teremteni a fényképnymtatásban. Az i950 nagy sebességű nyomtatást ígér a magas, 4800 x 1200 dpi maximális felbontás ellenére, amelynek elérését 2 pikoliteres állandó tintacseppméret teszi lehetővé, tintarendszere 6 alapszínre épül. A továbbfejlesztett mikrofinom csepptechnológia (MicroFine Droplet Technology), valamint az új mikrofüvőkás fej (a mikrofüvőkás kilövellése mindössze 10 mikrométeres) járul hozzá a cseppek pontos pozicionálásához. A gyártó kiváló minőséget ígér, a hivatásos fényképészek és az igényes amatőrök egyedülállóan korszerű asztali munkaeszközének ajánlva az új terméket.

Sokat várhatunk a terméktől sebesség és időállóság tekintetében is. Egy teljes A/4 lapot betöltő fénykép 2400 x 1200 dpi felbontással, valamint 2 pikoliteres cseppmérettel alig több mint

egy perc alatt készül el a Canon Photo Paper Pro fényképpapírjára, egy 6 x 4 hüvelykes (15,24 x 10,16 cm) lenyomathoz pedig 30 másodperc sem szükséges. A nagy sebességű szegély nélküli nyomtatás és a Canon alapszínenként külön tintatartályos eljárásának (Single Ink technology) együttes eredményeként sem tinta, sem papír nem megy veszendőbe. A Canon High Colour tintái a Photo Paper Pro (PR-101) papíron akár több mint 25 évig ellenállnak a fénynek (tárolási és elhelyezési körülményektől függően). A Bubble Jet i950-et USB csatlakozóval látták el, és kompatibilis a Windows és a Macintosh operációs rendszerekkel.

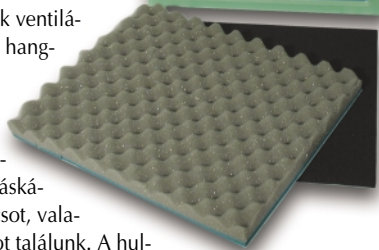
A Bubble Jet i950-es nyomtató alapkészletében több szoftvercsomag is megtalálható, köztük az Easy-PhotoPrint és az Easy-WebPrint. Az előző modellekhez hasonlóan – ám továbbfejlesztve – Exif 2.2-támogatást is kapunk, amelyet kihasznál a PhotoPrint. A Canon PhotoRecorddal több képet illeszthetünk egy lapra, de szükség esetén a különböző papíroknak megfelelően át is méretezhetjük őket. A Canon ZoomBrowser EX miniatűrízálva mutatja a mappában található képeket, sőt segítségével archiválhatók és retusálhatók is a képek. A Canon PhotoStitchsel egybeilleszthetjük a panorámakép összeállítására céljából készült felvételeinket.

PC-S HANGSZIGETELÉS

Termék: PNK-U01
Gyártó: Cooler Master
Web: <http://www.coolermaster.com.hk/en/products/other/pnk-u01.html>

Csendes gépet nemcsak halk ventilátorokkal építhetünk, hanem hangszigetelésre is módunk van, persze bizonyos határok között. A legújabb megoldással a Cooler Master érkezett. A zöld „James Bond”-táskában egy hangelnyelő szivacsot, valamint egy hangszigetelő lapot találunk. A hullámos hangelnyelő lapot a hangforrással szembe kell felragasztani, a hangszigetelő réteget pedig oda rögzítjük, ahol kiszökhet a házból a zaj. A lapok UV-, víz- és hőálló anyagból készültek.

USB 2.0 csatlakozású 19 hüvelykes TFT

Termék: CTX P922E
Gyártó: CTX
Web: <http://www.ctxintl.com>

Februártól elérhető Európában a CTX legújabb modellje, amelyet vonzó külseje és extra képességei okán reprezentatív, felső vezetői irodákba ajánl a gyártó. 19 hüvelykes képmérettel rendelkezik az MVA felépítésű TFT, aminek folytán igen széles, 170 fokos szögben teszi láthatóvá a megjelenített információkat. Bár felbontása nem nőtt a 17 hüvelykes modellekhez képest (1280 x 1024 képpont), a nagyobb felületnek köszönhetően többen szemlélhetik ugyanazokat az információkat. Egyéb jellemzőit tekintve is a jobbák közé tartozik a panel, fényereje 250 cd/m², kontrasztaránya 500:1. A lapos kijelzők esetében általában lassú válaszidőt pedig sikerült 25 ezred másodpercre leszorítani, magyarul: várhatóan nem tapasztalunk majd elmosódást mozgóképlejátszásnál vagy akciójátékokban. Annál is inkább, mert mozizáshoz optimalizált üzemmódot vehetünk igénybe. A DVI csatlakozás és a beépített hang-

szórók ebben a kategóriában már szinte alap tartozéknak számítanak, viszont a – 19 hüvelykes monitorba világszerte elsőként – beépített USB-2 csatlakozás és hub tovább javítja a készülék használhatóságát. Ennek révén szoftveresen beállíthatóvá, kalibrálhatóvá válik a monitor, illetve karnyújtásnyira is közelebb, kényelmesen elérhető távolságba kerülnek a szabad USB 2.0-kompatibilis aljzatok.

HERCULES ALL-IN-WONDER

Termék: 3D Prophet All-in-Wonder
Gyártó: Hercules
Web: <http://www.hercules.com>

Itthon is kapható az ATI nagy sikerű multimédia kártyasorozatának, az AIW-nek a legújabb tagja, a Radeon 9000 Pro motorra épülő Hercules 3D Prophet All-in-Wonder. A kártya érdekessége, hogy nemcsak egy egyszerű 3D gyorsító kártya, hanem egyszerre tévétuner és videodigitalizáló is egyben. A Radeon 9000 Pro magnak köszönhetően mind 2D, mind 3D teljesítménye elsőrangú. Lehetőségünk van a kapott szoftverek segítségével analóg forrásból videót rögzíteni MPEG2 formátumban, ezek vágására, majd a kész filmet a digitális formátumok mellett akár videokazettára is rögzíthetjük. Emellett a kártya egy digitális video-

magnóként is funkcionál, ugyanis a tévétuner segítségével bármely csatornáról rögzíthetjük kedvenc műsorainkat, filmjeinket, akár előre programozottan is. A sztereó tévétuner az összes európai tévésabványt támogatja (PAL BG/I/DK és Secam L/K), valamint teletext szolgáltatás is igénybe vehető. Az egész „multimédia-központ” vezérlése a rádiófrekvencián működő távirányítóval történik, amely további funkciókra is szabadon tanítható. Kiváló DVD-lejátszási képességekkel is rendelkezik, ami tūeles képet jelent a hardveres gyorsításnak és a továbbfejlesztett „képponteltmosásnak” (de-interlacing) köszönhetően.

PANDA ANTIVIRUS PLATINUM 7.0

Termék: Antivirus Platinum 7.0
Gyártó: Panda Software
Web: <http://www.pandasoftware.com>,
<http://www.pav.hu>

Megjelent a Panda vírusölő programjának legújabb változata, az elsősorban kirokai feladatokra szánt Antivirus Platinum 7-es verziója. A programmag gyorsításán túl a Platinum mostantól a bejövő és kimenő levelek vírusmentességét egyaránt garantálja, figyelni a hálózati és a kézziszámítógépes forgalmat, valamint beépített tűzfalal rendelkezik a kívülről érkező támadások ellen. Új funkciója a „kórház”: ide kerülnek azok a gyanús fájlok, amelyekről a vírusellenőrző nem tudja teljes bizonyossággal megállapítani, vajon veszélyesek-e gépünkre nézve. A biztonságos területen megfigyelt „betegeket” újra megvizsgálja, amikor frissül a vírusadatbázis, és ismét értékeli azok veszélyességét – így egészen bizonyos, hogy nem szedünk össze semmiféle új keletű, még felfedezetlen bacilust.

SZEM ELŐTT

WACOM VOLITO

Termék: Wacom Volito
Forgalmazó: Codra Kft.
Ár: 24 900 Ft
Web: <http://www.my-volito.com>,
<http://www.codra.hu>

A Wacom cég jobbra csak azok számára ismert, akik használják valamelyik kiváló minőségű grafikus táblájukat, vagy évek óta vágynak rá. Az egeret kiváltó, sokkal precízebb rajzolást lehetővé tevő eszközök egy, a képernyőt leképező táblából, valamint az azon használható

nyomásérzékeny tollból (és kiegészítésképpen egy egerből) állnak. A Wacom rajzeszközeire mindig is jellemző volt a drótnélküliség: azaz csak a tábla kapcsolódik a számítógéphez (soros vagy USB kapun keresztül), a toll és az eger drót-, illetve elemmentes, ennél fogva rendkívül könnyű és jól használható. A legnagyobb problémát azonban az ár jelentette: még a legkisebb méretű is túl drága volt ahhoz, hogy egy otthoni felhasználó csak úgy kedvtelésből beszerezzen egyet.

Eddig. Új táblájával ugyanis a Wacom éppen otthonunkban tör egerünk életére: azaz egy mindenki számára használható eszközt kínál az eger kiváltására. A Volito az aktuális divatnak megfelelően teljesen fekete, a toll kissé áttetsző füstszínű; remekül mutatnak egy hasonló számítógép vagy monitor mellett. Képességei majdnem teljesen megegyeznek az eddigi belépőszintet képviselő Graphire 2 tábláival: A/6-os méret, kb. 13x9 cm-es aktív terület, 512 szintű nyomásérzékenység, 1000 dpi-s felbontás. A fő különbség, hogy a tollon nincs „radír” funkció, illetve a hozzá járó meghajtó is a végletekig le van egyszerűsítve, de ez egyáltalán nem baj. Szoftverfelszereltsége is ki-

váló: van benne játék az eleinte szokatlan toll kezelésének elsajátításához, továbbá tartalmaz kézirást támogató programokat, bolondos fotóretusáló és -szerkesztő alkalmazásokat, illetve a Corel Painter Classicet, amely – a Painter kisöccseként – a művészi ambíciók kibontakoztatásához nyújt digitális vásznat, valamint számtalan rajz- és festőeszközt.

SONICBLUE RIO SPORT S30s

Termék: SonicBlue Rio Sport S30s
Forgalmazó: Pulsar Hungary Kft.
Ár: 54 900 Ft
Web: <http://www.sonicblue.com>,
<http://www.pulsar.hu>

A SonicBlue az év elején egy újdonsült memórias MP3-lejátszót jelentetett meg, amely ideális választás lehet a sportot és a zenét egyaránt kedvelőknek. Az S30s néven futó modell 64 MB belső memóriával rendelkezik, de MMC kártyával további 128-cal bővíthető. MP3 és WMA formátumot egyaránt lejátszik – a zenefájlokat USB-n tölthetjük fel. A nagyméretű, háttérvilágítással rendelkező LCD kijelzőről minden fontos információt megkapunk – a kicsiny eszköz egyben FM-tuner is, óra- és stopperóra-funkciókkal ellátva. Ha mozogni, sportolni megyünk, jól jön, hogy az S30s ütés- és vízálló.

LEADTEK WINFAST A280LETD MyVIVO

Termék:	Leadtek WinFast A280LETD MyVIVO
Forgalmazó:	Ramiris Rubin Rt.
Ár:	56 238 Ft
Web:	http://www.leadtek.com, http://www.ramiris.hu

Az NVIDIA GeForce4 Ti 4200 lapkájára épül a Leadtek figyelemre méltó, full extrás grafikus kártyája. Központi lapkájának teljesítménye az erősebbek közé sorolja a mai, követelődő 3D-s játékok idején is, 128 MB-os DDR memóriája zökkenőmentessé teszi a textúrák kezelését. Támogatja a legújabb, 8x AGP sít (AGP 3.0). VGA és DVI kimenetet egyaránt találunk rajta, illetve – lévén szó a kártya MyVIVO változatról – a mellékelt kábelekkel kompozit VGA, S-Video ki- és bemenetek válnak elérhetővé. Egy időben két megjelenítőt képes kezelni egymáshoz kapcsolva, vagy akár függetlenül, a DVI kimenet átalakítóval VGA-ra alakítható, hogy két analóg monitort is használhassunk. A mellékelt WinFast PVR alkalmazással akár DVD-minőségben is rögzíthetünk, számos AVI és MPEG tömörítés közül választva: támogatja a csúsztatott lejátszást, a kép a képen megjelenítést, a valós idejű MPEG-4 rögzítést. Magával az NVIDIA meghajtóprogramjával is rengeteg finombeállítási lehetőséget vehetünk igénybe, de a kártya magyar nyelvű telepítő- és meghajtóprogramjaival ezt „hazaiul” élvezhetjük. Néhány képoptimalizáló és kényelmi szoftver – WinFox II, Coloreal család – mellett a Cult 3D és teljes verziós játékok kaptak helyet a csomagban. Utóbbiak nem éppen elfelejtett programok: Aquanox, Master Rallye, Tom Clancy's RainBox six – Rogue Spear, Dronex és Gunez adnak jelentős értéket a csomaghoz. Kézenfekvő lépés volt a WinFast DVD legújabb változatát is mellékelni, ami jól kihasználható már csak a tévékimenet miatt is.

DTK DEN251

Termék:	DTK DEN251
Forgalmazó:	Optitech Kft.
Ár:	7000 Ft
Web:	http://www.dtkcomputer.hu

A mobil és mini kategóriában joggal indulhatna ez a termék, amely USB 2.0 felületre csatlakoztatható külső merevlemez házként funkcionál. Noteszgépekben használatos, kisméretű 2,5 hüvelykes EIDE (ATA) merevlemezeket tud fogadni, de nem csupán ez szól a mobilitás mellett. Nem igényel külső tápegységet: a működéséhez szükséges energiát az USB portról nyeri, így valóban zsebre vágható, ami méreteit tekintve

zakó esetében sem okoz problémát. Üzembe helyezéséhez Windows 98 SE vagy újabb operációs rendszer alatt telepítőlemezre sincs szükség. Ügyeljünk viszont a „tölték” sérülékenységére (ütődés, statikus szikra), mert a kis merevlemezek hordozhatóak ugyan, ám egyáltalán nem állják az ütődést. Előfordulhat, hogy a régebbi, magasabb meghajtók nem férnek bele, de a ma kapható modellek nem fognak problémát okozni.

TYPHOONG STYLOCAM

Termék: Typhoon StyloCam
Forgalmazó: Optiftech Kft.
Ár: 15 990 Ft
Web: <http://www.optiftech.hu>

640x480 pixel felbontású CMOS érzékelőre épül a gyártó USB 1.1 csatlakozású tollkamerája, melynek álló- és mozgóképfelvételeihez 64 MB SDRAM memória biztosítja a helyet. Állóképekből mintegy 60 raktározható ekkora memóriában, mozgó jeleneteket 10–45 másodperces hosszúra képes tárolni a készülék. Kétyegyű számkijelzőn követhetjük nyomon a memóriakapacitást. Szabadon billenthető állványába helyezve USB webkameraként is használhatjuk a készüléket, ugyanezen

csatlakozáson PC-re tölthetjük felvételeinket. Szoftveroldalról a LiveSuite 2.0 egészíti ki a kamerát, letöltéshez, videós megfigyeléshez, időzített sorozatfelvételekhez, képszerkesztéshez kínálja modulokat.

WIRELESS GENIUS WEBCROLL+NBEYE

Termék: Wireless Genius Webscroll+NBEye
Forgalmazó: Fan IT Kft.
Ár: bevezetés alatt
Web: <http://www.genius.hu>

Újabb taggal bővült a gyártó neves, vezeték nélküli egérszaládjá. A méreteit tekintve is vitathatatlanul legkisebb rágcsálót újratölthető, AAA ceruzaelem méretű NiMH akkumulátorokkal szállítják. A miniatűr vevőegységet közvetlenül „beleállíthatjuk” az USB aljzatba, vagy igénybe vehetjük az USB hosszabbító

„Y” kábel, amelynek másik ága töltő-

ként az egér orrába csatlakoztatható. Ekkor frissülnek a telepek, így 12–16 óra múlva újra életerőtől duzzad a rágcsáló, a kialvó dióda pedig jelzi, hogy már leválasztható. Kellően finom kezelhetőséget biztosít a 800 dpi-s optikai érzékelő, amely mozgó alkatrész hiányában nem támogatja a kihagyást és dőcögést. A termékcsaládnál szokásos MouseMate szoftverrel konfigurálható az egér és alaphelyzetben a görgető gombra felbukkanó grafikus gyorsmenüje. Szolgáltatásai e-mail dallamfigyelmeztetővel egészülnek ki, amelynek feladónként különböző melódia adható meg.

C-PEN 600 MX

Termék: C-Pen 600 MX
Forgalmazó: BL Marketing Kft.
Ár: 69 990 Ft
Web: <http://www.szotargepek.hu>

Továbbfejlesztette ötletes termékét a C-Pen gyártója, memóriával egészítve ki az eddig csak vezetékkel PC-hez kapcsolva használható eszközét. A tollat formázó optikai eszköz olvas (szöveggé alakít), gyűjt, és PC felé továbbít információkat. Csak végig kell húznunk a tollat a kívánt szövegsorok fölött, és a beépített elektronika azonnal digitalizálja a magyar, angol, cseh vagy akár orosz nyelvű szöveget. PC-től távol is használhatjuk a memória- és infravörös port kiegészítések révén a hasznos szolgáltatásokat, például könyvtárban lexikonokból kigyűjthetjük az érdekes címszavakat, vagy igénybe vehetjük a beépített szótár szolgáltatásait. Négy soros, monokróm LCD képernyő

teszi lehetővé, hogy eligazodjunk a beállítások között, illetve ennek révén ellenőrizhetjük az éppen beolvasottak helyességét, böngészhetünk dokumentumainkban. Rendelkezik C-Write üzemmóddal, amikor – akár egy hagyományos tollal – írhatunk a készülékkel, ily módon azonban csak angol nyelvű jegyzeteket vihetünk be. Két AAA tartós elemmel három-négy hétig használhatjuk a „digitollat”, memóriájának kapacitása négy megabájt.

FLASH MX A GYAKORLATBAN

Termék: Flash MX a gyakorlatban
Forgalmazó: BÉDA Books Kiadó
Ár: 340 oldal, 4990 Ft
Web: <http://www.bedabooks.hu/>

A Macromedia 1997-ben vette meg a vektorgrafikus képet és egyszerű animációk internetes megjelenítésére szolgáló FutureSplash, amelyet – Flash névre átnevezve – az egyik legsikeresebb internetes szoftverre fejlesztett. A Flasht manapság világ- (és világháló-) szerte rengetegen használják webre szánt animációk, vektoros grafikák, kép-, hang- és filmelemek tartalmazó interaktív anyagok fejlesztésére: a program bizonyos értelemben az új, internetes korszak egyik szimbóluma lett. Ez a könyv a legújabb változat, a Flash MX használatába vezet be, mégpedig csakugyan igen gyakorlatias módon: nem pusztán a funkciók kezelését magyarázza el, hanem az alkalmazásukra is példákat mutat.

A könyv első fele a Flash MX eszközeit és funkcióit taglalja egy felhasználói kézikönyv részletességével. Lényegében a nulláról indít: a program bekapcsolásával kezd a tárgyalást, majd bemutatja a felületet, a szerkesztő-tervező eszközöket és a szerkesztési műveleteket. Ez a rész se rossz, az igazi izgalmak azonban ezután következnek, amikor megtudjuk, hogy a gyakorlatban mit kezdhetünk a megismert eszközökkel. Egy smileyszerű kis arc egyszerű animációjával kezdjük, majd szövegeket mozgatunk, villogtatunk és animálunk, alakzatokat transzformálunk, maszkolunk, nyomógombokat készítünk stb. – az internetes oldalakon látható összes alaptrükkbe beavatást nyerünk. Aki elolvassa, és a számítógép előtt ülve végigcsinálja a gyakorlati feladatokat (amelyek a könyv CD mellékletén is megtalálhatók, a Macromedia Studio MX kipróbálható változatával egyetemben), olyan alapokra tesz szert, amelyek birtokában már komolyabb fejlesztésekbe is bátran belevághat. Innentől fogva már minden csak rajta múlik: a webtervezés világában mindenki a tarsolyában hordja a marsallbotot, és csupán tőle függ, hogy beéri-e a közhelyek másolásával, vagy „robbant”, és új megoldásaival forradalmasítja a XXI. század képi kultúráját.

TYPHOON SOUNDMAX 5.1 DD

Termék: Typhoon SoundMax 5.1 DD
Forgalmazó: Optiftech Kft.
Ár: 59 990 Ft
Web: <http://www.optiftech.hu>

Teljes hateremű hangkészletet képez a SoundMax 5.1 DD, amely magában foglalja már a dekóder modult is. A Dolby Digitalhez szükséges elrendezést biztosítja: az első bal és jobb, hátsó bal és jobb irányhangszórókat a hangtér négy sarkában célszerű elhelyeznünk, míg a középsugárzót szemben; mindezek egyenként 5 W (RMS) teljesítményűek.

A 20 W-os mélynyomó elhelyezése tetszőleges, az irányérzet ez nem változtat, de a hang véges sebessége miatt érdemes a középnyomóval azonos távolságban tartani. Optikai és koax bemenetein DTS és Dolby Surround Pro Logic jelet is fogadhat, ezek a felvázolt elrendezéssel szintén jól lejátszhatók. Hagyományos, vonali bemenetet is biztosít például sztereó deck csatlakoztatásához.

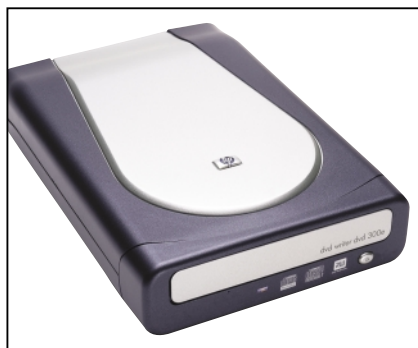
Egy jól kialakított távirányító is része a csomagnak, amellyel Dolby Digital és Pro Logic hang esetén a mélyhang elosztását is állíthatjuk az irányhangszórókra. További extra lehetőség a teszt üzemmód és a késleltetés beállítása: a közép- és mélynyomó általában távolabb helyezkedik el, mint a szatellit, utóbbiak hangját késleltetve jobb összhang érhető el a rendszerben.

Figyelembe véve a rövid, mintegy kétméteres vezetékhozzsok, a készülék leginkább személyi használatra javasolt, digitális kimenettel bíró PC-s hangkártya mellé. A csomagban megtaláljuk a koax és optikai kábeleket, koax hosszabbítót, valamint az irányhangszórók falra szereléséhez alkalmazható műanyag alkatrészeket.

HP DVD WRITER 300

Termék: HP dvd writer 300
Forgalmazó: HP Magyarország
Ár: 106 000 Ft
Web: <http://www.hp.hu>

Nem pihen babérjain a DVD+R/RW tábor, méltó válaszlépésnek lehetünk tanúi. A nemrégiben piacra dobott, DVD-R/RW lemezeket kezelő Pioneer DVR-A05 ellenlábasaként a HP bejelentette négyszeres sebességű DVD+RW meghajtóját, amely belső és külső változatban egyaránt kapható lesz, várhatóan már februárban. EIDE (ATAPI) csatolófelületet alkalmaz

a belső változat, míg az igényes megjelenésű külső egységet USB 2.0 és FireWire csatlakozással egyaránt ellátták.

4,7 GB-os egyszer írható (DVD+R) és azonos kapacitású többször írható (DVD+RW) lemezeket kezelnek a készülékek. A 4x-es sebességű rögzítés révén mindössze 15 percre van szükség egy 4,7 GB-os, egyszer írható DVD+R lemez teleírásához. (Ez a kapacitás háromórányi digitális videofelvétel tárolására elegendő.) A 16x10x40-szeres CD-írási sebesség tökéletesen megfelelő mindennapos otthoni vagy irodai alkalmazásra.

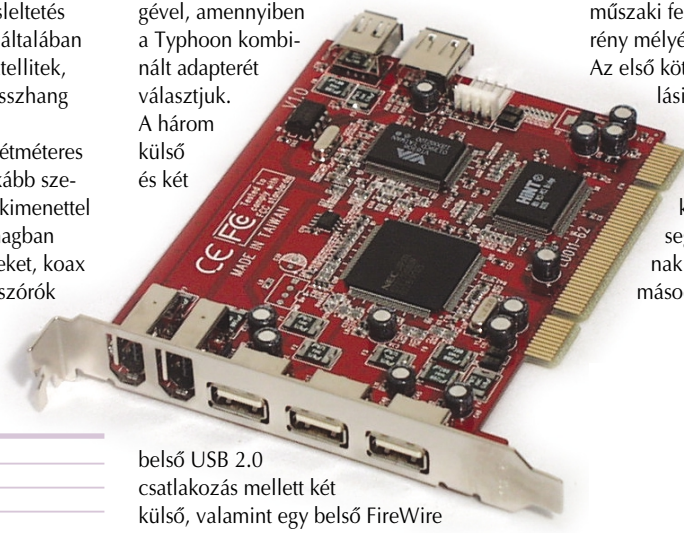
A HP dvd300-as sorozat az ArcSoft Showbiz DVD szoftver legújabb, 1.3-as verzióját is tartalmazza, amely kezdő felhasználóknak is megfelelő eszköz mozgóképfelvelekek DVD-re írásához.

TYPHOON USB 2.0 PLUS 1394

Termék: Typhoon USB 2.0 Plus 1394 Combo
Forgalmazó: Optiftech Kft.
Ár: bevezetés alatt
Web: <http://www.optiftech.hu>

Mindkét nagy sebességű csatolófelülettel kibővíthetjük gépünket egyetlen PCI kártya segítségével, amennyiben a Typhoon kombinált adaptert választjuk.

A három külső és két

belső USB 2.0 csatlakozás mellett két külső, valamint egy belső FireWire (IEEE 1394) port várja a nagy sebességű perifériákat. Külső merevlemez, merevlemez-házak, CD- és DVD-írók egyaránt kaphatók mindkét felülethez, így az eszköz beépítésével univerzálisan fogadóképessé válik PC-nk a korszerű adattároló perifériák irányába. Sőt, az újabb lapolvasók és nyomtatók is a nagy sebességű USB-t használják, így esetleg meglévő perifériáink esetében is sebesség-

többlet juthatunk. Természetesen ugyanez megoldható két külön kártyával is, ezért a kombinált megoldás főleg olyan gépekhez ajánlott, amelyekben kevés szabad PCI csatlakozó található.

PC BŐVÍTŐ KAPCSOLÁSOK I-II.

Termék: PC bővítő kapcsolások I-II.
Forgalmazó: SYCA Kiadó
Ár: 69 és 74 oldal, 1890, illetve 1990 Ft
Web: n. a.

Bizonyára olvasóink között is akadnak, akiknek az életében volt egy olyan boldog korszak, amikor folyton a Rádiótechnikát bűjták, kapcsolási rajzokat csereberéltek barátokkal, és lázas terveket szőttek fantasztikus paraméterű erősítők, fényorgonák és más izgalmas ketyerek összebarkácsolására. A PC aztán valahogy háttérbe szorította ezt a hobbit – az egyre fantasztikusabb méreteket öltő modularizáció és integrálás korában valahogy anakronisztikusnak tűnt füstölgő pákával tranzistorokat és ellenállásokat forrasztgatni egy NYÁK-ra.

A Veres-Simkó-Urbán szerzőhármas most remek tippet ad e régi szenvedély felélesztéséhez. A kétkötetes műben javarészt olyan kapcsolások szerepelnek, amelyek akár 286-os vagy XT gépekhez is használhatók, a barkácsolás tehát kettős haszonnal jár: fillérekből oldunk meg bonyolult, magas költségigényű műszaki feladatokat, s újrhasznosítjuk a szekrény mélyén ezeréves álmát alvó öreg PC-t. Az első kötet néhány PC-s kiegészítő kapcsolási, NYÁK- és beültetési rajzát, elkészítésének menetét, valamint felélesztését mutatja be. Szerepel benne többek között egy nyomtatókapu duplázó/átkapcsoló – amelynek segítségével a nyomtató csatlakozójának kibájlása nélkül csatlakoztathatunk második külső eszközt a rendszerre –,

egy EPROM-égető, illetve egy EPROM-emu-látor, valamint egy Z80-as CPU-val ellátott alapkártya, továbbá egy Z80-asra épülő dal-lamgenerátor.

A második kötet mikrovezérlőkkel és adatátviteli rendszerekkel foglalkozik: többek között bemutat egy mindentudó mikrovezérlő-fejlesztő rendszert, amellyel kényelmesen tesztelhetünk mikrovezérlő szoftvereket, valamint ismertet néhány, fejlesztőrendszerünk bővítésére használható modult.

A két kötetben közreadott áramkörök egytől egyig kipróbált, többször megépített kapcsolások; aki a leírások alapján kedvet kap a megépítésükhöz, az a könyvben megjelölt címről beszerezheti őket egységcsomagban. A többi már csak elszántság és biztos kéz dolga.

DAZZLE TV PHOTO SHOW

Termék:	Dazzle TV Photo Show
Forgalmazó:	Ramiris Rubin Rt.
Ár:	24 613 Ft
Web:	http://www.dazzle.com/products/tvps.html, http://www.ramiris.hu

Digitális fotóalbumainkat teszi kinyomtatás nélkül is hordozhatóvá a TV Photo Show.

Modern fényképeink megtekintése nem jelent problémát egy belépőszintű PC-nek sem, viszont nem biztos, hogy a nagyszülőknél is találunk ilyet. Színes televízió – kompozit videó (RCA) bemenettel – viszont a legtöbb családban van, így már csak – rendszerint JPEG formátumú – fotóinkat kell magunkkal vinnünk SmartMedia vagy CompactFlash memóriakártyán, na és valamit, ami ezek tartalmát megtudja jeleníteni a televízión. Pontosan erre képes írunk tárgya: a kártyán lévő képállományokat 4×3-as előnézeti elrendezésben vagy egyesével tárja a szemlélők elé. Távirányítója segítségével lehetőséget ad torzításra, nagyításra, forgatásra, diavetítésre. Nagyításkor a kép értelemeszerűen görgethető. Természetesen elképzelhető üzleti jellegű felhasználása, a PAL tv-felbontás (720×576) már megközelíti a gyengébb kivetítők részletességét.

A kisméretű készülék hátoldalán a tápegység csatlakozója mellett USB aljzatot is találunk, így egy normál USB A-B kábel (nem tartozék) csatlakoztatásával a TV Photo Show kártyaolvasóként is használható.

DTK LCD-L170AAM

Termék:	DTK LCD-L170AAM
Forgalmazó:	DTK Computer
Ár:	174 875 Ft
Web:	http://www.dtkcomputer.hu

Egyszerű és esztétikus ez a hazánkban a DTK által forgalmazott lapos kijelző, amelyen a cég emblémája és néhány nyomógomb töri meg a keskeny ezüstsín káva folyamatosságát. Beépített OSD menüje sincs túlbonyolítva, természetesen tartalmaz automatikus hangolási funkciót és színhőmérséklet-finombeállítási lehetőséget. Billenthető káván helyezték el

a 17 hüvelyk képátlójú, a-Si technológiájú TFT panelt. Képmínősége jó, általános használatra megfelelő mind a nézőszög, mind a válaszdíó tekintetében. Semmiféle extrával nincs ugyan felszerelve, ám hozza azt, amit egy jobb TFT megjelenítőtől elvárhat a felhasználó: 400:1 kontrasztarány, 250 cd/m² fényesség. 1280×1024 pixeles felbontása (maximum 75 Hz-en) munkához, normál elvárásokkal játkhoz is megfelelő. A TFT kijelzők árának mérséklődésével egyre többen választanak majd lapos kijelzőt, a DTK LCD-L170AAM is ajánlható irodai munkához, hobbitervekenységhez, játkhoz egyaránt.

MAGAD URAM, HA GONDOD VAN... A PC-VEL

Termék:	Magad uram, ha gondod van... a PC-vel
Forgalmazó:	SZAK Kiadó
Ár:	344 oldal, 6000 Ft
Web:	http://www.szak.hu/

A számítógép sok öröm forrása – csak az a baj, hogy ezeknek az örömeknek a többsége olyan problémák megszüntetéséből származik, amelyek forrása ugyancsak a számítógép. Egy normális PC-ben mindig rossz valami: közös háztartási gépet már rég kivágtunk volna, ha csak tizedennyi bosszúságot okoz is, a PC-nek azonban mindent elnézünk. Talán, mert szeretjük (vagy mert erősen függünk tőle).

Az empátia azonban nem elég, egy átlagos képzettségű felhasználónak szakavatott segítségre is szüksége van ahhoz, hogy ne vérezzen el a szoftver- és hardverhibák ezer ponton támadó seregével szemben. Tudjuk a kötelességünket, ilyesfajta támogatást mi is folyamatosan iparkodunk nyújtani olvasóinknak, a Microsoft pedig egész könyvsorozatot indított azok segítségére, akik egyedül állnak kint a tűzvonalban. A sorozat nálunk a SZAK Kiadó gondozásában jelenik meg; első része az Outlookkal foglalkozott, a most napvilágot látott új kötet pedig általános számítógépes bajokra kínál orvosságot.

A könyv abból a szimpatikus hipotézisből indul ki, hogy a hibaelhárítás könnyű, ha a helyes úton megyünk végig. És hogy mi a helyes út? Er-

ről szól a *Magad uram, ha gondod van... a PC-vel*. A szerzők összegyűjtötték a húszt leggyakoribb általános problémát (a számítógép lassan vált a programok között, lassú a grafikus működés, vibrál a kép, a rendszer összeomlik, a gép nem küldi el a nyomtatónak a nyomtatási feladatot stb.), és mindegyikhez kidolgoztak egy-egy dinamikus folyamatábrát, amely eldöntendő kérdések során át elvezet a probléma pontos meghatározásáig, és közli a megoldást. Jellegében ahhoz hasonlít a technika, mintha telefonon konzultálnánk egy szaktanácsadóval, csak a könyv sokkal türelmesebb, és a magyarázatok megértését számos értelmező ábrával, valamint képernyőfotóval segíti.

A könyv egyetlen érdemi korlátja, hogy a szoftveres kérdések tárgyalásakor csak a Windows 98-cal és a Windows 2000-rel foglalkozik. A *Magad uram, ha gondod van... a PC-vel* ezzel együtt igen használható hibaelhárító kalauz; biztonságérzetünket lényegesen növeli, a ránk leselkedő infarktusveszélyt pedig számottevően csökkenti, ha kéznél tartjuk.

DAZZLE DV.NOW AV PLUS

Termék: Dazzle DV.now AV plus
Forgalmazó: AT-Comp Multimédia Kft.
Ár: 124 750 Ft
Web: <http://www.atcomp.hu>

Mindent beleadott félprofesszionális termékébe a Dazzle, legalábbis ami a hardveres MPEG-2 digitalizálást, a szoftveres szerkesztést és a DVD-készítést illeti. Két FireWire porttal és speciális „sokeres” csatlakozással látja el számítógépünket a nagyméretű PCI kártya, utóbbihoz csatlakozódoboz kapcsolódik, ezen található meg a kompozit videó (RCA), S-Video és sztereó hang (két RCA aljzat) be-, illetve kimeneteket, valamint FireWire csatlakozást. Mindenféle analóg és digitális kamerával használhatjuk tehát a készüléket, lehetővé teszi a szerkesztett anyagok visszajátszását analóg vagy digitális kamkorderekre, rögzítőkre is. Nagyon erős szoftveres melléklettel egészül ki a C-CUBE lapkás MPEG-2 digitalizálóhardver, a csokor ékessége egyértelműen az Adobe Premiere 6.5 videoszerkesztő alkalmazás teljes változata, amelynek piaci ára magában bőven meghaladná az egész terméksomagét. Az LSX-MPEG modul révén szerkesztett anyagunkat VCD, SVCD, DVD formátumba konvertálhatjuk. Sorozatrögzítéshez a FastForward alkalmazást mellékelik, ez alapvető vágófunkciókat is tartalmaz. Rögzítéskor nem ütközünk semmiféle állománymérethez, ez a rendszer áthidalja.

Az egyre általánosabb DVD formátumba való öntéshez a DVDIt! 2.1 LE és a Dazzle DVD Complete Deluxe áll rendelkezésünkre.

SIEMENS S55

Termék: Siemens S55
Forgalmazó: Siemens Rt.
Ár: bevezetés alatt

Web: <http://www.my-siemens.com/>

A Siemens új, 85 grammos mobiltelefonját minden mai, közkeletű szolgáltatással teliszűfolták, mégsem lett átláthatatlan. Van benne GPRS, Bluetooth, kihangosító, hangrögzítő, háromsávós (900, 1800 és 1900 MHz), tud MMS-t küldeni, 101 x 80 pixeles képernyője színes, 16 szólamű csengőhangot szólaltat meg és tud Java alkalmazásokat futtatni. Mindez olyan finom szolgáltatásokkal párosul, mint az Outlookkal és Lotus Notesszal szinkronizálható naptár, címlista és e-mail (a beépített e-mail klienssel leveleinket a telefonról is el tudjuk küldeni), a nyomva tartott színgombokhoz rendelhető menüpontok, vagy a minden egyes fajta telefoncsörgéshez (hívócsoportok és hasonló) külön beállítható hangerő. A telefonhoz Bluetooth fülhallgató, valamint vakuval egybeépített digitális fényképezőcske kapcsolható.

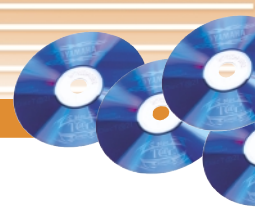
CLUB3D RADEON 9500 Pro

Termék: Club3D Radeon 9500 Pro
Forgalmazó: Bluefish Computers Kft.
Ár: 55 650 Ft
Web: <http://www.club-3d.nl/>

Itthon is elérhető az Európa-szerte hiánycikként emlegetett Radeon 9500 Pro. A hazai piacra elsőként a kiváló kártyáiról ismert Club3D hozta be ezeket a kártyákat. Amiért olyan sokan keresték és vártak rá, annak az az oka,

hogy ugyanazokat a szolgáltatásokat nyújtja, mint a jelenleg kapható legkorszerűbb kártya, a Radeon 9700 Pro, úgymint: DirectX 9-kompatibilitás, Smartshader 2.0 (képminőség-javító), Smoothvision 2.0 (képelmosás), Fullstream (a videók képminőségét javítja), Videoshader (képpontnyalás videókhoz). A rengeteg korszerű szolgáltatás mellett teljesítménye is elsőrangú, egy szinten van egy GeForce4 Ti 4600-sal. Ára folytán jelenleg az egyik legkelendőbb grafikus kártya a piacon. ▀

CD-TARTALOM

Februári ajándékaink

A PC World mostani száma három CD-vel jelentkezik. Első CD-nken kapott helyet a szokásos válogatás, amelyek között rengeteg ingyenes, teljes értékben működő programot ajánlhatunk olvasóink figyelmébe. A hatalmas mennyiségű anyag miatt a PC World Extra könyvtárnak a második korongon jutott hely, ahol a PC World e havi szoftverrovatában szereplő programok kipróbálható vagy ingyenes változatait adjuk közre. Ugyanerre a lemezre került még fel a MagyarOffice és a Ulead PhotoImpact 8 kipróbálható verziója. Harmadik korongunkat teljes egészében elfoglalja a Földrészek sorozat utolsó tagja, az Ausztrália és Óceánia multimédiás CD.

TÖMÖRÍTŐK

WINRAR 3.11

Előbb vagy utóbb (inkább előbb) minden számítógép-felhasználónak be kell szereznie egy tömörítőprogramot. Ezek közül az egyik legjobb választás lehet a WinRAR, amely nevével ellentétben nemcsak a RAR, hanem a ZIP kiterjesztésű tömörített állományokat is képes létrehozni. Ezek mellett szinte az összes – mára már igencsak feledésbe merült – tömörített formátummal megbirkózik, mint például az ARJ vagy az LZH.

TOVÁBBI ÉRDEKESSEGEK A CD-KEN

HASZNOS HOLMIK

> Antivirus-frissítések

A közismert vírusvédelmi programok (F-Secure, Symantec és McAfee) CD-zárás előtti legújabb frissítéseit tettük fel a CD-re.

> ATI-meghajtók

A legújabb, immáron DirectX 9-kompatibilis meghajtóprogram (Catalyst 3.0) az ATI Radeon család valamennyi tagja számára. Figyelem! Először a használt operációs rendszernek megfelelő meghajtócsomagot, majd a Control panelt telepítse!

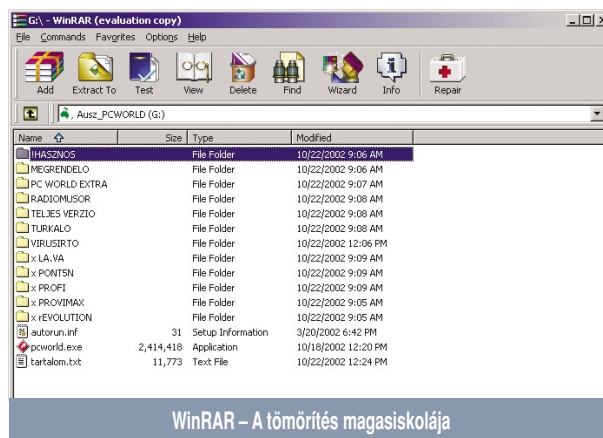
> DirectX 8.2

A Microsoft kiadta a DirectX 8.2-es változatát, amely a Windows XP kivételével minden Windows-változatra telepíthető. Nem kell tőle túl sokat várni, valami egyszerűbb dolgot javítottak csak a 8.1-es verzió óta.

> DirectX 9

Íme a DirectX legújabb, 9.0-s változata, amely a Windows 95-ön kívül minden Windows rendszerre telepíthető. Telepítésének egyelőre csupán ATI kártyákon van értelme, hiszen egyelőre egyedül a gyártó készített videokártyáihoz DirectX 9-kompatibilis meghajtókat.

A program készítője, Eugene Roshal folyamatosan fejleszti az idén tízéves WinRAR-t, erre mi sem jobb bizonyíték, mint az, hogy míg az előző CD mellékletünkön a 3.00-s változat szerepelt, most már a 3.11-est köszönhetjük körünkben. Az újítások között szerepel a többrészes ZIP (.zip, .z01, .z02, ...) állományok tökéletes kezelése, valamint egy tömörített állomány-átalakító is belekerült a pro-

WinRAR – A tömörítés magaskiskolája

ramba, amelynek segítségével egy adott mappa összes tömörített állománya – bizonyos szabályok alapján – egyszerűen átalakítható RAR-rá. Az alkotó most is javított az amúgy sem gyenge tömörítési

hatékonyságon: ezúttal a kisméretű szöveges állományok csomagolásánál ér el jobb eredményt a program, mint korábbi verziói (← **CD MELLÉKLET**).

Név: WinRAR

Készítő: Eugene Roshal

Licenc: 40 napos kipróbálható változat

Weboldal: www.rarlab.com

Ár: 29 dollár

CD/DVD KEZELŐ PROGRAMOK

CDROLLER 4.12

Mit csinál az ember, ha egyik CD-jét egyik pillanatról a másikra nem tudja beolvasni? Kipróbálja az ismerősök gépében is, majd amikor ott sem sikerül életre keltenie, akkor szomorúan elhelyezi a kukában, és lemond a rajta tárolt adatokról. Pedig néha van megoldás, amelynek neve: CDRoller! A program nem tesz mást, mint megpróbálja a lehetetlent: azaz a valamilyen módon megsérült korongokról visszaállítani az elveszett adatokat. Vajon hogyan csinálja ezt? Először is az operációs rendszer megkerülésével néz rá a lemezre, szektor-szinten próbálja értelmezni a rajta található adatokat. Ennek érdekében különböző kapcsolókkal lehet „finomhangolni” például azt, hogy mennyire hagyja figyel-

> DivX 5.02

A közismert videokodek továbbfejlesztett változata. Ez a változat továbbra is ingyenes, és kiválóan alkalmas DivX-szel kódolt filmek megnézésére. Komolyabb munkákhoz a mellékelt webcímről letölthető egy reklámozós és egy fizetős verzió is.

> Logitech-meghajtók

A legújabb meghajtócsomag a Logitech egereire és billentyűzeteire.

> Matrox-meghajtók

Ebben a mappában a legfrissebb Matrox-meghajtóprogramok találhatóak. Parheliához csak Windows 2000/XP-s, a régebbi G450-es, G550-es kártyákhoz Win98/Me-s, illetve Win2K/XP-s meghajtók.

> NVIDIA-meghajtók

Ebből a mappából telepíthető az NVIDIA legújabb, 41.09 verziószámú, közismert Detonator XP meghajtóprogramja Windows 9x/Me, Windows NT, valamint Windows 2000/XP operációs rendszerekhez. Szintén itt találjuk a cég NVDVD nevű DVD-lejátszó programjának kipróbálható verzióját, amely nemcsak NVIDIA-kártyákkal hajlandó együttműködni.

> VIA-meghajtók

A VIA Hyperion 4-in-1 egy összetett meghajtócsomag

valamennyi VIA chipsetre épülő alaplaphoz. A csomag tartalmazza a megfelelő AGP, IDE stb. drivereket, tehát alapvetően szükséges ahhoz, hogy az alaplap a lehető legjobb kapcsolatot tartsa fent operációs rendszerünkkel.

> WinAce 2.20

A WinAce a tömörítőprogramok nagy triumvirátusának egyik tagja, a WinZip és a WinRAR mellett a harmadik legnépszerűbb, leggyakrabban használt csomagoló. Gusztusos felhasználói felülettel rendelkezik, így kezelése nem ütközik akadályokba. Új, 2.20-as változata még jobban együttműködik a Windows XP-vel.

> WinRAR 3.11

A WinRAR a világ egyik legnépszerűbb tömörítője. Íme a legújabb, 3.11-es verzió.

> WinZip 8.1 sr1

A WinZip tömörítő legújabb változata.

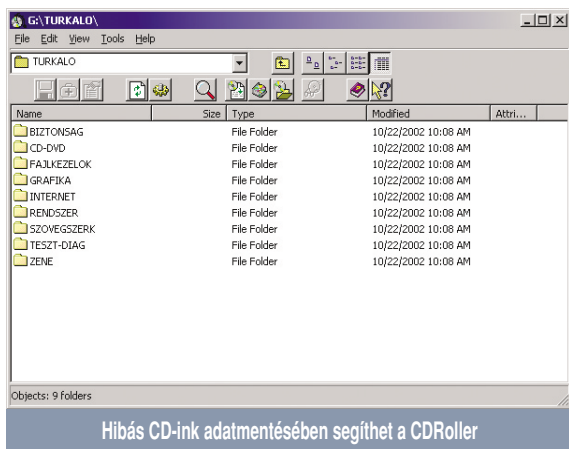
NÉZEGETŐK

> Acrobat Reader 5.1

Adobe Acrobat (.PDF kiterjesztésű) fájlok megtekintéséhez használatos alkalmazás.

> Irfan View 3.75

Teljesen ingyenesen használható képnézegető program.

Hibás CD-ink adatmentésében segíthet a CDRoller

men kívül a CD-k beépített hibajavító rutinjait (sokszor ugyanis emiatt nem lehet rendesen elolvasni egy lemezt), vagy azt, hogy ha hibát talált, akkor hányszor próbálja meg újból beolvasni az adatokat. Emellett tartalmaz egy audiocédé-grabbelőt, egy médiakatalogizáló és egy lemez-ellenőrző részt is (☛ **CD MELLÉKLET**).

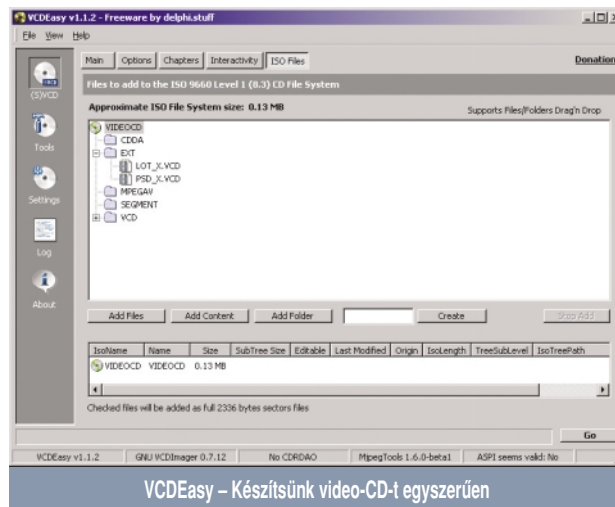
Név:	CDRoller 4.12
Készítő:	CDRoller Soft Co. Ltd.
Licenc:	14 napos kipróbálható változat
Weboldal:	www.cdroller.com
Ár:	19,95 dollár

VCDEASY 1.12

Az asztali DVD-lejátszók legtöbbje képes lejátszani VCD és SVCD lemezeket. Habár számítógépen ezek a formátumok annyira nem népszerűek (talán azért, mert DivX-szel sokkal jobb minőséget lehet elérni), aki rendelkezik ilyen asztali lejátszóval, az nyilván szeretne olyan korongo-

kat elkészíteni, amelyet le tud játszani rajta. Eddig általában CD-író programokba építették bele a VCD-és az SVCD-támogatást, legtöbbször külön megvásárolható beépülőmodul segítségével. Ráakadtunk azonban erre a teljesen ingyenes alkalmazásra, amely képes ilyen lemezek elkészítésére – pontosabban magát a lemezt nem tudjuk vele előállítani, csak azt a képfájlt (image), amelyet kedvenc CD-égető programunkkal

már kiírhatunk lemeze. Nekünk semmi más teendőnk nincs, mint a VCDEasyt ellátni VCD-, illetve SVCD-kompatibilis MPEG-állománnyal, a program a többit elvégzi helyettünk. Haladók azonban

VCDEasy – Készítsünk video-CD-t egyszerűen

mélyebben is beleavatkozhatnak a video-CD-k készítésébe, számukra a program segítséget nyújt ahhoz, hogy fejezeteket, feliratokat vagy akár interaktív menüket hozzanak létre (☛ **CD MELLÉKLET**).

Név:	VCDEasy 1.12
Készítő:	delphi.stuff
Licenc:	ingyenes, teljes változat
Weboldal:	www.vcdeasy.org
Ár:	ingyenes

N.PLAYER 1.1.0.1

Egy újabb „házi” fejlesztésű médialejátszó, amely kicsiny méretével és széles körű funkcióival vívta ki szerkesztőségünk elismerését. Megbirkózik a zenei CD-kkel, a DVD korongokkal és minden olyan médiaállománnyal, amelynek lejátszásához valamilyen kodek szükséges (MP3, WMA, DivX). A mai divatot követve természetesen különféle bőrkök (skin) is letölthetők hozzá, sőt aki érez magában kreativitást, a program weboldaláról leszedheti a szerkesztőt is, és egyedi kinézetet szabhat a programnak. Támogatja a DivX formátumú filmekhez járó feliratokat, és letölthető hozzá egy beépülőmodul, amelynek segítségével egy ATI Remote Wonder típusú távirányítóval is vezérelhetjük a lejátszást.

Minden fontos feladat elvégezhető vele, kezdve a képek méretének megváltoztatásától egészen a különböző formátumok közötti konverzióig.

> Excel Viewer

Microsoft Excel (.XLS kiterjesztésű) fájlok megtekintéséhez használatos ingyenes alkalmazás.

> QuickTime 6

QuickTime formátumú (.MOV és .QT kiterjesztésű) videoállományok megtekintéséhez használatos alkalmazás. Képnézeteként is használható, bár erre a célra léteznek sokkal jobb programok is.

PC WORLD EXKLUZÍV

> CodeX

Új rovat a CD-n: CodeX programozási melléklet.

> MagyarOffice bemutatóváltozat

A MagyarOffice teljes értékű irodai csomag bemutató-verziója.

PC WORLD EXTRA

> Windows Media Player 9 series

Újságunkban bemutatjuk a Microsoft médialejátszójának, a Windows Media Playernek a legújabb, 9-es változatát, amelyet ebből a mappából telepíthetünk.

Figyelem! Az egyik telepítőfájl a Windows XP-hez tartozik, a másik pedig a többi Windows-változathoz használható!

> Jelszavak feltörése

Ebben a mappában az újságunkban szereplő, *Jelszavak feltörése* című cikkben bemutatott programok kaptak helyet.

> Tévé tuner-meghajtók

Az újságunkban bemutatott tévé tuner kártyák legújabb meghajtóprogramjai sorakoznak ebben a mappában.

> 2002 legjobbjai

Ebben a mappában az újságunkban szereplő, *2002 legjobbjai* című cikkben bemutatott programok találhatóak.

> ATI DirectX 9-bemutató programok

Ebben a mappában az ATI DirectX 9-kompatibilis kártyáival (Radeon 9500, Radeon 9700) használható látványos bemutatóprogramok találhatóak. Használatukhoz telepíteni kell a DirectX 9 és a Catalyst 3.0-s meghajtócsomagokat.

> ATI DirectX 9-képernyővédők

Ebben a mappában az ATI DirectX 9-kompatibilis kártyáival (Radeon 9500, Radeon 9700) használható látványos képernyővédők találhatóak. Használatukhoz a

DirectX 9 és a Catalyst 3.0-s meghajtócsomag telepítése szükséges.

MODEM IDŐK

A Petőfi Rádióban minden csütörtökön este 10 órakor hallható a MODEM IDŐK című műsor, amelyben gyakran vesznek részt kollégáink is. A legutóbbi adások MP3Pro formátumban kerülnek fel CD mellékletünkre. Az állományok lejátszásához használja például a Winampet. Felhívjuk figyelmét a különálló MP3Pro modulra, amelytől még élvezhetőbb lesz a lejátszás.

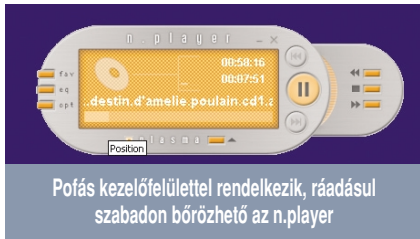
CD/DVD KEZELŐ SZOFTVEREK

> CDRoller 4.12

Ha egy CD-nk felülete megsérül, vagy csak valami miatt nem olvasható, akkor jól jöhet ez az alkalmazás. A program ugyanis arra készült, hogy nehezen vagy egyáltalán nem olvasható korongokról megmentsen a még használható adatokat. 14 napig ingyenesen használható, kipróbálható verzió.

> N.player 1.1.0.1/INGYENES!

Egy kicsi, jól használható médialejátszó program, amely támogatja az összes ismert formátumot (audio-

Pofás kezelőfelülettel rendelkezik, ráadásul szabadon bővízhető az n.player

Aki gyakran néz DVD-t, azt nyilván örömmel tölti el az a lehetőség, hogy a filmek elején szereplő – sokszor reklám-célokra használt – bevezető lejátszását le is lehet tiltani. Zenei CD-knél pedig képes az előadó nevét, az album és a zeneszámok címeit letölteni az internetről. Ezek kívül még rengeteg funkciót ismer: sokat hallgatott vagy nézegetett állományainkat berakhatjuk a Kezencek menübe; ha nem tetszik a hangzás, akkor a beépített többszörös hangszínszabályozó segítségével módosíthatunk rajta. Mindezek tetejébe még a program teljesen ingyenesen használható, tiszta szívvel ajánljuk mindenkinek (☛ **CD MELLÉKLET!**)!

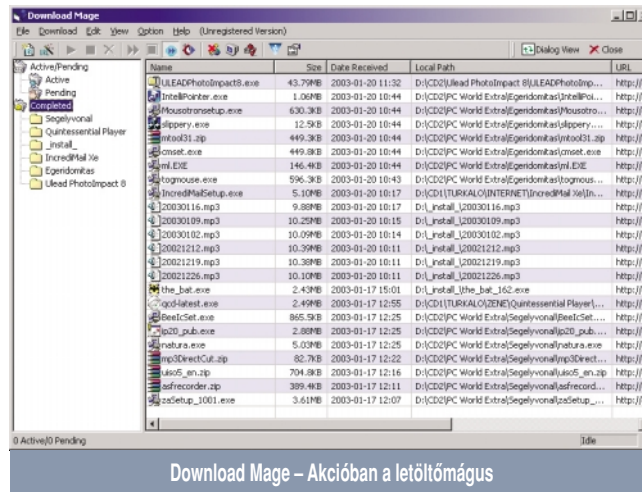
Név:	n.player 1.1.0.1
Licenc:	ingyenes, teljes változat
Web:	www.samo.cz/nplayer
Ár:	ingyenes

INTERNET

DOWNLOAD MAGE 1.85

Volt anno egy Getright nevű program, amely – legjobb tudomásunk szerint – a legelső letöltésvézelet volt a világon.

Nagyon sokan szerették, még többen használták, ám egy idő múlva a program népszerűsége jelentősen csökkent, többek között amiatt, hogy egybegyűrték a Gator névre hallgató spyware-rel. Azóta eltelt

Download Mage – Akcióban a letöltőmágus

pár év, rengeteg hasonló funkciójú program jelent meg, mi ebben a hónapban a „Letöltő mágus”-t, azaz a Download Mage névre hallgató alkotást mutatjuk be kicsit részletesebben. A program három különféle nézeti módot kínál: az elsőtben egy nagy listán látjuk az összes aktuális, illetve jövőbeli letöltésünket. A második egy-egy ablakban jeleníti meg az éppen zajló letöltéseket, a harmadik pedig kicsi, sárga ragacos papírként mutatja, hogy éppen mit húzunk le a gépünkre az internetről. A program segítségével nagyon egyszerűen megadhatjuk, hogy miket is

szeretnénk letölteni. Egyrészt a Download Mage képes beépíteni mindhárom ismert böngészőbe (Explorer, Netscape, Opera), illetve figyeli a vágólapot is, hogy nem másoltunk-e rá egy linket. Internet Ex-

plorer alatt ennél is egyszerűbb dolgunk van, elég az egérrel kijelölni a letöltendő dolgok hivatkozásait (egyszerre akár többet is!), nyomni egy jobb egérgombot és kiválasztani, hogy „Download Links As...”, a program pedig máris elintézi a többi. Az alkalmazás másik nagy újítása, hogy még letöltés előtt képes belenézni

a ZIP-fájlokba, és ilyenkor a becsomagolt állományok közül bármelyiket külön-külön is letölthetjük! Sőt, a program tartalmaz egy Intéző-szerű felületet is, amelynek segítségével weboldalakon vagy FTP-szervereken kutakodhatunk letölteni-való után (☛ **CD MELLÉKLET!**).

Név:	Download Mage 1.85
Készítő:	L&C Tek.
Licenc:	30 napos kipróbálható változat
Weboldal:	www.dlimage.com
Ár:	19,95 dollár

→ További érdekességek a CD-ken

CD, videó, MP3 vagy DivX), sőt elboldogul a DVD lemezekkel is. Kezeli továbbá a DivX filmekhez való feliratokat, valamint a Winamp lejátszási listáit. Teljesen ingyenesen használható teljes változat, futtatásához telepíteni kell a DirectX-et.

> Plextools 1.18/INGYENES!

Ez a programocskája a Plexor CD-olvasók és írók tulajdonosainak elengedhetetlen kelléke. Az alkalmazással minden, a meghajtókkal kapcsolatos tevékenység elvégezhető: audio- és videolejátszás, CD-másolás, sőt túlságosan hangos olvasóinkat is lehallkíthatjuk vele. Ingyenesen használható, upgrade változat, tehát a gyári CD-ről telepített Plextoolsra installálható.

> VCDEasy 1.12/INGYENES!

Ezzel a programmal – mint ahogy azt a neve is mutatja – könnyedén készíthetünk Video CD-eket. Nincs más dolgunk, mint ellátni az alkalmazást egy MPEG-állománnyal, beállítani a kívánt opciókat, és a program máris elkészíti számunkra azt a képfájlt (image), amelyet már csak ki kell írniunk CD-re. Ingyenesen használható, teljes változat.

> WinDVD Platinum 4.5.11.15

A világ egyik legnépszerűbb médialejátszó alkalmazása, amely – nevével ellentétben – nemcsak a DVD lemezekkel, hanem mindenféle más formátummal is elboldogul. Az új verzió már támogatja a DivX és a Win-

dows Media kódolású állományokat is. Időkorlátos kipróbálható verzió.

GRAFIKAI SZOFTVEREK

> Mihov Picture Downloader 1.1/INGYENES!

Ezzel az érdekes nevű szoftverrel komplett internetoldalak képállományát tudjuk lementeni merevlemezünkre. Kezelése egyszerű: csak megadjuk a kívánt oldal címét, a program pedig elvégzi a többit, anélkül hogy meg kellene néznünk minden oldalt és minden nézőképet. Ingyenesen használható, teljes változat.

> STGThumb 1.82/INGYENES!

Ezzel a programmal rengeteg képből tudunk nézőképet, akár egy teljes, HTML formátumú albumot is létrehozni, akár pillanatok alatt. A program számos képformátumot ismer, az elkészült nézőképeket pedig még különféle hatásokkal is színesítheti. Ingyenesen használható, teljes változat.

> SWISH 2.01U

Ha látványos flash animációkat szeretnénk készíteni, akkor nem szükséges megvásárolnunk a Macromedia méregdrága programját, elég beszerezniünk a sokkal olcsóbb SWISH-t. Ezzel az alkalmazással ugyanis mindent meg tudunk csinálni, amit korábban csak a Flashsl lehetett. 14 napig vagy 45 indításig működő, kipróbálható verzió.

> Windows Movie Maker 2/INGYENES!

A Windows XP-be beépített videoszerkesztő, a Windows Movie Maker újabb változata. Segítségével egyszerűen készíthetünk és szerkeszthetünk filmeket számítógépünkön. Ingyenesen használható változat, de csak Windows XP alá telepíthető.

INTERNETES SZOFTVEREK

> Avant Browser 7.0.2.9/INGYENES!

Ennek az érdekes Internet Explorer-kiegészítőnek a segítségével hatékonyabbá tehetjük az internetezést, hiszen sok hasznos aprósággal ruhazza fel böngészőnket. Ezek közül talán a legérdekesebb az Opera böngészőből megismert „ablak az ablakban” működési mód. Ezenkívül egy modulattal ki is kapcsolhatjuk a „felugró” (pop-up) ablakokat. Teljesen szabadon használható, ingyenes változat.

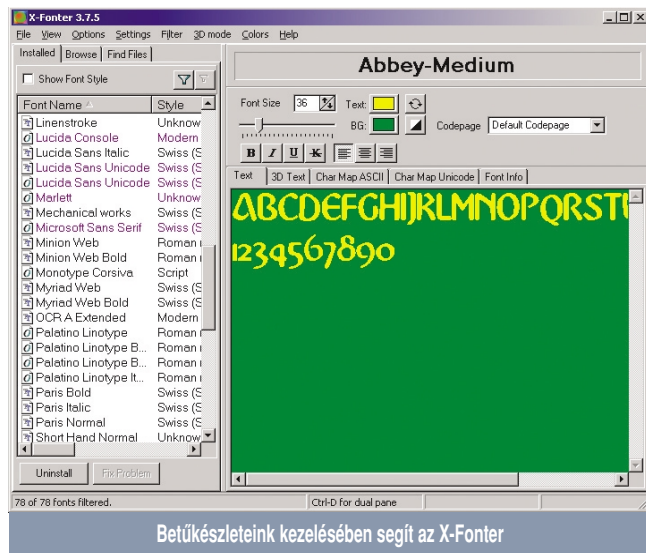
> Download Mage v1.85

Újabb példány a letöltésvézelet népes családjából, amely a „kevesebb néha több” elvet követi, hiszen nincs teletszóval funkciókkal, éppen ezért egyszerűen kezelhető. Ha kérjük, akkor automatikusan beépül az Operába, az Internet Explorerbe vagy a Netscape-be, és ezt követően minden letöltenivalót ő intéz. Bizonyos korlátozásokkal használható, kipróbálható változat.

RENDSZER

X-FONTER 3.75

Aki már próbált betűkészleteket telepíteni és eltávolítani, az bizonyára tudja, hogy Windows alatt a fontok kezelése nem éppen egyszerű feladat. Ehhez igyekszik

segítséget nyújtani ez az alkalmazás, amely egy egyszerűen kezelhető, minden Windows-változat alatt használható, kisméretű betűkészlet-menedzselő szoftver. Segítségével megtekinthetjük a gépünkön található (és a telepítésre váró!) betűkészleteket, valamint természetesen szabadon telepíthetjük, illetve eltávolíthatjuk a fontokat.

→ **További érdekességek a CD-ken**

> ESpeaker 2.6

Érdekes Internet Explorer-kiegészítés, amelynek segítségével bármely weboldal tartalmát „felolvastathatjuk” a számítógéppel. A program használatához – ingyenes – regisztráció szükséges, amellyel maximum száz szót hallgathatunk meg bekezdésenként. A fizetős változatban természetesen nincs ilyen korlátozás.

> ncrediMail Xe/INGYENES!

Olyan levelezőprogram, amellyel minden korábbinál látványosabb e-maileket küldhetünk ismerőseinknek. Rengeteg háttér, grafika és hang közül válogathatunk, amelyek beépülnek a levelekbe – tehát nem csatolt fájlként kapja meg őket a címzett. Ha akarjuk, levelek küldése, fogadása és törlése közben háromdimenziós animációkban is gyönyörködhetünk. Hirdetések által szponzorált, ingyenes változat.

> OpTool 1.1/INGYENES!

Aki egyszerre több böngészőprogramot is használ, annak jó szolgálatot tehet ez a kis segédprogram. Telepítés után ugyanis bármely böngészőablakban, a jobb oldali egérgomb megnyomására megjelenő menüből elérhető, hogy az adott oldal megnyíljon más böngészőben. A mind a négy elterjedt böngészőt támogató program teljesen ingyenesen használható.

> Xara Webstyle 3.1

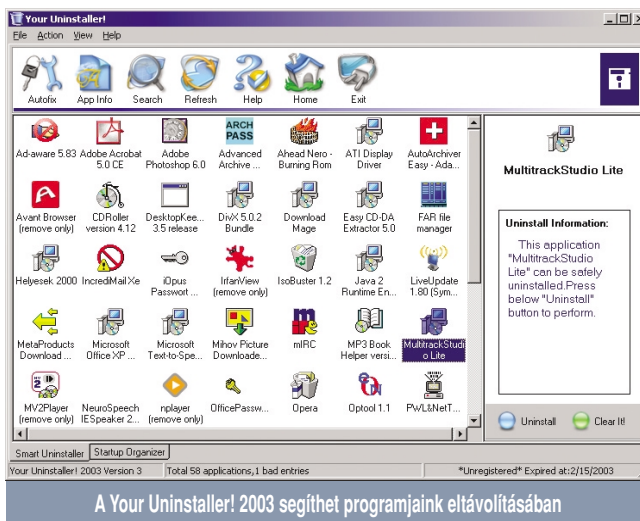
A Webstyle 3.1 grafikus program 15 napos kipróbálható változata.

Képes betűkészletek után kutatni a meghajtóinkon és a helyi hálózaton is. Ha sok betűkészletünk van, jó hasznát vesszük a különféle beépített szűrőknek: a program kódlap vagy stílus alapján is szűkítheti a fontok listáját. Tartalmaz egy beépített karaktertáblát (ha egy olyan karakterre van szükségünk, amelyet nem találunk a billentyűzeten), sőt az alkalmazás segítségével akár háromdimenziós

Név:	X-Fonter 3.75
Készítő:	Blacksun Eclipse
Licenc:	ingyenes, teljes változat
Weboldal:	users.pandora.be/eclipse
Ár:	ingyenes

YOUR UNINSTALLER! 2003 3.2

A programok eltávolítása Windows alatt mára meglehetősen leegyszerűsödött, de hogy teljesen fájdalommentesen szedhessünk le dolgokat a gépünkről, érdemes kipróbálni ezt az alkalmazást.

feliratokat is kreálhatunk, melyeket JPG formátumban el is lehet menteni további felhasználásra. Dupla paneljének révén két betűtípust is összehasonlíthatunk. A program kezelőfelülete áttekinthető, használata egyszerű, magától értetődő (← **CD MELLÉKLET**).

A Your Uninstaller egyrészt tökéletesen helyettesíti a Windows beépített állományeltávolító részét, ezenfelül viszont figyelmeztet, hogyha a program leszedése után hozzá tartozó állományok

nem lenne elég, az megvásárolhatja a program teljes változatát, amelyben 850 különböző animáció közül választhat.

> X-Fonter 3.75/INGYENES!

Betűtípusaink kezeléséhez nyújt segítséget ez a kicsinyke alkalmazás. Általa egy helyen, egyszerűen tekinthetjük meg a gépünkre telepített betűkészleteket. Sőt: telepítés előtt is belenézhetünk az új fontokba. Mindezek mellett háromdimenziós feliratokat is gyártunk a segítségével. Ingyenesen használható, teljes verzió.

> Your Uninstaller! 2003 3.2

Ez a program a programeltávolítást igyekszik felhasználóbarátabbá varázsolni egy kicsit. Jóval gyorsabban végzi a feladatát, mint az operációs rendszerbe beépített társa, főleg akkor, ha sok bejegyzést tartalmaz. Emellett az érvénytelen (vagy valami miatt megsérült) bejegyzéseket is eltávolíthatjuk a segítségével. A kipróbálható verzió 30 napig használható korlátozások nélkül.

> Zigzag Cleaner Plus 1.03

A program egy újfajta, igen érdekes módszert kínál Windowsunk vezérlésére. Különböző funkciókhoz különböző egérmozdulatokat rendelhetünk, például ha egy Z betűt rajzolunk az egérrrel, akkor lecsinnyíti az összes ablakot. Ha belejögünk, akkor sokkal gyorsabban érhetjük el a funkciókat, mint a hagyományos módon. Kipróbálható változat.

TESZTELŐSZOFTVEREK**> Motherboard Monitor 5.2.2.0**

A Motherboard Monitor igen sokrétű, rendszerfelügyelő segédprogram, amely minden számítógépről szívét megdobogtatja. Részletes rendszerinformációt jelenít meg a gépről, emellett felügyel mindenre: többek között a ventilátorok fordulatszámára vagy a processzor és az alaplap hőmérsékletére is. Ha hibát észlel, akkor természetesen riaszt. Teljesen ingyenesen használható változat.

> AIDA16 1.72/INGYENES!

Az AIDA16 az AIDA32 elődje, amely még a 16 bites korszakban született, de még ma is él. Épp kifér egy flopirra, így hordozható, telepítés nélkül tulajdonképpen szinte minden gép letesztelhető vele.

> Aida32 3.20/INGYENES!

Minden, ami tudni akartál a PC-dről, de nem tudtad, hol keresd! CD-nk elmaradhatatlan darabja az AIDA – ha mégis lemaradna, az baj! Hazánk büszkesége ez a mindenre kiterjedő diagnosztikai program, amelyet számos világcég licencelt már saját hivatalos használatára. Szerzője, *Fiery*, azaz *Miklós Tamás*, külsős szerzőként gyakran ír lapunkba is. Magánhasználatra ingyenes; legújabb 3.20-as verzió.

VEGYES SZOFTVEREK**> NetPeople CD-Manager/INGYENES!**

Egyik kedves olvasónk készítette ezt a programot, amely számon tartja, hogy melyik CD lemezünket kinek adtuk kölcsön. Ingyenes változat.

maradtak a merevlemezben, és felajánlja a letörlésüket. A regisztrációs adatbázisban is képes kutakodni és közölni, ha a *Programok hozzáadása/eltávolítása* menüben olyan dolgok találhatók, amelyeket mi már kézzel letörlöttünk. Ilyenkor felajánlja: ha kérjük, akkor a listából is kiszedi az adott programot. Sőt, „drag and drop” módszerrel is el tudja távolítani szoftvereket, ami azt jelenti, hogy ha egy alkalmazás parancsikonzóját ráhúzzuk a Your Uninstaller ikonjára vagy ablakára, akkor a program intelligensen eltávolítja az adott terméket gépünkről. Mindezek mellett a programmal abba is beavatkozhatunk, hogy gépünk indításakor milyen alkalmazások fussanak le automatikusan (← **CD MELLÉKLET**).

Név:	Your Uninstaller! 2003 3.2
Készítő:	URSoft ,Inc.
Licenc:	30 napos kipróbálható változat
Weboldal:	www.ursoftware.com/uninstaller.php
Ár:	29,95 dollár

ZIGZAG CLEANER PLUS 1.03

Egy érdekes ötlet jópofa megvalósítása. Ez talán a legjellemzőbb mondat, amit erről a szoftverről el lehet mondani. Az alkalmazással ugyanis az úgynevezett egér-

gestusokhoz (mouse gestures) rendelhetünk hozzá bizonyos Windows-funkciókat. Mi is az az egérgesztus? Olyan újfajta iránymódot, amelynek az a lényege, hogy ha az egérrel egy bizonyos mozdulatot teszünk, akkor ennek hatására azonnal történik valami. Pofonegyszerű, nem? Ha ennél a programnál maradunk, akkor elég egy Z betűt húzni az egérrel, és máris lekicsinyítettük az összes ablakunkat. Rajzoljuk meg a Z betűt visszafelé, és – voilá! – minden ablakunk előkerül. Ha hozzászokunk, akkor már nem is bírunk nélküle élni. Természetesen nemcsak erre az egy dologra jó a program: különböző mozdulatokhoz különböző funkciókat rendelhetünk, lényegesen felgyorsítva ezzel a munkát.

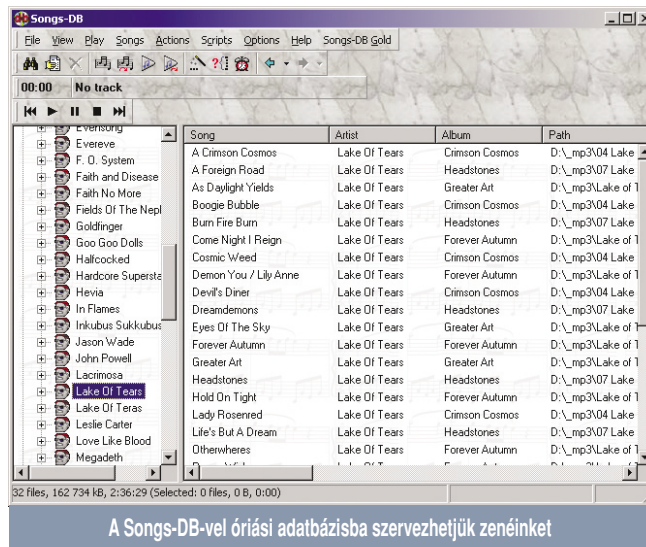
Figyelem! Az egér rendszeres takarítása létfontosságú, ha ezt a programot szeretnénk használni (← **CD MELLÉKLET**).

Név:	Zigzag Cleaner Plus 1.03
Készítő:	URSoft, Inc.
Licenc:	15 dollár
Weboldal:	www.uniphiz.com/zcleaner.htm
Ár:	15 dollár

ZENELEJÁTSZÓ ÉS -SZERKESZTŐ SZOFTVEREK

SONGS-DB 1.3

Ha merevlemezeinken rengeteg MP3 (esetleg WMA, OGG vagy egyéb) formátumú állományt tárolunk, és már nem tudjuk, hogy mit hol keressünk, akkor próbáljuk ki a Songs-DB névre hallgató alkotást, amely segít zenéink rendszerezésében. Működése meglehetősen egyszerű, első indításkor (illetve akkor, amikor kérjük) végigtúrja gépünket zenék után kutatva. Keresés után az összes találatot egy nagy adatbázisba szervezi, amelyben azután mi szabadon kutakodhatunk előadó,

lemez cím vagy számcím alapján. Mivel a program támogatja a Winamphez készült beépülőmodulokat, a híres médialejátszó

által kezelt minden fájlformátummal elboldogul. Manapság zenelejátszásnál többet is fel kell mutatni egy hasonló alkotásnak, ezért ez a program is alkalmas a különböző állományformátumok közötti konverzióra, és a már minden alkalmazásban szinte kötelezően megtalálható grabbelés itt is szerepel. A szoftver egyik előnye, hogy a hosszadalmas procedúrákat (például: keresés, konvertálás) a háttérben is végezheti, így ilyenkor is nyugodtan hallgathatunk vele zenét. A program képes a hangerő „normalizálására” is, zenehallgatás, grabbelés vagy éppen átalakítás közben (← **CD MELLÉKLET**).

Név:	Songs-DB 1.3
Készítő:	JHSoftware
Licenc:	ingyenes, teljes változat
Weboldal:	www.songs-db.com
Ár:	ingyenes

MP3 Book Helper 1.3

Aki valamelyest is foglalkozik MP3 állományokkal, az tudja, hogy ezek az állományok tartalmazhatnak a zenére, előadójára és még rengeteg egyébre vonatkozó adatokat. Az úgynevezett ID3 tagek (címkék) előnye, hogy sok pluszinformáció eltárolható bennük; hátrányuk viszont, hogy a lejátszóprogramok csak nehézkes módot biztosítanak a szerkesztésükre. Ha az embernek rengeteg zenei állományt kell ellátnia ilyen címkékkel, akkor vagy sok időt rászán a műveletre, vagy segítségül hív egy ezt megkönnyítő alkalmazást. Ez utóbbiak közé tartozik az MP3 Book Helper is, amelynek segítségével csopor-

→ *További érdekességek a CD-ken*

ZENELEJÁTSZÓ ÉS -SZERKESZTŐ SZOFTVEREK

MP3 Book Helper 2.2.10/INGYENES!

MP3 vagy Ogg Vorbis formátumú állományaink azonosító címkéinek (tag) gyors szerkesztésére használható alkalmazás. Rengeteg, a munkát megkönnyítő funkciója közül kiemelhető a viszszafejtés vagy a keresés. Mi több, szerkesztés közben akár a Winamp hallgathatjuk is az adott zeneszámot. Ingyenesen használható, teljes változat.

Multitrack Studio Lite 2.12

Ezzel a programmal audiosávokat tudunk rögzíteni és keverni. Tartalmaz egy többcsatornás felvevőt (amellyel audio- és MIDI- sávokat is rögzíthetünk), valamint egy keverőpultot. A CD-n szereplő „lite” verzió bizonyos korlátozásokkal működik.

Quintessential Player/INGYENES!

Látványos, szemet gyönyörködtető audioreprodukció: minden fontosabb funkciót tartalmaz, amelyre zenehallgatáskor szükségünk lehet. Tartalmaz mixert, vizuális hatásokat, letölthető beépülőmodulokat és még sok más is. Ingyenesen használható, teljes változat.

Songs-DB 1.3/INGYENES!

Zenei állományaink kezeléséhez nyújt segítséget ez az alkalmazás, rengeteg hasznos funkcióval. Kívánságra végigkeresi meghajtóinkat, zenék után kutatva. A talált zeneszámokat adatbázisba rendezi, amelyet mindenféle szempont alapján (például előadó) rendezhetünk. Emellett képes lementeni az audiocédék tartalmát merevlemezeinkre. Ingyenesen használható, teljes változat.

Winamp 2.81/INGYENES!

A világ legnépszerűbb MP3-lejátszója kissé háttérbe szorult a nulláról újrakelesztett 3.0-s változat kiadásakor, de az új hiper-szuper multimédia-szupersztár sikere korántsem egyértelmű. Aki viszont továbbra is az utolsó 2.81-esre bízna MP3-ait, annak mellékeljük a teljes és a Lite kiadásait is – utóbbi csak a zenelejátszáshoz szükséges dolgokat tartalmazza, míg az előbbi mindenféle más is.

Winamp 3.0/INGYENES!

Sokévi fejlesztés után megjelent a Winamp három, így a világ legkedveltebb MP3-lejátszója teljes körű multimédia-lejátszóvá alakult át. Lapunkban részletesen áttekintjük az újdonságokat, és elemezzük a megjelenéssel kapcsolatos visszhangokat, véleményeket. A program teljes verzióját innen telepítheti. ■

MODEM IDŐK

Petőfi Rádió – minden csütörtökön este 10-kor! A PC World CD mellékletén pedig akár minden este hallgatható MP3Pro formában!

2002. december 12.

Nekem továbbra is nagyon tetszik, ahogy fiatal rádiós bemondó kollégám, *Varga János*, a maga kiművelt tökéletes beszédével azt mondja a műsor előtt, hogy „az internetes időszámítás szerint 917 netóra van”... Hallgassák csak meg a műsor elején! Doktoraink köre bővül eggyel: dr. Netdoktornő és dr. *Agon Gyuri* mellé felsorakozik netnyelvészünk, *Bódi Zoltán* is, aki azonban valódi doktorrá vált, hiszen summa cum laude minősítéssel megvédte kisdoktori disszertációját. Dolgozatának címe: „Internetezők és internetes nyelvhasználat a magyarban”. Erről is beszélgetünk a műsorban, és még arra is kitérünk, hogy e tudományos fokozat megszerzésében volt-e szerepe a MODEM IDŐK műsornak. *Chatman Balázs* bemutatja a csuklómozgást rehabilitáló lendületlabdát, informatikusoknak ajánlott. A tőle megszokott sajátos anekdotákkal szolgál *Kürti Sándor*. A netdoktornő az informatikus depresszióról, a netnyelvész pedig a franciák @ jeléről értekezik.

2002. december 19.

A szívrohamot hoztam Bódi Zoltánra a műsor elején, mert azt hitte, hogy 2003-ban már nem nézegetheti a papírfótokat. Pedig csak azt valószínűsítettem, hogy jövőre már ő is digitális fényképezőgépet fog használni. Meglátjuk. Hogy az előző heti e-fitness kört bővítjük, a hét μ-tárgya ez alkalommal egy karizom-erősítő 1988-as laptop. Gondolkodtak már rajta, hogy notebook vagy laptop? Válasz az infósztárban. PC-t a piciknek, avagy a kakaóbiztos és ütésálló számítógép óvodásoknak – erről netdoktornőnk beszél.

Aztán szó esik még a speciálisabb internetes keresésekről is.

2002. december 26.

Tudják önök, mi az a morzsacirregés? Ezzel a nyelvújító szóval igyekszem Kazinczy babérajaira tömi karácsonyi műsorunk kezdetén. Asztaltársaságunk hölgytagja legnagyobb örömünkre ismét mézeskaláccsal kedveskedett. Csapatunknak kisebbfajta karácsonyi ajándék volt az is, hogy több hónapos távollét után először szólalt meg nálunk *Dragon György*, igaz, hírszövegét az uttal telefonon osztotta meg velünk. Hangot rögzít, de nincs benne sem szalag, sem lemez: heti μ-tárgyunk egy digitális diktafon, azaz digtafon. (Mondom, hogy nyelvújító vagyok.) *Varga 3G Gábor* elmeséli, hogy színes képeslapot már a mobiltelefonnal is küldhetünk. Nők megalázó szerepben – a bizarr számítógépes játékokon ütközik meg Szonja doktornő. Bőngészőturbózás Chatman módra, az infósztárban pedig a jövőbe tekintünk: az intelligens képernyő a téma.

2003. január 2.

Hagyományainktól eltérően ez alkalommal két nő is van a stúdióban (*Chatman Balázs* bosszankodhat, mert e napon hiányzott). Vendégünk a Miss Internet Hungary verseny győztese, *Sztanek Krisztina*, valamint a szervező *Both Gábor* volt. Ez alkalomból megválasztottuk a Miss MODEM IDŐK-et, a garantáltan objektív szavazás győztese: *Kitzinger Szonja*. A Miss Internettetől a chaten lehetett kérdezősködni, például arról, hogy a hölgyekre a verseny folyamán SMS-ben szavazható a közönség. Műtárgyunk ez alkalommal egy olcsó digitális fényképezőgép, a netdoktornő pe-

dig mesél a Nagy Kujon Reality Show-ról, vagyis az internetes Sex Brotherről.

2003. január 9.

Rossz hírrel kellett kezdeni az adást, mert valaki feltörte a Gyalogló Chatet, a mi jó kis Csüti-csati szobánknak helyet adó rendszert. Chatman indulatos és velős kritikájával egyet is értünk. Ettől kezdve azonban csak jó következik a műsorban: a Neumann-évről, a régi magyar számítógépekről és az informatika (h)őskoráról beszélgettünk. Szóltunk a legendás, fél évszázada elkezdett M3-as számítógépről, amelynek megalkotásában vendégünk, *Kovács Győző* (Neumann-díjas) vilamosmérnök is részt vett. Sőt, heti μ-tárgyunk az M3 egy modulja volt, amelyet Kovács Győző megmentett az utókor számára. Vendégünk bemutatja új, nemrégiben megjelent könyvét is, amelynek címe: *Válogatott kalandozásaim Informatikában – Történetek a magyar (és a külföldi) számítástechnika (h)őskorból*.

2003. január 16.

Asztaltársaság Classic (Basic Edition, 1.0 verzió, Standard, azaz fapados alapkiadás) – ez alkalommal ugyanis a vegyítzta asztaltársaság ült a stúdióban vendég nélkül. Hölgytársunk nagy meglepetésünkre egy olyan műtárggyal állt elő, amelynek létezését egészen addig nem hittem el, amíg meg nem láttam saját szememmel. Zsákcokská-jából egy összetekeredhető billentyűzetet varázsolt elő. Mutató, divatos, „cool”. Az is elég hihetetlenül hangzik, de igaz: hátrány származhat abból, ha valakinek fényképezőgépet építettek a mobiltelefonjába. Infósztár: árvasor, fattyúsor. Tippünk pedig a Rainlendar nevű naptárprogram. Most pedig irány a CD melléklet!

Szilágyi Árpád

szilagyiarpad@hungary.com

www.net.hu/modemidok

File name	Track Title	Book/Album	Author/Artist	Track#	Year	Genre
01 disclaimer.mp3	Disclaimer	Ixnay On The Hombre	Offspring	0	1997	Punk
02 the meaning ...	The Meaning of Life	Ixnay on the Hombre	Offspring	0	1997	Punk
03 mota.mp3	Mota	Ixnay on the Hombre	Offspring	0	1997	Punk
04 me & my old l...	Me And My Old Lady	Ixnay On The Hombre	Offspring	0	1997	Punk
05 cool to hate....	Cool to Hate	Ixnay On The Hombre	Offspring	0	1997	Punk
06 leave it behin...	Leave It Behind	Ixnay On The Hombre	Offspring	0	1997	Punk
07 gone away m...	Gone Away	Ixnay On The Hombre	Offspring	0	1997	Punk
08 i choose.mp3	I Choose	Ixnay On The Hombre	Offspring	0	1997	Punk
09 intermission.m...	Intermission	Ixnay on the hombre	Offspring	0	1997	Blues
10 all i want.mp3	All I Want	Ixnay On The Hombre	Offspring	0	1997	Punk
11 way down th...	Way Down The Line	Ixnay On The Hombre	Offspring	0	1997	Punk
12 don't pick it u...	Don't Pick It Up	Ixnay On The Hombre	Offspring	0	1997	Punk

At the bottom of the window, there is a status bar showing: Total: 14 files, Size: 41.49 MB, Duration: 0:42, ID3v1: Yes, ID3v2: No, CBR 128 kbit/s 44100 Hz Dual Channel; CBR 128 kbit/s

Az MP3 Book Helperrel pillanatok alatt módosíthatjuk zenénk adatait

tosan szerkeszthetőek a zenei állományok azonosítói. A program emellett képes a fájlok csoportos átnevezésére is az azonosítók alapján (például: „Előadó – szám-cím” formátumban). Külön előnye az alkalmazásnak, hogy egyetlen mozdulattal bármilyen csoportos művelet visszavonható (akár több ezer fájl átnevezése esetén is). Az éppen szerkesztett állomány a beavatkozás közben is hallgatható, a program intelligensen végzi ezt a műveletet is. Mindezek mellett Winamp-kompatibilis lejátszási listákat is elő tud állítani (.M3U), és kiszűri a megsérült MP3 fájlokat (CD MELLÉKLET).

Név: MP3 Book Helper

Licenc: ingyenes, nyílt forráskódú, teljes változat

Weboldal: mp3bookhelper.sourceforge.net

Ár: Ingyenes

Ingyensarok

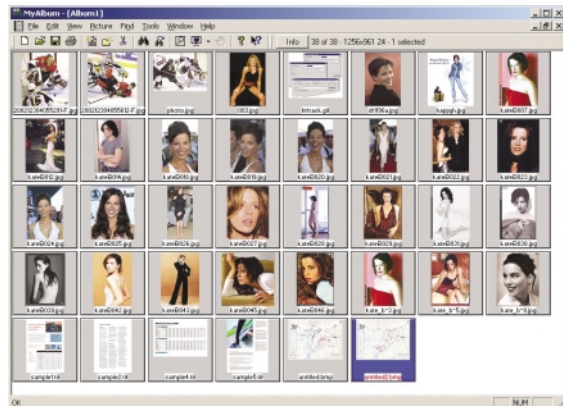
2002 legjobbjai

A 2002-es esztendő már tovaszállt, itt maradtak azonban velünk azok a programok, amelyek a múlt évben láttak napvilágot, vagy kerültek a figyelem középpontjába. Összeállításunkban a WebAttack (<http://www.webattack.com>) szoftvergyűjtemény szerinti legnépszerűbb ingyenesen használható programok közül válogattunk.

MYALBUM 2.2

KÉPKATALOZIZÁLÓ

Egyszerű, gyors képkatalogizáló szoftver (← CD MELLÉKLET), amely JPEG, BMP, GIF és PCX formátumú állományokkal tud

MyAlbum: kiváló ingyenes képnézegető rengeteg hasznos funkcióval

megbirkózni. Diabemutató jellegű összeállítások készítésére is alkalmas, amikor a képek egymás után tűnnek fel a kép-

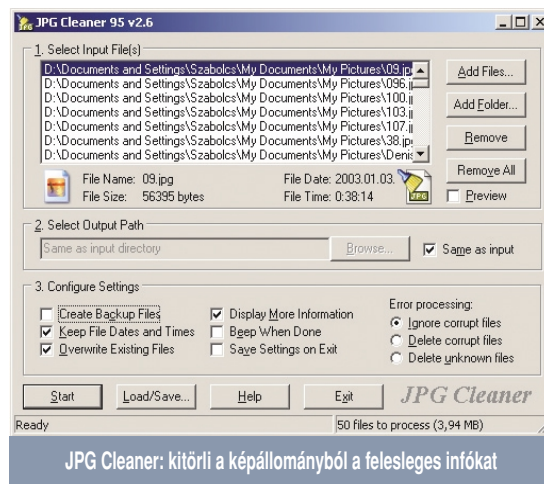
ernyőn, és – beállított értéktől függően – pár másodperc eltelté után automatikusan a sorban következő jelenik meg. Ilyen összeállításokat akár automatikusan, véletlenszerű sorrenddel is generál. Megjegyzéseket, kulcsszavakat vagy akár URL-címet fűzhetünk bármelyik képhez, amelyek alapján aztán keresni lehet az összeállításban. A program segítségével ki is nagyíthatjuk a kép egyes részleteit, vagy teljes képernyőre nyitva csodálhatjuk a látványt. Nyomatási funkciói szintén kellemsenek. Úgyes dolog, hogy piciny előnézeti képekből összeáll galériaképet is könnyedén előállíthatunk, nyomtathatunk, akár csak poszttert, amikor is több oldalra vágja szét az aktuális képet. Érdekes és említésre

méltó a speciális CD-ROM album funkció, amellyel egyfajta CD-képalbumot alkothatunk.

JPG CLEANER 2.6

KÉPTÖMÖRÍTŐ

A JPG Cleaner (← CD MELLÉKLET) igen hasznos segédprogram azok számára, akik sokat foglalkoznak JPG állományokkal, kiváltképpen azoknak, akik Adobe Photoshoppal állítják elő azokat. Működése és kezelése egyaránt igen egyszerű: eltávolítja a képállományból azokat az adatokat, amelyek nem a kép tartalmához kötődnek. A legtöbb széleskörűen elterjedt szerkesztőprogram ugyanis nemcsak képinformációkat ment el a JPG állományokba, hanem járulékos adatokat is elraktároz. Ezek eltávolításával jelentősen csökkenthető a képek mérete. Különösen hasznos lehet internetre készülő képek esetén.

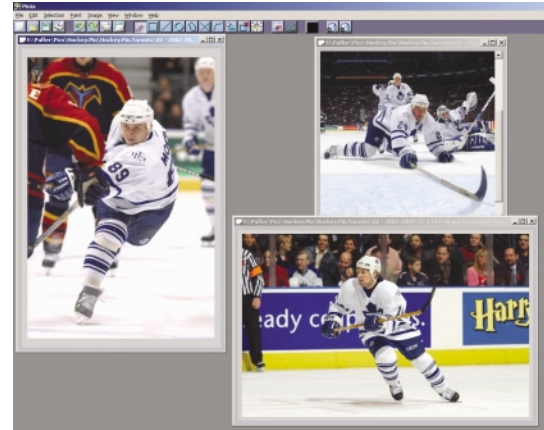

JPG Cleaner: kitörli a képállományból a felesleges infókat

PIXIA 2.5N

KÉPSZERKESZTŐ

Egy nagyon híres japán retusálószoftver angol nyelvű verziója. Az alapvető funkciók mellett maszkolási és rétegkezelési képességgel is felvértezték. Testreszabott esetekkel igen egyéni hatások érhetőek el.

Pixia: egy kiváló japán grafikus program angol változata

Barátságos felülete okán kezdőknek is ajánlható a program. A szoftver 2.5n változata magyarul is elérhető CD mellékletünkön (← CD MELLÉKLET).

TRILLIAN 0.74

CSEVEGŐPROGRAM

Ma már számos olyan szoftver közül választhatunk, amelyekkel cseveghetünk, vagy üzenetet küldhetünk barátunknak – persze csak akkor, ha ő is ezt a programot választotta. Az MSN Messenger, az AOL

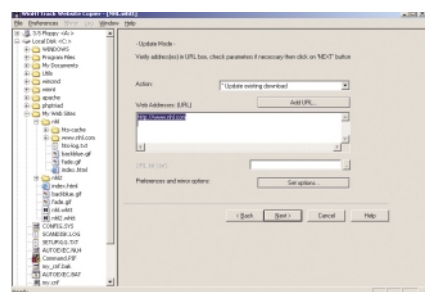
Trillian: összekötő lánc a csevegő- és üzenetküldő programok között

Instant Messenger, az ICQ, a Yahoo Messenger vagy az internet csevegőszolgáltatása, az IRC mind a „saját nyelvén beszél”, és nem kommunikál más programokkal. Az ingyenes Trillian (☛ CD MELLÉKLET) rövid idő alatt hatalmas népszerűsége tett szert, mert éppen azt a rugalmasságot kínálja, amelyet a többi nem: az összes közismert üzenetküldő platformot egy kézben tarthatjuk a segítségével. Ráadásul modern, látványos, változtatható felületű program, amely az eltérő megoldások járulékos képességeit (például fájlküldés és e-mail továbbítása) is jól ötvözi.

WINHTTRACK 3.22

OFFLINE BÖNGÉSZŐ

Könnyen használható offline, azaz kapcsolaton kívüli böngésző. Segítségével egyszerűen tölthetünk le komplett weboldalakat a világhálóról – merevlemezünkre (☛ CD MELLÉKLET). Több szintnyi

WinHTTrack: többszintű weboldalletöltés – egyszerűen

mélyen végigbongérszi a webhely struktúráját, felleli az ahhoz tartozó állományokat, ráadásul úgy, hogy azokat új relatív struktúrába rendezi, így saját merevlemezünkről is jól jelenik meg az oldal.

DOWNLOAD EXPRESS 1.3.119

LETÖLTÉSMENEDZSER

Aprócska, mégis nagyszerű, ingyenes letöltő segédprogram (☛ CD MELLÉKLET), amely ugyan nem tör a legjobbak babérjaira, de egyszerűségével kiragogy a tömegből. Segítségével FTP és HTTP célhelyekről egyaránt letölthetünk; képes a többszálú működésre, így maximalizálja a sebességet; lehetővé teszi a letöltés felfüggesztését, majd később a folytatását. Ugyanakkor nem képes letöltési listát létrehozni, és időzítője sincs.

Azok számára, akik módjával csemegeznek a világháló terméséből, nagyszerű és könnyed segédeszköz. Mérete még 200 kilobájt sincsen, beépülőmodulként egészíti ki a böngészőt, átvéve tőle a letöltési folyamat vezérlését. A Download Express azért is különösen kedves számunkra, mert tavaly áprilisi számunkban jelent meg először az általunk készített teljes, honosított verzió.

Download Express: kicsi, de igen hatékony letöltésvezérlő

EMAIL REDIRECTING CLIENT 2.02.01

E-MAIL SEGÉDPROGRAM

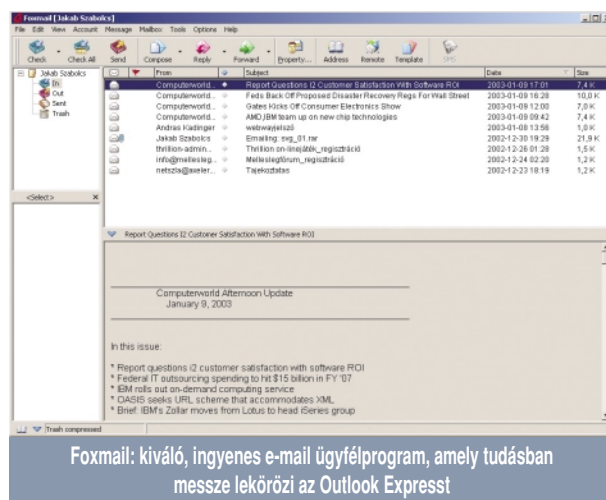
Elektronikus postát átirányító szoftver. Segítségével leveleinket könnyedén átirányíthatjuk az egyik POP3 kiszolgálóról a másikra. Remekül használható arra, hogy céges levelezésünket „hazaküldjük”, vagy nyaraláskor a beérkező leveleket hordozható számítógépünkre továbbítsuk. Négy felhasználóig ingyenesen alkalmazható (☛ CD MELLÉKLET).

Nagyon ügyesen, széles körben konfigurálható, egyszerre több szálon, több weboldallal is képes foglalkozni. Szintén dicséretes képesség, hogy egy megszakított letöltést bármikor folytathatunk. Meghatározható a rekurzivitás mélysége, hogy milyen fájlokkal foglalkozzék, és mely típusokat hagyja figyelmen kívül.

FOXMAIL. 4.1

LEVELEZŐKLIENS

Nagy tudású e-mail ügyfélprogram (☛ CD MELLÉKLET), amelynek a képességek terén semmi szégyellnivalója nincsen. Felhasználói felülete barátságos, a POP3 mellett a HTML alapú kiszolgálókkal is

Foxmail: kiváló, ingyenes e-mail ügyfélprogram, amely tudásban messze lekörözi az Outlook Expresset

együttműködik, egyszerre több hozzáférést kezel, továbbá titkosításra is alkalmas. Képes importálni az igen elterjedt Outlook-levélformátumot, és az sem megvetendő, hogy egy vizuális szerkesztő is helyet kapott benne: ezzel HTML formátumú, csinos e-maileket fabrikálhatunk, akár sablonfájlokból kiindulva. Szűrési lehetőségekkel is bír, aminek köszönhetően érkező üzeneteinket könnyedén, automatizáltan csoportosíthatjuk, törölhetjük vagy továbbíthatjuk. Érdekessége a beépített SMTP kiszolgáló, amely azonnali közvetlen levélküldést biztosít. Ugyancsak hasznos képessége a *remote mail*: ez nem tölti le leveleinket a gépünkre, hanem a szerveren hagyva olvashatjuk azokat. Riasztófunkcióval is képes üzenettel jelezni számunkra, ha levélünk érkezett.

Minden kétséget kizárólag az egyik legjobb e-mail kliens a piacon, amely az Outlook Express egyik komoly versenytársa lehet.

ZIPGENIUS 1.4.3

TÖMÖRÍTŐ-PROGRAM

Olyan tömörítő segédprogram, amely 21 különböző formátumot

támogat, és ezzel a legjobban használható az ingyenes szoftverek kategóriájában (☛ CD MELLÉKLET). A sok-sok formátum mellett öt tömörítési szintet is kezel, ügyes varázsló segíti a munkát, továbbá integrálódik a Windows Explorerbe. Beépített FTP ügyfélprogram segítségével képes a le- és feltöltésre, támogatja az önkicsomagoló EXE-állományok készítését is, így egyszerű telepítő készíthető a fájlokhoz. ZIP-állományainkhoz digitális aláírást is mellékelhetünk. Összetettségére jellemző, hogy sok egyéb lehetőség mellett szkennertámogatással, titkosítási funkciókkal, tartalékmásolat-készítési menedzserrel, valamint statisztikai egyseggel is rendelkezik.

JAKAB SZABOLCS

Microsoft Media Player 9

Redmondi médiahatalom

Hónapok óta ismerkedhettek a felhasználók az új, kilences Media Playerrel, a Microsoft ugyanis a béta-változatokat már nyilvánosan letölthetővé tette. Januárban azonban elkészült, és nagy lendülettel útjára indul az új médiaplatform, amellyel a cég erősíteni szándékszik pozícióját ezen a piacon.

Sokan gondolják úgy, hogy mindmáig a 6-os Media Player, abból is leginkább a 6.4-es a legjobban használható. Tény, hogy ezt egy igen rossz emlékü, toldozott-foldozott hetes verzió követte, amely felhasználók tömegeiben tudatosította, hogy ha nem muszáj, akkor inkább ne váltsanak. Mi sem bizonyítja jobban a 6.4-es népszerűségét, mint hogy a Windows későbbi verziói is mindig tartalmazták ezt **mplayer2.exe** néven.

A Windows XP-vel karöltve megjelent nyolcasnak már ezzel az előtéttel kellett megküzdenie. Ez a kiadás azonban sokat javított a renomén, hiszen az előző legtöbb gyermekbetegségére megoldást találtak, komoly stabilitási problémák nem akadtak, az esetleges lassulási jelenséget pedig egyre sikeresebben ellensúlyozta a folyamatosan erősödő processzor és géppark. Az azóta eltelt másfél év elegendőnek bizonyult ahhoz, hogy a Microsoft egy új médiaplatformmal rukkoljon elő. A *Microsoft Media 9 Series*

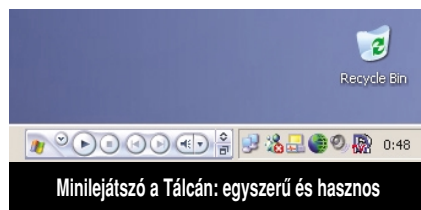
néven megjelent csomagba annyi komponenst és újdonságot zsúfoltak, amennyit csak lehetett, majd megfejelték ezt egy új licenclési programmal, amely hosszú távon biztosítja majd a redmondi állományformátumok és mód-szerek elterjedését.

A Media Playernél maradványok történt. Egyik sem tűnik korszakalkotó, mindent elsőprő újításnak, de a termék kényelmi, élvezeti és esztétikai értékét kétségkívül sikeresen növelik. Legfontosabb újdonsága talán a teljesen megújult 9-es *Windows Media Audio* (WMA) és *Video* (WMV) formátum támogatása. A Microsoft szerint a 8-as képességeihez képest olyan nagy a fejlődés, hogy azonos bitráta mellett akár 20 százalékos minőség-

javulás is tapasztalható. Persze, kérdéses, hogy ezt hogyan lehet mérni. Az új motor változó bitrátájú WMA VBR, valamint veszteségmentes WMA állományok előállítására is képes. A felső határt a *WMA Professional* kategória képviseli (24 bit, 96 kHz, 5.1+ csatorna), de ehhez persze megfelelő hangkártyára van szükség.

MINILEJÁTSZÓ

Egy nagyon jól használható *minilejtszó* funkcióval gazdagodott a csomag. A jobb gombbal kattintva a *Tálcára*, az *Eszköztárak* menüpont alatt találjuk a *Windows Media Player* tételt. Ezt bekapcsolva

a *Tálca* új médiavezérlési lehetőségekkel egészül ki (ehhez minimalizálnunk kell a lejátszót). Láthatóvá válnak a legfontosabb vezérlőgombok, módosítható a hangerő, picit ablak nyitható, ahol belekukucskálhatunk a lejátszott állomány adataiba vagy akár a filmanyagba, ha éppen azt nézünk. Nagyon jópofa dolognak

tűnik, különösen annak fényében, hogy ez már régi felhasználói igény, és számos segédprogram készült a hiány pótlására. Az esetleges rossz hír az, hogy csak Windows XP-n működik (ez egyébként a legtöbb újdonságra jellemző), egyéb támogatott operációs rendszeren nem.

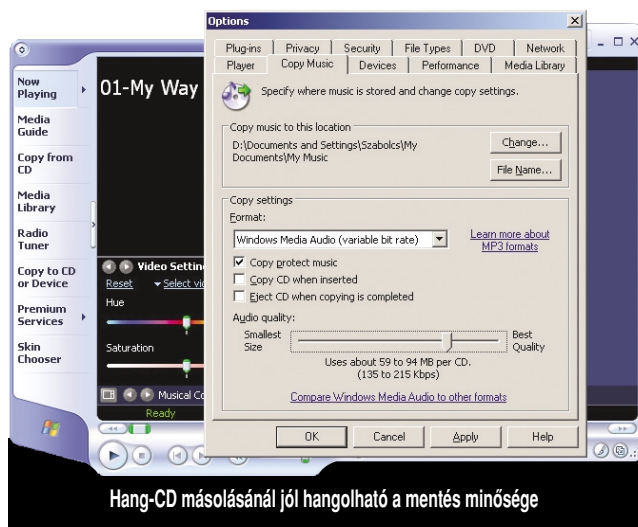
EFFEKTUSOK

A hanglejtszás terén érdekes új elemekkel bővült a rendelkezésünkre álló effektusok listája. Ilyen újdonság például az átvezetés (hivatalos nevén: *crossfade*), amely a lejátszási lista két egymást követő számának végét csúsztatja egymásra, egyszerűen keveri le a jelenlegi, illetve fel a következő számot. Az automatikus hangerőkiegyenlítés is a lejátszási listán szereplő számok hangerőkülönbségeit tünteti el. Így nem fordulhat elő, hogy ha egy halkabb számot egy kicsit keményebb követ, és az előbbihez feltekertük a hangerőt, akkor az utóbbinál szívinfarktust, környezetünk-től pedig leszúrásst kapjunk.

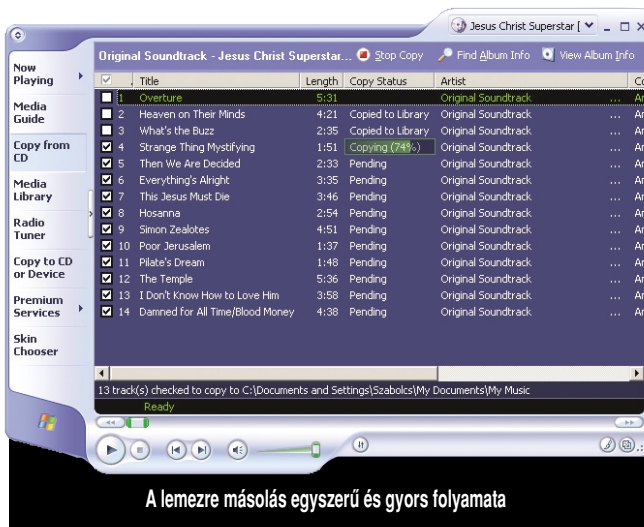
A legérdekesebb új elem, amellyel eddig ritkán találkozhattunk, a lejátszás sebességének megváltoztatása a hangmagasság változása nélkül. Mint ismeretes, normális esetben, ha gyorsítjuk a lejátszást, a hangmagasság elcsúszik felfelé, míg lassításnál dörmögésbe megy át a szám. A Media Player most képes kiküszöbölni ezt, ám cserébe a hangminőség oltárán kell áldozatot hoznunk. Ettől függetlenül – bizonyos keretek között – nagyon jól használható ez a funkció, például nyelvtanuláshoz. Filmek esetén a hatás meg-egyezik a más lejátszóknak tapasztalt gyorsított, illetve lassított lejátszással. Itt gyorskeresésre, vagy egy-egy jelenet lelassítására lehet alkalmas – de megint csak Windows XP-n.

AUTOMATIKUS SZOLGÁLTATÁSOK

A Microsoft külön kiemeli a médiatár intelligens rendszerezésének képességét. Az új lejátszóval időt takaríthatunk meg, mivel nem szükséges kézi rendszerezéssel bíbelődni. A beépített kereső az előre megadott lejátszási listákba rendszerezi MP3-gyűjteményünket. (Ilyen új lejátszási listák találhatóak a Media Playerhez készült *Winter Fun Packben* is – lásd *cikkünket*.) Az automatikus adatfrissítési szolgáltatás kívánságunkra letölti számaink adatait, és kiegészíti ezzel a hangállományban tárolt hiányos információk mezőket, az előadó nevével egészen az album borítójának képéig. (Vigyázat, az utóbbi az állományméret drasztikus növekedésével járhat!) A *Mappák automatikus figyelése* gondoskodik a médiatár naprakészségéről, még akkor is, ha több meghajtón, mappában

Hang-CD másolásánál jól hangolható a mentés minősége

A lemeze másolás egyszerű és gyors folyamata

vagy akár ha több számítógépen tároljuk zeneszámainkat. Az állományok automatikus figyelése garantálja, hogy a számítógép akkor is megtalálja a zeneszámokat, ha megváltozott azok helye.

CSILLAGOM, CSILLAGOM

Érdekes képesség a fent említett lejátszási listák automatikus készítésének lehetősége. A Media Player ugyanis tartalmaz egy értékelő rendszert: minden egyes zeneszámhoz megadhatjuk, hogy mennyire kedveljük az adott nótát (egyőtől öt csillagig). De a fásrasztó minőségű helyett beállítható, hogy annak alapján határozza meg a csillagos értéket, amilyen gyakran hallgatjuk meg az adott alkotást. Ezt a minősítést veszi figyelembe a gép az olyan automatikus listák készítésekor, mint például: a *4 és 5 csillagosok* listája, a *Hétfőgőgen szoktam hallgatni* vagy az *Amiket nem értékeltem* listák.

CD-KÉSZÍTÉS

Kissé bővült a CD-írási funkció is. Egészen ügyes megoldást találtak zenei CD-k írására: kellemes, gyors, képes hangerőkiegyenlítésre, remekül dolgozik WMA fájljokból is. Windows XP-tulajdonosok akár adatkorong írására is használhatják ezt a funkciót. Beépülőmodul segítségével MP3 állományokból is készíthetünk CD-ket. Ehhez a témakörhöz szorosan kötődik a zenei CD-k másolásának lehetősége. Bármilyen hanghordozó CD-t helyezve meghajtónkba, könnyedén készíthetünk arról archív másolatot számítógépünkre vagy egy másik kompaktlemezre. A szoftver védett korongok másolását is megengedi, de természetesen figyelmeztet az ebből adódó jogi felelősségre. Mervelemzre történő mentés esetén háromféle megoldás közül választhatunk. A Media Player képes fix bitrátság WMA tömörítésre, változó bitrátság WMA VBR tömörítésre (ilyenkor a tartalomnak megfelelően megadott alsó és felső határ között választja ki az aktuális

arányt), valamint veszteségmentes WMA mentésre is. Igényeinknek megfelelően nagyon jól hangolható a minőség.

BEÉPÜLŐMODULOK

A Media Player mostantól lehetőséget kínál beépülőmodulok használatára. Ennek köszönhetően számos hang- és videoeffektussal, továbbá kezelőfelületi elemekkel, formátumokkal, felszínnel és képi megjelenítésekkel egészíthetjük ki a lejátszót. Rengeteg külső gyártó lát ebben fantáziát – gondoljunk csak más lejátszók (például a Winamp) körül kialakult fejlesztési dömpingre, amely most minden biztonnyal eléri majd a Microsoft termékét is. Máris több, a hangminőséget javító kiegészítés, illetve a térbeli hatásokat támogató modul

A beépülőmodulok letöltési oldala. A Tools menü alól érhető el

érhető el. Ilyen például a *DFX 6.1* hangjavító modul, az *SRS CircleSurround II* vagy az *SRS TruSurround XT*, amelyek a beépített lehetőségekhez képest alternatív térhatású hangképzéshez használhatók. Hasonló beépülőmodul szükségeltetik a DVD-lejátszáshoz is. A modulok rendszerint nem ingyenesek, mintegy 15 dollár körüli áron szerezhetők be az internetről.

Ily módon MP3 modulok is elérhetők, amelyeknek köszönhetően nemcsak lejátszani lehet az ilyen fájlokat, hanem a Media Playerrel elő is állíthatjuk azokat. A lejátszó felületének megváltoztatása nem újdonság, de az új verzió tiszteletére számos új „bőrt” is újtára bocsátottak. Tucatjával tölthetünk le az ízlésünknek megfelelő új ruhákat, de elég kevés köztük a visszafogott vagy elegáns darab. Érdekes a The Skin Factory weboldalán szétnézni jobban kinéző felületekért (<http://www.theskinfactory.com>).

FELZÁRKÓZÁS A KÜLVILÁGHOZ

Néhány újdonság hallatán az ember elcsodálkozik: hogyan érhetett meg a Media Player nyolc verziót is mindezek nélkül?

Ilyenek a Winampból és más programokból ugyancsak ismert jobb egérgombos menüfunkciók, amelyek segítségével pofonegyszerűen vehetünk fel zeneszámokat a lejátszási listánkba (most az *Intézőben* a jobb gombbal rákattintunk a kívánt műre, majd a megjelenő menüben az *Add to playlist* pontra), vagy például a számok egymásba keverésének lehetősége...

Ugyanakkor be kell látnunk, a Media Player új verziója igazán nem szükkölködik innovatív újdonságokban. A Microsoft általános szemléletének megfelelően folyamatosan mozdítják abba az irányba, hogy minél összetettebb, komplexebb szórakoztatóközponttá fejlődjön – anélkül, hogy a használata bonyolulttá válna (azért az elején egy-két dolgot keresni fogunk). Igazi értéke, ereje azonban a nagymértékben megújult motorban rejlik, amely a Microsoft egész új médiaplatformjának mozgatórugója, s ennél fogva iránytű egy eddig még meghódíthatatlan területhez.

JAKAB SZABOLCS

Windows XP Winter Fun Packs

Vidám ajándékcsomagok

Múlt év decemberében a Microsoft úgy gondolta, ajándékkal lepi meg a Windows XP-használókat. A négy teljesen ingyenes csomagot a hangzatos *Winter Fun Packs* néven jelentették meg, az XP különböző területeit célozva meg.

Az egyik csomag az új Windows Media Player 9-hez készült (☛ **CD MELLÉKLET**), a második a szintén új Windows Movie Maker 2-höz. A harmadik két képernyővédőt tartalmaz, míg a negyedik az Internet Explorerhez használható címgyűjteményből, illetve virtuális üdvözlőlappokhoz alkalmazható sablonygyűjteményből áll. A kiegészítők mindegyike megtalálható mellékletünkön (☛ **CD MELLÉKLET**).

MEDIA PLAYER 9-AJÁNDÉKCSOMAG

Ez a kiegészítés két új felülettel (*skin*) gazdagítja a lejátszó amúgy sem szegényes kínálatát. A *Ginger Man* mézeskalács emberkévé alakítja a WMP-t (ez inkább mókás, mint hasznos), de az *Ice* kimondottan érdekes arculat a *The Skin Factory*-tól (ők készítik a WMP legjobb „bőreit”; <http://www.theskinfactory.com>). Szintén a látványvilágot gazdagítja a két új vizuális

Az új, jeges Media Player-felület, mögötte kis ablakban a *Picture It!* modul képei

effektus. A *Yule Log* a tűz táncát mutatja be kandallóban égő farönkökön (már amikor hajlandó működni – nem találtuk a hiba okát). A *Picture It! Visualization* modul egy megadott helyről jelenít meg különböző képeket válogatott átmenetek felhasználásával. Érdekes a saját könyvtárát beállítani kiinduló állapotnak (a Media Playeren belül a *Visualizations* mappában található), különben a *My Pictures* mappa összedobált képeink közül válogat. Végül kapunk még előre beállított, ünnepi lejátszási listákat.

Imbolygó hópehelyek a *Holiday Snowflakes* képernyővédőben

Téli hátterek a *Movie Maker 2*-höz

Ezek önmagukban nem tesznek semmit, de ha a Media Player 9 új keresőfunkcióját ráengedjük gigantikus zenegyűjteményünkre, a listák a megadott kritérium alapján hirtelen megtelnek zenével (persze, néha a keresőmotor alaposan melléfog).

TÉLI KÉPERNYŐVÉDŐK WINDOWS XP-HEZ

A Windows XP-tulajdonosok két új képernyővédőt kaptak ajándékba. Az első *Holiday Snowflakes* névre hallgat, nagyon látványos, téli témájú darab, hóésszel, jégkristályokkal. A másik egy Microsoft-féle reklám képernyővédő, *Amazing Windows XP Screensaver* fantáziánéven, amelynek ezúttal a Windows Media Player 9 a témája.

Egy az ajándékcsomagban érkező üdvözlőlapok közül

Mindkettőjükben közös, hogy nem jellemző rájuk a kapkodás: a normális futáshoz erőgép és legalább 32 megabájt RAM-mal rendelkező grafikus kártya szükséges, ellenkező esetben diavetítésnek lehetünk tanúi.

MOVIE MAKER 2-AJÁNDÉKCSOMAG

A harmadik csomag a még ropogós *Windows Movie Maker 2*-höz készült (sőt, a Fun Pack kiadásakor a *Movie Maker 2*-nek még csak a tesztverziója volt elérhető). (A programot külön cikkben mutatjuk be bővebben.) Az ajándékcsomagban 48 téli hangeffektust találunk, nyolc kimondottan téli zenét (*Jingle Bells*, *Csendes éj stb.*), valamint egytucatnyi feliratot és áttűnési effektust, amelyekkel kiváló karácsonyi hangulatot varázsolhatunk saját alkotásainkhoz.

DIGITÁLIS FÉNYKÉPEK ÉS KARÁCSONYI KEDVENCEK

Ide sikerült „összepakolni” mindazt, amiről úgy ítéltetett, hogy el lehet sütni téli nyalánksággént, de nem csatolható konkrétan a fentebb említettekhez. A csomag tartalma két részből áll. A hasznosabbik részében ünnepi üdvözlőlapok készítéséhez kapunk sablonállományokat. A másikban az Internet Explorer *Kedvencei* egészülnek ki vásárlási tanácsokhoz, téli és szüneti témákhoz kapcsolódó weboldalak linkjeivel, ám ezek jobbára csak a tengerentúli felhasználók számára használhatóak.

Fontos tudni, hogy a Microsoft semmilyen támogatást nem nyújt ajándékcsomagjaihoz (ezt már a *PowerToys* óta ismerjük), de nem valószínű, hogy különösebb problémája tamadna bárkinek. Mind a telepítés, mind az eltávolítás a szokásos módon történik, és rendkívül egyszerű. Az egyetlen kritika leginkább bennünket érhet, hiszen a karácsonyi téma kissé elkésettnek tűnik, így, februárban. Hadd védekezzünk azzal, hogy a tervek szerint idén is lesz „téli különkiadás”.

JAKAB SZABOLCS

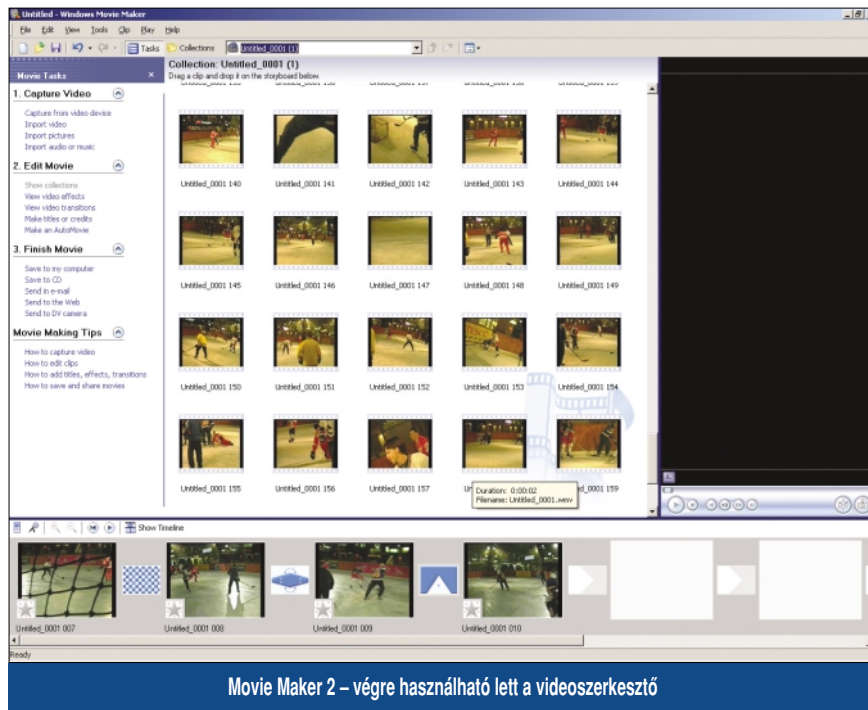
Microsoft Windows Movie Maker 2

Videózás alapfokon

A Movie Maker a Windows Millenium Editionben debütált, majd szinte változatlan formában került be a Windows XP-be. Bár az alapvető funkciókat jól ellátta, ráért a ráncfelvarrás. A Media Player 9 megjelenésének apropójából, annak támogatásával jelent meg a továbbfejlesztett, 2.0-s verzió.

Az elmúlt évek során a DivX formátum meghódította a világot. Különösen kellemetlen lehet ez a tény annak fényében, hogy fejlesztése

a Microsoft-féle MPEG-4 kodek alapján indult, annak illegális feltörése után. Ráadásul az innovatív fejlesztésnek köszönhetően ez eredetnél jóval rugal-

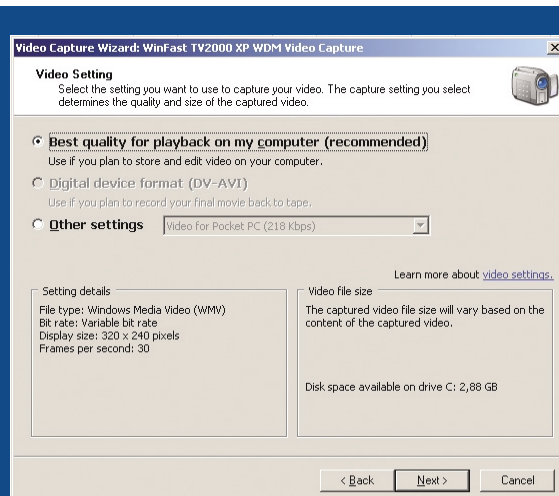
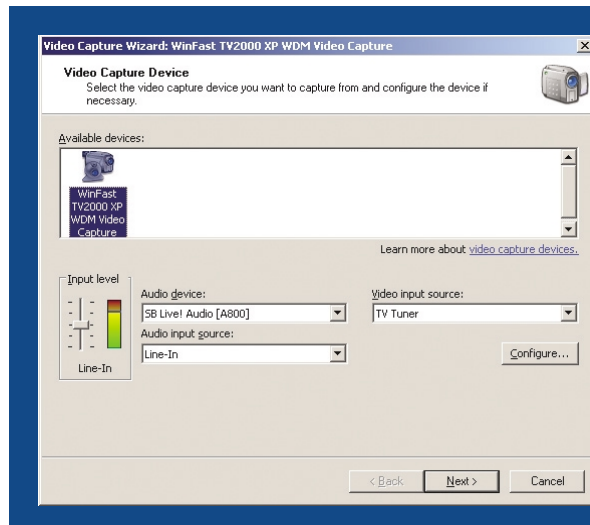
Movie Maker 2 – végre használható lett a videoszerkesztő

masabb, szélesebb körben használható formátum jött létre. Ellenlépésként a Windows XP-be integrálták a Movie Maker filmszerkesztő azon verzióját, amely a Windows Millenium Editionben debütált bő egy évvel korábban. Alapjául azonban az új Media Player 8 családdhoz tartozó, igen ügyesen továbbfejlesztett Windows Media Video (WMV) kodeket választották, amellyel valóban jó minőségű anyagokat készíthetünk, mind merevlemez tárolásra, mind a világhálón való terjesztésre.

Kisebbségi javítások arra utaltak, hogy a Microsoft komolyan gondolja e termékének ápolgatását, míg idén januárban egyszer csak előrukkolt a felújított kettes változattal. Természetesen a motort a friss, kilences médiaplatformra cserélték, ami érezhető minőségi javulást hozott. Képességeit tekintve továbbra sem kápráztat el hihetetlen dolgokkal, de az alapok immár benne vannak; nagyon jól használható otthoni mozik digitalizálásához, szerkesztéséhez.

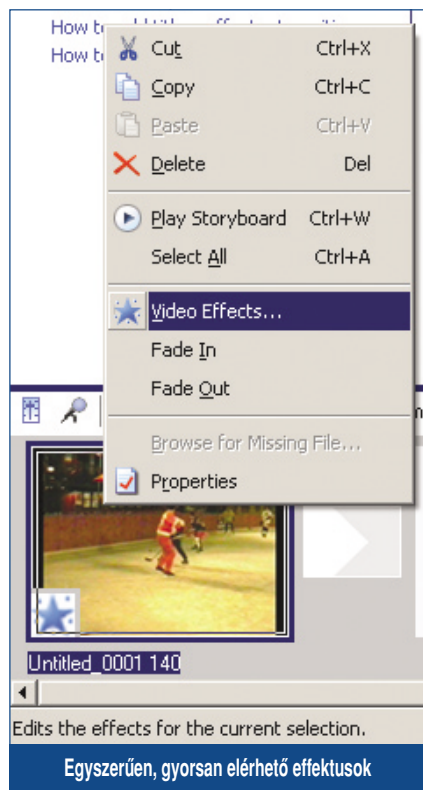
LÉPÉSRŐL LÉPÉSRE

Nagyon barátságos a program felülete. Nincs túldíszítve, de úgy alakították ki, hogy mintegy vezesse a felhasználó kezét. Indítás után egy olyan kezdő képernyő fogad, ahol rögtön az előkészített munkafolyamat vár bennünket. Nincs más teendők, mint pontról pontra végighaladni a lépéseken. Az első fő pont a *Capture Video*, ahol külső videoforrásból rögzíthetünk, vagy importálhatunk már meglévő állományokat, képeket, hanganyagokat. Jól sikerült a felvétel folyamatát segítő, varázsló jellegű modul. Elindítása után megjeleníti a gépünkbe integrált rögzítőeszközöket, kiválaszthatjuk, melyiket akarjuk használni, megadhatjuk, hogy milyen csatornákat rögzítsen, ha éppen több lehetőség adódik. Mindenképpen

Capture Video
– ügyes és hasznos varázsló segíti digitalizálási munkánk

hangoljuk a bemeneti csatorna (*composite, S-video, tuner*) paramétereit, ugyanis alapbeállításban NTSC-anyagot vár, ami nem túl szerencsés kis hazánkban.

Egyszerűen, gyorsan elérhető effektusok

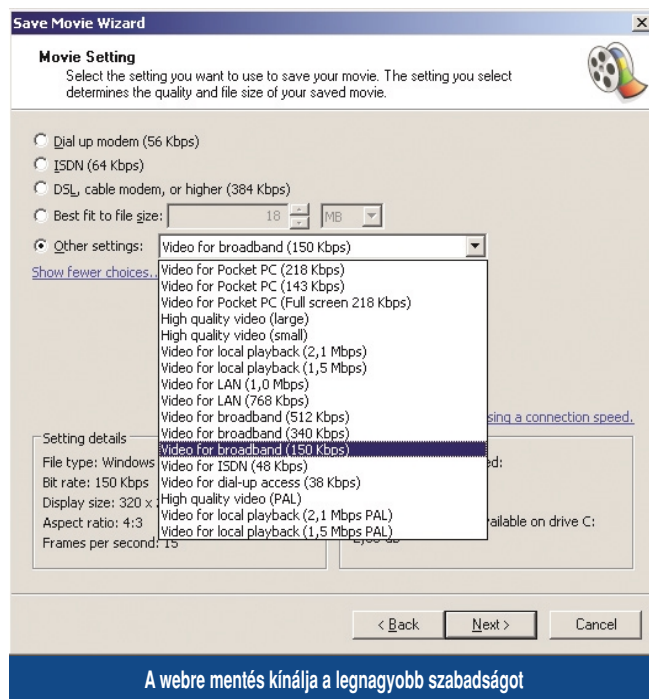
A következő lépésben nevet adhatunk a projektnek, és megadhatjuk a mentés helyét. Végül nem marad más dolgunk, mint meghatározni a digitalizálási minőséget. Itt ajánlott a legjobbat választani, és csak a készre szerkesztett anyagot alakítani át a végleges formátumba. Ha ezzel is végeztünk, egy olyan ablak jelenik meg, ahol kis előnézeti képen láthatjuk a kiszemelt beviteli csatornára érkező videójelét, és hallhatjuk is az aktív hangcsatornát. A rögzítést indító és megállító gom-

bon kívül az eltelt időt, valamint az eddig elfoglalt merevlemez-területet is figyelemmel kísérhetjük digitalizálás közben.

HATÁSOS ÚJDONSÁGOK

A rögzítéssel birtokunkba került új anyag rögzvest a szerkesztő gyűjteményébe kerül, és automatikusan el is indul egy jelenetfelismerési eljárás. Hosszabb felvételeknél ez hosszabb időt vesz igénybe, de az eredmény segítségünkre lehet a későbbi munkánál. A képernyő alján láthatjuk forgatókönyvünk – kezdetben üres – lapjait.

A webre mentés kínálja a legnagyobb szabadságot

Ide helyezhetjük el egyszerű vonatással az egyes jeleneteket. Az új Movie Maker áttűnési és egyéb közismert effektusokkal is szorgál (lassítás, széпия stb.), amelyeket az adott jelenetre a jobb gombbal kattintva, majd a menüből a *VideoEffects* pontot kiválasztva érhetünk el. Az átmenetek a felső gombsorban lenyitható gyűjteményes menüből hívhatók elő (*Video Transitions*). Ekkor a képernyő középső harmadában látott jeleneteink eltűnnek (nem vesznek el), helyükön az áttűnési típusát reprezentáló ikonok jelennek meg. Lent a forgatókönyv csíkjában minden két jelenet között látható egy kisebb mező, oda kell pottyantani a kívánt áttűnési effektust. Ennek végeztével visszaválthatunk a projekthez tartozó jelenetgyűjteményhez. Ezért is fontos, hogy projektinduláskor beszédes és egyértelmű nevet adjunk művünknek.

További újdonság a feliratok alkalmazásának ügyes lehetősége, s mivel két hangcsatornával dolgozhatunk, így lehetőség van az aláfestő zene és a kísérőszöveg különválasztására is.

A VÉGSŐ FORMA

A harmadik munkafázisban a szerkesztett anyag végső formájába kerül. A *Finish Movie* pont alatt beállíthatjuk, hogy milyen médiumra dolgozunk. Merevlemezre menteni valóban elképesztően jó minőségben képes az új, kilences WMV motor segítségével, de beépített sablonokat tartalmaz CD-re íráshoz, e-mailben való továbbításhoz, világhálón való publikáláshoz, sőt ahhoz is, hogy digitális jelet küldjön vissza DV kamerára, szalagra rögzítve az anyagot. Webre szánt munkánál egyszerű, sablon jellegű módszerrel választhatunk számunkra megfelelő formátumot. Csak a kapcsolódás sávszélességét (modem, ISDN, ADSL) kell megadnunk, a tömörítési arány majd ehhez iga-

zodik. Igazán szép eredményt csak a harmadik lehetőség nyújt, a modemes sávszélességhez igazodó sugárzott (*streaming*) videótól senki ne várjon csodát.

Ha a program nem észlel webes műsor-szórását végző szoftvert, akkor lehetőségünk van merevlemezre is menteni a hálóra szánt anyagot. A hozzáférők számára a panelen egy *Show more choices* lehetőség is található, amellyel bitrátára lebontva részletesen hangolhatják a készülék konverzió minőségét.

Örömmel vettük tudomásul, hogy a Microsoft jelentősen továbbfejlesztette a *Movie Makert*. Első verziója – egy meglehetősen butácska kivétel – után olyan terméket sikerült készíteni, amely a belépő szintű videoszerkesztők piacán igenis megállja a helyét. Jól alkalmazható, legnagyobb erénye a barátságos munkafolyamat-vezérlés, a tényleg segítő varázsló, valamint az új Windows Media Video formátum támogatása.

JAKAB SZABOLCS

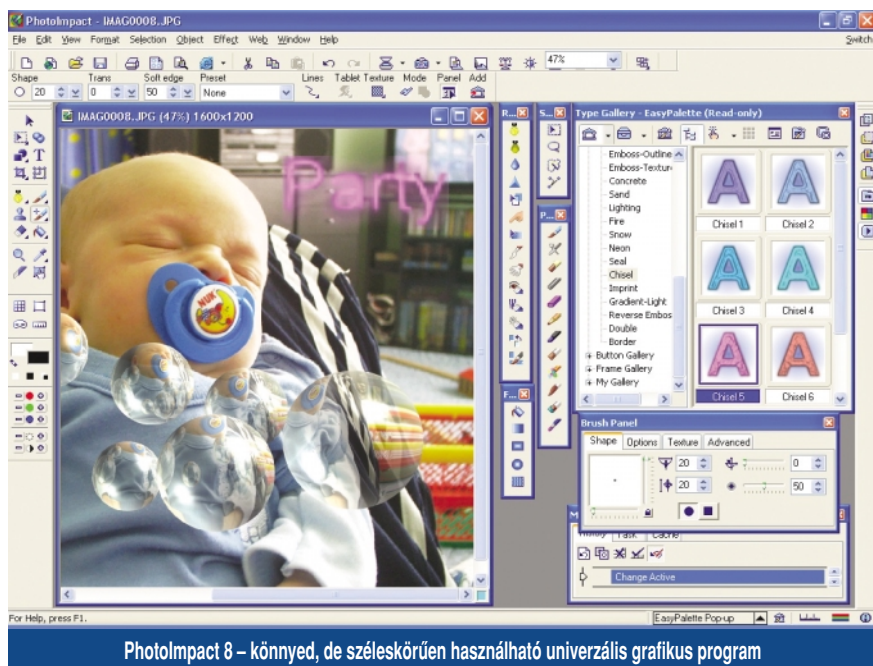
Ulead PhotoImpact 8

Komolyság helyett erő

A Ulead fotószerkesztő alkalmazását egyre komolyabban kell vennünk. Használható alternatívát keresve a nagy – és sokszor drága – képszerkesztő szoftverek között, érdemes egy hosszabb pillantást vetni a PhotoImpactre. Eddigi verziói is joggal számíthattak sikerre az otthoni felhasználók körében – most pedig megjelent a legújabb, 8-as változat.

Könnyed stílusban tervezték a PhotoImpactet, csakúgy, mint a gyártó utóbbi éveiben készült valamennyi termékét. Eltérően a Ulead mindent egy gombnyomással jellegető PhotoExpress szoftverétől, a hagyományos Windows-kezelő-

fejlesztették a színkorrekciós rendszert, és lehetőségünk van poszternyomatásra is. Javult a legfontosabb munkaeszköz, a területek kijelölésének képessége: már objektumokon is végezhető kijelölés, a lasszó (szabadkézi kijelölés) körvonal

felületbe szöttek bele olyan segédelemeket, paneleket, amelyek egyaránt lehetővé teszik a pepecselést és a gyors, vázlatos munkát. Ezt elmondhattuk már az előző kiadással kapcsolatban is (lásd 2002. augusztusi számunk részletes tesztjét), mindezt azonban most néhány kellemes újdonság egészíti ki. Új kameraszűrőkkel bővült a kínálat; a *Star Filter* megcsillantja a kép legfényesebb pontját, a *Gradient Filter* finom színátmenettel árnyalja a látványt. Találunk még fényfoltvető, fotószemcsésítő, izzítószűrőket. Érdemes megemlíteni a remek minőségű, élkemeléssel kombinált elmosást (*Edge Preserving Blur*). Megjelentek új automatikus korrekciós eszközök: egymáshoz igazíthatjuk két kép fényerejét, színeltéréseit, korrigálhatjuk a lencsetorzítást szferikusán és trapézszerűen. Tovább-

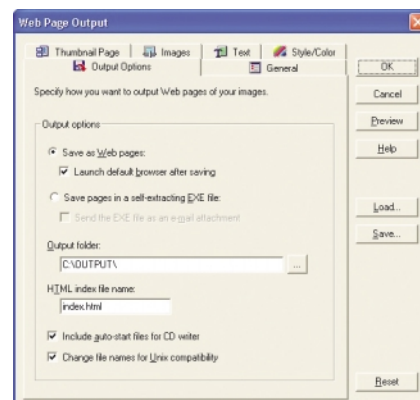
pedig szerkeszthetővé vált. A külön ablakból képernyőre vonult a szövegszerkesztés és formázás, extraként pedig a betűkre textúra vagy fotó feszíthető. Automatikusan készülnek időszakos mentések, kétszáz lépésig terjedhet a visszavonások száma. Ha menteni nem is, de betölteni már van módunk 32 bites színmélységű (CMYK) képeket is. Sok minden maradt a régi. Az effektusok egy része igencsak lassú, mert az előnézeti képet a teljes dokumentumból generálja a program. Nem fixálható az eszköztárak pozíciója a főablakhoz: ha az alkalmazást odébb vontatjuk, egyesével vihetjük utána a kis beállítópaneleket. Ez a néhány ellenpont véresen komoly munka közben igen heves érzelmi reakciókat válthat ki, ám ne feledjük: nem professzionális munkaeszközzről van szó.

Pluszszoftverek

Kiegészítésként kapjuk a *PhotoExplorer 7.0 Platinum SE-t*. Windows XP alatt ugyan nincs feltétlenül szükségünk képnézegető szoftverre, de a program ennél azért többet tud. Adja a jól beállítható képböngésző-rendezgető felületet, képnézegető ablakot. Extra funkciói a videorögzítés és -átalakítás, a kötegelt képkonverzió és -átméretezés, valamint a VideoCD alapú állóképlemez, amely asztali VCD- és DVD-olvasókban is megtekinthető. Jelenleg talán még szélesebb körű hordozhatóságot biztosít a tetszőleges webböngészőjű PC-n megtekinthető, HTML alapú képalbum; ezt állomány szinten elkészíti a program, akár automatikus indulással, UNIX-kompatibilis állománynevekkel.

Ajánédék anyag foglalja el a második CD-t, rajta a *Hemera GraphicsDesk* web alapú illusztrációgyűjtemény próbaváltozatával, amely száz kép letöltését ingyen teszi lehetővé. Ennek a többszörösét kapjuk még az *Animation Factory* bemutató animált GIF adagjával.

Kiváló képességű, weboldalak és web-lapelemek tervezésére vagy akár poszternyomatásra is alkalmas, ötletes programot kapunk barátságos összegért. Kényelmes, nyugodt, amolyan kreatív „hobbikertészkedés” tempóban kezelhető – valóban sok örömet tartogat felhasználóinak.

VideoCD-kompatibilis és HTML alapú képalbumot egyaránt képes készíteni a PhotoExplorer 7.0 – a képen az utóbbi opciói láthatók

Tervezői az Adobe Photoshop Elements ellenfeléül szánják; könnyedebb szemléletmódja és bőséges eszközkészlete okán igen esélyes nagynevű versenytársával szemben.

EGRI IMRE

NÉV JEGY

Termék: **Ulead PhotoImpact 8**Forgalmazó: **KimSoft '99 Kft.**Ár: **34 875 Ft**Web: **http://www.ulead.com**
http://www.kimsoft.hu

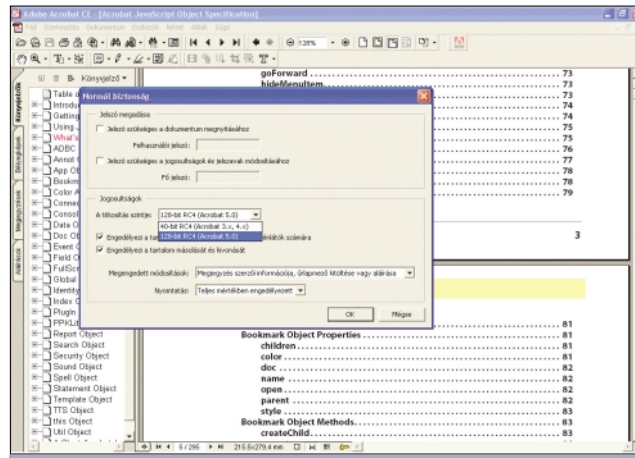
Adobe Acrobat 5 CE

PDF, ahogy mi szeretjük

Az elmúlt néhány évben az Adobe által kitalált PDF (Portable Document Format) formátum fokozatosan számítógépes életünk része lett. Ezt leginkább annak köszönheti, hogy platformfüggetlen, azaz egy PDF fájl pontosan ugyanúgy néz ki, ahogy alkotója elképzelte, akár Macintoshon, akár PC-n nézzük. Az Adobe legújabb „PDF-készítő” alkalmazása, az Acrobat 5 végre magyar nyelven is napvilágot látott!

Egy valamirevaló rendszer telepítésénél már elsősk között kerül fel a gépre az Acrobat Reader aktuális változata (← **CD MELLÉKLET**), hiszen az interneten terjedő dokumentumok nagy része PDF formátumban érhető el. A platformfüggetlenség mellett még számos előnye van, például az, hogy tartalmazhat pixeles és vektorgrafikus képeket, szövegeket és hivatkozásokat is, emellett mérete kicsi, könnyen kezelhető, és tartalmának megtekintéséhez nem kell más, mint az ingyenes Acrobat Reader. PDF-fájlok készíteni sem olyan nagy ördögösség: az Adobe cég szinte összes programja képes valamilyen szinten olvasni és írni ezeket az állományokat, emellett az internet bármely szoftvergyűjteményében számolatlanul találhatunk különféle PDF-készítő alkalmazásokat. Ha viszont teljeskörűen szeretnénk ilyen fájlokat gyártani, akkor az Adobe Acrobatra van szükségünk. Az alkalmazás „motorja” az úgynevezett *Distiller*, amelynek segítségével

alkalmazásban, és rövid időn belül máris egy remek PDF-állománnyal leszünk gazdagabbak. Ebből könnyedén kitalálható, hogy az Acrobat saját nyomtatómeghajtójának segítségével készíti el a PDF-fájlokat. *Distillálni*, azaz PS fájlból PDF-et készíteni manuálisan is lehet, ennek első sorban azok veszik hasznát, akik ilyen

A biztonsági beállításoknál meghatározhatjuk, hogy mit is csinálhatnak mások az elkészült PDF-fel

Az ötös Acrobat-tel komplett weboldalakat is gyorsan átalakíthatunk PDF formátumra – a CE változat ráadásul a magyar ékezetes karaktereket is tökéletesen kezeli

bármely más program PostScript-kimenetét PDF formátumúra konvertálhatjuk. Nem kell megijedni a szakkifejezésektől: ez a konvertálás – ha akarjuk – számunkra láthatatlanul történik, nekünk elég rákattintani a nyomtatás ikonjára bármilyen

megújítás mellett jó néhány hasznos funkcióval bővült. Ilyen például az Office-integráció, azaz mostantól már nagyon egyszerűen készíthetünk Word-dokumentumainkból PDF-et, elég, ha az Office eszközpulton rákattintunk a megfelelő ikonra.

Szintén jelentős újítás, hogy a készítők továbbfejlesztették a PDF-dokumentumok biztonsági beállításait. Egyrészt már védhetjük PDF-állományainkat 128 bites titkosítással, másrészt sokkal részletesebben beállíthatjuk, hogy mások mit is tehetnek az elkészült állományokkal. Beállíthatjuk, hogy a dokumentumot ne, vagy csak alacsony felbontáson lehessen kinyomtatni, hogy a tartalmát vágólapra lehet-e másolni, vagy akár azt is, hogy megjegyzések fűzhetőek-e az állományhoz. Végre helyesírás-ellenőrzőt is tartalmaz az Acrobat, kár, hogy az magyar nyelven nem képes dolgozni, így számunkra nem igazán használható. Jó dolog viszont az, hogy – ha az alkotó azt engedélyezte – egy meglévő PDF-ből egy modulattal kimenthetők a benne található képek JPG, TIF vagy PNG formátumban. Nyomdai előkészítéssel foglalkozók számára jó hír, hogy végre az Acrobat is tartalmazza a Photoshop 6-ban és az Illustrator 9-ben debütált ACE (Adobe Colour Engine) eljárást, amely egységesíti az Adobe programjainak színkezelését. Ez azt is jelenti, hogy immár Acrobatban is szimulálhatjuk a különféle nyomdai körülményeket, sőt egy új Rányomtatásos nézet is helyet kapott a programban, amellyel a direkt színek nyomdai megjelenését tesztelhetjük monito-

állományokkal dolgoznak, például a grafikai stúdiók munkatársai. A nyomtatómeghajtók mellett az Acrobatnak természetesen van saját felhasználói felülete is, amely kinézetében leginkább egy „felturbózott” Readerre hasonlít, de segítségével nemcsak nézegetni, hanem módosítani is tudjuk a PDF-eket. Az Acrobat ötös verziója a kezelőfelület

runkon. Az egyik legnagyobb újítás az Újratördelés nézet, amellyel áttördelhetünk egy már meglévő PDF-et. Ez elsőre kicsit furcsán hangzik, hiszen a PDF-fájlok egyik legnagyobb előnye, hogy pontosan ugyanúgy néznek ki mindenhol – de a jóval kisebb megjelenítővel rendelkező kézisámítógépek térhódítása miatt valószínűleg ezt az opciót is sokan fogják használni. A program magyar fordítása jó, kár, hogy apróbb hibák maradtak benne. A *Beállítások* → *Search* menüpont például valamiért kimaradt a magyarításból; szintén hiányosságnak tartom, hogy a *Distiller* és a *Súgó* is angol nyelven kommunikál velünk. Ráadásul – a Photoshophoz hasonlóan – itt is találkozhatunk a korongon szereplő, nagyon bántó „Magyar kezelőfelület” felirattal.

Adobe Photoshop 7 CE

A mi fotószerkesztőnk

A számítógépes fotószerkesztés sokak számára egyet jelent a Photoshoppal. A legújabb, hetes verzió még tavaly látott napvilágot, most elkészült a CE változat. A kelet-európai kiadás természetesen a magyart is magában foglalja, tehát a világ legnépszerűbb fotószerkesztője mostantól képes magyarul kommunikálni, ráadásul immár a magyar betűtípusokat is tökéletesen kezeli.

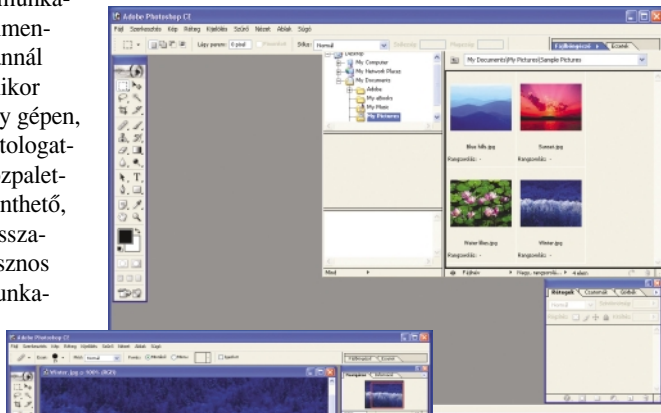
Akik ismerték a hatos változatot, azok számára ismerős a hetes kezelőfelülete, legalábbis nem akkora a változás az előző verzióhoz képest, mint amekkora a Photoshop 5.5-ös és a 6-os között volt.

Lehetőségünk van a munkaterület küllemének elmentésére, hiszen nincs annál idegesítőbb, mint amikor többen dolgoznak egy gépen, és mindenki ide-oda tologatja a különböző eszközpalettákat. A kinézet elmenthető, és egy kattintással visszaállítható – ezzel a hasznos opcióval rengeteg munkahelyi veszekedést előzhetünk meg.

Az viszont rossz, hogy a megnyitott állományok közötti váltáshoz most már az *Ablak* menü egyik almenüjébe kell elnavigálnunk – ha sok képpel dolgozunk egyszerre, akkor a programnak ez a tulajdonsága hosszú távon igencsak idegesítő lehet.

Jó hír viszont, hogy azt az időt, amelyet a képek közötti váltogatásokkal elvesztünk, az új állománybongészó használatával többszörösen visszanyerjük. Végre az Adobe munkatársai meghallgatták imáinkat, és megalkottak egy jól használható, *Intéző*-szerű állománybongészót, amelynek segítségével könnyedén megkereshetjük és megnyithatjuk azokat az állományokat, amelyekkel dolgozni szeretnénk. Ráadásul a CE válto-

zat nem akad ki a fájlnevekben található kelet-európai karaktereken. A program testreszabását nagymértékben segítheti az is, hogy egy már meglévő eszköz módosításával teljesen újat hozhatunk létre.

A javítóecsettel jóval egyszerűbbé válik a retusálás

Gyors, azonnali színkorrekcióra használható az *Automatikus szín* menüpont

Közvetlenül az új állománybongészó mellett találhatjuk meg a hetedik Photoshop másik nagy újítását, az *Ecsetek* palettát, amellyel végre teljesen a mi kezünkbe kerül, hogy milyen alakú ecsetekkel szeretnénk dolgozni. Sőt, a megalkotott penzlik nemcsak a rajzolóeszközökkel vehetők igénybe, hanem például a külön-

féle retusálóeszközöknél is – ez hatalmas újítás a hatos verzióhoz képest, sok embernek megkönnyíti munkáját. Ha figyelmünket az eszköztárra vetjük, akkor ott is felfedezhetünk egy újdonságot, nevezetesen a „Javító ecset eszközt”, amelynek segítségével a képek retusálása válik egyszerűbbé. Amíg ezzel rajzolunk, addig pontosan úgy viselkedik, mint a „Klónbélyegző”, amelynek használatával a kép egyik pontjáról vett mintával helyettesíthetjük az eredeti pixeleket. A különbség az, hogy miután abbahagytuk a „Javító ecset” használatát, a program akcióba lép, és kijavítja a klónozás hatására megsérült fényhatásokat, textúrákat.

A kevésbé professzionális felhasználók nyilván örülnek, hogy az új verzióba belekerült egy *Automatikus szín* menüpont, amely a képek teljesen automatikus színkorrekciójára hivatott, és az esetek többségében jól is végzi a munkáját.

A Photoshop és az Acrobat közeledésének jeleként értelmezhető az, hogy PDF-fájlok mentésekor kicsit több lehetőségünk van, mint korábban volt: többek között menthetünk 128 bites kódolású, jelszóval védett állományokat is. A fejlesztők a webgrafikák elkészítésének lehetőségein is javítottak: egyrészt jóval könnyebben hozhatunk létre átlátszóságot, mint korábban, másrészt a súlyozott optimalizálásnak köszönhetően beállítható, hogy egy JPEG vagy egy GIF állomány bizonyos részei jobb minőségűek legyenek. Ez különösen

a minél jobban olvasható feliratok elkészítésekor jöhet jól. A magyar (illetve a CE) változat újdonsága, hogy a beállítások között szerepel egy, *A billentyűzet szinkronizációja* névre hallgató

opció, amelynek bekapcsolásával a különféle billentyűzetkiosztásokkal együtt az aktuális betűtípus is megváltoztatható. A program magyart is jó, eltekintve néhány apró logikátlanságtól, betűhíbatól és félrefordítástól. Kár, hogy az Acrobat-hoz hasonlóan itt sem magyar a sűgő, továbbá a helyesírás-ellenőrzésről is le kell mondanunk. Ráadásul itt is „Magyar kezelőfelület” feliratot olvashatunk a korong felületén, ami semmiképp sem illik egy minden tekintetben (tudásában és árban is) professzionális szoftverhez.

7.0.1-es javítás

Időközben elkészült a Photoshop 7 javítása is. Az Adobe weboldaláról letölthető 7.0.1-es update nem ismeri fel a 7.0 CE verziót. Akinek szüksége van a CE javításra, lépjen kapcsolatba a termék magyarországi forgalmazójával, a Trans-Europe Kft.-vel (<http://www.trans-europe.com>).

TÖSZEGI SZABOLCS

McAfee VirusScan Professional 7.0

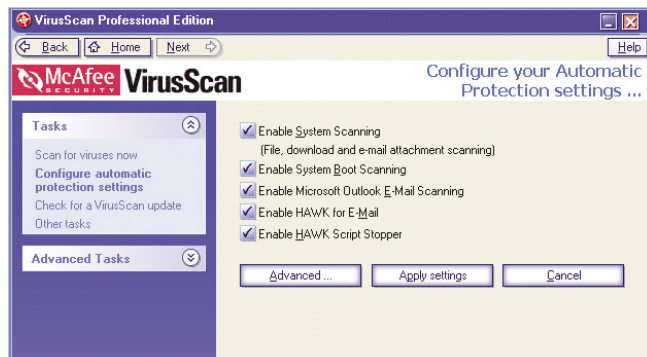
Versenyben maradni

Szeptemberi beharangozó cikkünk után kíváncsian vártuk, hogy a McAfee által ígért újítások, változtatások mennyire teszik hatékonyabbá a programot, és hogyan alakul az örök verseny a két meghatározó vírusölő program – a McAfee VirusScan és a Norton Antivirus között. Örömmel láttuk, hogy a McAfee-nek sem kell szügyenkeznie.

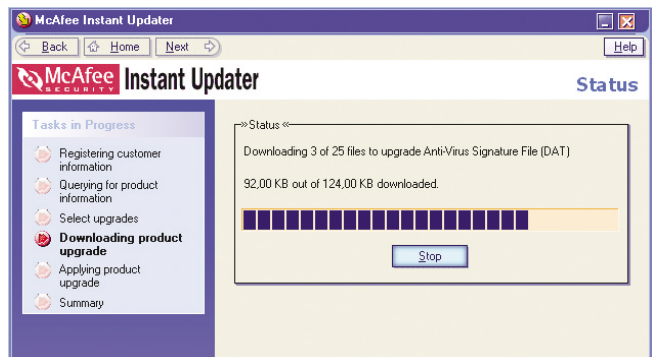
Úgy látszik, a víruskergetők fejlesztőinek idén egy srófra járt az agyuk, mert szinte mindegyik idei változat közös újdonsága a leegyszerűsített felhasználói felület, amely ráadásul valamilyen módon még hasonlít is a Windows XP-re. Ez teljesen igaz a VirusScanre is, ahol a korábbi, formabontó design az *Intéző*

például ha gyors egymásutánban továbbít sok üzenetet, vagy ha a továbbított üzenetekhez címjegyzékünk tetemesebb százalékat használja fel. (Az Eudorát használók inkább ne éljenek ezzel a lehetőséggel, mert gyakran fognak rémült üzeneteket kapni a HAWK-tól, az Eudora kimenő e-maileket kezelő sajátos rendszere miatt.)

a HAWK rögtön felfigyel, blokkolja azokat, majd beszámol a részletekről. Néha ugyan túlbuzgó (időnként ártalmatlan szkripteket is „igazolhat”), de megbízhatóan működik. Jól kiegészíti a VirusScan-t; mivel az ő feladata elsősorban a terjedő veszélyek megállításása, a bűnről pedig az utóbbi gondoskodik.

A VirusScan védelmi vonalát a különböző ki-be kapcsolható modulok jelentik

Munkában az új Instant Updater, frissül a vírusadatbázis

ablakfelosztására sokkal inkább hasonlító, letisztult felület váltotta fel. A program legfontosabb újítása az alaposan átdolgozott védelmi rendszer, amely a hangzatos *súlyom*, azaz *HAWK* (*Hostile Activity Watch Kernel*) névre hallgat. Feladata, hogy gépünket folyamatosan szemmel tartsa, és blokkolja az akár belülről, akár a helyi hálózat vagy internet felől érkező vírusgyanús tevékenységek útját. Böngészőnkbe és levelezőprogramunkba egyaránt beépül, és nemcsak a Microsoft Outlookkal működik együtt, hanem az Outlook Expressszel, az Eudorával vagy bármilyen egyéb SMTP alapú levelezőklienssel. (Sajnos a böngésző alapú levelezést nem támogatja.) Felismeri a számítógép szokatlan viselkedését,

Ajándék a vírusvédelem mellé: rendszerkarbantartó és biztonsági segédprogramok

A beérkező levelek mellékleteit maga a VirusScan ellenőrzi még „röptében”, hogy az olyan vírusok, mint a *Melissa* se okozhassanak károkat.

A szintén új *ScriptStopper* szolgáltatás voltaképpen a HAWK részét képezi – segítségével az alattomos, háttérben futó szkriptprogramok is lefülelhetők. Ez azért nagyon fontos, mert mostanában a legtöbb vírus (mint például a nagy zűrt kavart *I Love You* is) erre a technológiára épül. A kétes eredetű tevékenységekre

A rutinos McAfee-használóknak vigyázni kell arra, hogy míg korábban a csatolt e-mail állományok és a letöltések ellenőrzése az úgynevezett *VShield* aktív védelemtől függetlenül működött, most csakis akkor, ha ez nincs letiltva.

Újdonság, hogy a program az *Intéző* mellett – ahol jobb gombos menüből végezhetünk gyorsellenőrzést – a Microsoft Office újabb verzióiba (2000-től fölfelé) is integrálódik. Így dokumentumaink védelme akkor is biztosított, amikor valamiért nincs engedélyezve a folyamatos ellenőrzés.

Ezzel több a Pro

A VirusScan csomag otthoni és professzionális változata annyiban tér el, hogy utóbbi mellé két segédprogramot is kapunk. Az egyik a *Quick Clean Light*, amely a gépünkön felgyülemelő felesleges állományokat, szemetet távolítja el. A másik a *Shredder*, amely az irodai iratmegsemmisítőhöz hasonlóan visszaállíthatatlanul törli a kívánt állományokat. Ezek az alkalmazások is jól működnek együtt: a *Quick Clean* által törlésre javasolt fájlokat például rögtön a *Shredderrel* is törölhetjük, ami persze nem paranoia, mivel az előbbi a szokásos felgyülemelő kacatokon kívül a böngésző előzményeinek listáját, az internetes sűtiket és egyéb, esetenként bizalmas információkat hordozó állományokat is felkínálja törlésre.

A harmadik, immár közös „ajándék” a *Safe & Sound* archiválóprogram, mellyel többszörösen védett biztonsági másolatokat készíthetünk legfontosabb állományainkról akár a saját gépünkre, akár a helyi hálózat egy bizonyos pontjára.

A frissítésekről az új *Instant Updater* gondoskodik. Internetes kapcsolat esetén a program automatikusan utánanéző, hogy készült-e időközben frissítés a vírusok adatbázisához, vagy javítás a különböző keretprogramokhoz. A modemeknek persze nem kell mindent azonnal letölteniük, az automatikus frissítés kikapcsolható, és kézzel is elvégezhető. A vírusok információit hordozó teljes .DAT állományt sem kell minden alkalommal újra letölteni, mindig csak azok a modulok kelljenek, amelyekben az aktuális változtatások találhatók. Habár ez nem újdonság, az előző verzióhoz képest sokkal egyszerűbben és gyorsabban működik minden. A program feltelepítése után érdemes rögtön nekiveselkedni az igényeinknek legmegfelelőbb konfiguráció beállításának. Minden opció tökéletesen testre szabható és elég egyértelmű ahhoz, hogy könnyedén eligazodjunk közöttük. Így megkímélhetjük magunkat néhány esetleges bosszúságtól, minimalizálhatjuk gépünk lassulását, és a maximumot hozhatjuk ki a programból.

Nem okozott csalódást a VirusScan 7, a szakma talán legrégebbi motorosára továbbra is rábízhatjuk rendszerünket.

VIRÁGH MÁRTON

NÉVJEGY

Termék: **McAfee VirusScan Professional 7.0**
 Forgalmazó: **KimSoft Kft.**
 Ár: **12 375 forint (bevezető ár)**
 Web: **<http://www.kimsoft.hu>**

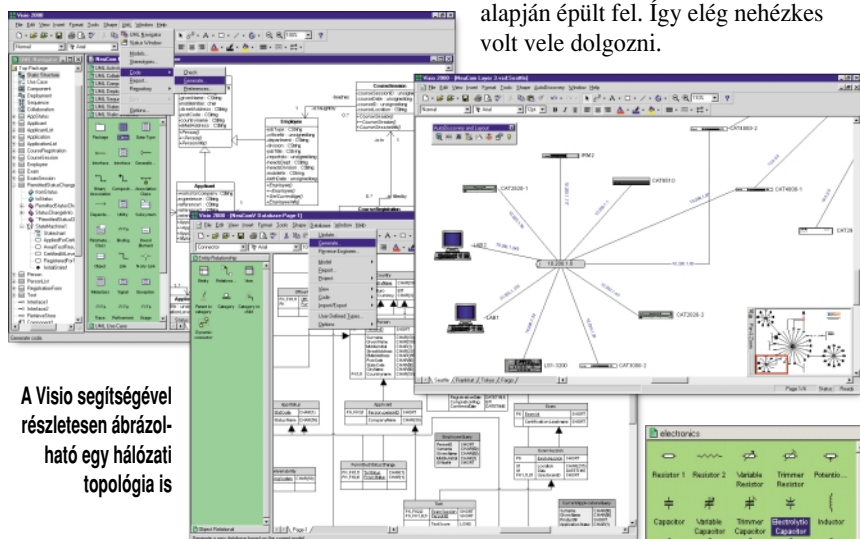
Microsoft Visio 2002

SZAVAKON TÚL

Amikor 1999 szeptemberében a Microsoft felvásárolta a Visio fejlesztőcéget, az Office programcsalád egy igazi gyöngyszemmel gazdagodott. Az azonos nevű program ugyanis hosszú ideje egyike a legjobb üzleti grafikai rendszereknek, s mint ilyen, komoly hiányt pótol a redmondi termékpalettán.

Gondolatainkat, adatainkat néha nehéz megosztanunk másokkal. „Egy kép többet ér száz szónál” – mondjuk ilyenkor kínunkban. A Visio az ilyen helyzetek elkerülésére készült. Fejlett diagramkészítési tulajdonságai dokumentálhatóvá teszik a mindennapos munka összetett struktúráit, segítségével hatékonyan oszthatók meg másokkal ötletek és információk. Félreértés ne essék, a Visio nem egy klasszikus értelemben vett rajz- vagy

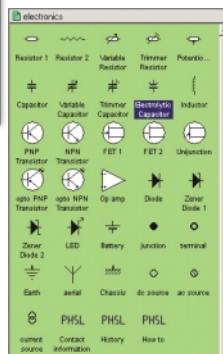
kiegészített Office-dokumentumok így tömörebb, közérthetőbb, könnyebben megjegyezhetőbb üzeneteket hordoznak. A Visio már azelőtt elismert szoftver volt, mielőtt a Microsoft 1999-ben bekebelezte volna fejlesztőcégét. Az első redmondi verzió azonban nem váltotta be igazán a reményeket: a 2000-es változat négy különböző kiadásban jelent meg, nem illeszkedett 100 százalékosan az Office más programjaihoz, más gondolatmenet alapján épült fel. Így elég nehézkes volt vele dolgozni.

A Visio segítségével részletesen ábrázolható egy hálózati topológia is

grafikus program. A hangsúly itt a megfelelő ábrák, diagramok készítésén van, amelyre elsősorban az üzleti élet szereplőinek, például projektvezetőknek, pénzügyi és marketingszakembereknek lehet szükségük, akik emberekről, tervekről, folyamatokról szóló információkkal dolgoznak. A program másik célközönsége a technikai felhasználói réteg; IT-szakemberek, fejlesztők, mérnökök, akik ötleteiket, meglévő vagy leendő rendszereket ábrázolhatnak segítségével. Az ábrákkal

Akár egy teljes kapcsolási rajz összerakható a megfelelő sablon és rajzelemek felhasználásával

A Visio 2002 már csak két változatban – Standard és Professional – látta meg a napvilágot, nem sokkal az Office XP megjelenése után. A kedvező változások már a telepítőben tapasztalhatók voltak, de a családtaggá válást mi sem bizonyította jobban, mint

a beépített aktíválási kötelezettség és a hasonló képernyő-felépítés (például a jobb

szélen megjelenő, a főbb feladatokat egyesítő *Munkaablak*, amely szintén az Office XP-ben debütált). Indítás után az első feladatunk az elkészíteni kívánt diagram típusának kiválasztása. A Visio kategorizálva jeleníti meg az általa ismert típusokat a képernyő bal oldalán. A bőséges választék az adatbázisoktól kezdve a térképeken, kapcsolási rajzokon és projekttervezési grafikonokon keresztül a szervezeti diagramokig minden igényt lefed. Az egyes típusokhoz ráadásul számos sablonnal is szolgál a program; a következő feladatunk éppen az, hogy ezek közül kiválasszuk a számunkra megfelelőt. Minden diagramtípusnak megvannak a saját rajzelemei, amelyekből az ábra felépül. Ha valaki megpróbálkozott már a programozással, biztosan belebotlott a blokkdiagramokba, más néven folyamatábrába, de gondolhatunk egyszerűbb dolgokra is: például egy térképdia-gram elkészítéséhez utakra, hidakra, a környezet ábrázolásához szükséges rajzelemekre van szükség. A rajzoláskor ezeket a Visio mind jól láthatóan felkínálja, innentől pedig szinte gyerekjáték a program használata: a kiválasztott rajzelemet egyszerűen csak át kell vontatni a rajzlapra, majd igény szerint testreszabni. Mivel vektorgrafikus objektumokról van szó, az egyes objektumok tetszés szerint, minőségromlás nélkül nagyíthatók vagy kicsinyíthetők, elmozgathatók, átszínezhetőek, megvastagíthatók stb. A pontos elhelyezését a rajzlap fölött megjelenő, testreszabható sűrűségű négyzetháló könnyíti meg.

Ha az egyes rajzelemeket össze kell kötnünk (pl. egy folyamatábrában), a Visio ezt saját intelligens eszközzel támogatja. A 2002-es verzió újdonságai közé tartozik az új megjelenítőmotor, amely sokkal simább, élesebb kontúrokat és szebb színátmenetes kifestést tesz lehetővé, továbbá ez az első olyan változat, ahol 24 bites színpalettával dolgozhatunk, így rajzunkat akár fényképekkel, látványos színes képekkel is kiegészíthetjük, anélkül hogy a jó minőségről le kéne mondanunk.

A beépített varázsló segítségével munkánkhoz igénybe vehetünk szkennert vagy digitális fényképezőgépet is.

Mi több, a Microsoft még egy egyszerű szerkesztőmodult is beépített a képek néhány egyszerűbb paramétereinek beállításához. Sokat fejlődött a program internetkompatibilitása is, így diagramjainkat, a teljes funkcionalitást megőrizve, bátran elmenthetjük weboldalként is, illetve lehetőségünk van a hálózaton keresztül történő közös munkára is.

SPÁNYIK BALÁZS

Az amerikai PC World szerint

Amerikai testvérlapunk 2001-ben a *Microsoft Visio 2002 Professional*-t választotta az év üzleti grafikai szoftverének, kiemelve a szoros integrálódást az Office termékcsaláddal, a program webes lehetőségeit és az egyszerű kezelést.

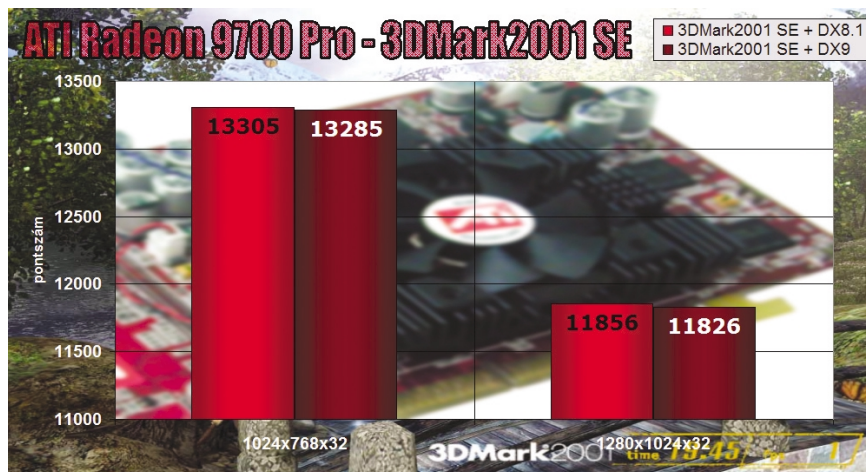
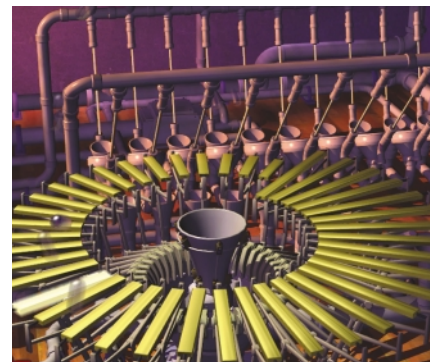
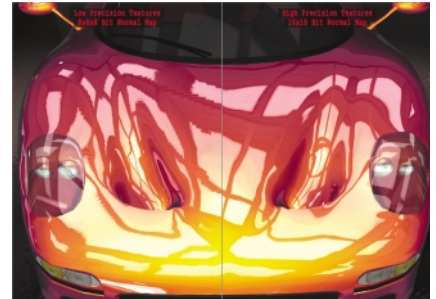
DirectX 9-sebességteszt

Fix iksz!

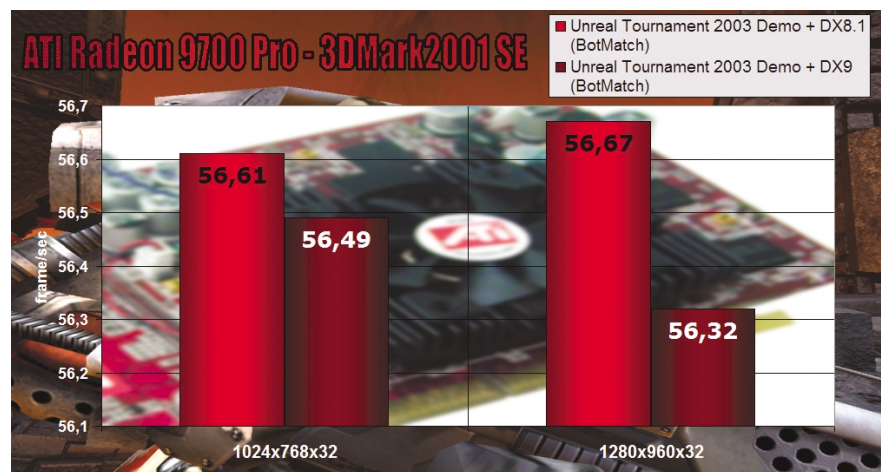
A DirectX 9 újdonságairól már többször is értekeztünk, hiszen fontos mérföldkő a 3D-s megjelenítés világában. Most, közvetlenül a megjelenés után azt vizsgáltuk, milyen hatással van az új DirectX a „régire”, 8-as verzióhoz készült alkalmazások futási sebességére.

Sajnos hajlamosak vagyunk arra, hogy akkor is meg akarjuk javítani a PC-nket, ha annak semmi baja. Új driver jött ki a videokártyához? Új BIOS van

Nem árt, ha tisztában vagyunk azzal, hogy egyelőre csak az ATI Radeon 9500-as és 9700-as sorozatú kártyái azok, amelyek teljesen kompatibilisek a DX 9-cel.

az alaplaphoz? Installálunk – ha kell, ha nem! Az új változatú DirectX API kapcsán azonban megpróbáltunk levétközni ezen rossz szokásunkat, és tüzetes vizsgálódásba kezdünk. Mindenekelőtt azért, mert még nem „kell” a DirectX 9.0.

Tesztgép:

Senorg Enterprise
Intel Pentium 4 2,4 GHz
512 MB PC800 RDRAM

Operációs rendszer:

Microsoft Windows XP
Professional SP1

Grafikus vezérlők:

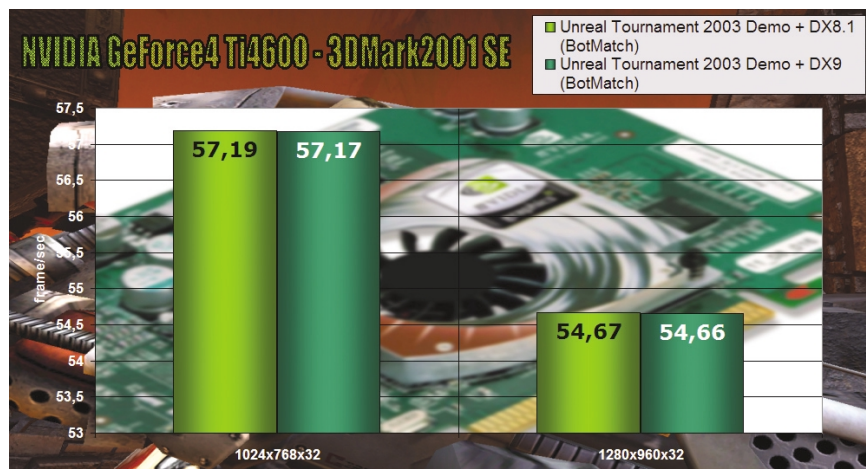
Gigabyte Maya II GV-R9700 Pro,
ATI Radeon 9700 Pro,
Albatron Ti4600V,
NVIDIA GeForce4 Ti4600

Hamarosan várható a GeForce FX, hogy erősítse a mezőnyt – és itt egyelőre véget is ér a felsorolás (lásd a témában bővebben januári számunk *Agyagmodell* című cikkét). A felhasználóknál lévő

grafikus kártyák túlnyomó többsége nem rendelkezik DX 9-es képességekkel, így olyan szoftverek sincsenek még, amelyek kihasználnák az újdonság képességeit. Kivétel ez alól csupán az ATI

készítette maroknyi demó és képernyővédő, amelyek legfőbb célja a Radeon termékvonal promotálása (illusztrációink is innen származnak). Még a készülőkben lévő, igazi nagy durranásnak számító játék, a Doom III is alapvetően DX 8.1 alapú. Éppen ezért egyelőre nincs jó okunk arra, hogy telepítsük a DirectX 9-et – kivéve ha Radeon 9x00 kártyával rendelkezünk, és meg akarjuk nézni az ATI demóit **CD MELLÉKLET**. Bármiféle ettől eltérő konfigurációra most még tökéletesen felesleges feltenni. De lássuk, milyen hatással van a kilences DirectX a régebbi alkalmazások futási sebességére!

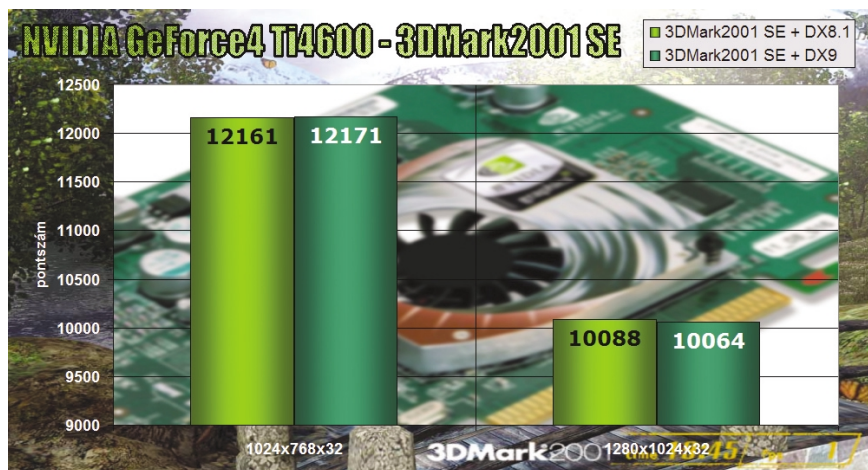
Megszokott, 2,4 gigahertzes Pentium 4 alapú testgépünket vértztük fel egy ATI Radeon 9700 Pro, illetve egy NVIDIA

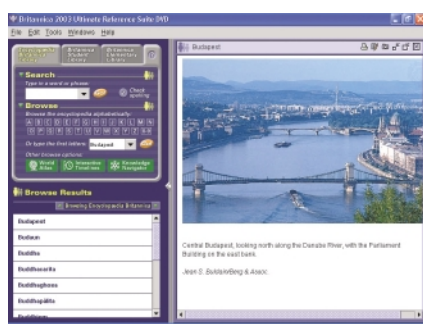
GeForce 4 Ti4600-as grafikus kártyával. Az egykori MadOnion, immáron Futuremark 3DMark2001 SE és az Epic

Games Unreal Tournament 2003 demója már ismert és bevált eszköz a 3D-s teljesítmény vizsgálatára, így ismét ezekhez nyúltunk.

Azt kellett tapasztalnunk, hogy egyik videovezérlővel sem mutatható ki érdemi sebességkülönbség a két DirectX-változat között. Az eltérés olyan csekély, hogy az betudható a tesztprogramok szórásának. Tapasztalataink megerősítik előzetes álláspontunkat, miszerint egészen addig, míg valamilyen program a telepítésekor nem ragaszkodik a DirectX 9 meglétéhez, teljesen felesleges feltennünk azt. Arról már nem is beszélve, hogy az eddigi DirectX-törzsfeljődés során szerzett tapasztalataink azt valószínűsítik: hamarosan 9.x-es alváltozatok lépnek színre.

SAMU JÓZSEF

Az Encyclopaedia Britannica első kiadása 1768-ban jelent meg Edinburgh-ban, két helybeli nyomdász kiadásában. A példakép, a nagy francia Enciklopédia ekkoriban már úgy a huszadik kötet táján járt, hozzá képest az ősbritannica a maga három kötetével elég provinciális vállalkozásnak tűnt. A szegény rokon azonban gyorsan ledolgozta hátrányát, az élre tört, és vezető helyét azóta is őrzi a nyomtatott tudománytárak között. Sőt, az utóbbi időkben új területekre is igyekszik kiterjeszteni hatalmát: a kilencvenes évek elejétől elektronikus változatban is hozzáférhető, és 1994 óta az interneten is jelen van. Az enciklopédiák királya tehát nem nyugszik babérjain, és mindent megtesz azért, hogy a XXI. század megváltozott viszonyai között is megőrizze koronáját.

AZ UTOLSÓ SZÓ

A Britannica 1999 óta CD-ROM-on és DVD-n is hozzáférhető, és 2003. évi kiadásának DVD-verziója az Ultimate Reference Suite alcímet viseli. Ismerjük el, némi joggal: a 32 kötetes nyomtatott ismerettár teljes szöveg- és képanyagán

Encyclopaedia Britannica 2003

SZÓ, SZÓ, SZÓ...

Szerkesztőségünk tesztelte az enciklopédiák között etalonnak számító Encyclopaedia Britannica 2003-as kiadásának DVD-változatát.

A harminckett kötetes tartalommal tökéletesen elégedettek voltunk, a multimédiás elemekkel azonban egyáltalán nem.

kívül megtalálható rajta a Merriam–Webster értelmező szótár 555 ezer címszava, továbbá egy világtalasz és számos multimédiás kiegészítés – ennél gazdagabb és jobban strukturált adattárat manapság égen-földön nem talál. (Legfeljebb arra volnánk kíváncsiak, hogy ha az ideai változat „ultimate”, akkor hogyan fogják hívni a jövő évit.)

A program telepítésekor három lehetőség közül választhatunk. Az elsőben a DVD teljes anyaga felkerül a merevlemezre, és a lexikon a továbbiakban a lemez nélkül használható. A második esetben csak a legszükségesebb összetevők másolódnak fel a meghajtóra (ezek is kitesznek vagy négyszáz megabájtot), végül a harmadikban csupán az általunk kiválasztott elemek települnek.

Mielőtt használatba vennénk a programot, még egy fontos feladatunk van: a regisztráció a Britannica webhelyén. Ezt nem érdemes elmulasztani, mert így folyamatosan hozzájuthatunk a letölthető frissítésekhez, és egy évig ingyen használhatjuk a Britannica kincset érő (és újabban már fizetős) online szolgáltatásait.

SZIKÁR TÉNYEK

De most már tényleg lássuk az enciklopédiát! A program kezelőfelületét a tavalyi változat óta kissé áttervezték – szép így sem lett, de használhatósága javult. Újdonság, hogy az anyagot három különálló könyvtárba rendezték, amelyeket egy-egy fül reprezentál a főképernyő bal oldalán. Az első könyvtár a teljes enciklopédiát tartalmazza, a második egy középiskolások és felső tagozatos általános iskolások számára átdolgozott változatot, a harmadik pedig egy még egészen egyszerű verziót a legkisebeknek. Bármelyik könyvtárat válasszuk is, az anyagban történő navigáció technikája ugyanaz. A kívánt információhoz kétfajta módon juthatunk el: kulcsszó alapú célzott kereséssel, vagy a címszavak közötti hagyományos tallózással. A kiválasztott szöveg a jobb oldali munkapanelben jelenik meg. A szócikkek alaposak, jól tagoltak

és informatívak, ahogy azt a világ legtekintélyesebb enciklopédiájától joggal elvárhatjuk.

A munkaablakból közvetlenül megnyithatjuk a feljegyzésszerkesztő és -kezelő modult, amellyel kicédulázhatjuk, illetve hivatkozásokkal láthatjuk el a szövegrészeket. Ez a modul valóban első osztályú: bárki tervezte is, értette a dolgát, és pontosan tudta, mire van szüksége annak, aki munkaeszközként akarja használni az enciklopédiát.

SZOMORÚ VASÁRNAP

Egy multimédiás enciklopédia azonban nemcsak munkára való, hanem szórakozásra is: arra például, hogy hétvégén, ha van pár üres órák, kulturált és szórakoztató módon üssük vele agyon az időt. Nos, ebből a szempontból a Britannica csalódást kelt. Multimédiás kép- és hangklikekből mindössze kétszáz került fel rá, és ezek is gyengécskék: mintha az alkotók maguk se vették volna komolyan őket. Alibi megoldás a világtalasz is, igazi interaktív elemekből pedig egy sincs az összeállításban.

Az enciklopédia programozási szempontból is kívánnivalókat hagy maga után. Futása még „maximális” telepítés – vagyis tisztán merevlemez használat – esetén is enyhén csikorgós, és a működés hibáktól sem mentes. Egy szó, mint száz: nem ártott volna, ha a készítők kicsit kevésbé bíznak a név vonzerejében, és valamivel több munkát fektetnek a fejlesztésbe. De az a helyzet, hogy a Britannica még így is többet ér, mint csillogó-villogó riválisai. Az idő kellemes mulatására ugyan nem alkalmas, de aki megbízható digitális enciklopédiát keres, az nem talál jobbat nála.

KIADÓ: ENCYCLOPAEDIA BRITANNICA

FORGALMAZÓ: KIM-SOFT

WEB: HTTP://WWW.EB.COM/

ÁR: A DVD-VÁLTOZAT 29 900 FORINT,

A CD DELUXE 21 990 FORINTBA KERÜL

MÓRAY GÁBOR

Népek lexikona

Ez az összeállítás a Föld etnikumairól ad sokszínű képet. Nem könnyű beskatulyázni, mert számos tudományág (néprajz, nyelvészet, vallástörténet) tudáskincséből merít, mégpedig elég nagy kanállal.

Szöveganyagát az alkotók komoly szakirodalomra támaszkodva állították össze (a program végén szereplő irodalomjegyzék

zék hat könyvet említ: *Kiszely István: A föld népei*, *A. P. Elkin: Ausztrália őslakói*, *Csepregi Márta: Finnugor kalauz*, *Gecse Gusztáv: Vallástörténeti kislexikon és Bánosi György–Veresegyházi Béla: Eltűnt népek, eltűnt birodalmak című könyvét*, valamint az *Indiánok és ősi kultúrák Észak-Amerikában* című művet). A leírásokat képes-hangos illusztrációk egészítik ki, és kereshatók szöveges és képi formában, az anyaghoz teszt és kereső is tartozik, egyszóval a lemez a multimédiás oktató-

programokkal szemben támasztott minden fontos követelménynek megfelel, és otthoni felhasználásra, valamint az iskolai földrajzórák unalmának oldására egyaránt alkalmas.

Az összeállítás fő fejezetei a főmenüből és az egyes fejezeteken belülről is elérhetők. A Népek című fejezet nyolcszáz etnikum leírását adja közre, a Nyelvek 250 élő és holt nyelvet mutat be, a Vallás ötven

vallást és szektát ismertet, a Családja részletesen leírja a négy fő rasszt, végül a Szótár közli a lemezen szereplő fontosabb idegen szavak magyarzatát.

Az összeállítás tengelyében a Népek fejezet áll. Az etnikumok nevét ábécérendbe szedett listáról választhatjuk ki: kattintásra rövid, de informatív leírás jelenik meg a népről, jobbán a kapcsolódó multimédiás illusztrációkkal (ha vannak), alatta pedig egy kisméretű világtérképpel, amely animált köröcske mutatja az illető etnikum területi elhelyezkedését. Ha listák böngészése helyett jobb szeretnénk inkább egy interaktív atlaszon barangolva felfedezni a Föld népeit, átléphetünk a Térképek menübe, ahol a kontinensek térképe fölött mozogva az egérrel listákat kapunk az egyes területek etnikumairól, és egy kattintással behívhatjuk a hozzájuk kapcsolódó leírást.

A lemezen található videók és népzenei részletek önmagukban nem túl különlegesek, de így egybegyűjtve mégis különleges értéket képviselnek, mert ennyi illusztrációs anyagot ilyen kézreeseően találva sehol másutt sem találunk a témában. Ez fantasztikus szemléltetési lehetőséget kínál az oktatásban – ha tanárok volnánk, feltétlenül megpróbálnánk élni vele.

KIADÓ: WOLF STÚDIÓ

FORGALMAZÓ: KIM-SOFT (TÖBBEK KÖZÖTT)

ÁR: 2990 Ft

Arcanum DVD könyvtár II.

Panaszkodnak a felhasználók, hogy hiába cserélik CD-ROM-meghajtójukat DVD-re, az új meghajtóban is csak a régi CD-ROM-okat pörgethetik (vagy DVD-mozikat nézegethetnek – de hát az asztali lejátszón és televízión az igazi). Bármi legyen is az oka, tény: a fejlesztők nem csipkedik magukat, hogy kielégítsék a DVD-ROM-ok iránti egyre növekvő igényt. A magyar szoftverkiadók közül eddig mindössze az Arcanum vállalkozott DVD-ROM kiadására, igaz, e cég viszont kettő helyett is dolgozik, már a második lemezénél tart. Az első egy évvel ezelőtt jelent meg *DVD könyvtár I.* címen: afféle „Best of” válogatás volt az Arcanum legsikeresebb CD-ROM-jaiból. *A Bibliától a Pallas Nagy Lexikonon és a Nagy képes világtörténeten át Mikszáth összes művéig és 49 magyar költő valamennyi verséig* elképesztő mennyiségű anyagot pakolt fel rá a kiadó – aki a tartalomjegyzékét végigböngészte, azt érezhette, mégsem volt kidobott pénz a DVD-meghajtóra elköltött summa.

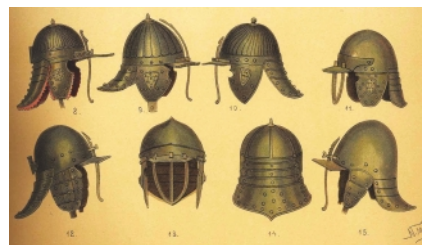
A most kiadott folytatás ugyancsak korábban megjelent anyagokra épül, és a tartalomjegyzéke majdnem ugyanolyan lenyűgöző, mint az első részé. Van rajta szépirodalom, lexikon, gazdagon illusztrált, nagyszabású összefoglaló mű, kultúrtörténeti kuriózum: újabb több tízezer oldalnyi hasznos és érdekes olvasnivaló.

A szépirodalmat *Németh László* életműve – a jeles szerző összes regénye, drámája, tanulmánya és publicisztikája, valamint levelezése, és mindezek mellé egy teljes *Németh-bibliográfia* – képviseli a lemezen. Lexikon jellegű kiadványból három van a lemezen: a magyarság teljes történetét átfogó, közel húszezer szócikket

tartalmazó *Magyar életrajzi lexikon*, *Pecz Vilmos* klasszikus *Ókori lexikonja*, valamint *Tótfalusi István* fantasztikus *SzóTárLata*, amely különféle témájú irodalmi és művelődéstörténeti lexikonok (*Ki kicsoda a Bibliában*, *Shakespeare világában és az antik mítoszokban*), valamint etimológiai, kiejtési, nyelvhelyességi és szinonimaszótárak gazdag kollekcója. A kultúrtörténeti érdekességek közül figyelmet érdemel *Orbán Balázs* Székelyföldet és Erdélyt bemutató könyveinek gyűjteménye, a XIX. századi népszerű hetilap, a *Vasárnapi Újság* 1854 és 1860 között megjelent hat évfolyamának szöveg- és képanyaga, valamint *A magyar viseletek története* című csodálatos díszmű, a maga 39 színes és 71 fekete-fehér rajzolt és festett illusztrációjával. Végül a filozok örömeire felkerült a bitekkel sűrűn teleírt lemezre *Szinnyei József* 14 kötetes sorozata, a *Magyar írók élete*

és munkái, *Pétrik Géza Magyar könyvészet* című adatbázisa, a régi magyar nyomtatványokkal foglalkozó könyvészeti munkák gyűjteménye, az *Elektronikus Régi*

Magyar Könyvtár, valamint *Finály Henrik* máig alapműnek számító latin szótára. A két DVD-könyvtár olyan mennyiségű és minőségű szöveget tartalmaz, hogy akinek még nincs DVD-ROM-meghajtója, annak pusztán emiatt a két lemez miatt érdemes továbbfejlesztenie rá. Akinek pedig van, annak vétek nem megvenni a két lemezt.

KIADÓ: ARCANUM

FORGALMAZÓ: ARCANUM ÉS A NAGYOBB KÖNYVESBOLTOK

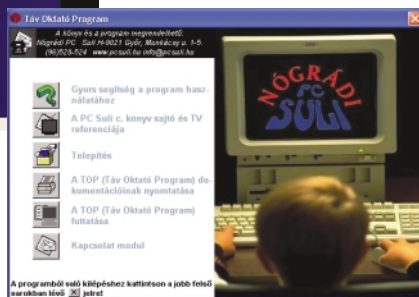
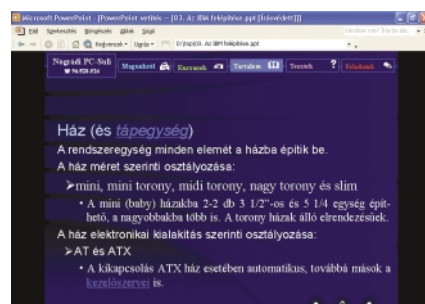
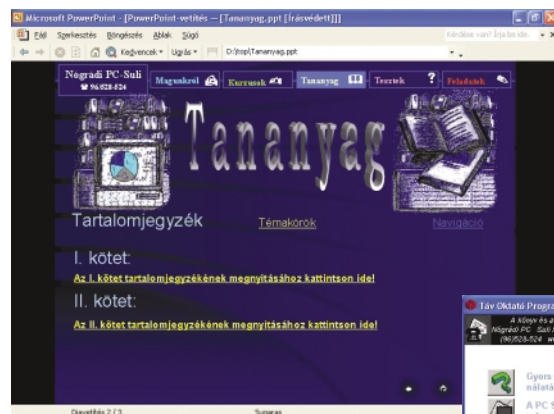
ÁR: 16 800 Ft

Nógrádi László: PC Táv Oktató Program

Nógrádi László PC Suli című kétkötetes könyvét megjelenésekor lapunk hasábjain is méltattuk. A mű időközben komoly karriert futott be, több mint száz iskolában

tos használatához szükséges ismereteket, és ez az erénye többé-kevésbé a programba is átmertődött. A tananyag felosztása a könyvét követi: valójában a két kötet

tartalomjegyzéke szolgál kiindulási pontként a fejezetek közötti navigációhoz. A tananyag két nagyobb egységre oszlik, az első a számítógéppel való általános ismerkedést szolgálja: segítséget ad a gépválasztáshoz, bemutatja az IBM PC kialakulásának történetét és felépítését stb., a má-

sodik pedig a DOS- és Windows-alapok lefektetése után a legfontosabb alkalmazási területeket (szövegszerkesztés, táblázatkezelés, internet stb.), valamint az ezekhez tartozó programok használatát mutatja be. A PC Suli másik nagy értéke az volt, hogy a témákat több szinten tárgyalta, így mindenki megtalálhatta benne az igényeinek és felkészültségi szintjének megfelelő információkat. A lemez ehhez képest kevésbé rétegzett: a tananyag szellős diákon kerül elének, jóval vázlatosabban, mint

használgják tankönyvként. Erre a munkára épül, ennek továbbfejlesztése kíván lenni a *PC Táv Oktató Program* című CD-ROM. A *PC Suliban* annak idején két dolgot díjaztunk: a módszerességét és a rétegzettségét. A könyv szinte enciklopédikus teljességgel tárgyalta a számítógép magabiz-

a könyvben, és a speciálisabb információkért továbbra is a nyomtatott *PC Sulit* kell fellapoznunk. (A CD-ROM rendszeresen utal is a megfelelő fejezetekre.) Vagyis a könyv és a program inkább kiegészítői, mintsem alternatívái egymásnak.

A tananyag hasznos részét képezik a feladatok és tesztek: előbbiekből majdnem négyszáz, utóbbiakból pedig több mint ezer van a lemezen. A tesztekkel kapcsolatban azonban van egy megszorítás: bizonyos számú tesztgenerálás, illetve egy megadott szint elérése után csak regisztrációs díj befizetése után léphet tovább a felhasználó. Igaz, a regisztrált felhasználók ezek után további szolgáltatásokban is részesülnek, például újabb gyakorlati feladatokat tölthetnek le.

Ami az oktatóprogram technikai megvalósítását illeti, meglehetősen puritán: a szerző a szöveget több mint 1800 diára osztotta el, amelyek között böngészős módszerrel mozoghatunk. (A program használatához szükség van a rendszeren a PowerPointra és a Wordre is.) A megoldás végül is működik, de a napjainkban divatos, csiszolt multimédia-programokhoz képest kissé kezdetlegesen hat. És vizuálisan is elég fárasztó: amikor az ember már az ötszázadik dián látja ugyanazt az oldalnyitó animációt, ugyanazokat a balról jobbra befutó fényeket, bizony elég nehezen tudja megőrizni a számítógép-tudomány iránti lelkesedését.

KIADÓ ÉS FORGALMAZÓ:

NÓGRÁDI PC SULI

ÁR: 2490 Ft

MÓRAY GÁBOR

Vírusvédelmi szoftverek tesztje

Hulljon a férgese!

A vírusvédelmi rendszerek a számítógépben megbújva figyelik annak működését. Hogy pontosan mit tudnak, mire képesek, általában akkor kerül előtérbe, ha már megtörtént a baj. Pedig nem árt, ha előre tisztában vagyunk azzal, hogy mire számítsunk, amikor élesben kell helyreállítani a rendszert, vagy éppen a legértékesebb dokumentumainkat vírusmentesíteni. Mostani, első tesztünk a ma kapható vírusirtó programokat veti össze.

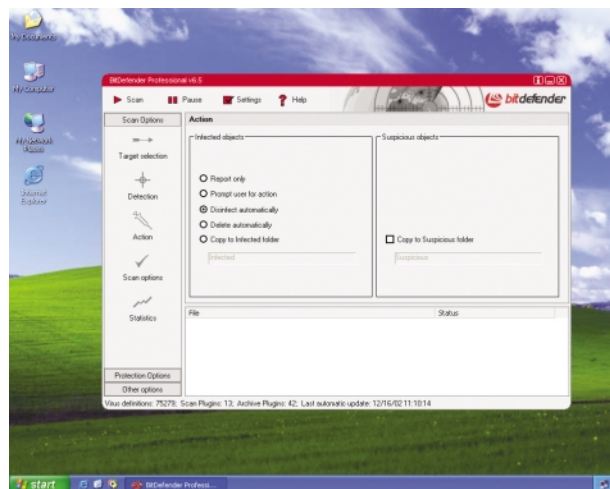
Teszt sorozatunk első részében a tesztelésre kapott termékeket vizsgáltuk abból a szempontból, hogy az állományokban milyen hatékonysággal tudják megkeresni, illetve eltávolítani a legelterjedtebb vírusokat. A teszt során 162-féle vírust, azoknak mintegy 90 ezer példányát szabadítottuk a számítógépekre. Valamennyi vírus szerepel az elmúlt hónapok legelterjedtebb vírusokra vonatkozó listáján (www.wildlist.org). Ezen túlmenően a tesztelést kiegészítettük egy 43 polimorf vírus (W32-, DOS-, DOC-, XLS-vírusok) több ezer példányát tartalmazó csomaggal is. Itt elsősorban azt vizsgáltuk, hogy az antivírusprogramba épített keresőmotor mennyire hatékonyan tudja felismerni a változó víruskódokat. Vizsgálódásunk harmadik fő területe a vírusstátusz esetén lehetséges akciók testreszabhatósága volt.

MIRE SZÁMÍTSUNK?

Felvetődik a kérdés, hogy mit várhatunk el egy vírusvédelmi programtól. A felhasználók többsége azt szeretné, hogy ha egy vírus bekerült egy számítógépbe, akkor a vírusirtó program távolítsa el

»» BITDEFENDER PROFESSIONAL

A román fejlesztésű program windowsos és linuxos verziói az elterjedt vírusok mindegyikét ismerték, néhány vírus esetén azonban nem tudták azonosítani a vírus minden példányát. A polimorf típusok ellenőrzésekor azok többségét biztonsággal azonosították, de néhány esetben itt sem találtak vírust a mintákban. A tesztelt polimorf vírusok többségét nem voltak képesek kiirtani, azokat átnevezték vagy törölték. A BitDefender széles körű lehetőségeket kínál a lehetséges akciókra vonatkozóan. Nem állítható be azonban sem az, hogy mit tegyen, ha nem sikerül kiirtani a vírust, sem pedig a fertőzött állomány átnevezése.

TERMÉK: BitDefender Professional

FEJLESZTŐ: Softwin SRL

FORGALMAZÓ: Macasoft Bt.

WEB: <http://www.macasoft.hu>

TESZTKÖRNYEZET

Az előkészített vírusmintákat teljesen azonos hardverelemekből összeállított, központilag vezérelt tesztgépeken ellenőrizzük a tesztelendő antivírusprogramokkal. A teszteléshez használt számítógépek az alábbi konfigurációjúak: Intel Pentium 4/1700 MHz processzor, 512 MB memória, CD-ROM, 30 gigabájt merevlemez, hálózati kártya, floppyolvasó. Egy tesztelési feladat lefuttatása és a naplóállományok elmentése után a gépek központi irányítással automatikusan, illetve félautomatikusan alapállapotba kerülnek, így biztosítható, hogy minden tesztelendő antivírusprogram teljesen azonos hardver- és szoftverfeltételek mellett fusson.

A tesztelés során célunk minimálisra csökkenteni annak a veszélyét, hogy maga az operációs rendszer hibája okozzon problémát. Ennek érdekében az operációs rendszer, illetve a hozzá tartozó frissítések, szervizcsomagok telepítését követően installáljuk a vírusirtó szoftvert, azt frissítjük a legfrissebb adatbázisra, majd lefuttatjuk a víruscsomagokon.

Avégett, hogy a teljes tesztelés reprodukálható legyen a teljes partícióról (amely tartalmazza az operációs rendszert és az antivírust is) egy szektorszintű mentés készül. Ha ezt később visszaállítjuk, a tesztelés azonos körülmények között megismételhető.

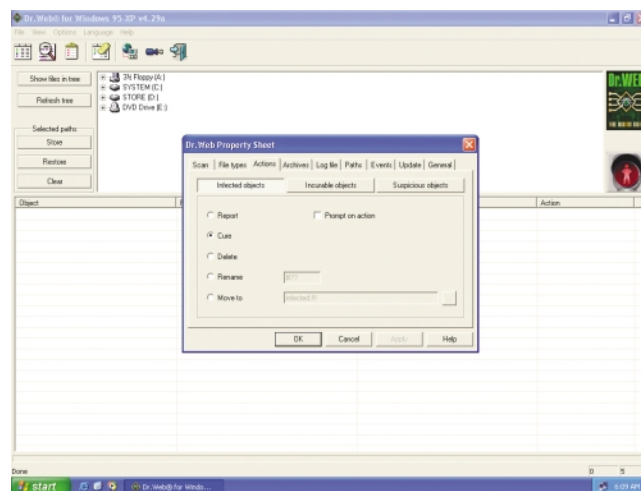
a vírus, és állítsa vissza eredeti állapotába azt, amit az elrontott. A legelterjedtebb vírusok többsége eltávolítható, vannak azonban olyan esetek is, amikor ez nem lehetséges. Ilyenkor az antivírus a felhasználó beállításától függően törölheti, átnevezheti, vagy karanténba helyezheti a fertőzött állományt.

Más a helyzet a vírusok egyéb hatásaival: ezek ugyanis azt tesznek, amit akarnak, pontosabban amit az írójuk akar. Bármít módosíthatnak, felülírhatnak az operációs rendszerben – ezt pedig a vírusvédelmi programok a legtöbb esetben nem vizs-

TERMÉK	FEJLESZTŐ	VERZIÓ
WINDOWSOS VERZIÓK		
BitDefender Professional	Softwin SRL.	6.5
Dr. Web for Windows 95-XP	ID Anti-Virus Lab.	4.29a
eTrust	Computer Associates	6.0.97
F-Secure Anti-Virus	F-Secure Ltd.	5.40 (build 8232)
Kaspersky Anti-Virus	Kaspersky Lab.	4.0.5.35
McAfee VirusScan	Network Associates	4.5.1 SP1
Norman Virus Control	Norman ASA	5.40.33
Norton AntiVirus 2003	Symantec Corp.	9.00.67
Norton AntiVirus Corporate	Symantec Corp.	8.00.9374
Panda Antivirus Platinum	Panda Software	7.02.00
RAV for Windows	GeCAD Software	8.6.104
VirusBuster for Windows	VirusBuster Ltd.	4.00.011
LINUXOS VERZIÓK		
BitDefender Professional	Softwin SRL.	6.5.2
Dr. Web for Linux	ID Anti-Virus Lab.	4.29.1
Kaspersky Anti-Virus	Kaspersky Lab.	4.0.2.2
McAfee VirusScan	Network Associates	4.14.0

>> DR. WEB

A program windowsos verziói teljesen azonosan viselkedtek, a linuxos változat azonban eggyel több vírust nem tudott felismerni a széles körben elterjedtek közül. A polimorf vírusok többségét azonosította, és nagy részüket el is távolította. Vírustalálatt esetén a lehetséges akciókat tekintve a Dr. Web az egyetlen, amelyben valamennyi lehetőség közül választhatunk (irtás, törlés, átnevezés, karanténba helyezés, meghagyás és a felhasználó megkérdezése). Mindezt a fertőzött, a nem irtható és a gyanúsított objektumokra egyaránt megadhatjuk.

TERMÉK: Dr. Web for Windows, Linux

FEJLESZTŐ: ID Anti-Virus Lab.

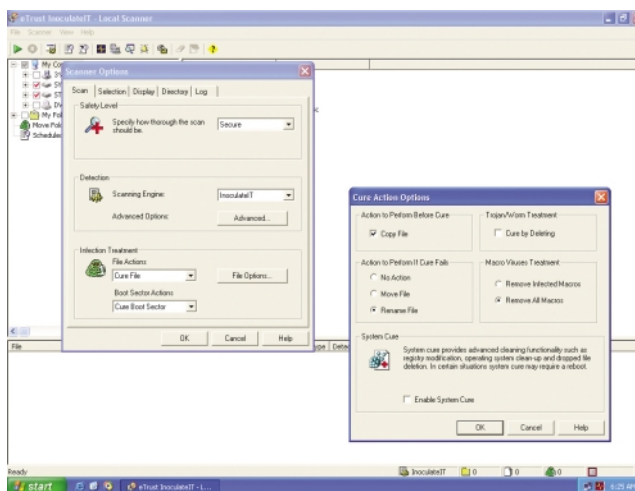
FORGALMAZÓ: VirFilter.Hu Bt.

WEB: <http://www.virfilter.hu>

>> ETRUST

Az eTrust a windowsos platformok alatt valamennyi vírus (elterjedt és polimorf) minden példányát tökéletesen azonosította, az elmentett .DBF naplóállományból azonban nem derült ki, hogy mely állományokból tudta eltávolítani a vírust. Vírustalálatt esetén

gálják. Jellegzetes példa erre a *Ripper* nevű bootvírus, amely a memóriába beke-
rülve minden egyes lemezművelet esetén
generál egy véletlen számot, és 1/1024-ed
valószínűséggel az éppen használt szek-
torban felcserél 2-2 bájtot (természetesen
véletlenszerűen választva). Ennek később
többféle következménye is lehet: fájlrend-
szerhiba, programelszállás, nem megfelelő
működés. Súlyosbítja a problémát, hogy
nem lehet megkeresni a felcserélt bájtokat.
Ilyenkor csak a rendszer újratelepítése
segíthet. A vírusok hatásait tehát a vírus-
védelmi programok általában nem képe-
sek kezelni.

FELMERÜLT PROBLÉMÁK

A tesztelés során az alábbi feltételezések-
kel éltünk: a vírusirtót a víruscsomagok
egészére futtattuk le egyszerre (kb. 93 ezer
vírus és kb. 13 ezer állomány). Feltéte-
leztük továbbá, hogy az antivírusprogra-
mok képesek ekkora mennyiségű állo-
mányt kezelni, azokon automatikusan,
belátható időn belül végrehajtani a vírus-
keresést és -irtást, valamint képesek az
elvégzett tevékenységet naplóállomány-
ban rögzíteni. Néhány esetben azonban
a vírusirtó programok ezeket a feltételeket
nem teljesítették. A jellemző problémák
az alábbiak voltak:

Termék	BitDefender	DrWeb	eTrust	F-Secure
Paramétereizhetőség				
Vírusrálátat	X	X	X	X
Heurisztika	X	X	X	-
Nem írtható vírusok	-	X	-	-
Akciók				
Irtás	X	X	X	X
Átnevezés	-	X	X	X
Törlés	X	X	-	X
Karanténba mozgatás	X	X	X	-
Keresés folytatása	X	X	X	X
Felhasználó megkérdezése	X	X	X	X
Speciális				
Makrók törlése heurisztikus találat esetén	-	-	-	-
Irtás előtt másolás (mentés)	-	-	X	-

- > tízezer állomány ellenőrzése után a mű-
ködés rettenetesen lelassult (100 fájl/óra),
 - > 65 535 db vírusrálátatot követően a prog-
ram befejezte tevékenységét (kilépett),
 - > a naplóállományban nem tudta rögzíteni
az összes tevékenységet.
- A mostani tesztelésnek a vírusismeret
vizsgálata, nem pedig a stabilitás ellen-
őrzése volt a célja (a stabilitásra irányuló
tesztelésre néhány hónap múlva kerül
sor). Ennek figyelembevételével a lehe-
tőségekhez mérten megpróbáltunk meg-

felel megoldást találni a vírusismeret
tesztelésének elvégzésére.

TESZTELÉSI ELJÁRÁS

A tesztelési eljárás első része a telepítés
és előkészítés: a frissen telepített ope-
rációs rendszerre másoljuk az antivírus-
programot, ha szükséges, frissítünk,
majd az installálást követően beállítjuk
az alábbi opciókat:

- > A víruskeresést valamennyi fájlban
végezze el.

a programban a teendőket számos lehetőség közül választhatjuk
ki. Az eTrust azon kevesek közé tartozik, amelyek felkínálják,
hogy vírusirtás előtt másolatot készítsünk az állományról.

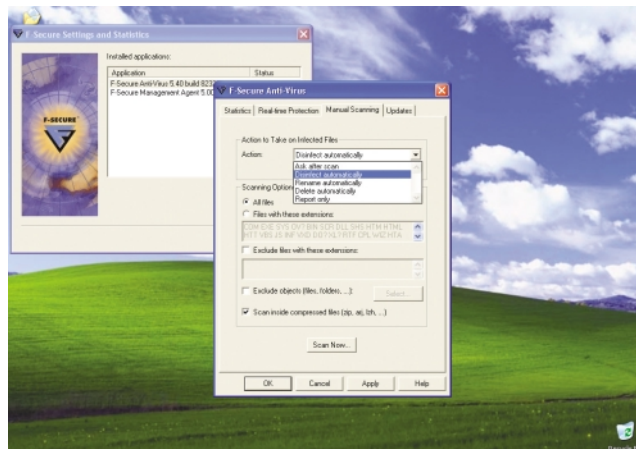
TERMÉK: eTrust
FEJLESZTŐ: Computer Associates
FORGALMAZÓ: Computer Associates Magyarország
Web: <http://www.ca.com>

A vírusrálátatot követő lehetséges akciók tekintetében az
az egyetlen probléma, hogy nem adható meg, mit tegyenek
az állománnyal, ha nem tudják eltávolítani a vírust.

TERMÉK: F-Secure Anti-Virus
FEJLESZTŐ: F-Secure Ltd.
FORGALMAZÓ: 2F Kft.
Web: <http://www.2f.hu>

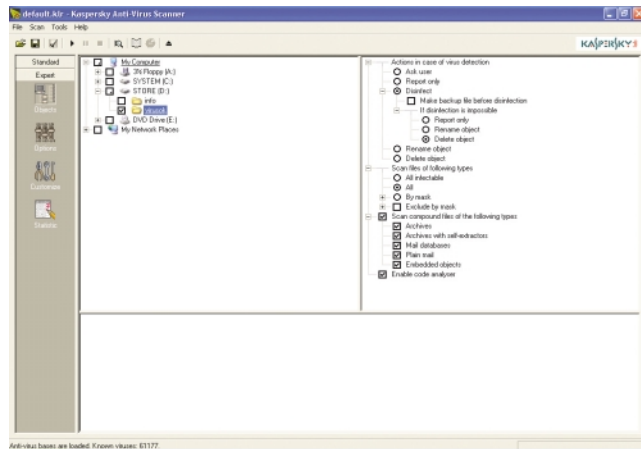
>> F-SECURE ANTI-VIRUS

A tesztelt, Windows alatt futó antivírustermékek mind a széles
körben elterjedt, mind pedig a polimorf vírusok valamennyi
példányát azonosították, és a nagy részüket el is távolították.

>> KASPERSKY ANTI-VIRUS

A Kaspersky Lab. által fejlesztett vírusvédelmi szoftverek
valamennyi platformon (Windows és Linux) teljesen azonos
eredményt produkáltak. A polimorf vírusok közül egyetlen eseté-

	Kaspersky	McAfee	Norton AntiVirus 2003	Norton Corporate Edition	Panda	RAV	VirusBuster
	X	X	X	X	X	X	X
	-	-	-	-	-	X	X
	X	-	-	X	-	X	X
	X	X	X	X	X	X	X
	X	-	-	-	-	X	X
	X	X	-	X	X	X	X
	-	X	X	X	X	-	X
	X	X	-	X	X	X	X
	X	X	X	X	X	X	-
	-	-	-	-	-	-	X
	X	-	-	-	X	-	-

- Vírustalálát esetén automatikusan távolítsa el a vírust.
- Ha nem sikerül eltávolítani a vírust, törölje a fertőzött állományt.
- Valamennyi tevékenységet rögzítse a naplóállományban.
- A naplóállománynak ne legyen területi korlátja.
- Valamennyi rezidens (on-access) figyelés kikapcsolása.
- A heurisztikus figyelés maradjon alapállapotban.

A beállítások elvégzését követően lefuttatjuk a víruskeresést, illetve vírusirtást. A kiértékelés a naplóállományok elemzésén alapszik. Összesítjük, hogy egy vírus hány példányát találta, illetve távolította el az antivírus.

VÍRUSTALÁLT ESETÉN

Vizsgáltuk a vírusvédelmi programok szolgáltatásait is, az alábbiaknak megfelelően.

MIT OKOZHATNAK A VÍRUSOK?

- Memóriaterületek foglalása
- Flopi- és merevlemez-terület foglása
- Erőforrások lekötése, lassulás, fagyás
- Állományok, könyvtárak, lemezterületek felülírása, törlése
- Állományok, könyvtárak, lemezterületek elkódolása (például OneHalf)
- Állományok, adatok módosítása
- Kapunyitás külső, jogosulatlan hozzáféréshez
- Bizalmas, titkos adatok, dokumentumok, jelszavak kikerülése
- Szoftverek nem futnak (például másolásvédeft, önellenőrző programok)
- Nagyon ritka esetben hardverkárosítás

Paramétereizhetőség: a beállítható akciók valamilyen esemény hatására közlik a vírusirtó szoftverrel, hogy mit tegyen. A legfontosabb ilyen esemény a **vírustalálát**. Bizonyos antivírustermékek lehetőséget adnak arra, hogy különböző eseményekre

ben nem tudták valamennyi vírushatást azonosítani. A vírusok többségét sikeresen eltávolították. Találát esetén lehetőségünk van arra, hogy a gyanús állományról vírusirtás előtt egy másolatot készítsünk. A lehetséges akciókat tekintve a program a karanténba helyezést nem támogatja. Ezen túlmenően a szokásos lehetőségeket kínálja.

TERMÉK: Kaspersky Anti-Virus

FEJLESZTŐ: Kaspersky Lab.

FORGALMAZÓ: 2F Kft.

WEB: <http://www.2f.hu>

➤➤ McAfee VirusScan

A VirusScan mindkét Windows-platformon (XP és 98), valamint Linux alatt is egyformán viselkedett. A széles körben elterjedt, illetve a polimorf kategória egy-egy képviselőjénél fordult elő, hogy néhány vírust nem talált meg. Mindkét csomagnál a vírusok többségét sikeresen kiirtotta. A vírustalálátot követően a lehetséges akciókat egy ötelemű listából választhatjuk ki: felhasználó megkérdezése, automatikus karanténba helyezés, automatikus törlés, automatikus irtás, illetve a keresés folytatása.

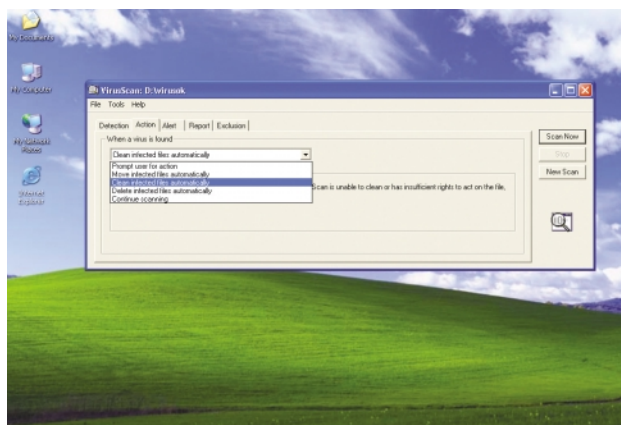
TERMÉK: McAfee VirusScan

FEJLESZTŐ: Network Associates

KÉPVISELET: Network Associates Magyarországi Képviselete

WEB: <http://www.nai.com>

<http://www.mcafee.com>

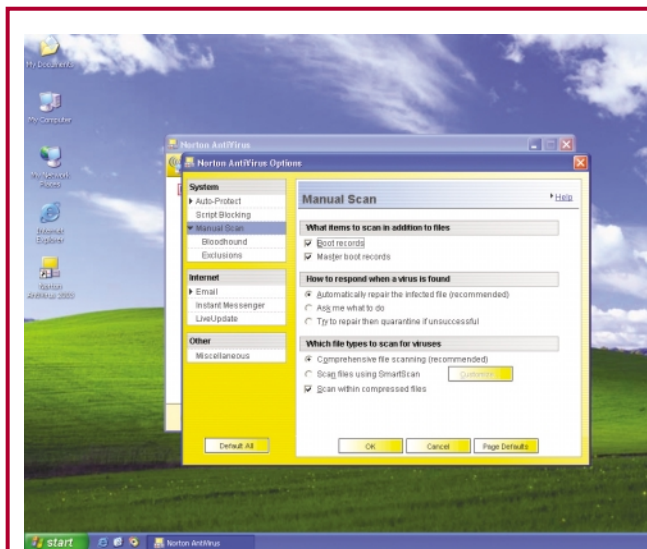

➤➤ NORTON ANTI-VIRUS 2003, CORPORATE EDITION

A Symantec cég vírusvédelmi szoftverei azonos eredményt szolgáltattak a windowsos platformokon. Két polimorf vírus néhány példányát kivéve valamennyi kártevőt azonosították, és a többségüket sikeresen el is távolították. A vírustalálátot követő lehetséges akciókat tekintve némi különbség adódik a vállalati és a „sima” Norton AntiVirus 2003 között: utóbbi nem engedi meg, hogy a vírus megtalálása után automatikusan töröljük az állományt. A Corporate esetében azonban lehetőség van arra, hogy az automatikus eltávolítást, a felhasználó megkérdezését vagy pedig a sikertelen irtás után a karanténba helyezést válasszuk.

Termék	BitDefender		DrWeb			eTrust		F-Secure		Kaspersky		
Platform	Linux	Windows XP	Windows 98	Linux	Windows XP	Windows 98	Windows XP	Windows 98	Windows XP	Windows 98	Linux	Windows XP
POLIMORF VÍRUSCSOMAG												
Minden példány ismeretlen	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0
Tökéletesen felismert	38	38	38	37	38	43	43	43	43	42	42	42
Nem minden példányt ismert fel	5	5	5	5	5	0	0	0	0	1	1	1
Minden felismert példányt kiírtott	4	4	31	30	31	n. a.	n. a.	35	35	32	32	32
Nem minden példányt irtott ki	1	1	2	2	2	n. a.	n. a.	4	4	3	3	3
Nem tudta kiírtani → törölte vagy átnevezte	38	38	10	10	10	n. a.	n. a.	4	4	8	8	8
ELTERJEDT VÍRUSOK CSOMAGJA												
Minden példány ismeretlen	0	0	1	2	1	0	0	0	0	0	0	0
Tökéletesen felismert	158	158	161	160	161	162	162	162	162	162	162	162
Nem minden példányt ismert fel	4	4	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Minden felismert példányt kiírtott	79	79	90	89	90	n. a.	n. a.	96	96	91	91	91
Nem minden példányt irtott ki	6	6	9	9	9	n. a.	n. a.	10	10	8	8	8
Nem tudta kiírtani → törölte vagy átnevezte	77	77	62	62	92	n. a.	n. a.	56	56	63	63	63

különböző akciókat állítsunk be. Ilyen például, ha vírustípusonként adhatóak meg az akciók, vagy ha a **heurisztikus találatról függően** állíthatunk be tevékenységeket. Mivel a vírusok irtása nem minden esetben oldható meg, számos antivírusprogram azt

TERMÉK: Norton AntiVirus 2003, Corporate Edition

FEJLESZTŐ: Symantec Corp.

KÉPVISELET: Symantec Magyarország

WEB: <http://www.symantec.hu>

➤➤ NORMAN VIRUS CONTROL

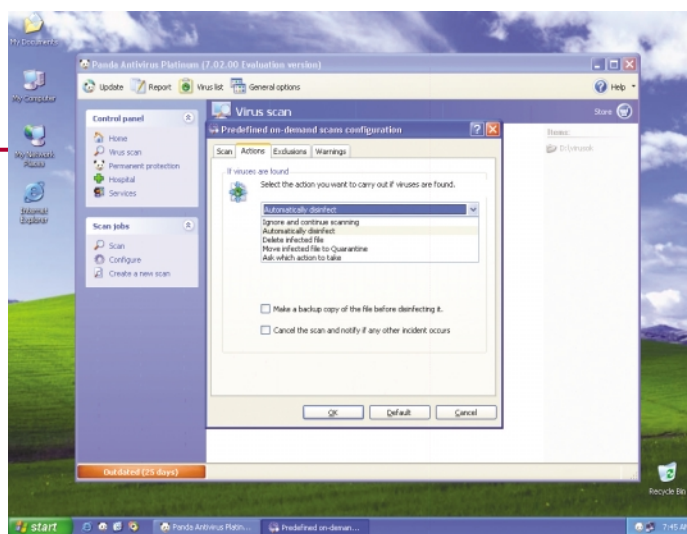
A Norman Virus Control a tesztesre későn érkezett, így lapzártaig nem tudtuk lezárni a vizsgálatát. A tesztes eredményeket a következő számban közöljük.

TERMÉK: Norman Virus Control

FEJLESZTŐ: Norman ASA

FORGALMAZÓ: ANT Kft.

WEB: <http://www.ant.hu>

➤➤ PANDA ANTI-VIRUS PLATINUM 7

Vírusismeretét tekintve a széles körben elterjedt vírusok kategóriájában kettőnél fordult elő, hogy néhány példányt nem tudott azonosítani. A polimorf vírusok kategóriájában azonban nyolc vírus esetén nem tudta valamennyi példányt felismerni. A Panda Software újonnan megjelent Platinum 7-es változata a korábbi termékekhez képest számos újdonsággal szolgál. A vírustalálatot követően itt már a lehetséges akciók is széles körben választhatók.

TERMÉK: Panda Anti-Virus Platinum 7

FEJLESZTŐ: Panda Software

FORGALMAZÓ: Panda Software Magyarország

WEB: <http://www.pav.hu>

➤➤ RAV

A RAV antivírusprogram mindkét Windows-platformon egyformán viselkedett, a polimorf kategória három képviselőjének né-

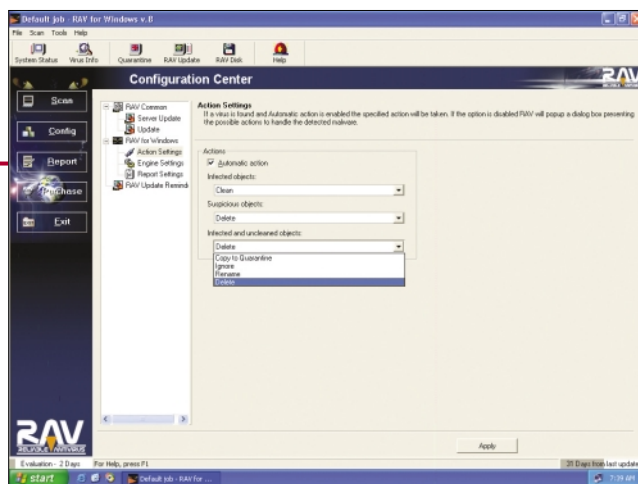
McAfee			Norton AntiVirus 2003		Norton Corporate Edition		Panda			RAV		VirusBuster	
Windows 98	Linux	Windows XP	Windows 98	Windows XP	Windows 98	Windows XP	Windows 98	Linux	Windows XP	Windows 98	Windows XP	Windows 98	Windows XP
0	0	0	0	0	0	0	1	1	1	0	0	0	0
42	42	42	41	41	41	41	36	36	36	40	40	37	37
1	1	1	2	2	2	2	6	6	6	3	3	6	6
34	34	34	21	21	21	21	22	22	22	6	6	7	7
2	2	2	2	2	2	2	10	10	10	0	0	1	1
7	7	7	20	20	20	20	10	10	10	37	37	35	35
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
161	161	161	162	162	162	162	160	160	160	162	162	162	162
1	1	1	0	0	0	0	2	2	2	0	0	0	0
90	90	90	89	89	89	89	152	152	152	85	85	122	122
11	11	11	9	9	9	9	7	7	7	4	4	11	11
61	61	61	64	64	64	64	3	3	3	73	73	29	29

is lehetővé teszi, hogy a **nem irtható vírusok találatához** is hozzárendeljünk egy akciót.

Akciók: természetesen a legalapvetőbb akció a vírus **irtása** vagy **eltávolítása**. Figyelembe kell azonban vennünk, hogy nem min-

den vírus távolítható el nyom nélkül. Választhatjuk a fertőzött állomány **törlését**, illetve **átnevezését**. Az eredeti állományt az eredeti néven már egyik esetben sem tudjuk elérni. Gondot jelenthet, ha valamilyen, az operációs rendszer indulásához nélkülözhetetlen állományt töröltetünk le az antivírussal, amely így használhatatlanná teheti a számítógépet.

A következő lehetőség a **karanténba tétel**: ekkor a fertőzött állomány egy, az antivírus által kezelt helyre kerül, ahol már nem tudjuk használni. Ebben az esetben gondot jelenthet,

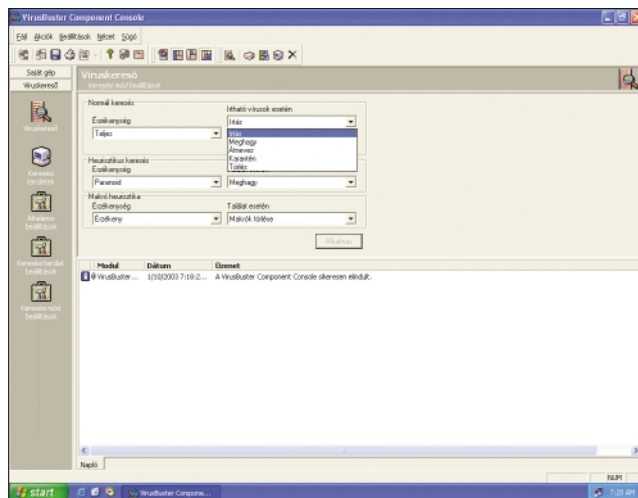
hány példányát kivéve valamennyi vírust azonosította. A polimorf vírusok közül csak néhányat tudott eltávolítani, az elterjedt vírusok esetén azonban a kártevők többségét kiirtotta. Vírustalálat esetére külön-külön beállíthatjuk, hogy mit tegyen a szoftver akkor, ha vírusra, és mit, ha gyanús állományra bukkan, illetve hogyan járjon el akkor, ha a vírust nem lehet eltávolítani.

TERMÉK: RAV for Windows

FEJLESZTŐ: GeCAD Software

FORGALMAZÓ: VirFilter.Hu Bt.

WEB: <http://www.virfilter.hu>

➤➤ VIRUSBUSTER

Vizsgálatunk folyamán a tesztelésre kapott, Windows alatt futó verziók az összes széles körben elterjedt víruspéldányt tökéletesen felismerték, azok többségét el is távolították. Az egyes verziók teljesen azonos eredményt adtak, különbség nem mutatkozott. A polimorf vírusoknál a vírusok többségét a program biztonságosan azonosította, illetve gyanúsította. A VirusBuster termékszalád programjai széles körű beállítási lehetőségeket kínálnak, az ellenőrzendő terület kiválasztását és természetesen a lehetséges akciókat illetően is.

TERMÉK: VirusBuster for Windows

FEJLESZTŐ: VirusBuster Kft.

FORGALMAZÓ: VirusBuster Kft.

WEB: <http://www.virusbuster.hu>

TÉVHITEK A BIZTONSÁGRÓL

A csak eredeti, hivatalos programok, lemezek használata elegendő védelem a vírusok ellen. Sajnos sok hivatalosan kiadott CD is tartalmazott már vírusokat.

A kereskedelmi programok mind biztonságosak. Számos esetben előfordult már, hogy a kiadott kereskedelmi programok fertőzöttek voltak.

Az ismerősöktől, ismerős helyekről érkező lemezek, állományok biztonságosak. Ismerősünket is megtámadhatja a vírus, amely akár az ő tudta nélkül is küldhet számunkra egy víruspéldányt.

A vírus nem okozhat fizikai károsodást. A CIH vírus variánsai képesek használhatatlanná tenni az alaplapot.

A csatolt állományok az e-mail üzenetekben nem jelentenek veszélyt. A csatolt állományok a legveszélyesebbek. Ezekkel tudnak bejutni a kártékony programok.

A jelszavas védelem feltörhető. Sok jelszavas védelemhez már létezik jelszó-törő (lásd írásunkat a *Tippek-trükkök rovatban* – A szerk.).

Egy tűzfal elegendő védelem a behatolók ellen. A tűzfalakat is folyamatosan frissíteni kell. A behatolások területén is egyre-másra jelennek meg az újabb trükkök.

A hardveres (BIOS-ba épített) vírusvédelem elegendő. A BIOS-ba épített vírusvédelem kizárólag a bootszektor felülírását tudja megakadályozni.

A szövegfájlok biztonságosak. A pusztán ASCII szövegfájlok valóban veszélytelenek, ám a szöveget tartalmazó állományok (pl. a Word-dokumentumok) nagyon is veszélyesek.

A telepített vírusvédelem százszázalékos védelmet ad. Semmilyen vírusvédelem nem lehet tökéletes. Folyamatosan újabb és újabb vírusok jelennek meg.

A makro- és szkriptvírusok nem okozhatnak komoly károkat. Minden vírus azt műveli, amit az alkotója beleprogramozott, így károkat is tud okozni.

Az ingyenes programok mind veszélyesek. A Linux is ingyenes, és nem tartalmaz semmilyen kártevőt. ■

ha a karantén valójában egy alkönyvtár, és a vírusellenes szoftver ide gyűjti a fertőzött állományokat. Sok vírustalálat és sok állomány karanténba helyezése következményeképpen maga az operációs rendszer lassíthatja le a vírusvédelmi

program működését azzal, hogy a már több ezer állományt tartalmazó karantént kezeli. További lehetőség a **felhasználó megkérdezése**: akár fájlanként is megadhatjuk, hogy mit tegyen az antivírus-program. Itt néhány szoftver esetén azt is

beállíthatjuk, hogy ezentúl automatikusan hajtsa végre a megfelelő akciót.

Speciális: néhány vírusirtó program speciális beállítási lehetőségeket kínál föl. Makróvírusok felbukkanásakor az eltávolítás egyetlen korrekt lehetősége,

ha a dokumentum valamennyi makróját töröljük (természetesen ezt megelőzően célszerű informálni erről a felhasználót). Néhány antivírusprogram, amennyiben gyanús jelek alapján úgy ítéli meg, hogy dokumentumunk makróvÍrust tartalmaz, képes azt automatikusan eltávolítani. Ezen opcióval tehát a vírusvédelem ismeretlen vírust is ki tud irtani! (Teljesen biztosak lehetünk abban, hogy nem történik baj az irtás során, ha például egyáltalán nem használunk makrókat.)

A másik speciális lehetőség, hogy **az irtás előtt másolat készüljön** az irtásra kerülő állományból. Ennek az az egyedüli hátulütője, hogy ha nem sikerül a vírusirtás, akkor a vírusos állományok számát megdupláztuk a számítógépen.

HOGYAN MÉRJÜK A FELISMERÉST?

Mielőtt ismertetnénk a víruskereső programokat (ábécérendben), azok működését, továbbá a teszt eredményeit, tisztáznunk kell néhány (a végeredményt közlő táblázatban szereplő) fogalmat:

úgy eltávolítani, hogy az eredeti állományt tökéletesen visszaállítsuk. Ilyenkor az antivÍrusszoftverek célja, hogy az eredeti program működését megtartva lehessen visszaállítani az eredeti állapotot. A legújabb féregvírusok esetében nincs eredeti program, a programkódjuk önmagában terjed. Ebben az esetben a vírus eltávolítása egyenértékű a vírus programjának

Hogyan kerülnek a számítógépbe a vírusok?

- ➔ Fertőzött floppyezeken, CD-ROM-okon vagy egyéb mobil adathordozókon
- ➔ Használtan vásárolt merevlemezekon
- ➔ Helyi hálózat fertőzött szerveiről és/vagy munkaállomásairól
- ➔ BBS-ekről letöltött fájlokban (ez ma már nem jellemző)
- ➔ Internetről (*weboldal, FTP, gopher*) letöltött állományokban
- ➔ E-mail üzenetekhez csatolva vagy az üzenetszövegbe beágyazva
- ➔ IRC és/vagy csevegőprogramok révén
- ➔ Ellenőrizetlen állományátvitel útján
- ➔ Billentyűzetten is begépelhető a rövidebb víruskód
- ➔ Soros, párhuzamos vagy USB kábelen keresztül zajló adatcserével

Tökéletesen felismert vírusok: az adott vírus minden példányát felismerte a vírusirtó program.

Nem minden példányt ismert fel: az adott vírus néhány példányát nem tudta azonosítani, a többit sikeresen felismerte.

Minden példány ismeretlen: az adott vírus egyetlen példányát sem tudta felismerni.

Minden felismert példányt kiirtott: az adott vírus valamennyi példányát sikeresen vírusmentesítette.

Nem minden felismert példányt irtott ki: az adott vírus nem minden példányát sikerült vírusmentesítenie.

Nem tudta kiirtani: az adott vírusnak egyetlen példányát sem tudta kiirtani.

törlésével. Ezt bizonyos antivÍrusok eltávolításnak, mások törlésnek nevezik. Természetesen mindkettőnek igaza van, hiszen a vírust valóban eltávolították, és a vírus kódját valóban letörölték.

VÍRUSIRTÓ-ELŐZETES

A következő hónap tesztjében a leggyakoribb támadási felületről lesz szó, az e-mailen közlekedő levelezővírusok kerülnek a középpontba. Megvizsgáljuk, hogy az operációs rendszernek, a levelezőprogramnak és a vírusvédelmi megoldásoknak milyen lehetőségei és korlátai vannak, hogy megóvják számítógépünket korunk legfenyegetőbb vírusveszélyétől, a levelezővírusoktól.

FIGYELEM! Nagyon sok olyan vírus, vírustípus létezik, amelyet NEM LEHET

DR. LEITOLD FERENC
fleitold@checkvir.hu

2002 legismertebb vírusai

VIGYÁZAT! FERTŐZ!

Bár 2002 a számítógép-felhasználók vírusfertőzése szempontjából nem volt a legrosszabb év, azért az elmúlt esztendőben is sok vírus bukkant fel a maga alattomos trükkjeivel.

Az előző évből is örököltünk vírusokat, például a Nimda és a Klez.I továbbra is sok fejfájást okozott a felhasználóknak. Az elmúlt esztendő megmutatta, hogy az olyan e-mail férgek, mint a Klez.I, Lentin és Bridge milyen veszélyesek, és mutációjuk milyen károkat képes okozni. Ezek a férgek kihasználják a népszerű, általánosan használt levelezőprogramok sebezhető pontjait, és önmagukat terjesztik címlistáink segítségével. Robbanásszerű terjedésük alkalmanként a levelezőkiszolgálókat is megbénította.

Több trójai program is felbukkant, amelyek információt adnak ki a felhasználó számítógépéről, illetve lehetőséget biztosítanak gépének tudta nélküli távvezér-

lésére, fontos információ eltulajdonítására. A Panda Software készített egy „Best Of” listát 2002 legtöbb problémát okozó vírusairól.

A LEGMAKACSABB VÍRUS

Klez.I

2002. áprilistól októberig állt a statisztikák élén. A vírus gyakorlatilag két tényezőre épít: részint az emberi kíváncsiságra, amely arra készteti az elektronikus levelet megkapó felhasználót, hogy az ismeretlen/ismert feladótól érkezett e-mail mellékletét megtekintse, részint a Microsoft Internet Explorer alapú betekintőablak használatára a levelezőprogramokban, amely rossz beállítás és a biztonsági

frissítések elmulasztása miatt automatikus kód futtatást végezhet a felhasználó tudta nélkül.

A LEGKÁRTÉKONYABB VÍRUS

Opaserv L

Bár a víruskészítők mindent megtettek azért, hogy e kategóriában győztesek legyenek, nagy károkról nem érkezték beszámolókat tavaly. Talán az Opaserv L változata az, amelyik kiérdemelte ezt a jogcímet – hiszen nemcsak a merevlemez tartalmát, hanem a CMOS tartalmát is képes törölni.

A LEGGÁTLÁSTALANABB VÍRUS

Prestige

A Prestige e-mail féreg a Klez.I „aktuális” változata. Az alapvírúshoz hasonlóan a felhasználó általános érdeklődését használja ki, és e-mailben csatolt állományként terjed. A gyanútlan felhasználók megnyitják, és ezáltal máris képes továbbterjedni és kárt okozni.

A LEGTECHNIKÁSBAB VÍRUS

Bugbear

Ebben az évben ezt a „díjat” a Bugbear érdemelte ki – a féreg ugyanazon sebezhetőségi pontokat használja ki, mint a Klez.I. Automatikus kód futtatás, az antivírusprogramok rezidens védelmi részének leállítása, személyes tűzfalfunkciók blokkolása, valamint a 36794-es port hátsó ajtóként való megnyitása – ezek az alapfunkciói, ha működésbe lép. A hálózati nyomtatók véletlenszerű működtetése már csak „hab a tortán”.

A LEGMOCSKOSABB VÍRUS

Fotodesn

A Fotodesn intim férfitestrészeket ábrázoló képi mellékletet hordoz.

A LEGKOROSABB VÍRUS

Nimda

Vitathatatlanul a Nimda érdemli ki ezt a titlust, hiszen 2001. szeptember óta folyamatosan fertőz. A féreg életfeltételeit a Microsoft Internet Explorer és IIS gyenge pontjai teremtik meg, illetve az, hogy a felhasználók nem frissítik programjaikat a javítóállományokkal.

A PC WORLD KEDVENCEI 2002 LEGJOBBJAI

2002 elején jelent meg első, valamelyest rendhagyó összeállításunk az előző év legjobbjairól. Rendhagyó, mert a sablonos „Legjobb szövegszerkesztő”, „Legjobb PC” és hasonló díjak objektív odaítélését egyszerűen lehetetlennek találtuk. Éppen ezért azt fundáltuk ki, hogy a bennünk legmélyebb nyomot hagyó termékeket, technológiákat jutalmazzuk, és természetesen megosztjuk önökkel a miérteket is. Ötletünk bevált, és – úgy tűnik – hagyománnyá érett, hiszen most, 2003-ban ugyanezt a módszert követtük 2002 legjobbjainak elismerésére.

Nagy lelkesedéssel vetettük magunkat szokásos februári fókusz témánkba, amely mindig az előző év legjobbjait foglalja össze. Rövid időn belül azonban rá kellett jönnünk, hogy a tavalyi termék-skála igen szegény érdekességekben.

A hardverek között még csak-csak találtunk egy-egy kiemelkedőt, amelyet szívesen díjaztunk a magunk egyéni módján – szoftverrovatunkat nagyjítóval bön-gészve sem fedeztünk fel viszont olyan programot, amely valami váratlant, érdek-keset mutatott volna fel tavalyi megjelen-ű verziójában. Pedig nem mondható, hogy szűkölködünk volna új verziókban az elmúlt évben – több nagy fejlesztő is előrukkolt közismert alkalmazásainak új változatával –, de az össztermésből valahogy hiányzik a forradalmi új ötlet, az átütő erejű újdonság, valami olyan, ami emlékezetes nyomot hagy bennünk, amit díjazhattunk volna.

Szomorkodás helyett inkább gondolkozni kezdtünk a miérten. Valóban unalmassá vált volna a számítástechnika? Netán a hullámvölgyből nehezen kilábaló piacnak van ilyen hatása? Vagy egyszerűen arról van szó, hogy a számítógép hét-köznapni életünk természetes részévé vált, s ezért ma egy vállrándítással té-rünk napirendre olyan dolgok fölé, amelyek pár évvel korábban még csoda-számba mentek? Bízunk abban, hogy idén

minden másképp lesz, de a biztonság kedvéért mi is nyitottabb szemmel járunk majd a szoftverek világában, s akkor jövőre többet foglalkozhatunk kesergés helyett a díjkiosztással.

A LEGKEGYETLENEBB TERMÉK

Minolta-QMS magicolor 2300 DeskLaser

Ha már ütünk, üssünk nagyot – gondolhat-ták a Minoltánál, és piacra dobták a tech-nika történelmének legkisebb színes lézer-nyomtatóját. Ezt nevezhetnénk pusztán kiváló miniatürizálási törekvésnek is, de néhány momentum arra utal, hogy nem

csak a technológiai dicsvagy vezetett a ter-vezőket. Szellemes reklámkampánnyal körítették ugyanis a terméket „Ki ölte meg a Tintást?” címmel, a képi megjelenítésben erősen utalva arra, hogy a tintasugaras hálózati színes nyomtatók gyilkosát tisztel-hetjük a kis színes lézerprinterben. 2002. decemberi számunk 103. oldalán meg is csodálható a hirdetés – öröm az örömben, hogy pont a tettes került kitarakásra. Ennek ellenére a konkurencia valószínűleg nem tudta „nem észrevenni” a magicolor 2300 DeskLasert, köszönhetően agresszív kam-pányának és merész árszabásának, amely mögött valóban egy alacsony üzemeltetési költségű, jó minőségű, intranetes menedzselhetőséggel felvértezett készülék áll. Az ügyészség tehát alacsony árral és brutá-lis szolgáltatásválasztékkal elkövetett kon-kurenciagyilkossági kísérletért emelhetne vádat, amelyet tovább súlyosbít a termék utolsó negyedévi megjelenése – ez idáig nem volt még gyártó, amelynek ideje lett volna megfelelő ellentérmekekkel jelentkezni. Az ítélet: egyértelmű siker.

A LEGÉRDEKESEBB TECHNOLÓGIAI ÚJÍTÁS

Hyper-Threading az Inteltől

Tavaly decemberben írtunk róla – hiszen akkor mutatta be az Intel a Hyper-Threading technológiát az asztali gépekbe szánt

Pentium 4-esekben –, így éppen belefér még a tavalyi legjobbak közé. Amint talán emlékeznek rá, a Hyper-Threading révén a fizikailag valójában egyetlen processzor logikailag kettőnek látszik az operációs rendszer felé. Elismerésünket két okból vívta ki. Egyrészt a segítségével olyan

feladatokat is elvégezhetünk – például a merevlemez teljes tartalmának vírusellenőrzése közben zavartalanul dolgozhatunk tovább –, amelyeket azelőtt eszünkbe sem jutott volna még csak megpróbálni sem, mert pontosan tudtuk, hogy hiába a sok gigahertes CPU, a rengeteg RAM, csak száználmas merevlemezkerregés és a homokóra hosszas bámulása súl ki a dologból. Másrészt a Hyper-Threading azonnal megmutatja jótékony hatását. Sok más technológiával ellentétben nem kell várni arra, hogy az operációs rendszereket és a különböző alkalmazásokat felkészítsék a kihasználására, így nem lapul kiaknázatlanul a CPU mélyén. A jelen operációs rendszerei ugyanis már képesek hasznosítani több processzor teljesítményét, így azét is, amely „csak” logikailag kettő.

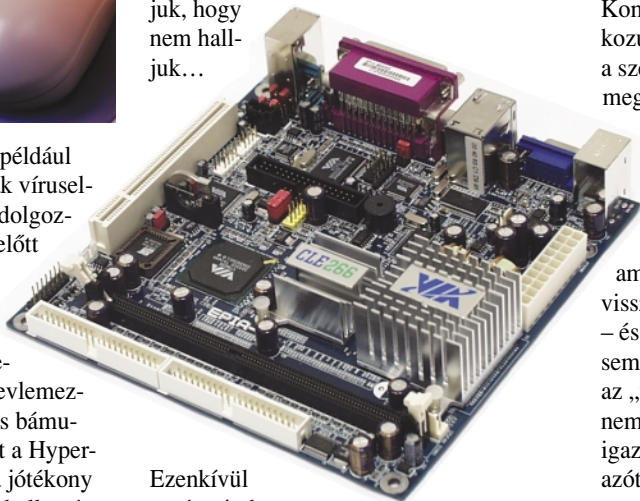
A LEGCSENDESEBB TERMÉK

VIA EPIA-M

Világosan emlékszem, hogy úgy jó két évvel ezelőtt főszerkesztőnk az egyik lap eleji jegyzetében némileg kirohant a nagy elektronikaiáruház-láncok ellen. Ugyanis az aktuális karácsonyi ostromot a „hiperszaperek” olyan számítógépek dobozaiból épített bástyák mögül háritották, amelyeknek minden porcikáját az alaplapra integrálták, a gépbővítés legcsekélyebb lehetősége nélkül. Az akkori „minden egyben” konfigurációk egyetlen erénye olcsóságuk volt. Szerény teljesítményük ellenére irodai feladatokra még alkalmasak voltak, de alacsony áruk miatt leginkább az otthoni karácsonyfák alatt landoltak, olyan környezetben, ahol abszolút alkalmatlannak bizonyultak az „életben maradásra”. A fogyatékoságok listáján a legfájóbb talán

a 3D-s grafikai képességek totális hiánya volt. Ha akkoriban valaki azt mondja nekünk, hogy nem is olyan sokára nagyon fogunk kedvelni egy olyan megoldást, amelynek minden „porcikáját” az alaplapra integrálták – hát, minimum körberöhögjük az illetőt.

Pedig éppen ez történt. Persze az EPIA-M felvonultat olyan kvalitásokat, amelyekből sokkal több, mint egy egyszerű integrált rendszer. Mindenekelőtt a legfontosabb, hogy csendes, mivel nincs rajta semmiféle hűtőventilátor. Sajnos már egészen hozzászoktunk ahhoz, hogy napjaink gépei hangosan zúgnak, így majd csak akkor tűnik fel, hogy mennyire jó is a csend, ha halljuk, hogy nem halljuk...

Ezenkívül apró, mindössze 17×17 cm alapterületű; minden megtalálható rajta a FireWire-től a tévékimenetig, és elég izmos ahhoz, hogy akár DVD-t, akár DivX-et lejátsszunk rajta.

A LEHANGOSABB TERMÉK

Logitech-Z560 hangrendszer

2002 júniusában írtunk róla. Közvetlenül azt követően, hogy május végén az irodaházban alattunk lakó cég elköltözött egy emelettel odébb... valószínűleg kínjában. Aerosmith-t ugyanis nem lehet halkán hallgatni, nem is beszélve *Karel Gott* Lady Karnevaljáról, no meg a jó öreg Commodore 64-es zenék „Press Play on Tape”-féle feldolgozásáról. Az egyik első, kifejezetten PC-hez szánt erőhangrendszer volt, és éppen ezért nagyon értékeltük azt, hogy nem krémszínű műanyagból készült. Mindenképpen az első olyan szett volt, melyre ironikus felhangok nélkül alkalmazható a „hangrendszer”

jelző. Lakótelepen és bérházban élőknek nem ajánljuk, ha meg szeretnék őrizni a jó viszonyt a szomszédokkal. Egyetlen hibájának anno azt róttuk fel, hogy „csak” PC-hez szánták, és bár hangzását tekintve tökéletesen alkalmas lenne rá, házimozirendszerhez nem – vagy csak nagyon körülményesen – illeszthető. Éppen ezért némileg elégedettséggel tölt el minket, hogy az azóta megjelent utód modellnél már erre is gondoltak.

A LEHÁBORÚSABB JÁTÉK

Medal of Honor: Allied Assault

Komoly szakmai lap lévén, ritkán foglalkozunk játékokkal. A MOHAA azonban a szerkesztőség szinte valamennyi tagját megfogta – egyik kollégánkat is az online játékban ismertük meg. Képi és hanghatásai *Steven Spielberg*-féle *Ryan közlegény megmentése* című film effektusaival vetekednek.

Végre egy olyan program PC-re, amely szinte tökéletes élethűségben adja vissza a második világháború borzalmait – és mindezt úgy, hogy egyetlen pillanatig sem vált öncélú öldökléssé a játék. Mi is az „instant időgép” mivoltát értékeljük, nem mást. Sajnos fejlesztői nem tudtak igazi online közösséget kovácsolni, s bár azóta is elképesztően sokan játszanak vele

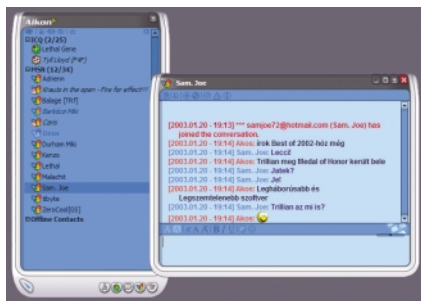

(sőt egy folytatás is elkészült karácsony előtt), a CounterStrike babérjait nem tudta megtépázni. Mégis úgy ítéljük meg, hogy ez a 2002-es év kiemelkedő alkotása, amely hosszú időre lefektette a háborús játékok alapjait.

ÖSSZEFOGLALÓ ÉLETMŰDÍJ

Trillian csevegő

Sokszor előhozakodtunk már a programmal, mert nem győztük hangsúlyozni: a mai online világban nagy-nagy segítségünkre lehet. Ismerőseink ugyanis rendszerint a véletlennek köszönhetően döntik el, melyik üzenő- vagy csevegőprogramot kezdik el használni. Márpedig jelenleg legalább ötféle

„csatornán” keresztül üzenhetünk egymásnak (ICQ, MSN, Yahoo, AIM és IRC), s ha ezek mindegyikét telepítenénk, meglehetősen nagy kavarodás lenne a gépünkön. Ráadásul a szolgáltatások kliensei mind ránk akarják tukmálni a saját reklámjaikat, amelyekről a Trillian megkímél bennünket – egyesíti mindezek erejét, és azonos felületen szinte átlátszóvá teszi a rendszerek közötti különbséget. Segítségével IRC-csatornákon cseveghetünk, állományokat küldhetünk ICQ-n keresztül, egyedi kinézetet állíthatunk be, naplózhatjuk az írottakat – mindezt egyetlen program telepítésével. A 0.74-es verzió óta egyelőre nem mutat újabb életjeleket – reméljük, hogy Életműdjünk még időben érkeznek...

A LEGSZEMTELENEBB TERMÉK

Daemon Tools 3.29

Manapság a gyors, nagy kapacitású merevlemezek és a szélvészgyors, néha lemezeinkre életveszélyes meghajtók korát éljük.

Mi sem természetesebb tehát, hogy egy CD-ről nem egy másik CD-re készítünk biztonsági másolatot, hanem háttértárolónk kapacitását használjuk erre a célra, azaz a lemezekről úgynevezett image-fájlokat vagy képállományokat készítünk. A *Daemon Tools* olyan virtuális meghajtókkal bővíti a rendszert, amelyek ezeket a képállományokat képesek olvasni, és elhitetik a számítógéppel, hogy az egy igazi CD, amelyet a szokásos módon böngészhetünk, programokat futtathatunk róla, vagy akár meghallgathatjuk a rajta (vagy inkább benne) levő zenét. A program szemtelensége abban rejlik, hogy háromféle CD-másolás elleni védelmet képes emulálni. Ha egy ilyen lemezről képállományt készítünk, a rajta levő program azt hiszi majd, hogy az eredeti CD-vel van dolga. Ez persze nem tetszik a védelem készítőinek, és próbálnak kifogni a Daemon Toolson – kevés sikerrel. Ha most azt gondolják, hogy mindez illegális, tévednek. Saját lemezeinkről szabadon készíthetünk ilyen jellegű másolatokat. Sokkal kényelmesebb és a CD-kre nézve biztonságosabb is velük így dolgozni.

CITROMDÍJ

Merevlemezek garanciális idejének megkurtítása

Tévedés azt gondolni, hogy a meglepetések a kilencedik hónapban jönnek. Tavaly többeknek a vásárlástól számított tizenharmadik hónap hozott izgalmakat, tekintettel arra, hogy 2002-ben nagy hirtelenséggel

a merevlemezgyártók csökkentették a gyári garancia időtartamát a nagyvonalú három évről a kötelező 12 hónapra. Az érdekes szakasz tehát egy év múltán kezdődik: vajon meddig bírja az 5400-as vagy 7200-as fordulatszámmal pörgő lemez

a strapát? Két kollégánk esetében pontosan további egy hónap után kezdte meg a meghajtó szólóénekesi karrierjét, amikor is megköszönte torkát – pontosabban a lemezek felületét –, és ezzel lényegében be is fejezte dicső pályafutását. Úgy tűnik, véget ért az éjjel-nappal zúgó PC-k kora, hiszen az éjszakai pihenés is megtoldja a „vinyók” jól kiszámított élettartamát. Sajnos a sokszor akár tíz éven át is működőképes termékekből a gyilkos ár-és sebességverseny lassan szinte fogyaszt eszközt csinál. Jön a beletörődés és a még óvatosabb használat időszaka, de addig is: menteni, menteni, menteni.

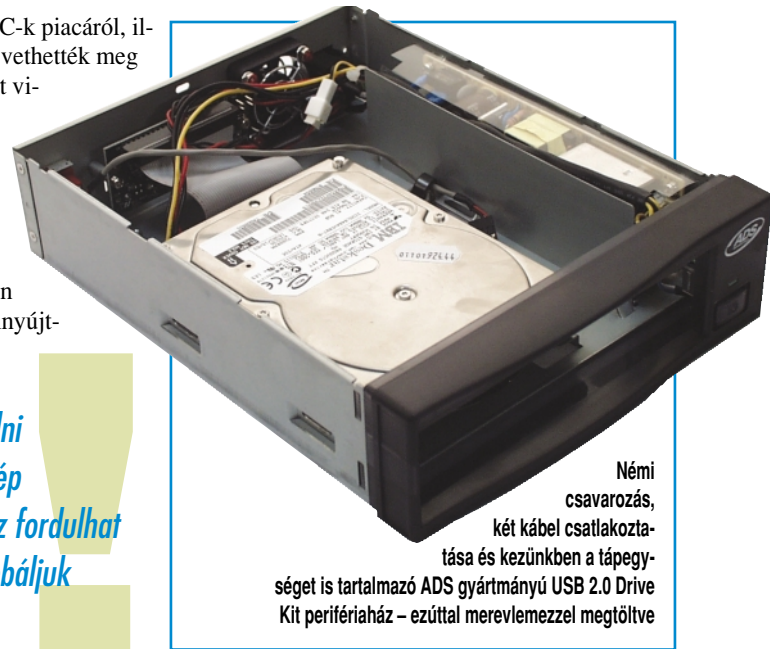
Külső merevlemez megoldások

KÍVÜL TÁGASABB!

A külső hordozható háttértárolók alkalmazása messze túlmutat a zajártalom kérdésén. Azon túlmenően, hogy könnyűszerrel kikapcsolhatók, és ily módon csendesebb munkakörülmények között dolgozhatunk, bármikor a hónunk alá csaphatók. Sok esetben azonban még így is körülményes az adatok távolra cipélése – tesztünkéből kiderül, melyik a legjobb megoldás.

Nincs meggyőzőbb élmény, mint régi 5400-as percnkénti fordulatszámú merevlemezünket 7200-asra cserélni: ugyanazon a rendszeren már a Windows kezelésekor is érezhető a javulás – legalábbis sebesség tekintetében. A zajszint azonban hasonló mértékben növekszik, nem beszélve arról, ha több merevlemez üzemeltetünk egy gépházban. A végén repülőgéphangárban érezhetjük magunkat – nincs más hátra, valakinek költözni kell.

kiszorultak a házi PC-k piacáról, illetve nem is igazán vethették meg ott a lábukat. Annyit viszont érdemes róluk tudni jelen összeállításunkhoz, hogy a SCSI busz nemcsak a gépen belüli szürkésfehér szalagkábelben dolgozott, hanem kinyújt-

Némi csavarozás, két kábel csatlakoztatása és kezünkben a tápegységet is tartalmazó ADS gyártmányú USB 2.0 Drive Kit perifériaház – ezúttal merevlemezrel megtöltve

FIGYELEM!

Semmiképpen se próbáljuk meg üzem közben kikapcsolni a cserélhető merevlemezfiókot (HDD rack), mert ez a gép és a merevlemez meghibásodását is okozhatja! Ugyanez fordulhat elő, ha üzem közben a nyitott gépházba nyúlva megpróbáljuk a tápdugót kihúzni a lemezegységéből – ne tegyük!

EGYSZER VOLT, HOL NEM VOLT

Érdeemes a „messzi”, néhány éves múltba tekinteni, a SCSI eszközök virágkorába. A jobb teljesítményt nyújtó csatlóóra épült merevlemez az olcsóbb ATA (IDE vagy EIDE) csatlófelület előretörésével

hatta csápjait – illetve ereit – a PC-n kívülre is. Ma is külön külső perifériaházak készülnek szerverekhez, a vállalati adatmentésekhez használt CD-írók pedig néhány éve még vaskos SCSI kábelben csatlakoztak a PC-hez. Ezek a külső egységek

áramtalaníthatók, hordozhatók, felfűzhetőek voltak – ez az, amire ma is szükségünk van, akár otthoni felhasználóként is.

A SCSI rendszerek minden kiválósága mellett ma már sokkal barátságosabb és olcsóbb megoldások léteznek otthonra. Míg a SCSI esetében minden egységnek azonosítót kellett kiosztanunk, és csak úgy sebtében (értsd: a számítógép kikapcsolása nélkül) nem téphettük le a gépről az eszközöket, addig a mai megoldásokkal megoldható a másodlagos merevlemez, CD- és DVD-írók hordozható egységé alakítása, menet közbeni csatlakoztatása.

KÉT DUDÁS EGY CSÁRDÁBAN

A ma kapható perifériaházak FireWire (más néven IEEE 1394) és USB (akár 2.0 is) csatlóóra egyaránt kaphatók. Ez az a két, tömegesen elterjedt illesztőplatform, amely szóba jöhet. Kisdobozos rendszerünk kiépítése előtt nem árt megfontolnunk, melyikre költünk – merthogy bár látszólag nagyon hasonlóak, nem egyformák, és főleg az eszközeik nem

USB 2.0 továbbcsatlakozást nem, de beépített tápot és RCA hangkivezetéseket tartalmaz az USB 2.0 Drive Kit

cserélhetőek fel. Ha nem sajnálunk némi többletkiadást, már a PC összeállításakor költsünk olyan alaplapra, amely tartalmaz FireWire vagy USB 2.0 csatlakozást (ilyen például az ASUS A7V333, az A7V8X vagy az Abit AB-IT-7).

Először a FireWire jelent meg, 400 Mbps adatátviteli sebességgel, elsőként kínálva gyors buszt kezdetben Macintosh-, később PC-felhasználóknak is. Elsősorban digitális közvetítőeszközök (például DV kamerák, kamerák – a Sony előszeretettel használja már évek óta) csatlakoztatására fejlesztették ki, Plug and Play rendszerű, és üzem közben csatlakoztatható, azaz bármikor rádugunk a PC-re egy ilyen eszközt, az automatikusan felismeri. A mai operációs rendszerek használatakor meghajtóprogram telepítésére sincs szükség, a Windows Me és XP gyakorlatilag teljeskörűen támogatja.

Bár névleges sávszélességében elmarad az újabb USB 2.0 szabványtól, sokkal jobban tud gazdálkodni erőforrásaival. Az IEEE 1394 busz ugyanis Peer to Peer (egyenrangú csomópontokból álló) rendszer, azaz a PC-be szerelt FireWire csatlókártyának nincsen semmiféle kitüntetett központi szerepe: minden periféria önállóan képes ellátni feladatait, nem terhelve ezzel feleslegesen sem a sávszélességét, sem a PC processzorát.

Legtöbbször szükség van telepítőlemezre, csak néhány standard eszköztípust támogat a Windows – szerencsére ezek között vannak a merevlemezek, illetve a CD-olvasók, -írók is.

További előny, hogy valós idejű hang- és képátvitelhez az eszközök lekötethetnek sávszélességet, így a forgalom garantáltan zökkenőmentes lesz. Rugalmasan akár 63 darab IEEE 1394 eszköz is láncba köthető. Topológiáját tekintve az USB csillagpontos („daisychain”) jellegű, azaz a rendszer kitüntetett főcsomópontja a PC-ben lévő adapter, amelyhez újabb csomópontok

KÁRTYAPARTI USB 2.0 MÓDRA

Az első digitális fényképezőgépek tulajdonosai még emlékezhetnek arra a felszabadító érzésre, amikor a kamerákon alpból kiépített soros csatlakozásról áttérhettek az USB 1.1-kompatibilis memóriakártya-olvasóra. Nem kellett már ebédszünetet beiktatni a megrádrága, nyolc megabájtos SmartMedia kártya letöltésének idejére, a fotók egy-két perc alatt lecsorogtak. Csakhogy a fényképezőgépek felbontása időközben megtöbbszöröződött, miáltal négyzetesen nőtt a memóriakártyák kapacitása. Ennek köszönhetően ma már egy 128 MB-os kártya egyáltalán nem számít kuriózumnak.

Éppen elérkezett hát a nagy sebességű kártyaolvasók ideje, eledig egyetlen ilyen láthattunk az ADS Pyro családjából, FireWire csatlakozással – ma már nem forgalmazzák. Annál inkább űrt tölt be a SanDisk ImageMate 6 in 1 terméke, amely minden ma kapható Flash memóriakártyához kínál foglalatot, gyors USB 2.0 csatlakozással. Használható a készülék a jó öreg USB 1.1-es adapterekkel is, ekkor sajnos be kell érniük a maximálisan 12 Mbps-os adatátvitellel. Ha gyakran, nagy mennyiséget mozgatunk memóriakártyákon, akkor mindenképp megéri beruházunk egy USB 2.0 adapterbe is. A fotóletöltések ideje töredékre zsugorodik, azaz már nem az USB port alacsony áteresztőképessége, hanem a Flash memóriák válasszideje jelenti a szűk keresztmetszetet. Általánosan elmondható, hogy a legtöbbet CompactFlash és MicroDrive kártyákkal profitálhatunk a beruházásból, ezek ugyanis a legfürgébbek.

SanDisk ImageMate 6 in 1 – mindenevő USB 2.0 kártyaolvasó

és végpontok csatlakozhatnak: maximum 127 állomás. Mivel minden adatforgalom központi vezérlésű, nagyobb sávszélességet köt le a perifériák menedzselése, melyek csak annyira intelligensek, amennyire feltétlenül szükséges, azaz csak a saját működtetésükhöz szükséges parancsokat ismerik. Emiatt lehetnek nagyon olcsók is, mert tudásuk java részét nem kell a vasba ágyazni, tartalmazhatja azt a PC-re telepített meghajtóprogram – azaz bármilyen köthető USB-re, csak meg kell írni hozzá a meghajtószoftvert. Előnye a rugalmas fejlesztés, hátránya pedig, hogy az eszköz stabilitása a távol-keleti, gyakran hazánkban ismeretlen gyártók programozóinak kezében van – míg a FireWire esetében nincs mit elrontani, minden eszköz a kész, unalomig tesztelt parancskészletet használja. Legtöbbször szükség van telepítőlemezre, csak néhány standard eszköztípust támogat a Windows – szerencsére ezek között vannak a merevleme-

zek, illetve a CD-olvasók, -írók is. További előnyként könyvelhető el, hogy az USB vezérlő igény szerint szerény tápellátással is szolgál a perifériák számára. (Így létezhetnek „egymadzagos”, tápegység nélküli lapolvasók is, ezeket FireWire vonalon hiába keressük – bár a tápellátás biztosítására az IEEE 1394 adapter is képes.) A fentiek igazak a minden alaplapon megtalálható USB 1.1 szabványra, de tesztünkben értelemszerűen a 2.0-s változatot teszteltük. Az USB 1.1 ma már alacsonynak számító 12 Mbps sebessége nem kifejezetten tette alkalmassá azt merevlemezek csatlakozására, ám az új, High Speed változat már 480 Mbps névleges sebességet ígér.

PÖRÖGJÖN!

Mind az USB 2.0, mind a FireWire vonalat az ADS Pyro perifériahezai képviselték, belsejükben egy gyorsasága okán kiválasztott, 7200-as fordulatszámú, 40 gigabájtos IBM merevlemezzel.

MÉRÉSI EREDMÉNYEK

	Sisoft Sandra Drive Benchmark (index)	Állománymásolás (másodperc) *	Videokonverzió (perc:másodperc) **
USB 2.0	10 270	9,9	02:43
FireWire	24 364	6,7	02:42

* 141 MB-os AVI állomány ** 141 MB-os DV AVI állomány konvertálása DVD MPEG-2 formátumra

CSENDES ÉJ

Tény, hogy a mai PC-k már zavaróan zajosak. Ha ezt nem tudjuk elviselni, válasszunk noteszgépet – ebből se erőművet –, vagy keressük meg a főbűnöst. Nem kell sokáig tanakodnunk, hiszen zajt a mozgó alkatrészek keltenek: pörög-zörög a processzor-hűtőventilátor, a gigahertzek hűs légáramért kiáltanak, főleg AMD alapú gép esetében. Sokat számíthat, ha lecseréljük a processzorventilátort egy csendesebb típusra, ez ügyben érdemes fellapozni lapunk 2002. augusztusi számát.

Egy-két esztendő, és hallatja hangját a tápegység ventilátora is. Az ezerforintos nagyságrendű kiadást képező alkatrész minimális elektronikai vénával – szigorú körülmények között és áramtalanítás mellett! – házilag is cserélhető. Hasonló zörgő-morgók lehetnek a gépház egyéb pontjain felszerelt hűtők, pillanatnyi megfűkezésükkel – nem leégetésükkel! – hamar kinyomozható, hogy ki a ludas.

Mindenféle hűtésproblémát üzembiztosan kivédhetünk, ha csekély hőtermelésű processzort használunk. Senki sem kívánunk visszaterelni a 33 MHz-es 486-osok korába, viszont ma is találunk irodai munkákra kiválóan megfelelő „hűtésmentes” processzort a VIA C3 képében, amely Socket 370 lábkiosztású, azaz Intel Celeron CPU-k helyére beépíthető.

Szándékosan a sor végére maradtak a merevlemezek. A már vagy tizenöt éve gyakorlatilag változatlan külsővel és méretekkkel felvonuló tömegtárolók sebessége egyre nőtt, ami többek között a zaj szempontjából kedvezőtlen fordulatszám-növekedésnek tudható be. Sokan a néhány éve még többségükben 5400-as percenkénti fordulattal (rpm) működő adattárolóikat 7200-as, sőt 10 000-es „vincsikre” cserélték, ezek ugyanis már kaphatóak a minden gépben megtalálható ATA (EIDE) csatlakozással is. Megoldást a külső USB 2.0 vagy FireWire csatlakozású merevlemezhez hozhatnak, amelyek sok esetben jobban szigetelik a hangot, de legfőképpen üzem közben szabadon leválaszthatók, kikapcsolhatók. Második, harmadik, tipikusan adattárolásra használatos merevlemezeink tehát csak akkor zúgnak és fogyasztanak energiát, ha éppen szükség van rájuk.

Apró külső tápegységről működik az ADS Pyro 1394 Drive Kit, a hátoldalán két továbbcsatlakozást is kínál további perifériaházak egymásra tornyozásához vagy tipikusan DV kamerához

Mindkét fiók képes CD- és DVD-író is befogadni, „vendégszereplésükért” az AT-Compnak tartozunk köszönettel. Tesztgépnek egy átlagos konfigurációt választottunk: Pentium 4 alapú,

Celeron 1,7 GHz-es processzor, NEC lapkás USB 2.0 kártyával és ADS Pyro FireWire adapterrel kiegészítve.

Merevlemezek kiköltöztetéséről lévén szó, elsődleges szempont a sebesség lehet. Nem maradhatott el hát minitesztünk, amelyben a SiSoft Sandra 2002 drive benchmarkjával, egyszerű állománymásolással és alkalmazástesztként a Ulead Video Studio 6.0 videokonverzióval nyaggattuk a két mintaversenyzőt. Állománymásoláshoz és -konverzióhoz egyaránt egy

TIPP!

Bármennyire is „melegében” csatlakoztathatók az USB eszközök, problémák jelentkezhetnek, ha váratlanul leválasztunk a rendszerről egy merevlemez vagy kártyaolvasót. A Windows hatékony puffermechanizmusa még tartalmazhat fizikailag ki nem írt adatokat, amelyek ilyenkor elveszhetnek, a lemezen sérült állományokat hagyva hátra. Halmazati büntetésként akár rendszerösszeomlást is okozhat egy ilyen kalózkció, ezért használjuk az **Eszköz biztonságos leválasztása** ikont a Tálcán, mely illusztrációnkon a legelső helyet foglalja el.

Adatvesztést és rendszerösszeomlást kerülhetünk el, ha manuálisan választjuk le üzem közben csatlakoztatható adattároló eszközeinket

KÜLSŐ RENDSZERLEMEZ

Rendszermagig beágyazott az újabb operációs rendszerek FireWire merevlemez-támogatása, azaz ebből a szempontból nem jelent gondot, ha a Windows Millenniumot vagy az XP-t külső lemezre telepítjük. Egyetlen kitétel, hogy alapunk BIOS-ának boot (indítás) szekciójában beállítható legyen a FireWire is. Ugyan az IEEE 1394 busz nagyon hatékonyan gazdálkodik a 400 Mb-es sávszélességgel, mégis extra munkát kell végeznie – az ATA-100 csatlakozóhoz képest érezhető sebességcsökkenésre számíthatunk.

Sajnos merevlemez-kezelésben az USB 2.0 a gyakorlatban sebességhátránnyal küzd a „tüzesdróthoz” képest. Egyes alaplappok támogatják ugyan az integrált USB 2.0 vezérlőről történő rendszerindítást, ám maga a Windows XP nem. Ahhoz, hogy teljes támogatást kapjunk, fel kell telepítenünk a Windows XP Service Pack 1-et. A javítókiegészlettel egybegyűrt Windows XP-kiadás még nem jelent meg, kénytelenek vagyunk mi magunk elkészíteni ahhoz, hogy telepíteni tudjuk USB 2.0-ra (lásd e havi *Windows XP-tanácsok* című rovatunkat).

A KÉT RENDSZERBUSZ JELLEGZETESSÉGEI

	USB 2.0	FireWire
TECHNIKAI ADATOK		
Operációs rendszer (teljes támogatás)	Windows Millennium	Windows 98 SE
Operációs rendszer (részleges támogatás)	Windows 98	Windows 98
Névleges sebesség	1,5 Mbps, 12 Mbps, 480 Mbps	100 Mbps, 200 Mbps, 400 Mbps
Topológia	Daisychain (csillagpontos)	Peer to Peer
Csatlakoztatható eszközök száma	127	63
Kábelhossz elvileg	5 m	4,5 m
TÍPIKUS FELHASZNÁLÁSI TERÜLETE		
Beviteli eszközök (egér, billentyűzet)	igen	nem
Digitális (DV, Digital-8) kamerákhoz	általában nem (kamerafüggetlő)	igen
Webkamerák	igen	igen, de drágábbak és kevés típus kapható
Lapolvasók	igen	igen
Videodigitalizálók	igen	igen
Külső merevlemez	igen	igen
Külső CD-író	igen	igen
Külső DVD-író	igen	igen
Szórakoztatóelektronika (digitális tv, VCR)	általában nem	igen
Hálózat	alapból nem, csak speciális kábellel és szoftverrel	igen, a Windows XP-ben natív TCP/IP-támogatás minden hálózati funkcióhoz
Előnyök	teljes USB 1.1-kompatibilitás, rengeteg hardver kapható, alacsonyabb perifériaárak	stabilabb működés, CPU-kímélő, gyakorlatilag nagyobb sebesség, valós idejű garantált adatátvitel
Hátrányok	nagyobb CPU-terhelés, rossz minőségű meghajtóprogramok alááshatják a rendszer stabilitását	magasabb perifériaárak, kevesebb hardver kapható
Ideális alkalmazás	beviteli eszközök, webkamerák, lapolvasók, külső CD- és DVD-író	DV kamera, külső merevlemez, külső CD- és DVD-író

141 MB-os, DV kódolású AVI mintaállományt használtunk, amelyet a mozgókép-kódolás során a tesztlemezen dolgozva MPEG 2 DVD formátumra alakítottunk át, minden egyéb vágás és cicoma nélkül.

KINEK A PAP...

Az eredmények – egy kivétellel – tükrözik a technológiák jellegzetességeit: a két külső eszköz közül a jó öreg FireWire lényegesen jobb teljesítményt hozott.

TIPP!

Ugyan csak az USB 1.1-gyel kompatibilisak, közepes adatmennyiségek rendszeres hurcolásához így is kiváló eszközök az olcsó USB „kulcstartók”. Konkrét árakról TOP5 mellékletünkben olvashatnak.

Praktikus és igencsak ütősálló eszközök az USB portra köthető Flash memóriák

Előnye a Drive Benchmark tesztben a legszembetűnőbb: több mint kétszer találtott gyorsabbnak. A gyakorlati használatot nagyobb hűséggel tükröző állománymásolásban már „csak” közel ötvízeszázalékosra mérséklődött fölénye, míg a videokonverziós tesztben mindössze egy másodperccel végzett hamarabb. Látható, hogy a Windows XP nagyon hatékonyan puffereket, így a több részegységet – CPU, memória, merevlemez – is erősen megterhelő mozgóképkódolás már olyan igénybevétel, amelyben feloldódik a két merevlemez-teljesítmény különbsége.

Hogy nagyobb rálátást adjunk, táblázatban foglaltuk össze a két elterjedt szabvány leglényegesebb sajátosságait, paramétereit. Tesztünk során sikeresen használtuk mindkét csatolófelületet külső merevlemezhez, sőt mindkét illesztő esetében gond nélkül tudtunk röptében DV kameráról mozgóképet rögzíteni a szokásos AVI formátumban – azaz házi videószerkesztésre mindkét rendszer alkalmas. A különbségek tömeges adatmozgatásnál szembeötlőek, azaz ha a sebesség elsődleges, akkor a FireWire tetemes előnnyel győz, súlyos gigabájtok hordozásához ez ajánlott. Ha viszont a hordozhatóság a fontos, válasszuk az USB-t, hiszen FireWire adaptert nem minden PC tartalmaz. A jól bevált USB 1.1 csatlakozók majd’ mindenütt megtalálhatók, külső merevlemezhezünk töredék sebességen ugyan, de ezeken is üzemelni fog – hiszen az USB 2.0 visszafelé kompatibilis.

EGRI IMRE

Mi is az a RAID?

RAID-en és most

Napjainkban az alaplapgyártók nagyon sok időt tölthetnek fejtoréssel, azon rágódva, mi olyat integráljanak még a termékükre, aminek még van értelme, és hozzájuk vonzza a vásárlót. Valószínűleg az IDE RAID-vezérlők is így kerültek rá az alaplapokra. Sokan talán meg is lepődnének, ha tudnák, mennyi mindenre képes egy ilyen „gyári extra”, ezért utánajártunk a dolognak.

Ha néhány évvel ezelőtt egy merevlemez vagy egy SCSI vezérlő gyártója az IDE és a RAID kifejezéseket együtt hallja, akkor jót nevet a nonszenszen. Időközben viszont az IDE több paraméterében is utolérte a szerver, munkaállomás és létfontosságú adatok tárolása műfajában egyeduralkodó SCSI-t. Így már értelmet nyert az, ami sokáig csak vicc volt bennfenteseknek. De mi fán is terem ez a négy betű?

RAID VELED!

A betűszó feloldása a Redundant Array of Independent Disks, azaz különálló lemezek (meghajtók) redundáns tömbje. A gyakorlatban ez olyan adattárolási módszer, amelynek segítségével az adatokat és a hibajavítást lehetővé tévő információt – paritásbitet vagy Hamming-kódot – két vagy több egységen elosztva tárolják, hogy megnöveljék a megbízhatóságot és az adatátviteli sebességet. Ilyenkor a merevlemezeket egy tömbkezelő szoftver – a modern operációs rendszereknek ez már eleve része – és a lemezvezérlő, a RAID-vezérlőkártyán vagy az alaplapon található chip irányítja. Az utóbbi intézi – már ahol lehetséges – a hibajavítást is. A RAID-vezérlő az otthoni vagy a mindennapos irodai munkára fogott asztali gépekben „új vendégnek” mondható, mert csak mostanában lettek olyan kis kiterjedésűek, olcsóak, megbízhatóak és megfelelően nagy kapacitásúak az IDE (ATA) felületű meghajtók, hogy ebben a piaci szegmensben legyen értelme az egésznek. A RAID tehát „eredetileg” SCSI alapokról indult. Akkor még az egész „réjdesdi” leginkább az adatbiztonságról szólt, míg most, már IDE-köntösben éppen ennyit nyom a latban az a lehetőség, hogy a segítségével több – akár eltérő méretű – meghajtó egyetlen kötetű fűzhető össze.

MINDEN SZINTEN SZINTE MINDEN

Az eltérő igényeket eltérő szintű szolgáltatások hivatottak kiszolgálni. Minthogy jelen sorok az alaplapokra integrált IDE vezérlők tudásáról szólnak, a tíz-egynéhány RAID-szintből csupán azt a párat tárgyaljuk, amelyeket ezek általában ismernek. Azt, hogy egy adott RAID-vezérlő pontosan milyen képességekkel bír, az alaplap leírásából vagy az internetről, a gyártó oldaláról tudhatjuk meg. Alapvetően a RAID 0. és 1. szinteket, illetve azok kombinációit ismerik ezek a vezérlők. (Lásd később.) Az ok, hogy ezek a RAID-vezérlők a legolcsóbbak, a legszerűnyebb tudásúak, illetve az, hogy komolyabb szintekhez a leggyakrabban már négy meghajtónál több kell.

Persze az is igaz – mielőtt valamitől megfosztva éreznék magunkat –, hogy pontosan ezek azok a szintek, amelyeket egy asztali gép felhasználója valószínűleg majd használni is akar. Szeretnénk hangsúlyozni, hogy általánosságban az IDE RAID nem tekinthető bombabiztos megoldásnak kritikus adataink tárolására. Akkor járunk legközelebb a valósághoz, hogyha úgy ítéljük meg, mint egy egyedülálló meghajtónál jobb híján biztonságosabb megvalósítást.

JELMAGYARÁZAT

RAID 0 – Csupaszítás (Striping)

Gyakorlatilag a kötet tagjainak kapacitása összeadódik, amelyet az operációs rendszer egyetlen partíciónak lát. Mivel az eltárolandó adatblokkok a különböző meghajtók között oszlanak el, ezért az adatátvitel – az írás és az olvasás is – gyorsabb, mint egyetlen merevlemez esetében. Azonos meghajtókból érdemes felépíteni egy

RAID 0-s tömböt, mind a maximális teljesítmény, mind a tárolási hatékonyság szempontjából. A kötet maximális tárolási kapacitásának képlete a következő: a felépítéséhez használt legkisebb méretű meghajtó kapacitása szorozva a meghajtók számával. Tehát ha egy 1 GB-os és három 1,2 GB-os meghajtót használunk, akkor a teljes kapacitás 4 GB (4×1 GB) lesz. A RAID 0 alapszolgáltatás, minden IDE RAID-vezérlő nyújtja.

Előnyök: Gyors

Hátrányok: Nem „igazi” RAID, hiszen nem hibatűrő. Ha a meghajtók közül valamelyik meghibásodik, akkor a tömb teljes tartalma elvész. Éppen ezért létfontosságú adatokat nem tanácsos így tárolni.

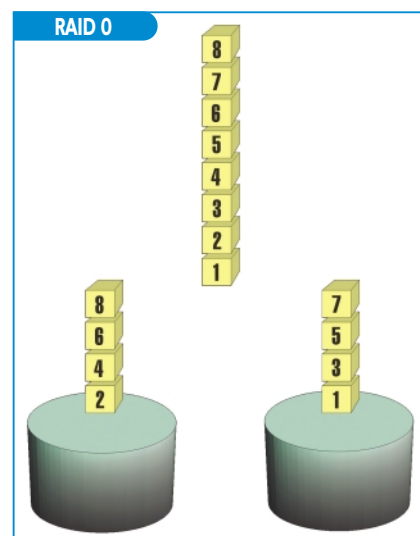
A felépítéshez szükséges meghajtók minimális száma: 2

>>

Ajánlott felhasználási terület: bármilyen nagy sávszélességet igénylő alkalmazás. Nem ajánlott felhasználási területek: valóban létfontosságú adat tárolása.

RAID 1 – Tükrözés (Mirroring, Duplexing)

A tükrözés név magáért beszél. Minden írási művelet duplán hajtódik végre a párban lévő meghajtókon, míg az olvasások párhuzamosan. Hibatűrő, hiszen a kötet bármelyik alkotóeleme hibásodik is meg, ott a tartalék. A kötet maximális kapacitása megegyezik a tükrözött, védeni szánt meghajtó méretével. Tanácsos azonos merevlemezekből felépíteni, de ha eltérő

kapacitású meghajtókat használunk, akkor – logikusan – a legkisebb egység mérete lesz meghatározó a kötet méretére nézve. A RAID 1 szintén alapszolgáltatás, minden IDE RAID-vezérlő nyújtja.

Előnyök: A legolcsóbb „valódi” RAID.

Meghibásodás esetén nem szükséges különösebb beavatkozás az adatok visszanyeréséhez, hiszen a százszázalekos redundancia révén a tartalék meghajtó „szólóban” is működőképes. Míg az írási műveletek sebessége megegyezik egy egymagában álló HDD sebességével, addig az olvasási tranzakciók kétszer olyan gyorsak, mint egy magányos meghajtónál.

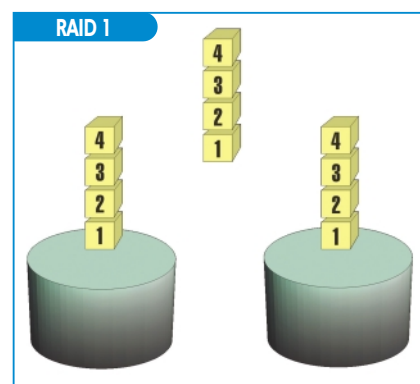
Hátrányok: Hiába a fentebb említett olvasási sebességelőny, sok lemez-művelet visszafoghatja a gépet, mivel ezek az olcsó, alaplapra integrált IDE RAID-vezérlők erősen igénybe veszik a CPU-t.

A felépítéshez szükséges meghajtók minimális száma: 2

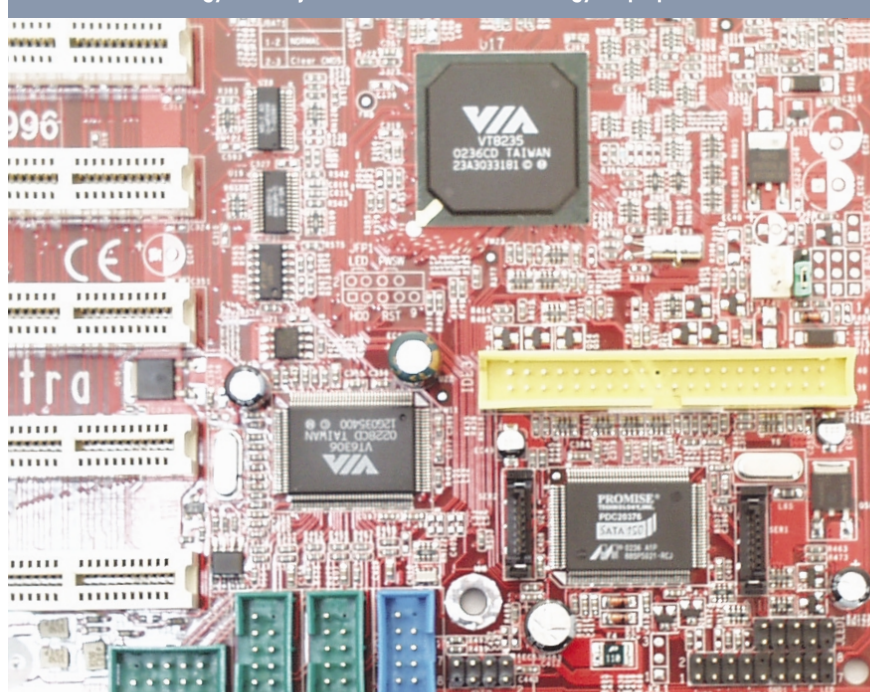
>>

Ajánlott felhasználási területek: fontos adatok tárolása.

Nem ajánlott felhasználási területek: bármilyen nagy sávszélességet igénylő alkalmazás.

Egy kicsit a jövő: Serial ATA RAID-vezérlő egy alaplapon

Tudnivalók és tippek

Mielőtt nekilátunk merevlemezeink „tömbösítésének”, töröljük azokról az esetleg rajtuk lévő partíciókat! Ezzel megkímélhetjük magunkat az operációs rendszer zavart köhécselésétől, ami akkor jöhet elő, amikor hibásnak látja a már összefűzött, de még újra nem particionált meghajtókon lévő régi partíciókat.

Természetesen lehetséges RAID-vezérlőre csupán egyetlen meghajtót kötni, és ugyanúgy használni azt, mint egy hétköznapi IDE vezérlőn. Viszont a RAID-vezérlő ilyenkor is definiál egy kötetet – hiszen attól RAID-vezérlő, hogy tömböket kezel. Ne ijedjünk meg, egymagában használt merevlemezünk tartalma attól nem változik, hogy RAID 0-s tömbként definiálta a vezérlő. Bátran átvihetjük egy másik gépre, annak közös IDE vezérlője is megbirkózik majd vele. (Természetesen ez csak és kizárólag a RAID 0 üzemmódban használt, szólv meghajtókra igaz. Több meghajtóból épített RAID 0 tömböt nem lehet megbontani, és aztán annak tagjairól egyenként visszanyerni az adatokat.)

Nem árt tudni, hogy az alaplapra integrált RAID-vezérlők általában nem támogatják az optikai meghajtókat (CD-ROM, DVD-ROM, CD-RW, DVD-RW stb.). Ennek okát mi is csak találgatni tudjuk.

Ha valamelyik Windows operációs rendszer alatt szándékunk RAID tömböt használni, akkor az NTFS fájlrendszer több mint javallott. Sajnos a Windows 9x operációs rend-

szerek felhasználói továbbra is kénytelenek tárolókapacitás-vesztéséget elszenvedni a FAT állományrendszerek korlátai miatt.

Egy JBOD tömb igen praktikus megoldás ahhoz, hogy régebbi, kisebb meghajtóinkat összefűzzük, és tovább használjuk őket, de legyünk objektívek egy ilyen kötet létrehozásakor. Ne használjunk nagyon eltérő kapacitású és/vagy sebességű meghajtókat. Például egy UDMA2-es, tíz megabájtos meghajtó mellett semmi értelme egy nyolcszáz megabájtos kapacitású, MODE4-es HDD-nek.

Mielőtt nekilátunk bármilyen RAID tömb létrehozásának, gondoljuk végig, hogy a fizikai feltételek biztosítottak-e! Három-négy meghajtó sokkal jobban megterheli a gép tápegységét, mint egy. Lényegesen jobban is melegszi, illetve sokkal zajosabb is, mint egyetlen HDD.

Bármennyire szeretünk is volna, nem tudunk általános érvényű tanácsokkal szolgálni a RAID-vezérlők beállításával kapcsolatban, tekintve, hogy még az azonos gyártóktól származó különböző modellek BIOS-ai is annyira különböznek. Éppen ezért a különböző RAID-szintek ismertetésénél felsoroltuk mindazokat a megjelöléseket, amelyek segíthetnek az eligazodásban.

Ne használjunk RAID tömbben olyan meghajtót, amelynek megbízhatóságával kapcsolatban bármilyen kétségünk merül fel!

RAID 0+1 – Striping + Mirroring

Ez az adatbiztonság és a gyorsaság kombinációja. Tulajdonképpen két, tükrözött RAID 0-s tömbből épül fel, így a sebessége és kapacitására vonatkozó jellemzők is megegyeznek. Azt szokták felróni a RAID 0+1 hibájául, hogy esetében csupán akkor beszélhetünk adatbiztonságról, ha a kötetet felépítő meghajtók közül csak

Ha nem lenne az alaplapon, vásárolhatunk kiegészítő ATA RAID-vezérlőt

egyetlen dől ki. Mi nem osztjuk ezt az álláspontot, ugyanis – ismerve a mai IDE meghajtók megbízhatóságát – nem tartjuk valószínűnek, hogy egyszerre kettő adja meg magát négy meghajtóból. (Persze most tekintsünk el a külső fizikai behatások okozta katasztrófahelyzetektől.) Hogy egészen pontosak legyünk: a RAID 0+1 felvigyázta adatok is képesek túlélni két meghajtó egyidejű hibáját, csak az a lényeg, hogy a két RAID 0-s tömbből

ne az azonos tartalmú meghajtók menjenek tönkre.

Talán az előző magyarázat nem teljesen érthető, ezért időzzünk itt még egy kicsit! Nevezzük az első RAID 0-s tömböt – amelynek adatait tükrözzük a másodikra – A-nak, míg az öt felépítő egységeket A1-nek és A2-nek! A második RAID 0 tömb jele legyen B, míg az építőelemeit jelentő meghajtóké B1 és B2! Tehát, egy RAID 0+1-es kötet képes megbirkózni két meghajtó hibájával – két helyzetet kivéve.

Amennyiben ugyanis az A1 és a B1, vagy az A2 és B2 egység

– tehát a két kötet azonos tartalmú darbjai – adja fel egy időben, akkor az adatok menthetetlenül elvesznek; de ennek a valószínűsége kicsi.

A felépítéséhez legalább két-két azonos kapacitású meghajtó szükséges. A RAID

0+1 csak az újabb vezérlők által ismert szolgáltatás.

Előnye: Gyors

Hátránya: Szükségszerűen drága

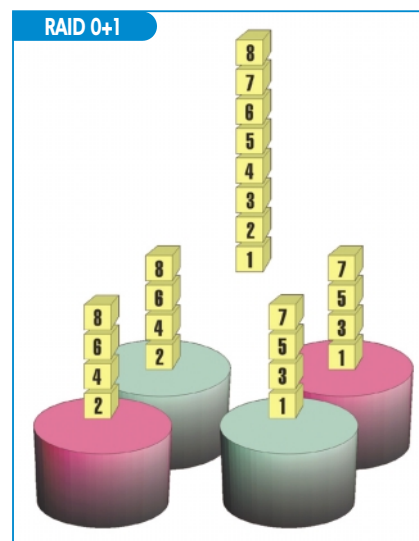
A felépítéshez szükséges meghajtók minimális száma: 4

>>

Ajánlott felhasználási terület: bármilyen olyan, nagy sávsebességet igénylő alkal-

mazás, ahol fontos lehet az adatok biztonságosabb tárolása.

Nem ajánlott felhasználási terület: **valóban létfontosságú adat** tárolása.

JBOD – Összefűzés (Spanning, Span)

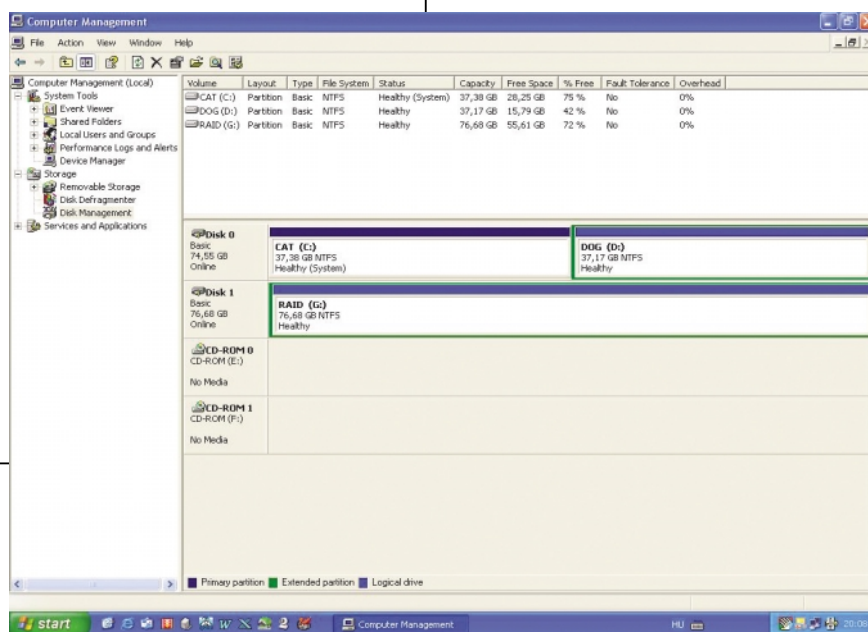
Ismét egy olyan szolgáltatási szint, amely nem „igazi” RAID. A betűszó feloldása a „Just a Bunch Of Drives”, azaz „csak egy csomó meghajtó”. A JBOD segítségével több, akár eltérő kapacitású merevlemez fűzhetünk össze egyetlen köteté. Nem tévesztendő össze a RAID 0-val, hiszen itt tárhelyvesztés nélkül használhatjuk a különböző kapacitású HDD-eket.

Hogy néz ki?

Ha mindent jól csináltunk, akkor a RAID tömböt operációs rendszerünk egyetlen merevlemeznek látja. A mellékelt ábra azt hivatott bemutatni, hogy Windows XP alatt hogyan fest egy RAID tömb. A Cat és Dog nevű partíciók egyetlen 80 MB-os meghajtón kaptak helyet, amely egy hétköznapi IDE vezérlőn csücsül. Ezzel szemben a Raid nevű partíció egy RAID 0-s tömb, amely két, egyenként 40 MB-os meghajtón terül el, és az alaplapi kiegészítő RAID-vezérlő gyámkodik felette.

Az adatok tárolása is más metódus szerint történik, mint ott, lévén a JBOD először az első meghajtót tölti fel adatokkal, majd a másodikat, és így tovább. Sajnos ez is csak az újabb vezérlők által kínált szolgáltatás.

Előnye: Segítségével összefűzhetjük régebbi, mára már szinte használhatatlanul kis kapacitású meghajtóinkat. Mint ha csak a megszállott PC-seknek találták

volna ki. Ez a hardveres megvalósítás gyorsabb, mint például a Windows XP dimanikus merevlemezketetei.

Hátránya: Nem hibátűrő – ha valamelyik

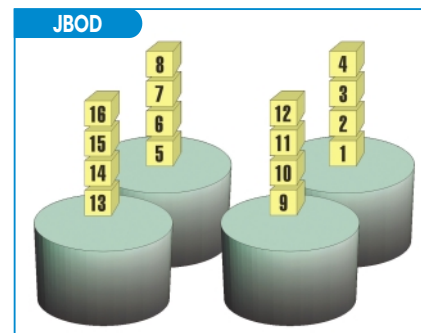
meghajtó meghibásodik, akkor az összes adatunk odavész. Használatával nem nő a sebesség.

A felépítéshez szükséges meghajtók minimális száma: 2

>>

Ajánlott felhasználási terület: több, kisebb meghajtó egyetlen használható méretű kötetű történő összefűzése

Nem ajánlott felhasználási terület: bármilyen kritikus adat tárolása.

KÖTELEZŐ OLVASMÁNYOK

Ajánljuk figyelmükbe a 2002-es évfolyamunk júniusi számában található, *Párosan szép az élet* című cikkünket, amelyből a RAID 0-s kötetekről tudhatunk meg többet, némi sebességettel megspékelve. Szintén érdekes lehet a dinamikus merevlemezketeket tárgyaló, *Csík – repülő nélkül* című cikkünk 2002 júliusából. Segítségünkre lehet még 2002 szeptemberéből és októberéből a merevlemezekkel kapcsolatos tippeket és trükköket taglaló, *Felpörögve* című kétrészes anyagunk.

SAMU JÓZSEF

Hogyan válasszunk hangrendszert?

Halljuk a különbséget!

Sokan nem tudják, hogyan kezdjenek hozzá a PC-s hangszóró kiválasztásához – így könnyen egy rafinált eladó prédájává válhatnak. Cikkünkkel segíteni kívánunk a leendő vásárlóknak, hogy azt kapják, amit elképzelték maguknak, igényeiknek megfelelően. Kitérünk zenehallgatáshoz, játékok élvezetéhez és DVD-nézéshez használatos hangfalakra is.

A multimédia hangszórók hosszú utat tettek meg. Az évekig tartó PC-s pittyegés után nagy előrelépés volt a SoundBlaster akkor mesés hangja. A mai alapkinálat pedig már egyre jobban közeledik a középkategóriás hangrendszerekhez, és ez a tendencia továbbra is ebbe az irányba tart. A PC komplett multimédiás eszköze vált: DVD-filmet nézünk rajta Dolby Digital hangzásban, böngészés és a mindennapi munka háttérben gyakran hallgatjuk kedvenc zenéinket. Egy idő után rájövünk: nem mindegy, milyen minőségben. A nagyobb élvezetért azonban magasabb ár is tartozik – ám nem feltétlenül kell rengeteg pénz ahhoz, hogy minőségi hangot kapjunk. Az „olcsóbb” multimédiás hangszórók sokszor megközelítik azt a hangzást,

amelyet egy mini hifiberendezés vagy egy átlagos házimozikészlet produkál.

PÉNZTÁRCÁNK MÉRETE

25 ezer forintig

Belépő szintű, de egészen jó minőségű 2.1 (tehát két hangfal és egy kisebb mélysugárzó összeállítású) termékek kaphatók ezen az áron. Csak a legolcsóbb – és ennek megfelelően a legjobb esetben is csak közepes hangzást nyújtó – 4.1 és 5.1 termékeket árulják ennyi pénzért.

30–50 ezer forint

Ez a felső osztályos 2.1 hangszórók és a jó minőségű analóg 4.1, 5.1 hangrendszerek árosztálya (két első, két hátsó, illetve egy mélysugárzó, utóbbi esetében egy közepső

hangfal is), amelyekben nem találunk AC3 dekódert (lásd a szómagyarázatot). Vannak olyan márkák, amelyek ezen az áron is kínálnak dekóderes készletet, de ezek leginkább csak a dinamikus tartományt (csekély basszus, kevés tiszta magas hang) képesek felölelni hangzásban. Ezek hangminőség helyett leginkább a bemenetek számában képesek ringbe szállni a többiekkel.

50–80 ezer forint

Kiváló többcsatornás hangrendszereket találunk ezen az áron, de ügyeljünk a vásárlásnál, nehogy csak a nevet fizessük meg! Gyártótól függően ugyanis olcsóbban juthatunk hozzá olyan készülékhez, amely megközelíti, vagy akár felül is múlhatja nevesebb társát!

100 ezer forint felett

Ezen az áron nagyon jó minőségű PC-s hangsugárzókat kapunk, amelyek még az otthoni audioeszközökkel is felveszik a versenyt.

Összegezzük a tapasztalatokat!

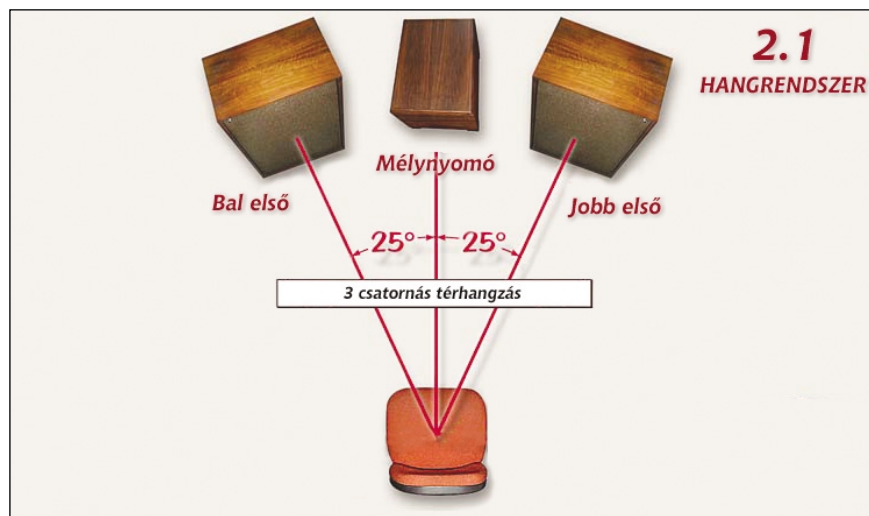
25 ezer forint alatt ne várjunk igazi minőségi hangzást. Csak a dörgő basszus, nem igazán részletgazdag hangzás és levágott magas hangok a jussunk. Ne feledjük: a dögös hangzás hosszú távon nem nyújt szép zenei élményt, és egy idő után a hallgatása közben rájövünk, hogy fáraszt bennünket (persze ez korfüggő is: amit egy fiatalabb hallójárat dögösnek érez, azt egy idősebb dobhártya már fülsértő dübörgésnek titulálja – *A szerk.*). 50 ezer forintért már olyan hangrendszert is választhatunk, amelyben dolby dekóder is

akkora igényekre gondolunk, mint például zenehallgatáskor.

Sok tekintetben a játékok hangzásvilága nagyon hasonlít a DVD-filmekéhez, ezért az ideális hangrendszer paraméterei is közel azonosak:

- ▶ elegendő lehet egy egyszerűbb 2.1 rendszer is,
- ▶ mély basszus (tisza basszus nem szükséges ennél a fajtánál, itt megfelelő a „dübörgés” is),

van (ennek csupán néhány játék esetében, valamint DVD-film nézése során van jelentősége – gondoljuk át, ki fogjuk-e használni). Az ennél drágább hangrendszerek már többet nyújtanak, mint amire egy átlagos PC-használónak szüksége van. Csak akkor ruházzunk be ilyenbe, ha rendszeresen nézünk DVD-t, hallgatunk igényes zenét, vagy játszunk a legjobb játékokkal. Mint látható, a felhasználási terület három fő részre osztható: a játék, a zene és az egyre népszerűbb DVD-filmek.

JÁTÉKOK

Egy jó játékprogram élvezetének elengedhetetlen összetevője annak hangja. Ez bizonyos szempontból nagyban függ a megfelelő hangrendszertől, de közel sem kell

► viszonylag nagy hangerő (a szomszédok távollétében hallani és érezni is akarunk minden effektust).

A hatalmas teljesítmény nem feltétele az elegendő hangerőnek és a minőségi hangzásnak. Akár 50–80 watt kimenő teljesítmény is már bőven elegendő mindehhez, persze ennek alapfeltétele, hogy a szett igényes hangszórókból álljon.

2.1, 4.1, 5.1 és 7.1

Ezek a számok azt jelölik, hogy hány csatornás (hangfalas) térhangzást támogat az aktuális hangrendszer. Az első szám a szatellit-hangszórók számát jelöli, ezek felelősek az irányított, térben pozicionált hangokért (kvázi „magas” sugárzók). Értelemszerűen annál valószínűbb térhatást kapunk, minél több csatornán történik a hangszórázás. A jelölésben a pont utáni szám az aktív mélysugárzóra utal. Ennek a két számnak az összege adja meg a hangcsatornák számát.

Sok gyártó nem igazán precízen adja meg ezeket a paramétereket (értsd: lódít – *A szerk.*), ugyanis gyakran nem a folyamatos teljesítményeket, hanem csupán a maximális értékeket közlik. Óvakodjunk azoktól a termékektől és gyártóktól, ahol csak a PMPO (például 500 watt) jelölést használják – ez pusztán szemfényvesztés.

ZENE

Ez a kategória a legösszetettebb és a legfontosabb mind a három közül. Először

is két alkategóriát kell meghatároznunk a zene fajtája alapján: „részletgazdag” és „dinamikus”. A különféle zenéknek egészen más a karakterisztikájuk: van, ahol fontos, hogy el tudjuk különíteni a „hangforrásokat” (mint például a zenekar tagjait). Ha mindkét zenefajtát szoktuk hallgatni, akkor igen nehéz dolgunk lesz a megfelelő hangfalak megválasztásánál.

Dinamikus zene

Ahol nem nagyon szükségesek a kifinomult részletek, ahol kevésbé fontos az a képesség, hogy el tudjuk helyezni a hangszereket a zenei térben (például meg tudjuk határozni, hogy tőlünk balra a zenekar második sorában egy zenész éppen csengettyűvel játszik), ott a döngő basszus dominál. A rap, dance, metál-, alternatív és popzenék körében járunk:

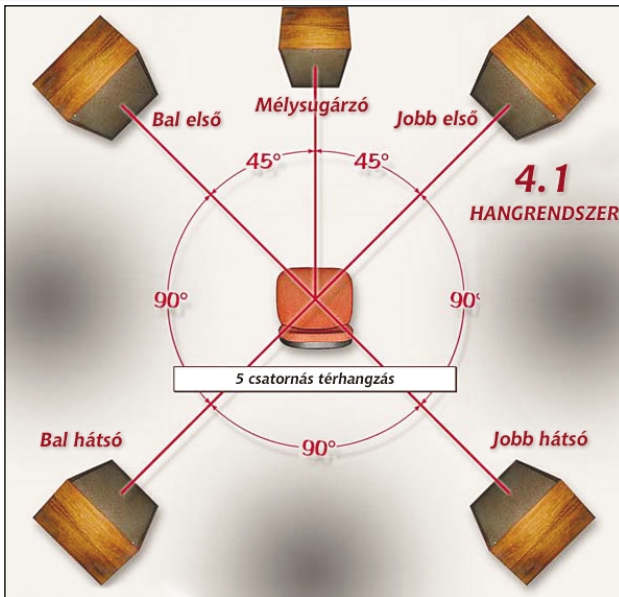
- mély basszus,
- nagy hangerő,
- tekintélyes elülső hangzás, a háttér-sugárzók nem kapnak szerepet.

Részletgazdag zene

Ez esetben teljesen eltérő követelményekkel kell számolnunk, mint a fent ismertetett dinamika. Kiemelt szerepet kap az a képesség, hogy pontosan be tudjuk pozicionálni a hangszereket a zenében, emellett a finom, apró hangzások, a hangok lecsengései, valamint egy átfogó dinamikus hangfekvés is fontosak. Létezik olyan hangrendszer, amelyik képes mindezeket a hangokat ennyire élethűen visszaadni? Vannak, amelyek valóban képesek rá.

Dzsessz, klasszikus zene, blues és rock a megfelelő példák erre a csoportra:

- jó térhangzási képesség,

- ▶ tiszta basszus (a mély basszus néhány klasszikus zenénél fontos lehet),
- ▶ átfogó dinamikus hangfekvés (például a csengőt ne nyomja el a saxofon).

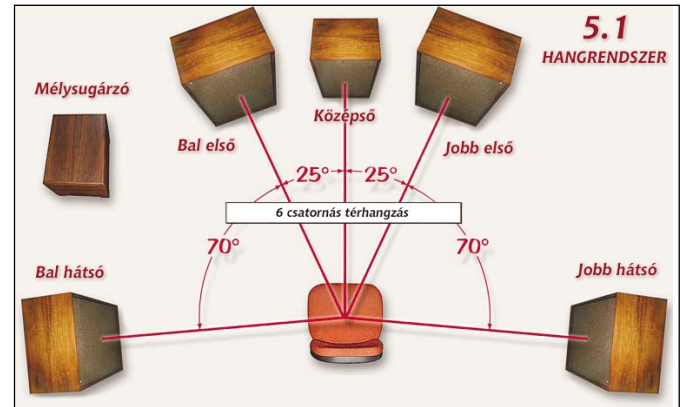
DVD-FILM

Ez egy viszonylag új keletű irányvonal a PC hangvilágában, amelyhez feltétlenül szükséges egy minimum 4.1-es hangrendszer. A mai hangkártyák is segítenek ebben: a minőségi kimenetek és a Dolby Digital 5.1-es térhangzás támogatása egy magasabb árú kártya esetén alapkövetel-

például a PowerDVD XP vagy a WinDVD segítségével). Ebből az is következik, hogy egy jó hangkártyával külső AC3 dekóderre sincs feltétlenül szükségünk; egy analóg 5.1-es hangfalrendszer a megfelelő többcsatornás hangkártyával támogatva gond nélkül képes Dolby Digital 5.1-ben lejátszani.

HALLGATÓZZUNK!

Hogy ne lépjük át az illem határát, úgy fogalmaznánk: hangeszközökről korrektül és mélyenszántóan írni rendkívül nehéz

mény (gyakran azonban csak szoftveres dekódolásról van szó,

Digitális vagy analóg?

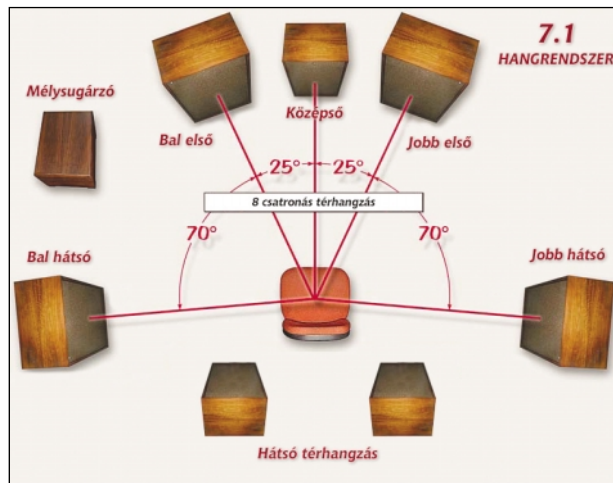
A hangminőség nagyban függ a DAC (Digital to Analog Converters) minőségétől és a hang átalakítására használt algoritmustól is. A fülünk analóg berendezés, a számítógép pedig digitális, tehát valahol lennie kell valaminek, amely átalakítja a jeleket. Például ha van egy hangkártyánk, amely digitális jelként továbbítja a hangot az erősítőnek, akkor az erősítőnek kell jó minőségű DAC átalakítót tartalmaznia. Fordított esetben (tehát ha a hangkártya már analóg jeleket ad) a DAC funkcióját már maga a hangkártya látja el.

feladat. Nemcsak szakértelmet és tapasztalatot igényel, hanem egyfajta speciális látásmódot – illetve hallásmódot – is. Erre a *PC World* szakemberei sem vállalkoznak; a szubjektivitás még a szerkesztőségben belül is megosztotta a füleket. Kiben bízhatnánk ilyen felvezetés után? A válasz egyszerű: önmagunkban. A saját fülünkkel kell megtapasztalnunk, hogy a kiszemelt hangregesztő csodadozoz

Ugyancsak fontos, hogy a zenei közép-ponton álljunk (a térhangzás és a „hanghelyek meghatározása” itt észlelhető jól – ha nem ezen a helyen vagyunk, a jó hangzás megmarad, de a térhangzás elveszhet, illetve torzulhat). Az üzletekben gyakran nincsenek megfelelően beállítva a készülékek. Az elállított hangszín miatt hangos dübörgés jön a zajdobozokból, ezáltal – az eladók úgy gondolják – legke-

lendőbbek. Térhangzás vizsgálatok a *Mátrix* és az *Ötödik elem* című filmeket ajánljuk. Ha e filmeknél jól vizsgázott a rendszer, nagy meglepetés nem érhet bennünket.

hogyan szól. Ha drága készletet néztünk ki, előbb okvetlenül próbára kell tennünk a szóban forgó rendszereket. Vigyünk magunkkal egy olyan zenei vagy hanganyagot, amelyet jól ismerünk, és azzal próbáljuk ki a hangfalakat. Figyeljünk oda arra is, hogy a boltban a hangszórók megfelelően legyenek beállítva (például az önálló „dobozok” hangereje is stimmeljen).

helyét. Mivel többszörös hangrendszerkről van szó, így ezek a beállítások alapvető fontosságúak. A leendő felhasználási helyet elfoglalva (például a dedikált „háza nagyfotel” a nappaliban) próbáljuk meg úgy beállítani a térhangzást, hogy a hangzás tökéletes legyen. A pozíciók megválasztása a hangszíneire hatással van; ha növelni akarjuk a basszus szintjét,

SZAKZSARGON

- AC3:** lásd Dolby Digital
- Bass reflex:** olyan hangszóró, amelynél egy légzónnyílást használnak az alacsony frekvenciás, mély hangok megfelelő terjedéséhez.
- DAC:** digitális-analóg konverter, a digitális jeleket analóg hanggá alakítja.
- Digitális kimenet:** lehetővé teszi a digitális jel lejátszását vagy rögzítését egy külső DAC számára – a kimenet lehet „elektronikus” vagy optikai.
- Dolby Digital:** a Dolby harmadik generációs hangrendszere, amely hatcsatornás térhangzást támogat, öt önálló digitális kimenettel, valamint egy külön mélysugárzó csatornával.
- Jel-zaj arány:** az audiojel és a szükséges-telen zaj arányát írja le. Minél nagyobb a szám – decibelben mérve –, annál kisebb lesz a zaj.
- Kódolás-dekódolás:** manapság szinte az összes audio- és videoállomány valamilyen tömörítési eljárással van kódolva. A fájlok lejátszásához szükség van ezek dekódolására.
- Mélysugárzó:** önálló hangszóró olyan mély hangok megszólaltatására, amelyeket a kisebb hangszórók nem képesek visszaadni.
- PMPO:** a maximálisan elérhető zenei teljesítményt jelöli.
- Subwoofer:** lásd mélysugárzó
- THX:** a LucasFilm hangszabványa, amely a Dolby Pro-Logra épül. Garantálja a hangrendszer kiváló minőségét. Ahhoz, hogy a rendszer megkaphassa ezt a tanúsítványt, mind az elektronikának, mind pedig a hangszóróknak szigorú elvárásoknak kell megfelelniük (ilyen például a Logitech Z-640).

helyezzük a mélysugárzót közelebb a falhoz (vagy például a sarokba), míg ha csökkenteni akarjuk a mértékét, akkor helyezzük nyílt térbe. Sok időt elpepecselhetünk vele, de a gondos beállítás hosszú távon meghálálja magát.

SZÁSZ BULCSÚ

TerraTec Aureon 7.1 Space

Az űr hangjai

Még szinte alig barátoktunk meg az 5.1-es hangzással, máris nézhetünk új hangrendszer után, mert megérkeztek az új, nyolcsatornás térhangzást támogató hangkártyák. Az egyik legígéretesebb a TerraTec új kártyája, az Aureon 7.1 Space, amely a legfejlettebb térhangzás mellett egyedülálló digitális teljesítménnyel rendelkezik.

A TerraTec termékei között a professzionális stúdióeszközöktől kezdve a zeneszerzésen át az otthoni házimozizásig minden eszköz megtalálható. Már hónapok óta vártuk új, vérfriessítő sorozatát, az Aureon családot.

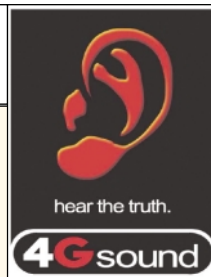
A kártyák kifejezetten az otthoni felhasználók igényei alapján készültek: a legkisebb az Aureon 5.1 Fun, amely – mint a neve is mutatja – hatsatornás térhangzásra képes, és 48 kHz-es digitális lejátszásra, illetve felvételre. A középső az Aureon 5.1 Sky, amely szintén hatsatornás térhangzást tesz lehetővé, ez azonban, a 4G szabványnak megfelelően, már 24 bit/96 kHz-en képes hangfelvételre és -lejátszásra, ami az Audio DVD-k sajátossága. Ez a kártya és a nagytestvér Aureon 7.1 Space egyaránt a VIA új Envy24HT hanglapkájára épül, amely rendkívüli teljesítményre képes; olyan szolgáltatásokat és hangminőséget nyújt, amilyeneket eddig csak

is mutat rajtuk. Nemcsak 24 bit/96 kHz-es lejátszásra és felvételre képes, hanem mód van 24 bit/192 kHz-es lejátszásra is, ami eddig csak a komolyabb hangstúdiók sajátossága volt. Mindezek mellett a kártya jel-zajszint aránya jobb, mint -100 dB, ami még egy audiofil felhasználó számára is elég. Ezt a minőséget akkor tudjuk a legjobban kihasználni, amikor optikai kimeneten keresztül, „nem audiómódban” küldjük a jeleket – így a megfelelő erősítőre kivezelve tökéletes AC3 és DTS hangzást élvezhetünk. Arról sem feledkeztek meg, aki csak fejhallgatóval szeretné használni – ugyanis az „elülső” csatlakozó előerősített fejhallgató-kimenetként is használható, mellyel kellő hangerő érhető el külső erősítő nélkül is. A kártyán négy 3,5 mm-es sztereó jack kimenetet találunk (elülső, hátsó/oldalsó, középső és hátsó térhatású), valamint egy vonali és egy mikrofonbemenetet. Helyet kapott még egy digitális optikai kimenet és egy bemenet is, valamint két darab CD audio-, illetve egy vonali bemenet (Aux In) integráltak a NYÁK-ra. A két CD-csatlakozás segítségével keverni tudjuk zenéinket, ami egy egyedi album összeállításánál rendkívül jól jön. A kártya telepítése gyerekjáték, Windows XP alatt még csak újra sem kellett indítani a számítógépet. A mellékelt CD-n a részletes leírás kívül megtalálható a PowerDVD videolejátszó program teljes verziója, a Musicmatch Jukebox

a stúdiók több százeres eszközei tudtak. Ezzel már a legújabb nyolcsatornás térhangzás is megoldható. Egy professzionális hangkártyához méltóan az összes elterjedt háromdimenziós hangszabványt támogatja (Sensaura 3D, A3D, EAX 2.0, MacroFX, EnvironmentFX, ZoomFX vagy I3DL2) – megfelel a 4G-elvárásoknak, sőt túl

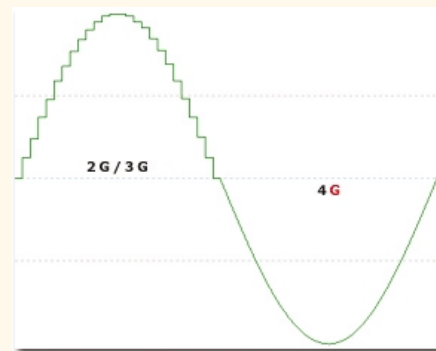

4G

Csakúgy, mint a processzoroknál, a hangkártyák fejlődésében is megkülönböztethetünk generációs lépéseket. Az első generáció a „PC beep” (ezt ma is használja a rendszer hibajelzésekre), ezt követték a 8 bites hangkártyák (mint például a SoundBlaster), majd nem is olyan régen a 16 bites hangeszközök hódítottak teret – a legtöbb felhasználónak jelenleg is ilyen kártya működik a számítógépében.

A következő lépés – a „Negyedik Generáció” – a 24 bit/96 kHz-es hangminőségre képes kártyák megjelenése volt. Az alábbi ábra a hanghullámok felbontását szemlélteti: a hullám felső ága a 44,1 kHz-es mintavételezést ábrázolja, ami azt jelenti, hogy a jelből másodpercenként 44 100-szor vesz mintát, ezzel képezi a hanghullámot. 96 kHz esetén ez több mint a duplája, az Aureon 7.1 Space pedig még ennek is a kétszeresére, 192 kHz-re képes! Ez négyszer finomabb, részletesebb hanghullámokat, ezzel tisztább hangot eredményez. A 24 bites mintavételezés pedig lényegesen csökkenti a zajszintet. Ezekkel az egyedülálló képességekkel rendelkező kártyák méltán sorolhatók a fejlődés egy külön új nemzedékébe. Az új kártyákat a TerraTec a „4G”-emlékével (4. generáció) jelölte meg.

zenelejátszó, a Steinberg hangszerkesztő, továbbá az Emagic Logic Fun zeneszerző szoftver is, rengeteg ingyenes és shareware zenei kiegészítővel egyetemben.

A kártya hangása mind egyszerű sztereó használatnál, mind pedig komplett többcsatornás üzemmódban is egyedülállóan dinamikus volt. A fejhallgató előerősítője a hangerő megemelésével sem torzított, így bátran bevezethető komoly hifeszakozókkal is. A sokrétű használat során minden területen kiemelkedő minőséget tapasztaltunk, és a kapott szolgáltatások ugyancsak meggyőztek arról, hogy a TerraTec újra első osztályú hangkártyát alkotott.

SZÁSZ BULCSÚ

Bravo Disk Publisher

Korongműhely

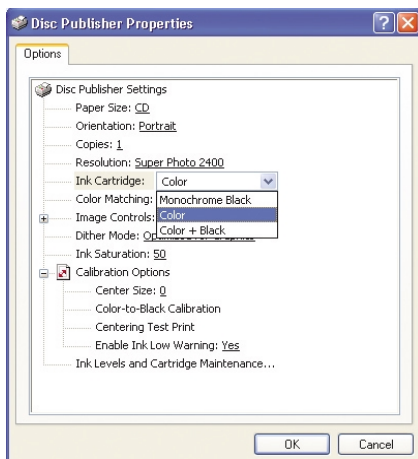
Ma már nagyon olcsón megoldhatjuk otthoni kapacitásgondjainkat egy CD-író segítségével, ám már egy kisebb vállalkozás is megtapasztalhatja, milyen körülményes lehet akár egy tucat lemezt is házilag előállítani. Erre a problémára kínál megoldást a Primera cégtől a Bravo Disk Publisher.

Lássuk a hagyományos eljárást: összeállítjuk a kívánt anyagot, kipróbáljuk, elkészítünk egy mintapéldányt, azt is kipróbáljuk, aztán megtervezzük a borítót, igényesebb anyagokhoz pedig a címkét is. Jöhet a CD-címke igazgatása (könnyen elcsúszhat lapbehúzáskor), a nyomtatás, ragasztgatás, közben írjuk a lemezeket is. Magyarán egész embert és PC-t kíván a feladat. Ötven darabnál már igencsak unni fogjuk, de a hön áhított, teljesen

viszont érdekes technikai együttessel szembesülünk: kétféjes színes nyomtató, a nyomtató szánkóján a fejjel együtt futó robotkar és a negyvenyolcszoros CD-író bújjik meg a készülék belsejében. USB és FireWire aljzatot találunk a háton, a tápcsatlakozás mellett, az USB a nyomtató csatlakoztatására szolgál, a FireWire kábel mögött a CD-író várja a vezérlést. Részletes – angol nyelvű – kezelési útmutató segít az üzembe helyezésben, kezdve a huszonöt darabos kapacitású CD-kosarak behelyezésétől a nyomtató és az író csatlakoztatásán át a SureThing címszerkesztő, valamint a Prassi PrimoDVD 2.0 CD- és DVD-író telepítéséig

Ötletesen összetett készülék a Bravo

A nyomtató jellemzőiben fotómontázs jellegű nyomathoz válasszuk a Color beállítást

automatizált megoldások szinte megfizethetetlenek, a CD-gyárban pedig megmosolyognak ilyen kis példányszámmal. Középutat a Primera Bravója kínál. Első ránézésre látszik, hogy nem éppen az elbűvölő külsejű kategóriába esik a készülék, szépen ívelt vonalai ellenére is megmaradt kocka jellege. A fedelet felnyitva

és alapvető kezeléséig. Tesztlaborunkban a CD-s változatot próbálhattuk ki, de kapható a készülék DVD-íróval is, a szoftverek ezt is képesek kezelni. Természetesen csak speciális, matt fehér felületű CD-R és CD-RW nyersanyagokra dolgozhatunk. Először a címkét illendő felvázolni, a mellékelt SureThing szoftverrel szabadon tervezhetünk, megtalálunk benne mindent (varázsló, minták, szöveghatások, körbeigazítás), ami általában szükséges ehhez.

Használhatjuk bármely külső alkalmazást – akár a CorelDRAW-t is –, hiszen a Bravo Disk Publisher megjelenik nyomtatóink között. A végeredményt állományba nyomtatva fel tudja használni az írószoftver. Nemcsak a nyomtató, a 48 × 16 × 48 × centiméteres író ugyancsak megjelenik a *Sajátgépben*, kompatibilis megszokott programjainkkal is, de ekkor le kell mondanunk az automatikus adagolásról. Nem panaszkodhatunk a nyomtatómű sebességére, megszállottan rojja a sorokat, maximális felbontása 2400 dpi, a nyomtatminőség jó. Ügyelni kell arra, hogy fotó jellegű anyagoknál csak a színes fej használatát állítsuk be, mert „color+black” beállítással két menetben készül a felület, a második futam fekete színe pedig elcsúszhat. Adat-, hang- és Video CD, valamint adat-DVD egyaránt előállítható a PrimoDVD 2.0-val; igaz, nem kezelhető olyan jól, mint például a Nero Express, de marketinganyagokhoz nagyon is megfelel. Az írást megkezdve a program összehangolva, párhuzamosan képes használni a robotkaros nyomtatóművet és az író, ennek eredményeképp jelentősen javul a munka ütemezése. A jobboldalt tornyozott lemezeket a robotkar előbb az íróba, majd onnan a nyomtatóműbe teszi, amely az írónál megszokott lemeztálcával dolgozik. A nyomtatás megkezdése előtt betölti a következő üres lemezt, majd nekilát a „tintázásnak”, a kész írott nyomtatott lemezt a kimeneti kosárban

gyűjti, és gondoskodik utántöltésről.

Tesztünk során 484 megabájtos adat-CD-t készítettünk címkével, az első lemez hat perc múlva landolt, a továbbiak négypercenként hullottak a kásek közé. Egy ember többórás munkáját végezheti el a készülék, miközben egy mai PC-t – 1,6 gigahertzes Pentium 4 alapú Celeron – csak részben foglal le, vagyis komoly munkaerő-megtakarítást tesz lehetővé.

Túlzás lenne viszont azt állítani, hogy bárki képes használni: a kiforratlan vezérlőszoftverek miatt olykor elveszíti az USB kapcsolatot a nyomtató- és robotmű, ezért jó, ha tapasztaltabb felhasználó ül előtte. A nyomtató kiskereskedelmi ára: 673 750 Ft – forgalmazója a Napfény Kft. (www.multimedia.hu), ugyanitt kaphatók a szükséges nyersanyagok is.

EGRI IMRE

PCI tunerok tesztje

Több mint tv

Mindegyik tévétuner kártya eleget tesz az alapvető követelménynek, tudniillik a tévéadás képét ablakban vagy teljes képernyőn láthatóvá teszi a monitoron. Rá kellett döbbernünk, hogy sokat fejlődtek a kártyák az utóbbi időben. Cikkünk révén megismerheti a legtöbb jelenleg kapható tévékártyát és az újabban felvonultatott extra funkciókat.

Az animációk PC-s megjelenítése már a karakteres, nagygépes megjelenítők idejében is foglalkoztatta a programozókat. Persze a legtöbb mai felhasználót nemigen érdekelné, hogyan lehet *II. János Pál* animált portréját kirakni az angol ASCII karakterkészletből, de szerencsére ennél azért többre megyünk egy mai PC-vel.

Akár egy évtizede is beszerezhetőek voltak – akkor még ISA csatlakozású – tévékártyák; a 160 pixel szélességű képen és a borsos áron ámulva nézhettük, ahogy a tévéadás tényleg megjelent a monitoron, sőt erősebb PC-ken néhány perc erejéig rögzíthető is volt. Nagy adattömeg megjelenítése a képernyőn nem jelent problémát korunk nagy teljesítményű grafikus kártyáinak – sőt, akár a legolcsóbbaknak sem –, köszönhetően a PCI és AGP rendszersínek áteresztőképességének, továbbá a kártyákba és a Microsoft Win98 óta minden operációs rendszerbe beépített DirectX gyorsítófunkcióknak. Az árak mára igen csak mérséklődtek, a 15–30 ezer forintos tartományban mozognak, így érdemes körülnézni a piacon.

MI AZ A TUNER?

Mivel egyelőre nem túl általános eszközről van szó, néhány szót ejtünk funkciójáról, működéséről. A PC-s tuner kártya olyan, általában PCI foglalatba csatlakozó eszköz, amely beépített hangolóegysége és videodigitalizáló lapkája révén a PC monitorán képes megjeleníteni a tévéadást. Nyílt téri antennához vagy kábeltvéhez csatlakozhatunk a kártya hátsó oldaláról, emellett itt általában videobemeneteket és hangkimenetet is találunk. Míg a képinformációk a PCI sávon utazva jutnak el a megjelenítésig, az antennajelről leválasztott hangot hangkártyánk vonali bemenetére kell csatlakoztatnunk, általában egy sztereó jack dugós kábellel.

Egyes modelleken találunk belső (a CD-olvasó hangkimenetéhez hasonló) négytűs csatlakozót is, amelyet a mai hangkártyák is tudnak fogadni, Aux vagy Tuner névvel illetett csatornájukon.

A tévétuner kártyák ára mára igencsak mérsékelte, a 15–30 ezer forintos tartományban mozognak, érdemes körülnézni a piacon.

Általában minden kártya saját szoftverével használható, és a legtöbb program lehetőséget ad nemcsak tévénézésre, hanem az adás rögzítésére is hanggal együtt. Amint az tesztünkben látható, e szempontból változatos a mezőny, egyes modellek csak tömörítetlen AVI, mások akár MPEG-2 formátumban is képesek felvenni.

TÉVÉTESZT

Tesztgépünkben ASUS A7V8X alaplapba építettük a kártyákat, a gépben AMD Athlon XP 1700+ processzor nyújtta a bi-

fordulatszám, de így sem képezett szűk keresztmetszetet, még a legerősebb terhelésnél sem. Figyelembe vettük a képminőséget (rögzítési képességeket), az árat, a megbízhatóságot, a szolgáltatások gazdagságát – lássuk a mezőnyt!

PINNACLE PCTV Pro

Régi motoros a szakmában a Pinnacle, termékeinek régebben Miro néven örvendhettünk. Azóta jelentős változáson mentek át ezek képességei és kezelőfelületei, igazodva korunk magasabb teljesítményű PC-éhez és a divathoz. Tévénéző és rádióhallgató funkcióit egyazon felületbe integrálva kezelhetjük, a PCTV Vision alkalmazásban. Még VCD-, SVCD-, DVD-írást is kínál a programba épített médiaalbum – ez tesztünk alkalmával nem működött ugyan, viszont a Nero Burning ROM kérdés nélkül kiírta a jó minőségű SVCD állományokat. Önálló webszerverként

dolgozik a teletext-alkalmazás, működéséhez nem szükséges üzemeltetni a Visiont. Kompozit és S-Video aljzatot is találunk az antennabemenetek mellett. A hangot a mellékelt külső kábellel vagy saját beszerzésű CD-hangmadzaggal továbbíthatjuk a hangkártyába. A legtöbb gyártónál a szokásostól eltérően a távirányító jel-fogadója nem a kártyába, hanem hagyományos soros portba csatlakoztatható. Három olyan képességgel dicsekedhet a Pinnacle tuner család legfejlettebb tagja, amellyel a legkisebb tag (PCTV Rave)

nem: sztereó A2 hang, rádióvételi lehetőség és MPEG-2 formátumú rögzítés. Utóbbi esetben nem teljesen valós idejű a tömörítés, számoljunk néhány perces zakatolással, amikor a felvételt kimentjük az albumból. Vagy a program kínálta MPEG-sablonokra (VCD, SVCD, DVD) támaszkodunk, vagy magunk találjuk össze a nekünk tetsző formátumot. Ez utóbbi esetben beállítható AVI (DV, DivX és MiroXL kodekekkel), MPEG-1 és

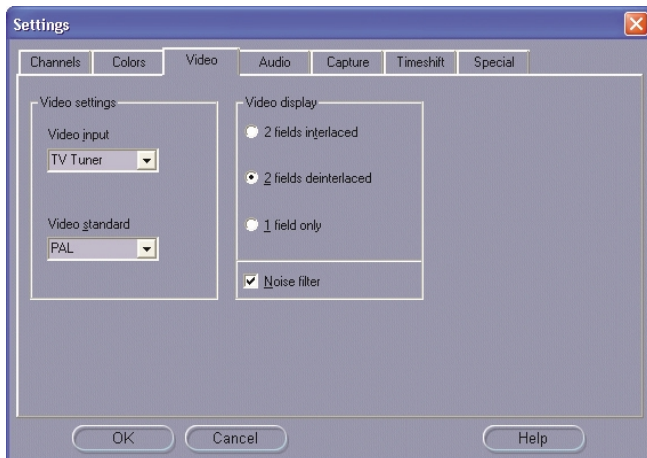
MPEG-2, valamint MSVideo formátum, emellett a hang kódolásához is választhatunk a tömörítetlen WAV, MPEG és MSAudio metódusok között. DivX és MSVideo formátumban internethez

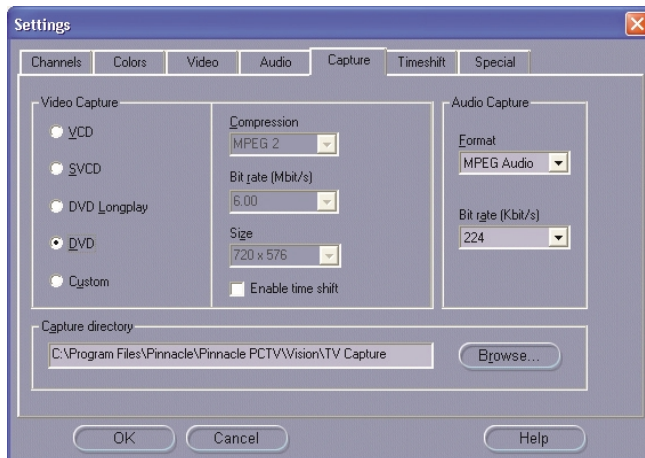
Pinnacle PCTV Pro

teket. 256 MB DDR memória (266 MHz) adott elég teret az erőforrás-igényes folyamatoknak, rögzítéshez pedig 30 GB-os Quantum Ict20 merevlemez állt rendelkezésre – igaz, csak 5400-as percenkénti

Választhatunk a hagyományos és a deinterlace szűrővel feljavított kép között, továbbá zajszűrés áll rendelkezésünkre a Pinnacle programjában

A Pinnacle PCTV Pro valós idejű SVCD-rögzítést is kínál

Kis felületen kezelhető a Pinnacle tévéalkalmazása

illő feles képméretben dolgozhatunk, példás tömörséggel: egyperces DivX-jelenet MSAudio 128 kilobites hanggal 16 MB-ot emészt fel, ugyanezen hosszra a Microsoft-formátumokkal dolgozva csak 5 MB-ra van szükség. Egy perc DVD-re szánt

KÉPMINŐSÉG:	■■■■■■■■■■	9
RÖGZÍTÉS:	■■■■■■■■■■	10
ÁR:	■■■■■■■■■■	2
STABILITÁS:	■■■■■■■■■■	10
EXTRA:	■■■■■■■■■■	5
ÖSSZESEN:	■■■■■■■■■■	36

anyag ugyan 46 MB-ot is igényel, viszont a minőségre nem lehet panaszunk. Nagyon hasznos adalék a Pinnacle Trex alkalmazás, amely egy audio-video tömegkonverziós eszköz – ha rossz formátumban vettünk volna fel valamit, szükség szerint átgyúrhatjuk WAV PCM, MPEG-2 PS, VCD, SVCD, DV és MPEG-4 formátumúra. Kapásból szemet szűrhat a kiugróan magas ár, vigasztalásul megjegyzendő, hogy kapható a kártya monó, rádió nélküli, ám azonos képminőségű változata 19 ezer forint alatti áron.

TERMÉK:	Pinnacle PCTV Pro
FORGALMAZÓ:	Axico Kft.
ÁR:	32 675 Ft
WEB:	http://www.pinnaclesys.com , http://www.axico.hu
ELŐNYE:	Kiváló képminőség, stabil szoftver, SVCD-kódolás
HÁTRÁNYA:	Magas ár

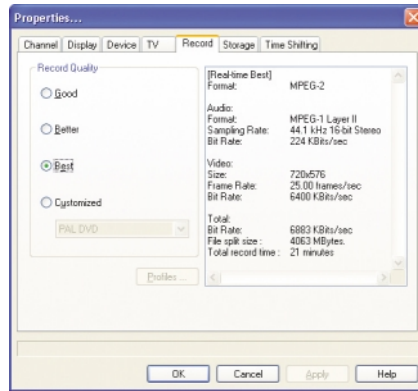
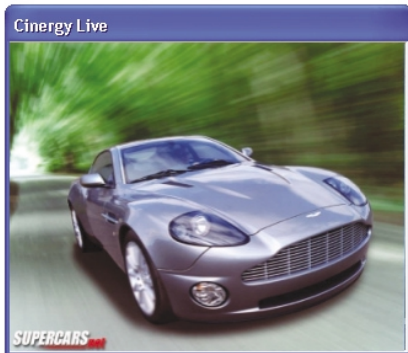
TERRATEC CINERGY 600 TV RADIO

Két fejlett TV/VCR szoftvert is mellékelnek a Terratec legfelszereltebb tuner-jéhez. A gyártó fejlesztése a TerraTV, segítségével nézhetjük és AVI-ban rögzíthetjük is az adásokat, támogatja az időcsúsztatás funkciót (a timeshift segítségével a rögzítés alatt egy másik ponttól kezdve nézhetjük a filmet). Erőssége az AVI-rögzítés kivételesen jó paramétereizhetősége, mindent beállíthatunk: a képméretet, a színformátumot (RGB24, RGB16, YVU9 stb.), a képváltások számát, a kép, sőt a hang tömörítéséhez kodeket is választhatunk, paraméterezhetünk. Nyitott tehát az út az egyenes DivX rögzítés előtt is, amelyet akár teljes felbontással is sikerre vihetünk – proceszorunk erejétől függően. A nagy szabadság közepette ügyeljünk arra, hogy mindenféle kodekek elérhetőek ugyan szerte az interneten, de ezek sokszor hirtelen felindulásból kódolt fércmunkák, így programhibáik rendszerösszeomlást is okozhatnak. Használjunk kipróbált, kereskedelmi termékeket (például DivX, különféle M-JPEG kódolók). Egymagában érdekes, de MPEG-rögzítésre a legkevésbé sem alkalmas a gyártó készítette TerraTV, de alaposan pótolta a hiányosságait az InterVideo WinDVR-rel. A méltán népszerű szoftver teljes verziójával találkoznak a csomagban, amely más videoeszközökhöz is használható. Tévézésre éppúgy ajánlhatjuk, mint MPEG-2 rögzítésre (időzítve is), kihozhatjuk vele a legjobbat a hardverből, beépített deinterlace szűrője szépen dolgozik. Két formában is támogatja a reklámblokkok kihagyását, valamint az időcsúsztatás funkciót: a gépkímélőbb beállítás alapállapotban tíz másodperces

Terratec Cinergy 600 TV Radio

DVD-minőségben rögzíthetünk a többek között a Terratec kártyához mellékelt WinDVR-rel

KÉPMINŐSÉG:	10
RÖGZÍTÉS:	10
ÁR:	7
STABILITÁS:	9
EXTRA:	8
ÖSSZESEN:	44

TerraTV – precíziós AVI-tömörítés, kompakt felület

Rádiós „teletext” (RDS) Terratec módra a bőrozható ActiveRadio alkalmazásban

visszatekerésre ad lehetőséget, és nem rögzít; erős PC-nél hasznos lehet a rögzítómód beállítása. Gyenge oldala a túlérzékenység: számos csatornát több példányban is regisztrált kereséskor, és nem adott lehetőséget finomhangolásra.

gépiünk, amit tudni lehet és érdemes, jön egy új marketing kulcsszó – ez a Cinergy 600 esetében az RDS, teljes nevén Radio Data System. A rádióadók által nyújtott szolgáltatás keretében szöveges információkat is sugároznak, amelyeket az RDS-kompatibilis vevőkészülék képes meg-

jelenteni. Jobbfajta autórádiókhöz hasonlóan a Terratec ActiveRadióban is megjelennek az adásba kódolt szöveges információk. Átiszabható kezelőfelülettel látták el, telepítéskor két változat kerül a merevlemezünkre az egyszerű, könnyen kezelhető rádióalkalmazásból, amely lehetőséget ad időzített felvételre is WAV (PCM) formában. Nemcsak a TerraTV-t kezelhetjük teljes körűen a mellékelt távirányítóval, hanem

ÖSSZEFOGLALÓ TÁBLÁZAT

TÉVÉTUNER KÁRTYÁK

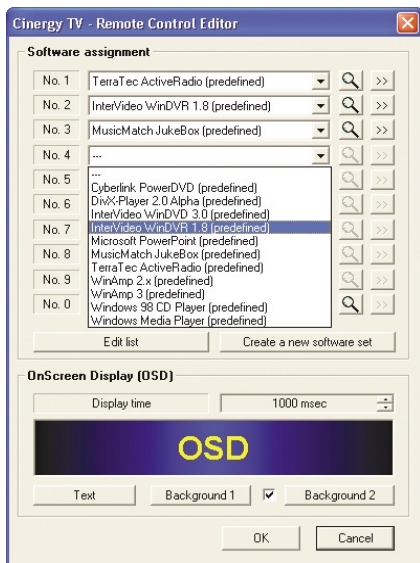
	Pinnacle PCTV Pro	Terratec Cinergy 600 TV	PixelView PlayTV Pro
Tévé tuner	A2 sztereo	A2 sztereo	Nicam sztereo
Rádió	sztereo	sztereo	sztereo
Teletext	van	van	van, Win9x és WinMe alatt
Bemenetek	Koax TV és rádió, kompozit VGA, S-Video	Koax TV és rádió, kompozit VGA, S-Video	Koax TV és rádió, kompozit VGA, S-Video
Hangsatlakozók	belső négytűs és külső jack kimenetek	jack be- és kimenet	belső négytűs és külső jack be- és kimenet
Távirányító csatlakozása	soros	mini jack	jack
Megjelenítés	egymezős, váltott soros, összefésült	automatikusan összefésült	váltott soros vagy összefésült
Hangolás fokozatai	normál, aprólékos	normál, aprólékos	normál, aprólékos
Kézi hangolás	van	nincs	van
Mellékelt szoftverek	PCTV Vision, Teletext webszerver	TerraTV, InterVideo WinDVR	PixelView Station TV és FM

FORMÁTUMOK

AVI kodekek	DivX, MiroXL	tetszőleges videó és hang	tetszőleges videó
MPEG	VCD, SVCD, DVD (6 Mbps-ig), tetszőleges	VCD, SVCD, DVD, tetszőleges	–
Egyéb	Windows audio	–	–

EXTRA FUNKCIÓK

Időzített felvétel (VCR funkció)	igen	igen	igen
Time shifting	igen	igen	–
RDS	–	igen	–
Úszóablak	igen	igen	igen
Távirányító	teljes körű	teljes körű, konfigurálható	opcionális (tesztünkben a csomaghoz számítottuk)
Alternatív szoftverrel kezelhető	igen	igen	igen
Mellékelt kábelek, átalakítók	jack hangkábel	jack hangkábel, FM rádió antenna	jack hangkábel, FM rádió antenna

Tetszés szerint idomítható bármely alkalmazáshoz a Terratec kártya távirányítója

számos előre beállított alkalmazás közül választhatunk, és magunk is készíthetünk távvezérlő sablonokat gyakran használt programjainkhoz – ezt a lehetőséget csak a Cinergy 600 nyújtja a mezőnyből.

TERMÉK:	Terratec Cinergy 600 TV Radio
FORGALMAZÓ:	RCE Kft.
ÁR:	23 150 Ft
WEB:	http://www.terratec.com, http://www.rce.hu/
ELŐNYE:	Kiváló képminőség, szabad AVI-rögzítés
HÁTRÁNYA:	Szabad kodekhasználat miatt gyengébb stabilitás

A kártyák legtöbbje saját szoftverével használható, és a legtöbb program lehetőséget ad nemcsak tévé nézésre, hanem az adás rögzítésére is hanggal együtt.

PIXELVIEW PLAYTV PRO

A Prolink sokféle tévékártyát forgalmaz PixelView gyűjtőnév alatt, a népszerű termékcsaládból most egy sztereo (Nicam) tunerrel és FM-rádióval felszerelt változatot üdvözölhetünk szerkesztőségünkben. A szokásos kiosztású kártyán audiobemenetet is találunk, vagy tetszés szerint használhatjuk a belső, négytűs, CD formátumú hangcsatlakozót. A rádióhoz huzalantennát mellékelnek. Sokat változott megjelenésében a régebbi modellekhez képest a jól összegyűrt, és – a piacon egyedülálló módon – magyarított tévéalkalmazás. Szép képet nyújt, deinterlace szűrőt használ a kép monitorra való optimalizálásához. A csatornák fel-derítése hamar megvan, de bizonytalanul

PixelView PlayTV Pro

Hauppage WinTV-PCI-FM	Genius Video Wonder Pro III	WayJet MPEGTV	Realtek WinFast TV 2000 XP Deluxe
Nicam sztereo	Nicam sztereo	mono	mono
sztereo	sztereo	sztereo	sztereo
van	van	van	van
Koax TV és rádió, kompozit VGA, S-Video	Koax TV és rádió, kompozit VGA, S-Video	Koax TV és rádió, kompozit VGA, S-Video	Koax TV és rádió, kompozit VGA, S-Video
jack be- és kimenet	jack be- és kimenet	jack bemenet	jack be- és kimenet
mini jack	mini jack	jack	jack
váltott soros	váltott soros	automatikusan összefésült	automatikusan összefésült
normál	normál, aprólékos	normál, aprólékos	normál, aprólékos
van	van	nincs	nincs
WinTV 2000, WinTV 32, Teletext, Ulead Movie Factory SE	TV/FM alkalmazás	TV alkalmazás, InterVideo WinDVR, WinProducer	WinFast TV, Ulead VideoStudio 6.0, Cool3D 3.0, InterVideo WinDVD
tetszőleges videó	–	–	tetszőleges videó és hang (a hangkodek kiválasztható, de nem paramétrezhető)
csak utólag konvertálva Ulead DVD Movie Factory SE-vel	MPEG-1 VCD-ig	VCD, DVD, tetszőleges	VCD, DVD, tetszőleges
–	–	–	WMV
–	igen	igen	igen
–	–	igen	igen
–	–	–	–
igen	igen	igen	igen
részfunkciós	részfunkciós	részfunkciós, PC kikapcsolással	teljes körű
igen	igen	igen	igen
jack hangkábel, FM rádió antenna	jack hangkábel, FM rádió antenna, RCA-jack átalakító kábel	jack hangkábel, FM rádió antenna	jack hangkábel, FM rádió antenna

térképezi fel a terepet, szerencsére itt lehetőségünk van a finomhangolásra és részletes keresésre is. Segít a problémán a kedvenc adók (favorite channels) szolgáltatás.

A televíziós adás összefésült megjelenítésével, monitorra optimalizálva (deinterlaced) kapjuk – ahogy a mai kártyáknál ez már általános. Mozgóképrögzítésre AVI formátumban van módunk, sajnos a kodeket – és ezzel együtt a tömörítést – a Windows XP alatt nem választhatjuk meg, emiatt a rögzítés tömörítetlen formában történik. Éppen ezért a felvétel extrém helyigényű: teljes képmérettel, 24 bites

szinkódolással egycpercnyi anyag 1,7 GB helyet foglal el. Szerencsére független alkalmazást is használhatunk, kiválóan elboldogultunk a WinDVR-rel akár DVD-minőségben is, a Ulead Video Studio 6.0 rögzítőmoduljával SVCD-minőségig tudunk megfelelően rögzíteni. Tehát nyitott a kártya meghajtóprogramja külső alkalmazások felé, csak épp azokat külön kell megvásárolnunk. Windows 98 alatt azonban kiaknázzhatjuk a tömörített AVI-ban történő digitalizálás lehetőségét. Nagyon öröndetes, hogy nemcsak az alkalmazás, hanem a telepítési útmutató is magyar nyelvű, a zökkenőmentes üzembe helyezéshez ajánlott tanulmányozni. FM-rádió üzemmódban ugyanaz a felület módosul minimális mértékben, könnyen kezelhető rádióvevő készüléket képezve. Különlegességekkel nem szolgál ugyan – a hangrögzítést tetszőleges külső alkalmazással oldhatjuk meg –, de pont arra jó, amire használni szeretnénk: azaz rádiózhathatunk vele. Tévévezető és rádiófunkciókhoz használható; sajnos igen szerény

Az AVI-rögzítés lehetőségei a PlayTV Pro esetében Windows XP alatt

Tévé-tuner design PixelView módra

KÉPMINŐSÉG:	9
RÖGZÍTÉS:	3
ÁR:	7
STABILITÁS:	8
EXTRA:	7
ÖSSZESEN:	34

megjelenésű távirányítót vásárolhatunk a PlayTV Próhoz, amely nem alaptartozék. Régebbi operációs rendszerekkel nincs probléma, a CD-n található meghajtók megfelelőek. Sztereó tévévezető és rádiókártyának ajánlhatjuk tehát a PlayTV Prot – de nem a legújabb Windows XP alá, csak a Windows 2000-ig bezárólag. A készlethez tartozik még a lemezmelletlen található VideoLive Mail alkalmazás, amellyel kisméretű mozgóképes állományokat rögzíthetünk, és küldhetünk el e-mailben.

TERMÉK:	PixelView PlayTV Pro
FORGALMAZÓ:	Win Computer
ÁR:	22 000 Ft
WEB:	http://www.prolink.com.tw , http://www.win.hu
ELŐNYE:	Nicam sztereó, jó képmínőség, magyarított
HÁTRÁNYA:	Gyenge rögzítési képességek

HAUPPAUGE WINTV-PCI-FM

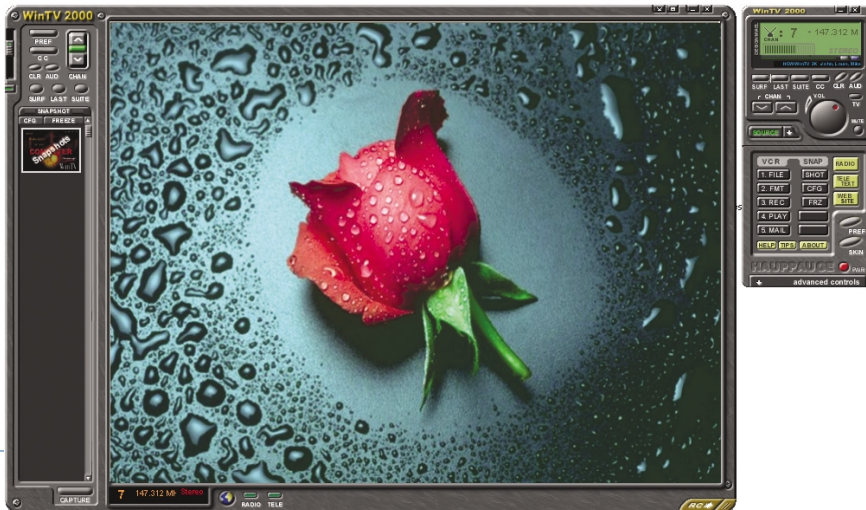
Mindenféle PAL normát támogat a full extrás, Nicam sztereó tévévevőt és sztereó FM-rádiót magában foglaló rendszer. Jack hangbemenetet és kimenetet, távirányító minijack csatlakozót és S-Video kivezetést találunk a szokásos koax antennaaljzatok mellett. A csomagban S-Video/kompozit RCA átalakító és FM-huzalantennára, valamint a tévévezető funkciókat támogató, fekete színű távirányítóra leltünk.

A PlayTV Pro rádiómodulja

Egyértelműen e kártya WinTV 2000 alkalmazása rendelkezik a legelegánsabb kezelőfelülettel: a készítő lemondta a szabványos Windows-ablak előnyeiről, és valószínűleg megkérdeztek néhány formatervezési szakembert is. A TV főablakhoz csatlakozó opciók paneleken helyeztek el minden kezelőszervet, ezek oldalpanel és virtuális távirányító képében csusszannak elő a főablak mögöl. Minden ékessége ellenére kezes; tartalmaz képlöpő albumot, és a jobb egérgomb egyetlen nyomására átválthatunk a teljes képernyős, valamint az ablakos mód között. Szép képet szolgáltat, bár a dokumentáció és szemrevételezés alapján nem alkalmaz deinterlace szűrőt. Állóképet lopni kiválóan lehet vele, AVI-rögzítésnél a képre tömörítést is megadhatunk, a hangra nem. Igencsak lefogja a rendszer teljesítményét, hogy régi típusú, Video for Windows driverekkel dolgozik, a 352×288 pixeles dimenziókat MPEG4-tömörítésnél 60 százalék körüli képeldobással „honorálta”. Ha túl sok erőforrást foglalna a WinTV 2000 tömény esztétikum, használhatjuk a puritán WinTV32 alkalmazást is, mely szintén

Hauppauge WinTV-PCI-FM

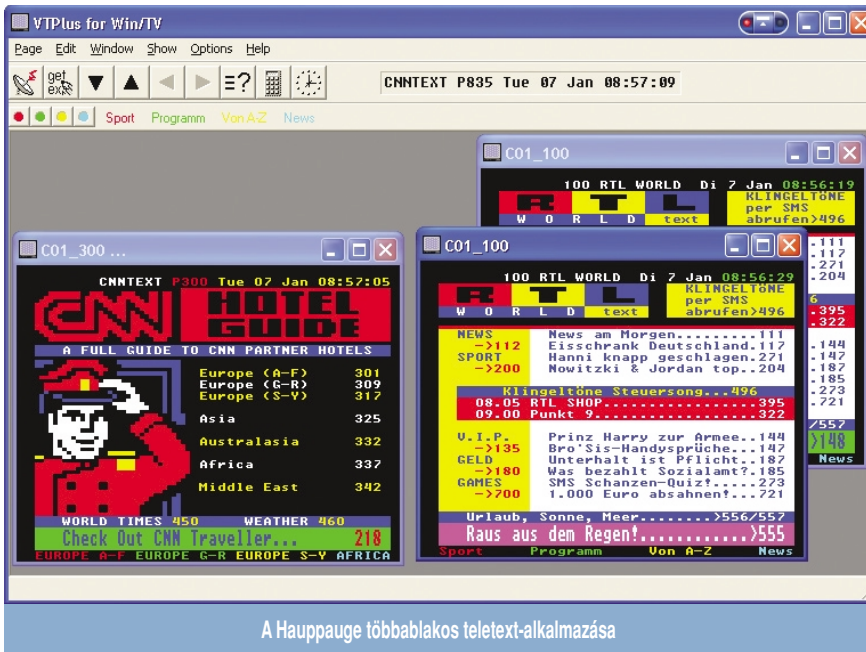
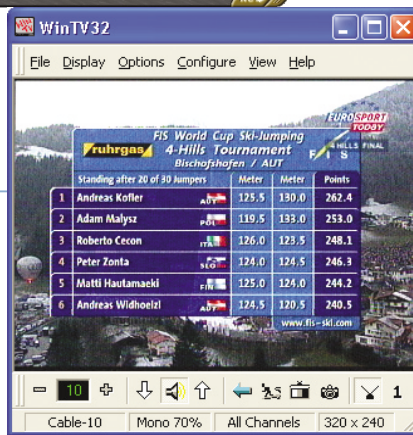

A mezőny lelegegásabbja a Hauppauge WinTV-PCI-FM WinTV 2000 alkalmazása...

...de kistestvére, a WinTV32 kevesebb felülettel is beéri

teljeskörűen távirányítható, és mozgókép-rögzítésre éppúgy kevésbé alkalmas. Annál inkább digitalizálásra és konverzióra hivatott viszont a második telepítőcédén található Ulead DVD Movie Factory speciális kiadása, amellyel még menükkel kiegészített VCD, SVCD és DVD lemezeket is készíthetünk. A megfelelő teljesít-

A Hauppauge többablakos teletext-alkalmazása

ményhez telepítenünk kell a WDM meghajtóprogramokat, ezek az első CD WDM mappájában található – sajnos Windows XP alatt ez nem működött. További szomorúságot okozott, hogy bár mellékelnek vezérlőalkalmazást a kívánt csatorna kiválasztásához, az nem sokat tesz, így nem igazán tudjuk ehhez a kártyához használni

KÉPMINŐSÉG:	■■■■■■■■■■	8
RÖZGÍTÉS:	■■■■■■■■■■	4
ÁR:	■■■■■■■■■■	2
STABILITÁS:	■■■■■■■■■■	8
EXTRA:	■■■■■■■■■■	2
ÖSSZESEN:	■■■■■■■■■■	24

a MovieFactoryt. További kiegészítő alkalmazás a nanoPEG Editor, amely több MPEG állomány összeillesztésére, trimmelésére alkalmas; kapható SVCD és VCD formátumra történő konvertáláshoz is, továbbá CD-méretre való automatikus tördelést is beállíthatunk. Harminc csatornát tárolhatunk az egyszerű rádióalkalmazásban, emellett többablakos VTPlus teletext-alkalmazás is a rendelkezésünkre áll, mely utóbbiban szkripteket használhatunk kedvenc teletextoldalaink gyorsabb letöltéséhez. Mindent összevetve sztereó tévészéshez, teletextkutatáshoz ízeléses eszköz a Hauppauge, ám a felvételkészítés csak kiegészítő funkciója.

TERMÉK:	Hauppauge WinTV-PCI-FM
FORGALMAZÓ:	Ramiris Rt.
ÁR:	30 938 Ft
WEB:	http://www.hauppauge.com, http://www.ramiris.hu/
ELŐNYE:	Nicam sztereó, tetszetős tévéalkalmazás
HÁTRÁNYA:	Nincsenek jól összehangolva a mellékelt alkalmazások

GENIUS VIDEO WONDER PRO III

Sztereó tévé- és FM-tunerrel szerelték fel a Genius barátságos, teletextes készüléket. Külső hangbecsatlakozást és továbbcsatlakozást találunk a szokásos antennadugaszok mellett, a távirányító jelfogóját

Genius Video Wonder Pro III

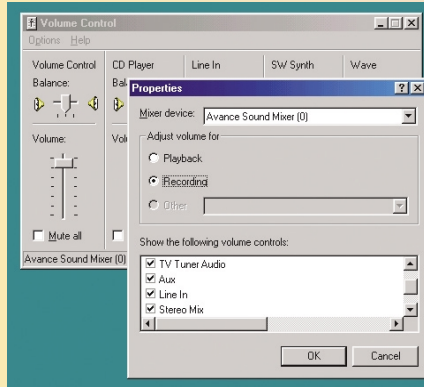
Video Wonder Pro III tévéalkalmazás

minijack aljzat várja. A telepítéssel nem igazán volt problémánk, de a norma megadásakor javasoljuk Magyarország helyett Németország (Germany) megjelölését – a Távol-Keleten még nem iktatták, hogy hazánkban már rég átálltunk SECAM-ről PAL-ra. Rendben lezajlott a csatorna-

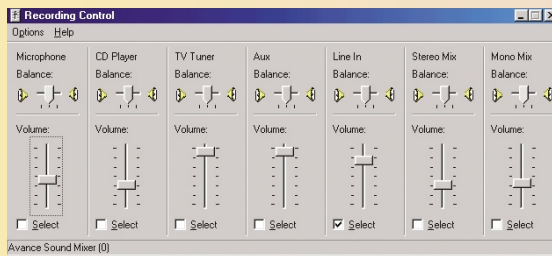
KÉPMINŐSÉG:	■■■■■■■■■■	8
RÖGZÍTÉS:	■■■■■■■■■■	7
ÁR:	■■■■■■■■■■	-
STABILITÁS:	■■■■■■■■■■	8
EXTRA:	■■■■■■■■■■	7
ÖSSZESEN:	■■■■■■■■■■	-

KEVEREM-KAVAROM

Egyes kártyák nem érdeklődnek afelől, hogy a mixer melyik csatornájára kötöttük be a tévétuner hangját, a mixer kimenetét rögzítik felvételkor. Ennek köszönhető, ha a tv hangja helyett a bekapcsolva felejtett mikrofon és a Windows rendszerhangjai töltik meg a felvételt. Ezt elkerülendő felvétel előtt győződjünk meg arról, hogy azt a csatornát választottuk ki felvételre, ahova a hangot valóban bekötöttük. Ez általában a vonali bemenet (Line-In), vagy ha belső hangkábelt használtunk, akkor az AUX vagy a Tuner sáv.

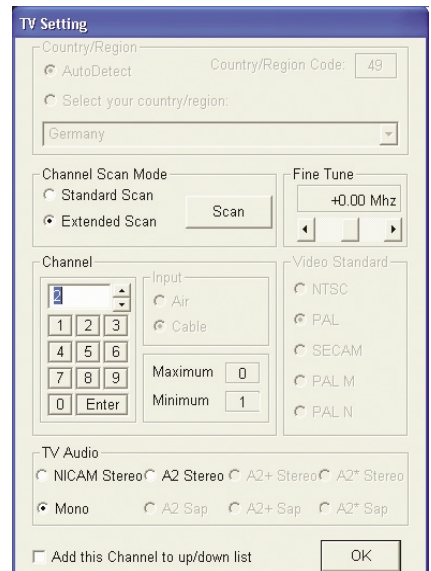
A rögzítő keverőpultjának a bekapcsolása

Leggyakrabban a Line-In csatornán érkezik az adás hangja

A részletes hangbeállításokhoz a Tálca hangerőikonjának jobb egérgombos menüjéből juthatunk el, vagy ha ez nem található a Tálcán, akkor a Vezérlőpult Hangbeállítások (Multimedia) ikonja mögött, a Speciális (Advanced) gombot megnyomva. Alaphelyzetben a lejátszás keverőpultja bukkan elő, a Fájl menü Tulajdonságok (Properties) pontjánál váltsunk Rögzítésre (Recording), azután pedig győződjünk meg arról, hogy a kívánt sáv ki van jelölve az alsó opciós listán.

A keverőpult most a hangfelvételek beállításait mutatja; jelöljük ki a kívánt sávot, így legközelebb csak az erről érkező hang rögzül mozgóképfelvételeinkhöz.

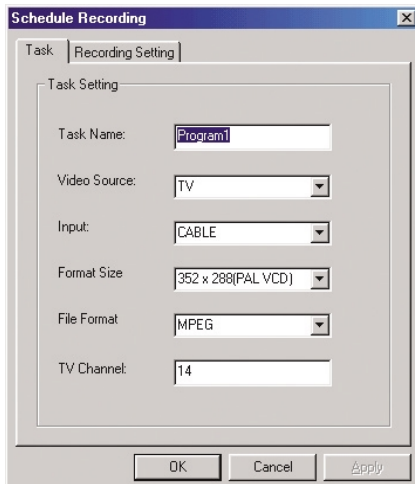

Érdeemes az Extended Scant használni a Genius tunerrel, így lényegesen több állomást találhatunk meg

hangolás, ám utána kézzel kellett kima-zsoloznunk sok, hangyahabórút közvetítő adót. Lehetőség van finomhangolásra, megadhatunk kedvenc adókat is, elneve-

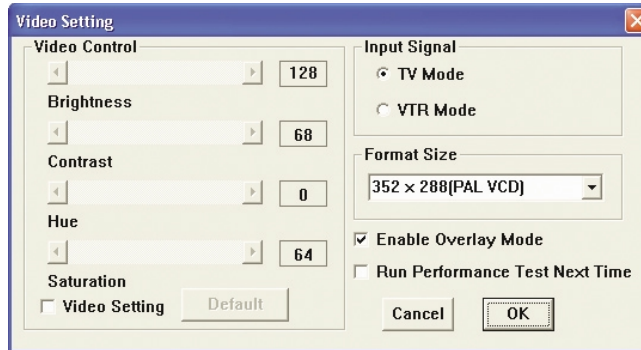
zésekre viszont nincs lehetőség. Apró távirányítóról üzemelhetünk, amely tévénező (csatornaváltás, hangerő, némítás, teljes képernyő, kábel- és antennatartomány közti váltás stb.) funkciókat kínál. Rádió üzemmódra a virtuális távirányítón kapcsolhatunk.

Egyedi módon csak a tévénormára kérdez rá a telepítő: hogy a hangmixer mely csatlakozását használjuk, azt ránk bízzák

Felvételütemező a Genius Video Wonder Pro III-hoz

a fejlesztők, ezért némileg nem árt ismerni a Windows keverőpultját (lásd *Keveremkavarom* című keretes írásunkat). Felvétel előtt ne mulasszuk el ellenőrizni, hogy a Line-In van-e kijelölve hangrögzítésre. A rögzítés történhet AVI vagy MPEG formátumban, ám mivel előbbinél tömörítést nem adhatunk meg, erősen javasolt az MPEG használata. Bár akár teljes képernyős mozgóképet is felvehetünk: a képminőségnek erős korlátokat szab a nem paramétrezhető erősségű, fix MPEG-1 tömörítés, Video CD-minőségig bírja szusszal, afelett már igencsak kockás képet ad. Kapunk viszont ütemezett felvételi lehetőséget, egyszeri, napi vagy havi rendszerességű műsorokhoz. Megfelelő, bár nem nyújt kiugró képminőséget a Video Wonder III, mivel

A Video Wonder Pro III mozgóképrögzítés dimenzióit, valamint az adás megjelenítésének képméretét adhatjuk meg ebben az ablakban

hajlamos az adás sötétebb jeleneteit homályba burkolni. Ezzel együtt is sikerült pozitív benyomást keltenie, általános használatra ajánljuk.

TERMÉK:	Genius Video Wonder Pro III
FORGALMAZÓ:	Fan IT Kft.
ÁR:	Bevezetés alatt
WEB:	http://www.genius-kye.com , http://www.genius.hu
ELŐNYE:	Nicam sztereó, egyszerűen kezelhető
HÁTRÁNYA:	Hiányzik az MPEG-2

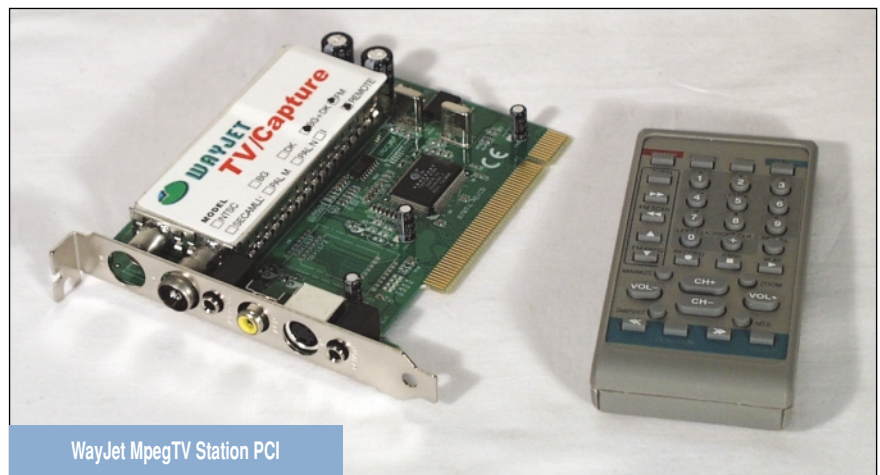
WAYJET MPEG STATION

Tévé- és FM-antenna, S-Video és (átalakítóval) kompozit videocsatlakozások mellett

a hangbemenetet és a távirányító aljzatát találjuk a hátlapon. Külső hangkábelrel köthetjük a hangkártyába a WayJet tuner hangját, de kiegészítő hangbemenetet nem kínál, így Line-In csatlakozónkat leköti majd a tévézés. Nem szerelték fel sztereó tunerrel és más extrákkal,

ám mindent megadtak hozzá, hogy a vasat jól ki lehessen használni. Kezde mindjárt a kártya saját programjával, amely MpegTV Station PCITV névre hallgat. Csatornabeállításkor csak a tisztán betekerhető adókat tárolja el, viszont ezzel hamar végez. Ha kihagyná kedvenc adóinkat, a beállítások között az All Freq. Scan funkcióval rábírhatjuk részletesebb keresésre. Finombeállításra nem találtunk lehetőséget. Ugyanez az alkalmazás hivatott ellátni a rádió funkcióját, lehetőséget adva rögzítésre és a kedvenc állomások nyilvántartására.

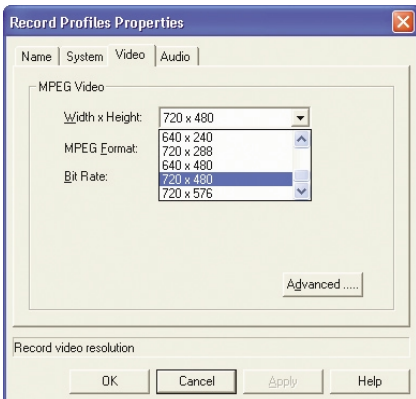
Mozgóképrögzítésre natúr AVI formátumban ad lehetőséget a program, ezért sokkal érdekesebb a kártyához mellékel

WayJet MpegTV Station PCI

A méltán népszerű WinDVR található a WayJet csomagban is

Mindenféle felbontást megtalálhatunk a saját MPEG formátum összeállításánál, csak éppen az SVCD hiányzik a WinDVR kínálatából

InterVideo WinDVR-t használni. A teljes verziójú alkalmazást már említettük a Terratec Cinergy 600 kapcsán, itt annyit tennénk hozzá észrevételeinkhez, hogy a WayJet kártyához a régebbi WinDVR jár. Bár készíthetünk saját MPEG beállításokat, akár a kódolás „lelkivilágába” is belemászhatunk egy kicsit (GOP megadható), mégsem adhatunk meg SVCD-képméretet. Ha mindenképpen szeretnénk SVCD-re dolgozni, keresnünk kell egy konverziós megoldást.

Rögzített videóink szerkesztéséhez jön képbe a szintén InterVideo-fejlesztésű WinProducer: ennek „Light” változata található a korongon. Ugyanazon MPEG formátumokat ismeri, mint a WinDVR, így például SVCD-t ezzel sem tudunk készíteni, de feliratozást, áttűnést, alámondást igen, akár DVD kategóriájú anyaghoz is. Szimpatikus kisméretű távirányító található

KÉPMINŐSÉG:	9
RÖGZÍTÉS:	8
ÁR:	6
STABILITÁS:	9
EXTRA:	2
ÖSSZESEN:	34

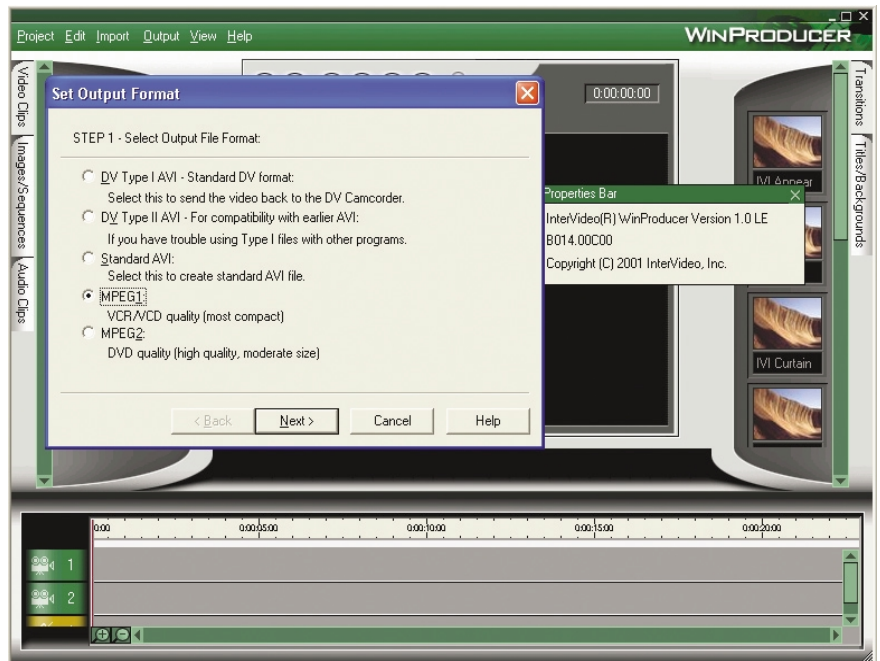
A lehető legegyszerűbb teletext-alkalmazás a WayJet tuner melléklete, amely az éppen nézett adó teletextoldalait mutatja

mindkét alkalmazással a hangolás terén, de ha főként rögzítéshez keresünk olcsó, megbízható kártyát, és nem tartunk igényt sztereó tévére, érdemes számításba vennünk az MpegTV Station PCITV programot.

TERMÉK:	WayJet MPEG Station
FORGALMAZÓ:	East Computer
ÁR:	24 500 Ft
WEB:	http://www.wayjet.com.tw , http://www.digital-world.hu
ELŐNYE:	Stabil működés, videoszerkesztő szoftver
HÁTRÁNYA:	Monó tuner, viszonylag drága

LEADTEK WINFAST TV 2000 XP DELUXE

Nagy örömünkre nem kellett problémákkal szembenéznünk a kártya meghajtó-programjainak telepítésekor (a kártya

WayJet tunerrel készített felvételeink szerkesztéséhez az InterVideo WinProducer áll rendelkezésünkre

a csomagban, amely a WinDVR-rel működik együtt, felvételgombot is találunk rajta. Extra funkciója a kikapcsolás, a Reset gombbal a fotelben ücsörögve is bezár-

régebbi kiadásával voltak problémáink XP alatt). Rengeteg érdekes funkciót sorolnak fel a kártya dobozán, így nem kis várakozással telepítettük a tévéalkalmazást.

Egyes modellek csak tömörítetlen AVI, mások akár MPEG-2 formátumban is képesek felvenni.

hatjuk a Windowst, teljesebb tévéfeelinget kölcsönözve a PC-nek.

Noha hardver tekintetében nem szolgál extrákkal, ügyes szoftvermellékletei okán figyelemre méltó ez a kártya, amely a mezőny egyik legstabilabb résztvevőjének bizonyult. Vannak ugyan hiányosságai

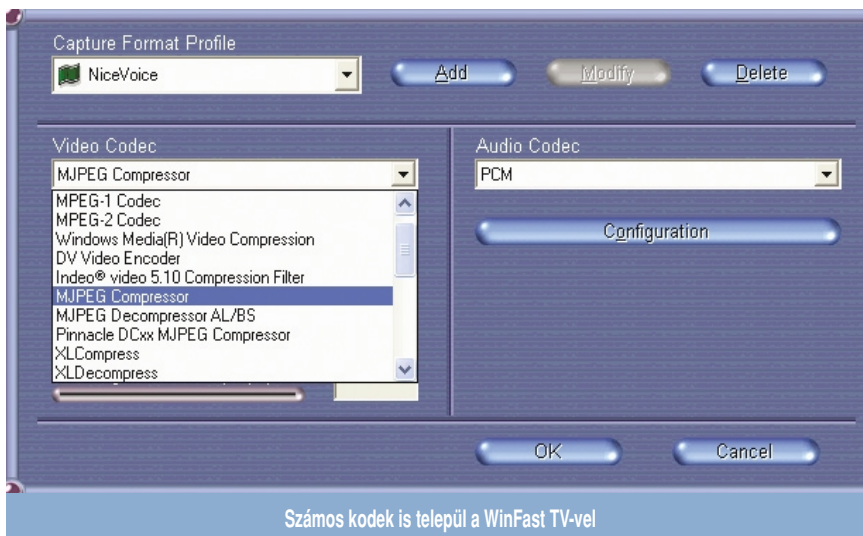
Távirányítója messze a mezőny legszebbje, funkcionalitására sem lehet panaszkodni: támogatja a finomhangolást, a rögzítést, a teletextet, még főnőkriadó (boss key) is van rajta. Hasonlóan vonzó ki-szerelésben élvezhetjük a WinFast PVR (Personal Video Recorder, azaz személyi

Kép a képen rendszerben is működik a WinFast TV, az adó és a mozgóképállomány felcserélhető

videorögzítő) igencsak széles szolgáltatás-választékát. Deinterlace szűrője szép eredményt ad, támogatja a csúsztatott lejátszást, az időzített felvételt, rögzítés után igény szerint ki is kapcsolja a PC-t. Szinte tetszőleges formátumban enged meg MPEG-2 rögzítést, a Windows Mediától kezdve a 7000 Kbps sűrűséggel kódolt

DVD-minőségű videóig. Választhatunk az AVI kodekek tömkelegéből is, lehetőségünk van akár teljes képernyős DivX-készítésre is. Megjegyzendő azért, hogy a hangkodekek kiválaszthatók ugyan, de csak a nyers PCM hangkódolás paramétrezhető, valamiért az alapértelmezett hangminőség MPEG-2 rögzítésnél csak

Számos kodek is települ a WinFast TV-vel

KISLEXIKON

PCM – Pulse Code Modulation, a hangminták eredeti formátuma, sorban, tömörítés és veszteség nélkül tárolja a mintavételezett értékeket.

WAV – a wave (hullám) szó rövidítése, a hangállományok egyszerű formátuma. Alapállapotban PCM-kódolású adatfolyamot tartalmaz, de tetszőleges tömörítővel (kodek) kombinálható.

RDS – Radio Data System, e technológiával ágyaznak be szöveges információkat a rádióadásba, amelyet RDS-kompatibilis vevőkészülékünk képes fogadni és megjeleníteni.

FPS – Frame Per Second, a másodpercenkénti képváltások száma. PAL adások esetében 25, NTSC esetében 30 állóképből áll egy másodpercnyi mozi.

Bitráta – Mértékegysége Kbps (kilobit/másodperc), a videó vagy hanganyag információsűrűségét adja meg. Nagyobb információtartalommal természetesen szebb képet, hangot kapunk.

CBR – Konstans bitráta, vagyis az anyag végig azonos mennyiségű tárolókapacitást (illetve sugárzás, letöltés esetén sávszélességet) emészt fel. Sugárzott anyagoknál jól alkalmazható, illetve megkönnyíti a régi, rugalmatlan, csak folyamatos

terhelés esetén jól működő CD-olvasókban történő olvasást. A Video CD például megköveteli a konstans sávszélességet, míg a DVD már nem – néhány év alatt lehetővé tette ezt a CD-olvasók fejlődése.

VBR – Változó bitráta: a kódolás során az eseménydúsabb részek nagyobb információsűrűséggel kerültek kódolásra, míg az „állóvizes” részek csak minimális kapacitást igényelnek. Ilyen metódussal dolgozik az SVCD és a DVD is.

Time shifting – Időcsúsztatásos lejátszás. Aktiválásával egy időben folyik a rögzítés és a rögzített anyag más pontjának lejátszása, így kimeríthető az élő tévéadás, visszacsévelhetünk, előretekerve beérhetjük az élő adást. Nagyon erőforrás-igényes, 1 gigahertz alatt nem érdemes próbálkozni vele.

Kodek – CODEC, a COder DECoder szavak rövidítéseinek összevonásából. Azok a rendszerrutinok, amelyek a video- és hanganyagokat – általában veszteséges metódussal – tömörítik, illetve lejátszzák. A felvett anyag csak olyan gépen játszható le, amelyre telepítették ugyanazt a kodeket.

MPEG – (Motion Picture Expert Group) Szakértői csoport által kidolgozott és szabványosított, műsorszó-

rásra és általános videótárolásra használatos tömörített mozgókép- és hangformátum.

AVI – Audio Video Interleave, azaz összefésült videó és hang. A Windows 3.1 idején megjelent hangos mozgóképfarmátum, amelynek köszönhetően az adatfolyamok tetszőleges kodekkel kombinálhatók. Ennek folytán minősége nagyon változatos lehet.

Interlaced – Váltott soros. A képátvitelnek arra a tipikusan tévéadásokban alkalmazott jellemzőjére utal, hogy a kép sorait két menetben rögzítik és jelenítik meg, első futamban (szakszóval: Field A vagy A mező) a páratlan sorszámú sorokat, második futamban (Field B vagy B mező) a párosakat képezi a kamera, illetve a tévé. Mivel a két félkép (Field) rögzítése között 1/50 másodperces időtartam telik el, az oldalirányban mozgó objektumok kontúrjai „cakkosan” jelennek meg, ha progresszív (nem váltott soros) eszközzel, jellemzően a PC monitorán jelenítik meg.

Deinterlace – Ezzel a módszerrel – amely a félképek közötti alakelmozdulást mossa össze – kiküszöbölhető az a szaggatás, amely a PC-s monitoron közvetlenül megjelenített váltott soros (interlaced) tévéadás velejárója. ▲

KÉPMINŐSÉG:		9
RÖGZÍTÉS:		9
ÁR:		10
STABILITÁS:		8
EXTRA:		6
ÖSSZESEN:		42

közepesnek mondható. A tervezők inkább figyeltek a képre, mint a hangra, ha zenei anyagokat veszünk fel, tegyük inkább Indeo AVI-val és PCM hanggal, még ha sokszoros merevlemez-területet kell is rászánunk.

Felvételeink méret és időtartam szerint korlátozhatók, illetve kívánt méretű blokkokra tördelhetők, illetve kívánt méretű menten le lehet menteni több CD-re. Kép a képben rendszerben is dolgozhatunk, egy időben jelenítve meg a tévéadást és egy előzőleg felvett jelenetet. Az adók behangolásakor néhány sisterső állomás bekerül a pakliba, de ezek kézzel kitilthatók. Finomhangolást – magasabb érzékenységet – kérhetünk, de kézzel nem állíthatjuk a frekvenciákat.

Kézenfekvő szoftver melléklet a WinFast DVD-lejátszója, amelyet bizonyára értékkel a célközönség. További hab a tortán a Ulead Cool 3D 3.0 és a VideoStudio 6.0, mely utóbbival akár – a videoszerezéshez végső fázisaként – DVD-t is égethetünk.

TERMÉK:	Leadtek WinFast TV 2000 XP
FORGALMAZÓ:	Kelly-Tech Kft.
ÁR:	17 000 Ft
WEB:	http://www.leadtek.com.tw , http://www.kellytech.hu
ELŐNYE:	Igényes, jól használható tévéalkalmazás, extra szoftverek
HÁTRÁNYA:	Monó tuner

SORAKOZÓ

Egytől tízig értékeltük a kártyák képességeit, jellemzőit, nagyon erősen beszámítva az árat. A képminőségben fontos szerepet játszik a több modellnél is megtalálható deinterlace szűrő. Rögzítési képességeknél pontot ér az MPEG-2 képesség, valamint az AVI-rögzítés rugalmassága, az időzített felvétel lehetősége. Stabilitás címszó alatt személyes tapasztalatainkat öntjük numerikus egész formába. Extrák alatt díjaztunk

minden egyebet: a sztereó képességeket (Nicom kiemelve), a Terratec RDS-kompatibilitását, valamint az extra szoftvereket. Mindent összevetve PC-s tévézéshez legjobb vételnek a Terratec Cinergy 600-at ítéltük: sztereó vevővel rendelkezik, AVI- és MPEG-rögzítéshez egyaránt kiváló szoftvert adnak mellé, és ami hazánkban nagyon lényeges, árban igen mérsékelt, ráadásul ott az RDS-rádióvétel lehetősége is. Különdíjra érdemesnek találtatott a Pinnacle PCTV Pro, amely igen kiforrott termék, a tévétunerek Mercedesese, tévéalkalmazásával valós időben rögzíthető SVCD-kompatibilis MPEG is. Főleg ára miatt szorult kissé hátrébb a versenyben. Ki kell emelnünk még a Leadtek WinFast TV 2000 XP Deluxe-ot, szemtelenül alacsony ára és nagyon jó szoftvere okán – ha „pötttyet” javítanának a hang kódolásán és sztereó tunerrel kombinálnák, a legjobb lehetne. Így is merjük ajánlani oda, ahol a rögzítés igen, a sztereó hang viszont nem fontos.

EGRI IMRE

Xerox-tervek a dokumentumkezelésben

Papír nélküli iroda

Jó néhány éve már, hogy az elektronikus adatfeldolgozás fejlődésével sokan gyász-éneket kezdtek a hagyományos irodai módszerek, köztük a papír alapú dokumentumkezelés felett – úgy tűnik, ez nagyon korai volt. Irodáink várható jövőjéről tájékozódunk a Xerox európai kutatóközpontjában tett látogatásunk alkalmával.

Az utóbbi években nagymértékben, világszerte elterjedt az internet, töretlenül erősödnek a PC-k, javult a szövegfelismerő alkalmazások hatásfoka, szóval a papírmentes irodák elterjedésének minden feltétele javult. Ennek ellenére lényegesen nőtt az üzleti és otthoni papírfelhasználás. Szinte minden PC-s otthonba bebocsátást nyertek a személyi nyomtatók, és bebizonyosodott: az emberek szeretnek nyomtatni, szívesen dolgoznak papírral. Semmit sem változtatott a helyzeten az elektronikus papír feltalálása sem, ez az érdekes invenció máig sem vonult be mindennapjainkba. A helyzet tehát az, hogy nőtt a feldolgozandó információ-mennyiség, dokumentumainkat jobbára elektronikus módszerekkel készítjük ugyan el, de legtöbbször nyomtatásban is vizsontlájtjuk.

Szükség lenne a tengernyi – jobbára szöveges – információ hatékony, üzleti elemzéséhez gépi segítségre; az ezzel kapcsolatos fejlesztések központja a franciaországi Grenoble-ban található. Itt folynak kutatások a természetes nyelvekkel és a munkaújrászervezéssel kapcsolatban, amelyek a következő idők tudás alapú társadalomhoz hivatottak platformot szolgáltatni. Hiába a hetvenes évek hurráoptimizmusa például a gépi fordítás korának közeledtéről, az intelligens, emberi nyelven kommunikálni képes gépi munkatársak még váratnak magukra. A nyelvi kutatások vezetőjének megalapozott jóslata szerint nincs kilátásunk a közeli évtizedekben áttörésre, ugyanis egyelőre csak a felszínt karcogatjuk. Eljutottunk arra a szintre, hogy elég megbízható OCR (optikai karakterfelismerő) és beszéd felismerő megoldások állnak rendelkezésre. Jöhetne tehát a következő lépés, az emberi kommunikáció tartalmi elemzése; ugyanis bármiféle intelligens tevékenységhez – például tartalmi elemzésen alapuló keresés, többnyelvű keresés, fordítás – elengedhetetlen a szöveg tartalmának megértése. Ez viszont nem egyszerű. Egyes nyelvek szerkezete lehet gyökeresen eltérő, számos

esetben pedig a bejártott nyelvi fordulatok vagy a szöveggörnyezet dominál az értelmezésben, úgyhogy egy szövegből kiragadott részlet biztos értelmezése olykor lehetetlen is.

Természetesen hiába nagy a fa, a fejszék már gyökerére vettek: vannak jelentős részeredmények a hosszú távú célok elérésében. Évek óta fejlesztés alatt áll a kutatás alapmunkája, a XeLDA, az a rétegelt szoftverrendszer, amely moduláris ügyfél–kiszolgáló architektúrájú szolgáltatáskészletben teszi kihasználhatóvá az eddigi eredményeket. Az alapoktól indulva vehetők igénybe szolgáltatásai, úgymint: a szöveg kinyerése, a nyelv felismerése és felbontása elemekre, szavakra

(tokenizáció). Képes megtalálni a szó gyökerét és besorolni nyelvtani kategóriájába, kizárni a többjelentésű

szavak nem idevágó értelmezését, azaz nyelvtanilag elemezni. Jelenleg 15 nyelvet támogat, változó mélységig.

Működő alkalmazásokat is láthattunk a bemutatóteremben, amelyek hamarosan mindennapiak lesznek a nagyobb digitáldokumentum-feldolgozó gépekben.

Érdekes lehetőség például a Copy finder, amelynek révén egy dokumentum részletét beszkenelve a Google és DocuShare webes keresőkön is kutatva előkeresi az elektronikus példányt, részleges egyezésre alapozva. Láthattuk működés közben a Summarizer (Összefoglaló) modult, amely kulcsszavak logikai keresésével dolgozva kiválasztja a legjellemzőbb kifejezés előfordulásait, tetsszöveges terjedelmű kivonatot hozva létre.

**Közönséges többfunkcionális készülékhez hasonlít majd a jövő hálózatba köthető intelligens másolója is – a számításo-
kat a háttérben működő szerver végzi**

Festői környezetben folyik a kutatómunka

Kész eszközök állnak rendelkezésre az egyes szakterületek (például gyógyszergyártás) segítésére. Olyan komplett, többnyelvű dokumentumkészítő rendszerekről van szó, amelyek a termék előállításának árával vetekedő dokumentációs költségeket (előírások, figyelmeztetések, használati utasítások és ezek fordítása) segítenek optimalizálni. Az internet világában is találkozhatunk eredményekkel, egyes keresők – például a DocuShare és a Google – is alkalmaznak nyelvi eszközöket. Távolgatásban az Exill nyelvoktató rendszert említhetjük, amely a virtuális világban mutat be élő helyzeteket, válaszainkat pedig a nyelvi elemzés segítségével élőben értelmezi a rendszer.

EGRI IMRE

Otthoni, irodai rendszerek biztonsági megoldásai

VÍRUSOK TERJEDÉSÉNEK MEGAKADÁLYOZÁSA

Új sorozatot indítunk, amelyben a Windows XP és az Office XP biztonsági megoldásaival szeretnénk megismertetni az olvasót. Cikkeink alapjául a Microsoft által kiadott összeállítás szolgál, amely hat fontos problémára hívja fel a figyelmet. Ezek részletes magyarázatait, valamint az idevágó technológiákat mutatjuk be egy-egy részben.

Ma már közhelyszámba megy, hogy a számítógép beköltözött életünkbe. Ott van otthonunkban, a munkahelyünkön, s nemcsak azokat a feladatokat bízuk rá vagy oldjuk meg rajta, amelyek nélküle körülményesebbek vagy egyenesen lehetetlenek lennének, hanem olyanokat is, amelyek régen is zökkenőmentesen működtek, csak másképp. Gondoljunk csak féltve őrzött adatainkra! Korábban elzárt fiókok, páncélszekrények őrizték titkainkat, ma a számítógép teszi ezt, ráadásul

a robusztus felépítés, a bonyolult belső azt a csalóka látszatot kelti, hogy adataink „jó kezekben” vannak ott: senki sem viheti el onnan. Tévedés! Egy merevlemezre elmentett dokumentum alig jobb, mint ha ugyanezt az íróasztalon hagynánk közszemlére kitéve. A hozzáértő kis ügyeskedéssel könnyen megszerezheti, sőt legrosszabb esetben akár el is lophatja az egész gépet. A Microsoft legutóbbi fejlesztései során komoly figyelmet fordított a biztonságra, a személyes adatok védelmére. A Windows XP, illetve az Office XP olyan biztonsági lehetőségekkel rendelkezik, amelyek

megfontolt használat mellett nyugodtan alhatunk: adatainkhoz csak az férhet hozzá, akinek mi megengedjük.

PÉLDABESZÉD

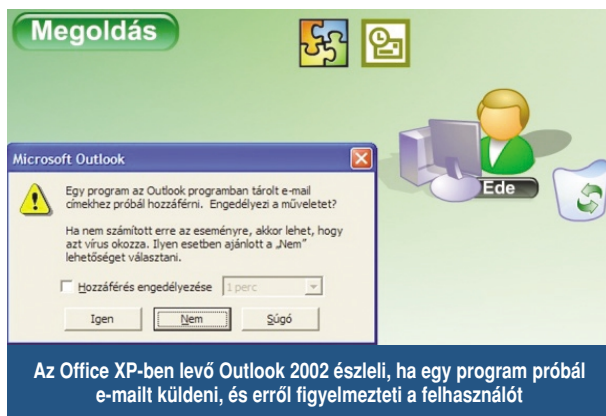
A gyakorlott számítógép-használó tudja, hogy sok vírus az e-mail üzenetekhez csatolt kódok segítségével terjed. Ám még ha tudja is, hogy mit keresen, akkor is fennáll a kockázata annak, hogy véletlenül

bízható forrásból származó, digitális aláírással ellátott kódokat futtassa. Továbbá, még ha a biztonsági beállítások nem fognak is el egy rosszindulatú kódot, az Outlook 2002 csak azt követően engedi meg bármilyen kód futtatását, ha ehhez előbb a felhasználótól engedélyt kért egy párbeszédpanel segítségével.

LÉPÉSRŐL LÉPÉSRE

Szoftverkorlátozás

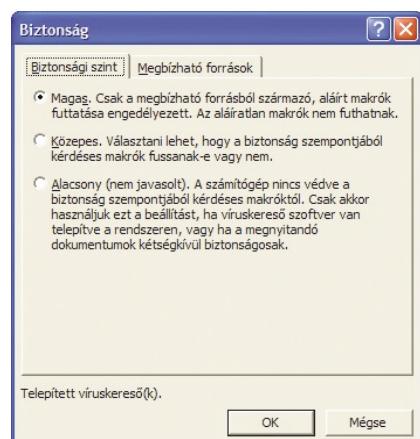
1. Nyissuk meg a Csoportházi rendet (Start → Futtatás → gpedit.msc → Enter), a Windows beállításai alatt keressük meg a Biztonsági beállítások ágat.
2. Kattintsunk a konzolra Szoftverkorlátozó házirendek elemére. Ha még nincsenek erre vonatkozó házirendek, a megjelenő szövegnek megfelelően hozzuk létre. Kattintsunk a További szabályok elemre, majd a Műveletek menüből válasszuk ki az Új szabály a tanúsítványláncokra tételt.
3. Az Elérési út mezőbe írjuk be az elérési utat, vagy tallózással keressük meg a megfelelő fájlt vagy mappát. Ezt követően válasszuk ki a Biztonsági szint értékét. Ez lehet nem engedélyezett vagy nem korlátozott. Az előbbi teljes tiltást, az utóbbi teljes engedélyezést jelent. A Leírás mezőben adjuk meg a szabály leírását, majd kattintsunk az OK gombra.
4. Indítsuk újra a számítógépet. Ha egy adott mappát korlátoztunk, próbáljuk ki a házirend működését: másoljunk oda egy letiltott típusú (pl. tejszóleges .EXE kiterjesztésű) állományt, és próbáljuk lefuttatni. Az eredmény: hibaüzenet.
5. A korlátozott fájltypusok bővíthetők, vagy szűkíthetők a Csoportházi rendben a Szoftverkorlátozó házirendek → Kijelölt fájltypusok elemére kattintva. A megnyíló panelen törölhetjük a kiválasztott állománytípusokat (nem javasolt), vagy újakkal bővíthetjük a listát. A szoftverkorlátozó házirendekről bővebben olvashat a Windows XP Súgó-jában (Start → Súgó és támogatás). Írja be a kereséshez, hogy szoftverkorlátozás.

E két biztonsági lépésen kívül a Windows XP lehetővé teszi, hogy csak a merevlemez meghatározott könyvtáraiból származó szoftvereket lehessen futtatni, ami megakadályozza rosszindulatú kódok telepítését vagy futtatását a számítógépen. Mellékletünkön egy flashben készült, magyar nyelvű animációs bemutatót találunk **CD MELLÉKLET**.

MAGYARÁZAT

A vírusok mindig is megkeserítették napjainkat, adataink biztonságának legádázabb ellenségei közé tartoznak.

A Word 2002 makrókra vonatkozó biztonsági beállításai csak megbízható makrók futtatását engedélyezik

Gondoljunk csak azokra, amelyek a merevlemezen átirkálnak fájlokat, törölnek, formáznak, vagy más módon teszik tönkre az operációs rendszer működését. Az újabb vírusok azonban ennél is többet tesznek: képesek szétküldeni saját magu-

kat a levelezőprogramunkban található címjegyzékek segítségével, sőt egyes fájták csatolmányként dokumentumokat juttatnak el a tömegesen elküldött levelek címzettjeinek. Ezek a dokumentumok lehetnek akár a legtitkosabb adatainkat tartalmazó Word- vagy Excel-állományok. Mi tehát a megoldás?

Ismerjük meg programjaink biztonsági beállításait! A manapság divatos, úgynevezett makróvírusokkal szemben úgy védekezhetünk, ha a makrók futtatását feltételekhez szabjuk. A Wordben például az *Eszközök* → *Makró* → *Biztonság* menüpontban ellenőrizhetjük, hogy milyen feltételeket támasztunk egy makróval szemben, mielőtt az lefutna. A Word 2000-ben és 2002-ben az alapértelmezett beállítás magas, tehát kizárólag a digitális aláírással ellátott, továbbá megbízható forrásból (ezeket a helyeket ugyanennek a panelnek a másik fülén adhatjuk meg) származó makrók futhatnak le. Mindkét feltétel a makró eredetiségének biztosítására szolgál. Mint látható, ez a beállítás igény szerint csökkenthető, de ezt csak akkor javasoljuk, ha pontosan tudjuk, mit miért teszünk, ellenkező esetben megnyitjuk a számítógép képzeletbeli kapuját mindenki előtt.

Az Outlook 2002 további védőbástyákat vonultat fel (bár ez eléggé megosztja a felhasználói tábor). A program egész egyszerűen megtagadja a hozzáférést bizonyos kiterjesztésű (.BAT, .EXE, .VBS, .JS) csatolt állományokhoz, további fájl-típusokat pedig csak megnézni enged, futtatni nem. Az Outlook 2002 nem teszi lehetővé, hogy más alkalmazások automatikusan használhassák a *Címjegyzéket* és a *Névjegyalbumot*, illetve levelet küld-

MINISZÓTÁR

Digitális aláírás: üzenetek, állományok vagy egyéb, digitális kódolású adatok készítői által használt eszköz, amelynek segítségével saját azonosító adataikkal jelölhetik meg az információt.

Házirend: az a módszer, amelynek révén a rendszergazda meghatározhatja a rendszer működésére és a felhasználóra vonatkozó szabályokat (például a *Csoportházirend*).

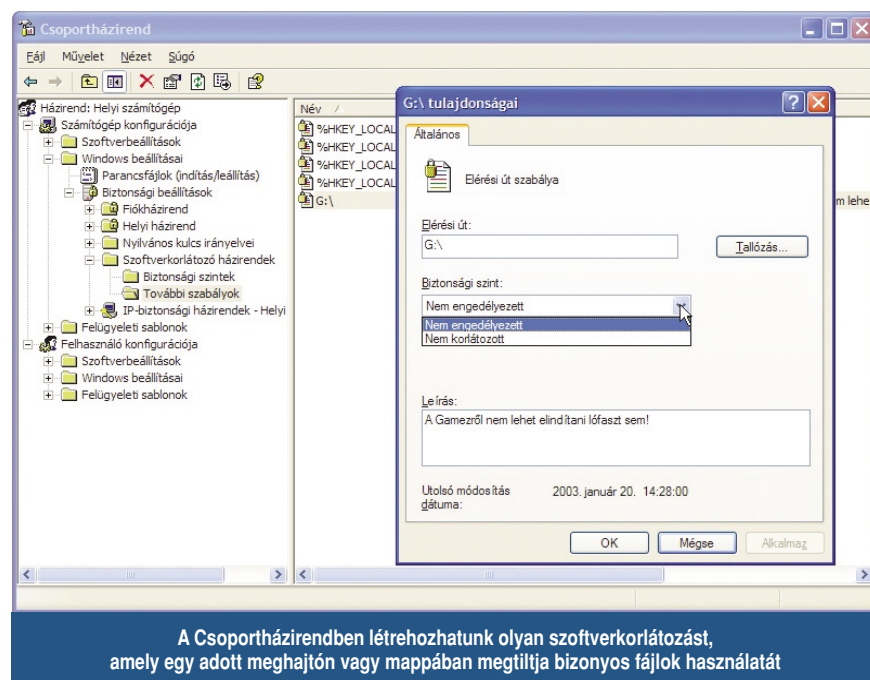
Makró: olyan programozási lehetőség, amellyel egy adott alkalmazás szolgáltatási köre bővíthető, pl. a kézzel elvégzendő, gyakran ismétlődő folyamat kiváltható a program által futtatott makróval.

Makróvírus: olyan makró, amely valamilyen módon a rendszerbe jutva alantas célokra, károkozásra használja ki az őt futtató alkalmazás lehetőségeit.

Trójai faló: olyan program, amely más programnak álcázza magát, és így próbál bejutni a rendszerbe, majd adatokat szerezni.

Vírus: olyan program, amely megpróbál egyik számítógépről a másikra terjedni, és károkat (adatokat töröl vagy rongál meg), vagy csak bosszúságot okoz a felhasználóknak.

jének a felhasználó nevében. Ha egy program bármelyikhez hozzá akar nyúlni, figyelmeztetés jelenik meg a képernyőn. A felhasználó adott időtartamra engedélyezheti vagy tilthatja a hozzáférést. A 2002-es változat alapértelmezett biztonsági zónája a „Tiltott helyek”, amely tiltja az automatikusan futó parancsfájlokat, az ActiveX vezérlők engedély nélküli futását, valamint a JavaScripteket. A beállítások az *Eszközök* → *Beállítások* → *Adatvédelem* fülön tekinthetők meg, de megváltoztatásukat ezúttal sem javasoljuk. Rendelkezésünkre áll a Windows XP házi-rendje is, amelyben többek között szoftverkorlátozást is beállíthatunk. Ennek segítségével meghatározható, hogy bizonyos mappákból futtathatók-e egyáltalán programok, s ha igen, milyen típusúak (lásd *Szoftverkorlátozás* című keretes írásunkat). A Microsoft tehát igyekszik mindent megtenni az operációs rendszer, valamint az azon futó alkalmazások szintjén adataink biztonságáért, és élve ezekkel a lehetőségekkel, úgy tűnik, már-már tényleg megnyugodhatunk – de azért nem árt részen lennünk, és felkészülni a váratlanra. A vírusok elleni harcban legjobb szövetségünk egy jó víruselhárító program lehet. A Norton AntiVirus 2003 például már nemcsak az érkező, de az elküldött leveleket is szűri, és képes megakadályozni a még ismeretlen makróvírusok terjedését is. Hasonló képességgel rendelkezik a McAfee VirusScan, amelyet éppen e számunkban mutatunk be, valamint a Panda, amelyet a *PC World* olvasói egy éven át ingyen megkapnak.

A Csoportházirendben létrehozhatunk olyan szoftverkorlátozást, amely egy adott meghajtón vagy mappában megtiltja bizonyos fájlok használatát

SPÁNYIK BALÁZS

Tanuljunk beszélni „internetül”!

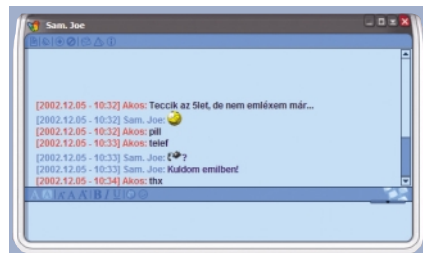
CSEVEGÜNK

Az interneten emberek kommunikálnak, akik nem bitekkel és bájtokkal táplálkozó gépek, hanem valós érzelmeiket, vágyaikat, szenvedélyeiket kifejező hús-vér emberek. A csevegés során különféle jelek és rövidítések állnak rendelkezésünkre, amelyek segítenek érzelmeiket vinni mondandónkba.

A papírra szánt írott szövegekkel ellentétben az internetes szövegek a gyors, interaktív műfajokban (például chat, azaz élő csevegés) szabályozatlanok, szerkesztetlenek, bár írásos formájúak, mégis jobban hasonlítanak a spontán beszédre. A csevegőforumok szövegei olyanok, mintha egy kötetlen beszélgetést szóról szóra, sőt betűről betűre leírnánk. Ez rendkívüli: próbáljon csak meg valaki egy rögtönzött párbeszédet magnóra rögzíteni, és azt leírni: meg fog döbbsenni a hevenyészett, szerkesztetlen formán. A csevegőforumok szövegeinek a formája azért ilyen, mert az élőbeszédhez hasonlóan gyorsak és interaktívak: amit leírunk, az azonnal megjelenhet a neten, és olvashatja a csoport. Az ilyen kommunikáció legnagyobb akadályja a gépelés „nehézsége”: ezért változik az írásbeliség a világhálón. Az internetes írás a formájával is mond valamit, a szöveg külalakja, a betűk nagysága, a betűk közé kerülő számok, jelek, jelzések is tájékoztatják az olvasót. Az internetes írás tehát nem hanyagságból, műveletlenségből, kulturálatlanságból olyan, amilyen, hanem a helyzet alakítja ki a szabályait.

A technikai környezet is hatással van az internetes írásbeliségre: a billentyűzet

pontos és gyors használata gyakorlatot, tanulást igényel, viszont a használók túlnyomó többsége nem rendelkezik ilyen ismeretekkel. Az interneten mindig kutya-futtában kommunikálunk: a sietség viszont szaporítja a gépelési gyakorlatlanság miatt amúgy is jelentkező hibák számát, így az elütések, a hibás jelölések az internetes szöveg természetes részévé váltak. Mindeközben egyes rövidítések, más szöveges formában nem használt írásjelek egészen speciális pluszjelentést adnak a textusnak. A csupa nagybetűvel írott szöveg kiegészítő jelentést ad az írott szöveghez, hiszen ez a jelenség a neten az élőszó kiabálását, a hang felemelését pótolja. Az aláhúzásjelek közé ékeltek szavak nyomatékot adnak a szónak, kiemelve azt: „Átküldtem tegnap az _anyagot_, tudod!” A smiley jelek használata a mondatba ékelve érzelmeket ad a jelentésnek, illetve kiegészíti: „Holnap megyek fogorvoshoz :-(, de se baj, mert csinos az asszisztens ;-). A kisebb internetes közösségekben különösen fontos erre a jelentsre és jelhasználatra odafigyelni, hiszen szabály-, illetve normasértést is elkövethet az a szövegalkotó, aki nem kiabálás, erős indulati tartalom jelzésére használja például a csupa nagybetűs közlést. A befogadónak pedig szintén ismernie kell ennek a jelzésnek, megformálási módjának a jelentését. Egyre gyakrabban használjuk az amerikai eredetű rövidítéseket a magyar internetes szövegkörnyezetben is. A „thx” az angol „thanks”, azaz „kösz” megfelelője, az IMHO (In My Humble Opinion) pedig a „szerény véleményem szerint”, ezt szvsz-nek is sokan használják, illetve ilyen még az SKH, azaz: „semmi közöd hozzá”. Az angolban előszeretettel alkalmazzák a számmal való rövidítést. A „for” szó kiejt-

Gyors beszédeknél gyakran használunk rövidítéseket és jeleket

	(Y) or (y)		{f}		(A) or (a)		(P) or (p)
	(N) or (n)		:-) or :)		(6)		(~)
	(B) or (b)		:-D or :d		(L) or (l)		(T) or (t)
	(D) or (d)		:-O or :o		(U) or (u)		(@)
	(X) or (x)		:-P or :p		(K) or (k)		(&)
	(Z) or (z)		:-) or :)		(G) or (g)		(C) or (c)
	:-[or :[:-(or :-((F) or (f)		(I) or (i)

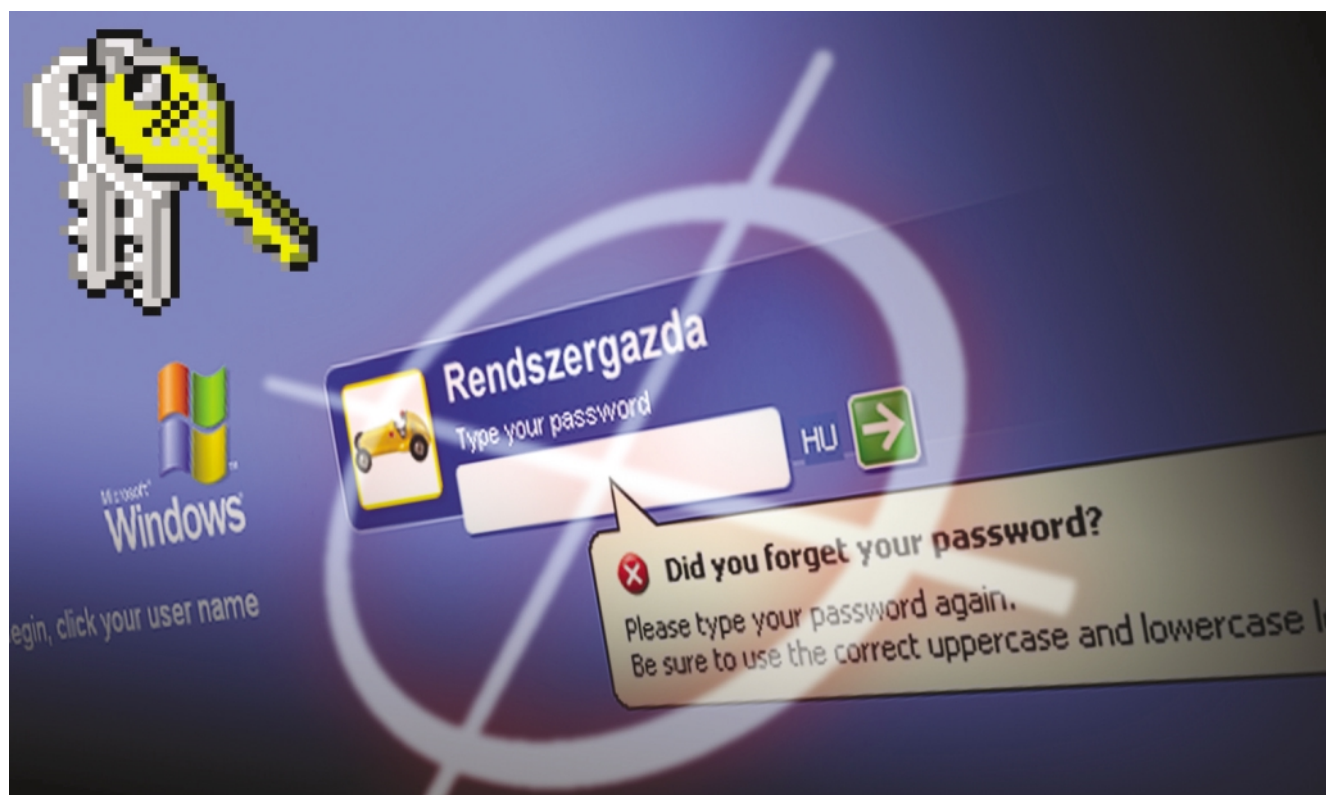
Az MSN Messenger az összes jel beírásához ad útmutatót

GYHR, azaz Gyakran Használt Rövidítések

THX =	Thanks! – Kösz!
IMHO =	In My Humble Opinion – szerény véleményem szerint
4U =	For You – neked
btw =	by the way – apropó, erről jut az eszembe
pls =	please – kérem, kérlek
CU IRL =	See You In Real Life – találkozunk a valós életben
CUL8R =	See You Later – vizslát később
ASAP =	As Soon As Possible – amilyen gyorsan csak lehet
SKH =	semmi közöd hozzá
pill =	egy pillanat
lszeru vagy lxu =	egyszerű
láltalán =	egyáltalán
mlek =	megyek
mindl =	mindegy
2sleges =	kétséges
5let =	ötlet
5/c =	öt perc
666s =	hathatós
6ás =	hatás
+6 =	meghat (valakit valami)
megold66 =	megoldható
soxor =	sokszor
emléxik =	emlékszik
fexik =	fekszik
Lhúz =	elhúz
Gpn =	gépen

ve hasonlít a „four”, azaz négyre, adódik a rövidítés: 4U = For You, azaz „Neked”. Ezek mintájára jelentkeznek hasonló szerkezetű magyar rövidítések is: 5let (ötlet), mlek (megyek), +6 (meghat), 666s (hathatós), 5/c (öt perc), +int (megint), 3x (háromszor). Utóbbiakban a számok mellett az egyéb jelek használata is figyelemre méltó. A kezdő internethasználó is hamar észreveszi, hogy az internetes szövegekben nagyon gyakoriak az ékezetes nélküli szövegek. Ez a jelenség az internetes adatátviteli és kódolási technológia, illetve a szoftver- és hardvereszközök változásával ritkul, de a kényszer mellett leginkább az írástempó gyorsulása miatt alakult ki. Mindaddig nincs is probléma ezzel, amíg nem válik megrögzött szokássá, és a szöveg még érthető marad ékezet nélkül is. Egyre gyakrabban fordul elő az is, hogy az e-mail és a chat szövegekben az írásképet és az írásmódot a beszéd hangzását próbálja ábrázolni, tehát olyan esetben is a kiejtés szerinti írásmódot alkalmazzák, amikor az hagyományosan nem illik: aggyál, taniccs+, nyittyuk, majkésöbbscsinájjuk+, asszem, emléxel. Ezek a jelenségek megint csak arra utalnak, hogy az elektronikus levelezés kommunikációs műfaja inkább a spontán beszéd írásbeli rögzítéséhez hasonló.

BÓDI ZOLTÁN

Megtalálható az elveszett jelszó!

PC-zárszervíz

Elfelejtett egy fontos jelszót? Nem tud belépni az operációs rendszerbe? Megváltoztatta a jelszavát, de nem emlékszik, mire? Semmi gond! A következőkben sok-sok trükköt és eszközt mutatunk be, amelyek segítségével – nagy valószínűséggel – újra hozzájuthat az adataihoz.

„Találják meg a szerverünk jelszavát!” – ezzel a kéréssel fordult az interneten egy norvég kulturális intézet minden hackerhez. A szokatlan kérés oka az volt, hogy a levéltáros meghalt, és rajta kívül nem volt egyetlen olyan levéltári dolgozó sem, aki ismerte volna a jelszót. Mindössze öt órába telt, mire valaki megtalálta a szerver jelszavát...

Bárki kerülhet hasonló szituációba, mint a fent nevezett intézet: például valamikor létrehoz egy állományt, amelyet szeretne megvédeni az illetéktelenektől, de később nem jut eszébe a hozzá tartozó jelszó. Vagy könnyelműen, automatikusan íratja be a jelszavát a számítógéppel, amikor bejelentkezik az internetre, és emiatt már hónapok óta nem írta azt be, azután pedig elfelejti.

Nem kell azonban hacker, hogy kivágyjunk magunkat szorult helyzetünkől: cikkünk

elolvasása után képes lesz önmagán segíteni, azaz a legtöbb esetben visszaszerezheti az elfelejtett jelszót.

NINCS ÁLTALÁNOS MÓDSZER JELSZAVAK FELTÖRÉSE

Minden jelszóprobléma más és más. Hiszen minden alkalmazás másképpen titkosít, és ennek megfelelően egy sajátos visszafejtő stratégiát igényel. A következőkben bemutatjuk a legfontosabb stratégiákat, és elmagyarázzuk, hogyan tudja az adott jelszót visszaszerezni. Azt is elmondjuk majd, hogy melyek a különösen biztonságos jelszótípusok, illetve melyek azok, amelyek feltörésébe valószínűleg mindenkinek beletörik a foga. A Windows és az Office jelszavai mellett górcső alá vettük a BIOS-jelszavakat, illetve a tömörített és a PDF-fájlokéit is.

TARTALOM

BIOS-JELSZAVAK:

Nem létezik kielégítő védelem 119. oldal

WINDOWS-JELSZAVAK:

Veszélyes kényelem 120. oldal

ZIP, RAR ÉS TÁRSAI:

Archív fájlok feltörése 120. oldal

TÁMADÁS A WORD- ÉS EXCEL-FÁJLOK ELLEN:

Office-dokumentumok védelme 122. oldal

PDF-JELSZAVAK:

Csak bizonyos körülmények között biztonságosak 123. oldal

Az egyik módszer, amelyet sok jelszófeltörő segédprogram használ, a brute force (nyers erő) névre hallgat. A módszer lényege, hogy a program módszeresen az összes lehetséges jelkombinációt kipróbálja. Általában csak akkor vetik be, ha minden más eljárás eredménytelennek bizonyult, és nincs más kiindulási pont – ehhez nagy teljesítményű gépre, továbbá a jelszó hosszától, illetve a használt jelektől függően nagyon sok időre van szükség. Rádásul a végeredmény sem biztos... A nagy- és kisbetűk, a számjegyekkel és az általánosan használt speciális jelekkel együtt összesen mintegy 92-féle lehetséges karaktert jelentenek (az ékezetes betűket nem számoltuk, ezt ritkán alkalmazzuk jelszavak megadásakor). Egy négy karakterből álló jelszó esetén tehát a lehetséges kombinációk száma 92^4 , azaz több mint 70 millió, 8 karakternél ugyanez a szám

már 5,1 milliárdra rúg. Évekbe telhet, mire egy ilyen segédprogram feltöri a jelszót. De nem mindig van szükség „az erő” használatára. Egy másik módszer arra támaszkodik, hogy a legtöbb felhasználó a jelszó kitalálásakor a hétköznapi nyelvből vagy

állományok tartalmához hozzájutni, amelyekhez nincs jogosultsága. Nem utolsósorban ennek köszönhető az, hogy a jelszófeltörő programok utáni keresgélés az interneten gyakran komolytalan, illegális oldalakhoz vezet.

Cikkünknek nem az a célja, hogy illegális módszert adjon jelszavak kikutatására. A módszerek bemutatásával tanácsokat szeretnénk adni, hogyan védhetjük ki, hogy kiszolgáltatott helyzetbe kerüljünk.

magánéletéből vesz szavakat vagy szótrédékeket. Tehát egy szöszedet segítségével lefedhető az összes többé-kevésbé értelmes szó. Ez a módszer lényegesen kevesebb időt igényel, viszont nem mindig vezet eredményre. A régebbi BIOS-verziókhoz léteztek úgynevezett mindentudó mesterjelszavak is, amelyek segítségével bármikor hozzáférhetett a rendszerhez.

ZSÁK A FOLTJÁT

JELSZÓTÖRŐ PROGRAMOK

Az általunk bemutatandó segédprogramok mind ingyenesen letölthető vagy kipróbálható (shareware) szoftverek. Utóbbiak regisztrálás nélküli verziói legtöbbször csak rövidebb jelszavak kitalálására alkalmasak, így csupán a program működésének bemutatására használhatóak. A most bemutatott programoknál azokat részesítettük előnyben, amelyek tesztjeink során a legjobb teljesítményt nyújtották, még akkor is, ha ezek valamivel drágábbnak bizonyultak, mint más megoldások.

Ahol a nyers erő értelmesen hat: a brute force módszer lényege, hogy az összes lehetőséget kipróbálva lépésről lépésre keresi meg a megfelelő jelszót. A jelszó hosszától függően ez igen sok ideig eltarthat.

Részletesebb információkat találhat a cikk végén közölt táblázatban az említett programokról, illetve arról, hogy milyen esetben érdemes őket használni. Majdnem minden szoftver fellelhető az újságban található CD-n (☛ **CD MELLÉKLET**).

A HÁLÓZAT SÖTÉT ZUGAIBAN ILLEGÁLIS SZOFTVEREK

Önmagától értetődően törvénytelen az, ha valaki megpróbál engedély nélkül jelszófeltörő program segítségével olyan

Az általunk bemutatott programok sem tökéletesek. Ne feledjük: cikkünknek nem az a célja, hogy illegális módszert adjon

BIOS-JELSZAVAK: NEM LÉTEZIK KIELÉGÍTŐ VÉDELEM

Első látásra egy BIOS-jelszóval igazán jó és egyszerű lehetőség adódik a számítógép védelmére egy illetéktelennel szemben. A jelszót közvetlenül a számítógép bekapcsolása után kell megadni, még azt megelőzően, hogy lehetőség nyílna az operációs rendszerrel való manipulációra. Ezért sok felhasználó úgy gondolja, hogy ez a jelszó különösen jól védi a számítógépet. Ez azonban téves következtetés. Lehet, hogy egy átlagos felhasználót képes távol tartani a rendszertől ez a típusú jelszó, de feltörése egy profinak nem okoz komoly problémát.

VIGYÁZAT!

A BIOS jelszavakat „feltörő” programok használata meglehetősen veszélyes, egy rossz mozdulattal törölhetjük a BIOS tartalmát! Ez akár oda is vezethet, hogy gépünk nem fog elindulni a következő startolásnál! Járjunk el rendkívül körültekintően!

Nagyon kicsi annak a valószínűsége, hogy a BIOS-jelszót az ember elfelejtse, mert minden belépéskor kötelezően meg kell adni. Mindenesetre, ha valaki a számítógépét ritkán használja, vagy sikerül egy lezárt PC-hez jutni a bolhapiacra, akkor valahogy muszáj belépni a rendszerbe.

BELÉPÉS A HÁTSÓ AJTÓN ÁLTALÁNOS JELSZAVAK

Ha nincs olyan jelszó, amellyel a PC bekapcsolása után továbbléphetne, akkor a szoftver már nem segíthet – csakis a CMOS törlése. Sok alaplapon van jumper erre a célra – használatával „kisütjük” a BIOS tartalmát. A legtöbb esetben

jelszavak kikutatására. Azt is szem előtt tartjuk, hogy a módszerek bemutatásával tanácsot adjunk: hogyan védhetjük ki, hogy kiszolgáltatott helyzetbe kerüljünk, miképpen tudjuk megvédeni állományainkat az illetéktelen behatolókkal szemben. Általánosan érvényes: tegye azok dolgát minél nehezebbé, akik az adatait akarnák feltörni! Hiszen sok esetben maga a gondatlan felhasználó segít a legjobban a jelszófeltörőnek. Az sem véletlen, hogy a norvég intézet jelszavát ilyen gyorsan fel tudták törni. A levéltáros nem csinált túl nagy gondot a jelszó kiválasztásából, egyszerűen a saját nevét adta meg. Csak éppen fordított sorrendben írva a betűket.

ez a jumper a „clear CMOS” felirattal van ellátva. A jumper lehúzása (vagy rövidre zárása) a CMOS teljes törlődését okozza, amellyel a BIOS kiinduló állapotába kerül. Természetesen ezzel az összes BIOS-beállítás (például a merevlemez beállítása) is elvész. Arról, hogy az adott alaplap rendelkezik-e ezzel a lehetőséggel, és ha igen, akkor az hogyan működik, a kézikönyvből tudhat meg információkat. Egyes alaplapok esetén akár 20 percig is várni kell, mire a CMOS az összes beállítást elfelejti.

Amennyiben nincs ilyen jumper az alaplapon, még mindig segíthet a gombelem eltávolítása fél órára. Nem túl szép módszer, de hatásos: a CMOS-nak is energia kell, hogy ne felejtessen. Ha megszüntetjük az áramforrást, tartalma egy idő után törlődik.

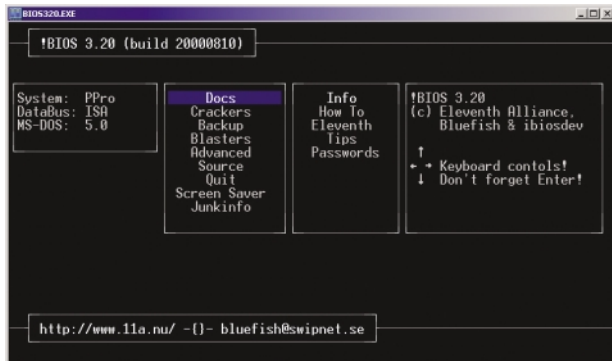
Van még egy trükk, amely általában a régebbi típusú számítógépeknél működik: a legtöbb BIOS-verzió esetén létezik egy hátsó ajtó, avagy egy mesterjelszó, amellyel az érvényes jelszó felülülthető. Hogy melyik ez a jelszó, az a BIOS gyártójától és az aktuális verziótól függ. Összeállítottunk egy listát, amelyet megtalál a CD-n („BIOS-jelszólista”;

☛ **CD MELLÉKLET**).

TIPP A BIOS-jelszó csak felszínes biztonságot ad. Csak akkor védhető ily módon a számítógép az illetéktelennel szemben, ha jól zárható gépháza van, így a fenti módszerek nem hatásosak.

KULCS SOKFAJTA BIOS-HOZ BIOS 3.20

Ha a gép, amelynek BIOS-jelszavát el akarjuk távolítani, már működik, DOS alatt vagy valamelyik Windowsban egy

DOS-ablakból indítva az ingyenes BIOS 3.20 nevű programot (<http://www.11a.nu/toc.html>; **CD MELLÉKLET**), el tudjuk

feltörőprogramot kínálni. Ki lehet próbálni nyugodtan akár több segédprogramot is, nem tesznek kárt semmiben. Legrosszabb

távolítani a BIOS-jelszót. Az ezzel a programmal való törlés után lehetőség van mind a felhasználói, mind pedig a rendszergazdai jelszó megváltoztatására. A program a következő BIOS-típusok esetén működik: AMI, Award, Phoenix és IBM, de más típusokhoz is több

esetben is maximum rossz jelszót kap eredményül. Óvatosan kell bánni azonban a „Blaster” funkcióval, amellyel az egész CMOS törölhető, s ennek hatására a BIOS összes egyéni beállítása elvész – ezt a funkciót tehát csak akkor ajánlott használni, ha már nincs más lehetőség.

A Windows 95/98/Me jelszótárolása nem biztonságos. Ne engedjük a csábitásnak: ne hagyjuk, hogy a Windows „megjegyezze” jelszavainkat!

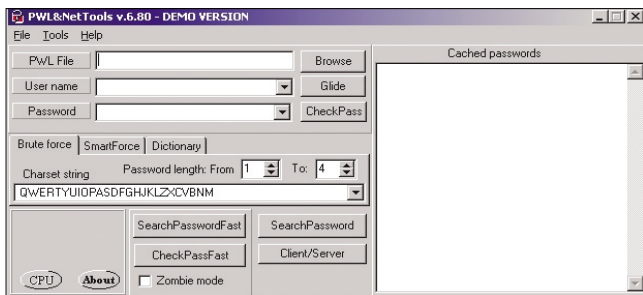
WINDOWS-JELSZAVAK: VESZÉLYES KÉNYELEM

Nagyon kényelmes, hogy a Windows több helyen is lehetővé teszi a jelszavak elmentését. Ez egy csomó időt megspórol olyankor, amikor egy rendszeresen kért jelszóról van szó, például nem kell minden egyes hálózatra vagy internetre való csatlakozásunkkor beírni a jelszavunkat. Ennek azonban ára van: Windows 95/98/Me alatt minden ilyen típusú adat egy állományban tárolódik. A fájl neve a felhasználó nevéből és a .PWL kiterjesztésből áll össze. Tehát a JKOVACS nevű felhasználóhoz tartozó fájl a JKOVACS.PWL nevet viseli. A PWL-fájlból található összes információ csak a Windowsba való belépéskor használt jelszót védi – egyébként pofonegyszerűen hozzáférhető, törölhető.

WINDOWS ALATT HASZNÁLTATOS JELSZAVAK

PWL-TOOL 6.80

Az angol nyelvű PWL-Tool 6.80 segítségével a nem túl biztonságos operációs rendszerek alatt (például Windows 95/98/Me) betekintést nyerhet a PWL-fájlokba, feltéve, hogy ismeri a szükséges bejelentkezési jelszót (<http://www.lastbit.com/lastbit.asp>; **CD MELLÉKLET**). Ha nem ismeretes ez a jelszó, akkor a PWL-Tool a brute force módszerrel megkeresi azt. A keresésnél megadható

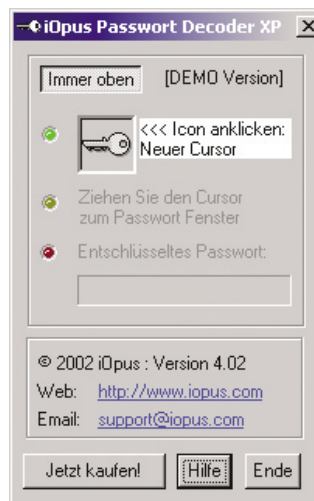
bizonyos korlátozás a jelszógenerálásnál felhasználandó karakterekre vonatkozóan, ha például tudjuk, vagy legalábbis sejtjük, hogy a jelszó csak betű- vagy számkarakterekből áll. A regisztráció nélkül használt program sajnos csak a jelszó első három karakterét képes megfejteni, a teljes verzió 40 dollárba kerül.

WINDOWS XP ALATT IS AZ INTERNET EXPLORERBEN

PASSWORD DECODER XP 4.02

Még az újabb Windows-verzióknál sem biztos, hogy a jelszavakhoz senki sem fér hozzá. Van egy sor olyan jelszófeltörő program,

amely láthatóvá teszi a „csillagok” mögött megbújó karaktereket. Ilyen például a próbaverzióként letölthető Password Decoder XP 4.02 (<http://www.iopus.de>; **CD MELLÉKLET**, a regisztrálatlan verzió 30 napig működik).

Ez egyike azon kevés programoknak, amely Windows 2000, XP alatt képes megmutatni az Internet Explorerben elmentett jelszavakat. A program német nyelvű, ám rendkívül könnyen kezelhető: a kulcsszimbólumra kattintva az egérmutató átváltozik egy kulccsá, amelyet ezek után egy csillagos jelszóterület fölé kell vinni – és láss csodát!

TIPP Érdemes lemondani arról a kényelemről, amely a jelszavak elmentésével jár. A számítógépben

tárolt jelszavak nagyban csökkentik a biztonságot. Különösen akkor kell óvatosnak lenni, ha a számítógéphez többen is hozzáférhetnek.

Jó módszer a titkosításra, ha kényes állományainkat, dokumentumainkat tömörítjük, és jelszóval látjuk el. Ügyeljünk, hogy hosszabb szót, valamint különleges karaktereket is használjunk!

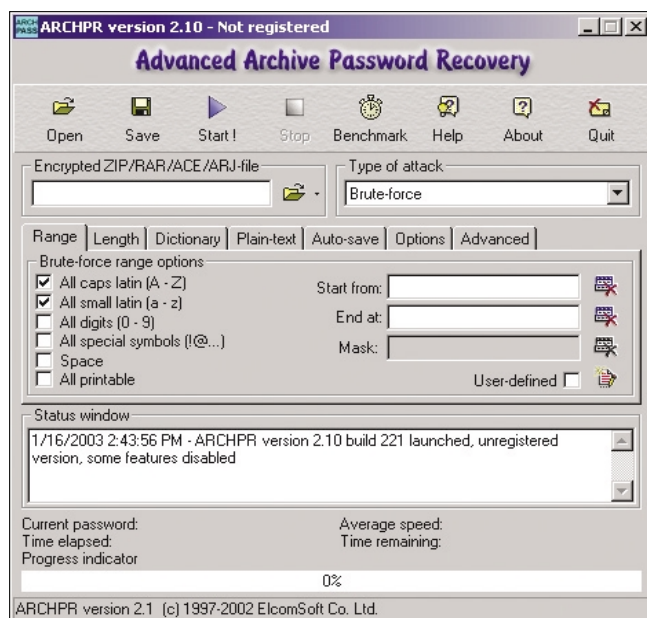
ZIP, RAR ÉS TÁRSAI: ARCHÍV FÁJLOK FELTÖRÉSE

Gyakran érdemes fájlokat tömöríteni, majd jelszóval ellátni. Ez a módszer elég biztonságot nyújt otthoni használatra, bonyolultabb jelszó használatával pedig lehetetlennek tűnik a feltörése. Vagy mégis feltörhető?

DRÁGA, DE MŰKÖDIK

ADVANCED ARCHIVE PASSWORD RECOVERY 2.10

Nem olcsó (60 dollár magán-, illetve 120 dollár üzleti célokra), de nagyon hatásos programcsomag az Archpr 2.10 (<http://www.elcomsoft.com>; **CD MELLÉKLET**). Rekonstruálja a ZIP-, ARJ-, RAR- és ACE-fájlok jelszavait. (Amennyiben valakinek csak az egyik formátumra lenne szüksége, akkor a gyártó honlapján letölthet valamivel olcsóbban – 30 dollár magán-, illetve 50 dollár üzleti célokra – egy butított változatot is. A regisztráció nélküli verzió csak a jelszó első öt karakterét fejt meg.)

A program különlegessége a gyorsasága. Egy 1 GHz-es processzorral rendelkező Pentium III-as PC-n ez a szoftver akár 15 millió jelszót is kipróbál másodpercenként. Ezzel ez a leggyorsabb a hasonlószerű programok között – állítja a gyártó. Megadható a jelszó minimális, illetve maximális hossza, továbbá hogy mely típusú karakterek találhatóak meg a jelszóban, illetve az is, hogy a program melyik keresési módszerrel dolgozzék. Egy angol nyelvű jelszótáron és a brute force módszeren túl többek között rendelkezésre áll egy garantált módszer a WinZip-jelszavak feltörésére, amely általában egy órán belül eredményhez vezet – függetlenül a jelszó bonyolultságától és hosszától.

FELTÖRI AZ ARCHÍV ÉS OFFICE-DOKUMENTUMOKAT

ULTIMATE ZIP CRACKER

Hasonló funkciókat képes ellátni a Ultimate Zip Cracker 7.1.0.1 (<http://www.vdgsoftware.com/uzc.html>; **CD MELLÉKLET**).

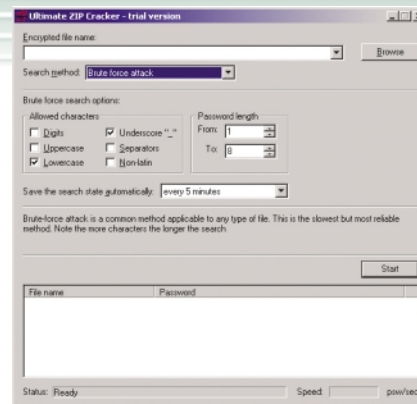
A program teljes változata 45 dollárba kerül, a próbaverzióban maximum egy jelszó első öt karakterét fejt meg. A brute force módszer és a szöszedet mellett lehetőség van garantált rejtjelfejtő módszerek használatára is. A hosszabb keresési folyamatok esetén a részeredmények elmenthetőek, így módon elkerülhető, hogy ugyanaz a jelsorozat többször is kipróbálásra kerüljön. A program többet tud, mint amit a neve sugall, hiszen nemcsak ZIP fájlok jelszavait képes feltörni: ARJ fájlok mellett a Word- és Excel-állományok jelszavait is képes megfejteni.

TIPP A becsomagolt állományoknak válasszon nagyon bonyolult jelszót. Legyen a jelszó hosszú, és álljon lehetőleg minél többféle karakterből. Ne legyen értelmes szó,

Sok jelszótörő programnak beletörik a foga a legújabb Office-dokumentumok jelszavaiba. A régebbi változatok azonban nincsenek biztonságban!

máskülönben a szöszedet segítségével könnyen megfejtethető lesz. Ezen módszerek segítségével sem lehet megakadályozni az illetéktelenek hozzáférését a fájlhoz, de mindenesetre jól meg lehet nehezíteni.

lyozni az illetéktelenek hozzáférését a fájlhoz, de mindenesetre jól meg lehet nehezíteni.

TÁMADÁS A WORD- ÉS EXCEL-FÁJLOK ELLEN: OFFICE-DOKUMENTUMOK VÉDELME

Csak ritkán látunk el Word-, illetve Excel-fájlokat jelszóval. Emellett egy ilyen jelszó feltörése – feltételezve a megfelelő Office-verziót – igen költséges. Noha sok olyan program van, amely a 95-ös, 97-es, illetve 2000-es Word- és Excel-dokumentumok jelszavait vissza tudja fejtetni, a Word XP-dokumentumok esetén már senkinek sincs könnyű helyzete. A Microsoft sokat javított a jelszó rejtjelező algoritmusán.

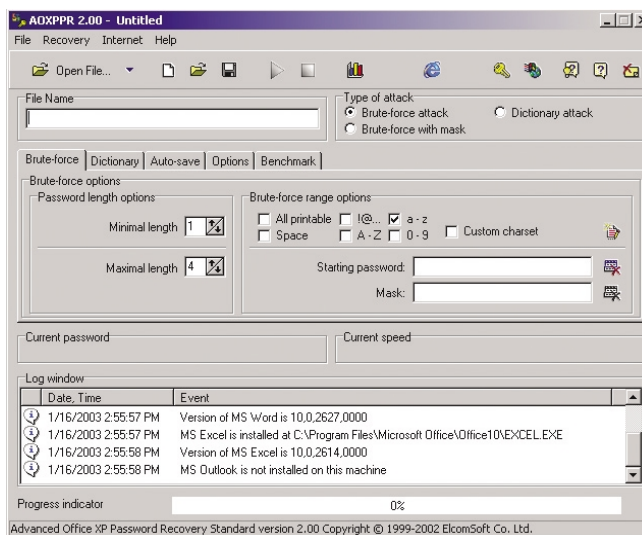
Alapvetően kétféle módon védhetőek a Word-állományok. Egyrésztől van egy jelszó, amely a fájl megnyitásához szükséges, illetve egy másik, amely az írásjogot engedélyezi. Mindkét password megadása a következő módon történik Word XP esetén: a Word *Fájl* → *Mentés másként* menüpontját kiválasztva egy ablak jelenik meg, ahol az *Eszközök* menüpontból kiválasztható a *Biztonsági beállítások* menüpont. Itt a *Speciális* gombra kattintva kiválaszthatjuk, milyen módon történjen a rejtjelezés, és azt is eldönthetjük, hogy a dokumentumtulajdonságok is titkosítva legyenek-e. Ezeknél a jelszavaknál Word 2002 alatt csak a brute force módszerrel való támadás hozhat eredményt – ami viszont hosszú jelszó esetén egy jó darabig eltart.

Excelnél a jelszóbeállítások az *Eszközök* → *Védelem* menüpontjánál találhatóak. Itt lehetőség van egy lap vagy az egész füzet védelmére, illetve egyes tartományok engedélyezésére.

TÁMADÁS A RÉGEBBI OFFICE-JELSZAVAK ELLEN

AOXPPR 2.0

Meglepően jó eredménnyel kecsegtet az Advanced Office XP Password Recovery 2.0-s verziója (<http://www.elcomsoft.com>; **CD MELLÉKLET**); visszafejti a Word, Excel vagy Access által titkosított jelszavakat. Az alapverzió az Access-állományok esetén csak a csoporthozzáféréshez szükséges jelszót tudja fejtetni, de Word- és Excel-fájloknál az olvasási és írási jogot védő jelszavakat egyaránt fejti. A program 150 dollárba kerülő Pro verziója már fejti a VBA-szkriptek jelszavait az összes Office-

alkalmazásban, a felhasználói és a supervisor jelszavakat az Accessben és az Outlookban, valamint az MS-Project jelszavakat és azon állományok jelszavait, amelyek a PowerPoint 97-tel jöttek létre.

Az AOXPPR brute force módszerrel dolgozik, és rendelkezik egy szöszedettel is. Az utóbbi jóval gyorsabb, de csak akkor vezet eredményhez, ha a felhasználó egyszerű jelszót választott. A gyártó honlapján több nyelvhez is kínál szöszedet – ezek más jelszótörő programokhoz is használhatók.

A JELSZÓ TELJES ELTÁVOLÍTÁSA

OFFICE PASSWORD 2002

Ha az előző program nem vezetett eredményre, akkor komolyabb esetekben segíthet az Office Password 2002 (<http://www.lastbit.com>; **CD MELLÉKLET**). Egy a bökkendő: a lakatos-

JELSZÓFELTÖRÉS: ezekkel a segédprogramokkal visszakaphatja elfelejtett jelszavát

	Termék	Felhasználási terület	Operációs rendszer
CD-n	Acrobat-Key 5.1	PDF-fájlok jelszavai	Win 95/98/Me, NT 4, 2000, XP
CD-n	Advanced Archive Password Recovery (Archpr) 2.10	ZIP, ARJ, RAR és ACE fájlok jelszavai	Win 95/98/Me, NT 4, 2000, XP
CD-n	Advanced Office 2000 Password Recovery (Ao2000pr) 2.0	Office-jelszavak	Win 95/98/Me, NT 4, 2000, XP
CD-n	BIOS 3.20	BIOS-jelszavak	DOS, Win 95/98/Me, NT 4, 2000
	Office Password 2002	Office-jelszavak	Win 95/98/Me, NT 4, 2000, XP
CD-n	Password Decoder XP 4.02	jelszavak a csillagok mögött	Win 95/98/Me, NT 4, 2000, XP
CD-n	Password Finder 1.1	jelszavak a csillagok mögött	Win 95/98/Me
CD-n	PWL-Tool 6.80	Windows-jelszavak	Win 95/98/Me
CD-n	Ultimate ZIP Cracker 7.1.0.1	Windows-jelszavak, ZIP és ARJ fájlok, illetve Word- és Excel-fájlok jelszavai	Win 95/98/Me, NT 4, 2000

* Shareware: az útmutatásokat a regisztrálás nélkül is letölthető verziókról megtalálja a megfelelő szövegrészben

HÉT TIPP

ÍGY VÁLASZSA MEG JELSZAVÁT HELYESEN:

► Használjon minél hosszabb jelszót, amely emellett könnyen megjegyezhető, így nem kell sem felírnia, sem elmentenie. Például legyen az egy mondat, mondjuk választhatjuk egy dalszöveg szavainak kezdőbetűit. (Ilyen elven az előző mondatból „plaemmvedsk” lenne.) A biztos jelszavak legalább nyolc karakterből állnak, de minél több, annál jobb.

► Az a jó, ha szerepelnek nagy- és kisbetűk, számok, speciális jelek egyaránt. Egy példa: „Jo8je6lS/zo”.

► A jelszavaknak nem szabad hétköznapi nyelvből vett szavakból vagy szótőredékekből állniuk. Abszolút alkalmatlanok jelszónak a „konyv”, „számítogep”, „monitor”, „kedves” vagy az „egerke” szavak.

► Ne használjon olyan adatokat a jelszóban, amelyek a személyéhez fűződnek. Például a „KJános75” jelszóra hamar rá lehet jönni, nem is beszélve a „pista-19701108” születési dátumról.

► Soha ne legyen a jelszava része például kedvesének, gyermekének, egyik háziállatának vagy kedvenc autómárkájának a neve. Ilyen jelszó esetén ugyanis valaki, aki ismeri önt, könnyen kitalálhatja a jelszavát. Ne gondoljon a házassági évforduló napjára se!

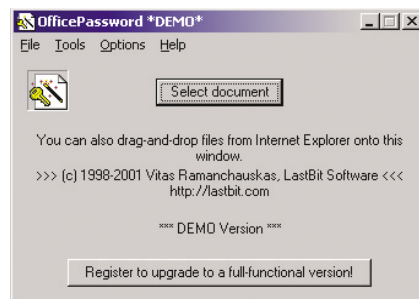
► Ha az eddigi tippekben leírt módszerek megjegyezhetetlennek tűnnek, akkor legalább illesszen a kiszemelt értelmes szóba néhány helyesírási hibát, például: „kismalyom”.

► Változtassa meg időnként a jelszavát, és semmi esetre se válassza minden hozzáférésnél ugyanazt a jelszót. Ez a legnagyobb hiba, amelyet csak elkövethet: ha egy könnyen megfejthető jelszó ugyanaz, mint amelyet egy bonyolult rendszerbe való belépéséhez használt!

zárszervekhez hasonlóan minden egyes Word-, illetve Excel-állomány feltöréséért fizetni kell, nem is keveset. Egy fájl feltörésének lehetősége együtt jár a szoftver

megvásárlásával, azaz benne foglaltatik a szoftver árban (55 dollár), ezek után minden egyes újabb állományhoz 35 dollár befizetésére van szükség.

TIPP Ha fontos állományainak hozzáférhetetlensége, dolgozon lehetőség szerint Office XP-vel. A biztonsági beállításoknál megadható a rejtjelezés módszere. Válasszon rendszeresen más és más rejtjelező módszert annak érdekében, hogy egy esetleges illetéktelen beható egy fájl feltörése után ne kapjon biztos receptet az összes többi állományhoz is. Hasznos, ha a dokumentumtulajdonságokat

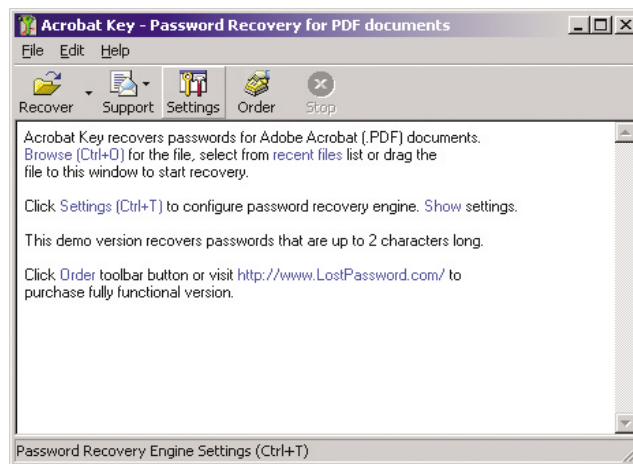
is titkosítja, és ne válassza az „Office 97/2000 kompatibilis” kódolást. Igaz ugyan, hogy ez együttműködik a régebbi Office-változatokkal, de kevésbé megbízható.

PDF-JELSZAVAK: CSAK BIZONYOS KÖRÜLMÉNYEK KÖZÖTT BIZTONSÁGOSAK

Az Adobe Acrobat programmal létrehozott PDF-fájlok elláthatók jelszóval. Ennek a jelszónak a fő célja az, hogy miközben közzétehető a fájl, jogosulatlan személy ne tudja azt kinyomtatni vagy megváltoztatni. Ily módon megakadályozható a grafikák, illetve a szövegek kimásolása.

TÍZ KARAKTERIG MEGFELELŐ ACROBAT KEY 5.1

Az angol nyelvű szoftver (<http://www.lostpassword.com>); **CD MELLÉKLET** megfejtja a PDF-fájloknak az Acrobat tetszőleges verziójával készült jelszavait.

A brute force módszerrel kívül más eljárást is alkalmaz a program, amely nagyszámú kritérium megadása után a legvalószínűbb jelszavakat vagy jelszó-kombinációkat vizsgálja. Ez az eljárás nagyon gyors, és növeli annak valószínűségét, hogy az Acrobat Key sikerrel jár. Mivel azonban igen hosszadalmas ez a keresési procedúra, ha meg kell szakítani a folyamatot,

akkor érdemes lementeni az aktuális állapotot. Kívánság szerint szöszedet alapján is tud keresni a program. Praktikus, hogy bármilyen szöveges állomány használható szöszedetként. Ehhez válassza a *Settings* gombot, és adja meg a *Dictionary* jegyzékben a szöszedetként használandó állomány elérési útját.

HOSSZADALMAS, DE LEHETSÉGES FELISMERÉS OCR SZOFTVERREL

Amennyiben egy PDF-állományt nem tudunk szövegként elmenteni (mert a készítője nem engedi), akkor van más út is a fájl feldolgozásához, igaz, kicsit komplikált. Létre kell hozni a fájl összes lapjáról egy képernyőképet (a printscreen megnyomásával), majd azt a vágólapról egy grafikus programba kell illeszteni. Miután a képeket ily módon elmentettük, egy szövegfelismerő (OCR) szoftver (ilyen program szinte már minden lapolvasó mellé jár) segítségével dolgozzuk fel azokat – hosszadalmas eljárás, de ha fontos, megéri a fáradságot.

TIPP A PDF-fájlok jelszavai igen nehezen megfejthetőek. Bármely jelszó biztosnak tekinthető, ha tíz karakternél hosszabb, és nem értelmes szavakból áll.

Internetes cím	Ár
www.lostpassword.com	45 dollár*
www.elcomsoft.com	min. 30 dollár*
www.elcomsoft.com	min. 60 dollár*
www.11a.nu/roc.html	ingyenes
www.lastbit.com	55 dollár*
www.iopus.de	29,95 euró
www.svenbader.de	ingyenes
www.lastbit.com/lastbit.asp	40 dollár*
www.vdgssoftware.com/uzc.html	45 dollár*

SEGÉLYVONAL

Az ünnepek alatt sem lankadt olvasóink aktivitása, így ez idő alatt is jó pár érdekes kérdés érkezett postaládánkba. Mint mindig, most is az általánosabbakat adjuk közre, amelyek mások figyelmét is felkelthetik, tanulságosak lehetnek.

Hardver

Mi 30? Mi mennyi?

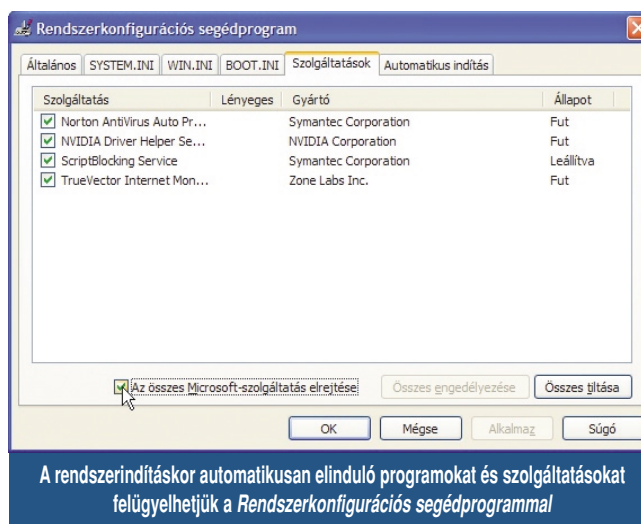
K Elnézést kérek, ha túl triviális a kérdés, de meg tudnák mondani, hogy egy mai számítógépnek az egyes csatlakozásai milyen sebességgel működnek? Én általában nagyméretű állományokat mozgatok a noteszgépem és egy asztali gép között, és jó volna tudni, melyik volna a leggyorsabb út a kettő között.

V Manapság annyiféle adatátviteli lehetőség közül választhatunk, hogy nem csoda, ha az ember a bőséggel zavaródik. Nem mérjük őket egységesen: itt megabájt per másodperc (MBps), ott megabit per másodperc (Mbps) a mértékegység (1 megabájt egyenlő 8 megabit). Néhányat több néven is emlegetnek: ilyen például a *FireWire (IEEE 1394)* vagy a vezeték nélküli hálózatok esetében a *Wi-Fi (802.11b)*.

ADATÁTVITELI SEBESSÉGEK

Típus	Maximális sávszélesség	
	MBps	Mbps
ATA/133	133,000	1064
ATA/100	100,000	800
Wide Ultra2 SCSI	80,000	640
ATA/66	66,000	528
USB 2.0	60,000	480
Wi-Fi5 (802.11a)	54,000	432
FireWire (IEEE 1394)	50,000	400
Ultra2 SCSI	40,000	320
Fast Ethernet	12,500	100
Párhuzamos port (ECP/EPP)	3,000	24
USB 1.1	1,500	12
Wi-Fi (802.11b)	1,375	11
Standard Ethernet	1,250	10
Bluetooth	0,125	1

Arról nem is beszélve, hogy Dunát lehet rekeszteni az EIDE és a SCSI csatlók különböző neveivel. Az alábbi táblázatban megpróbáltuk összefoglalni az ismert adatátviteli lehetőségek elméleti maximális sebességét. Természetesen a valós értékek ezeknél mindig alacsonyabbak.

Windows

A System32 beköszön

K Nemrég bekötötték nálam az internetet, és azóta a Windows minden egyes indítás után a System32 könyvtárat nyitja meg elsőnek. Lehet, hogy nem az internet miatt van ez, de elég sok mindent állítottam el azóta. Persze ezt biztosan nem tudom kikapcsolni az indítópultban, mert nem egy programról van szó. Próbáltam már a regeditben is megkeresni a Windows Start bejegyzését, találtam is valamit, de nem mentem vele semmire. Hogyan tudnék ettől a problémától megszabadulni?

V A hibának szerencsére semmi köze az internet bekötéséhez. Akkor fordul ez elő, ha induláskor egy olyan program töltődne be, amely valójában már nincs a helyén, és valami köze volt a System32 mappához. Ezt viszonylag egyszerűen kiszűrhetjük: hívjuk elő a *Rendszerkonfigurációs segédprogramot (Start → Run → msconfig → Enter)*. A *Szolgáltatások* oldalon azokat a Windows-komponenseket látjuk, amelyekre többé-kevésbé szüksége van az operációs rendszernek a működéshez. Ezek kiszűrésére jelöljük be alul *Az összes Microsoft-szolgáltatás elrejtése* kapcsolót. Ettől jelentősen rövidül a lista, s így láthatóvá válik, hogy milyen „nem hivatalos” komponensek

töltődnek be, illetve milyen állapotban vannak ezek. Ha valamelyik nem ismerős, távolítsuk el a pipát a sor elől! Persze ezúttal is óvatosan járjunk el: nehogy valamelyik rendszerkomponenst tiltsuk le! **Egy jó tanács:** SOHA ne használjuk

az *Összes tiltása* gombot! Továbbá az *Automatikus indítás* oldalra, itt is egy hosszú lista fogad bennünket: az összes induláskor automatikusan betöltődő program összeomlesztve. Nemcsak a *Start menü → Indítópult* elemei láthatóak itt, hanem a rendszerleíró adatbázisban táborot verő programok paramétereit is itt találjuk.

Ezért jó az *msconfig*, ugyanis a használati biztonságosabb, mintha a registryben turkálnánk, arról nem is beszélve, hogy bármilyen változás később visszaváltható. A nem szimpatikusakat szintén távolítsuk el az előttük levő pipa törlésével. Érdekes lehet az egyes fájlekre rákérteni, valószínűleg az lesz a hunyó, amelyiket a kereső a System32 könyvtárban találja meg.

Az *OK* gomb megnyomása után indítsuk újra a gépet. Az induláskor felbukkanó *msconfig* ablakban jelöljük ki az általa felkínált paramétert (hogy nem szeretnénk őt látni többé – legalábbis átmenetileg), és bízunk abban, hogy nem bukkan föl többet hivatlanul a System32 ablak.

Helyes helyek megjelennek

K Megtaláltam a *TweakUI*-ban azt a lehetőséget, hogy át tudom szerkeszteni az *Open* és a *Save* ablakokban a bal oldalon látható helyeket. Elég sokáig tartott, míg rájöttem, hogyan kell, de most már remekül működik is, kivéve a *Word*-öt és az *Excelt*. Ott miért nem?

V Kezdeként tisztázzunk néhány fogalmat. Tehát azokról az ikonokról beszélünk, amelyek a Windows 2000 és XP alatt a *Megnyitás* és a *Mentés másként* ablakok bal szélén láthatók, és a rendszer bizonyos mappáira hivatkoznak. Ezt a Microsoft-terminológia *Places*

A csend hangjai

Rohanó világunkban öröm minden perc, amikor egy kicsit lazíthatunk. Az iroda zsivajában mindenki arra gondol, bárcsak egészen máshol lehetne. Hús tengerpartokról, csobogó patakokról, tiszta erdei fák halk susogásáról álmodozunk. Ha felfedezzük magunkban ezeket a jeleket, okvetlenül próbáljuk ki a *Natural Sound Therapy* programot (<http://www.opticalsweets.com/natura.htm>; **CD MELLÉKLET**). Helyezkedjünk el kényelmesen a székünkben, tegyünk fejhallgatót a fejünkre, és indítsuk el az aktív relaxálás specialistáját, amely éppen a fent említett három helyszín hangjait varázsolja fülünkbe (negyedikként választható még viharos éjszaka is). Eközben szemnyugtató vizuális effektusokban gyönyörködhetünk, továbbá igénybe vehetjük az agyhullám-szinkronizálást: többfokozatú alfa-, béta-, delta-hullámokkal képes stimulálni agyunkat, attól függően, hogy ébrenléti koncentrációra vagy nyugtató alvásra, esetleg meditációs relaxációra vágyunk az elkövetkezendő öt percben. A kipróbálható verzió az erősen limitált választékból enged öt perc pihenőt.

Barnak, magyarul *Helyeknek* hívja. Sajnos nagyon sok program saját ablakokat tart fent erre a célra, így azokban meg sem jelenik ez a sáv. Az Office-alkalmazásokban azonban látszólag ott van mindenhol, ám az Office saját *Places Bart* tart fenn, véletlenül sem közösködik az operációs rendszerrel.

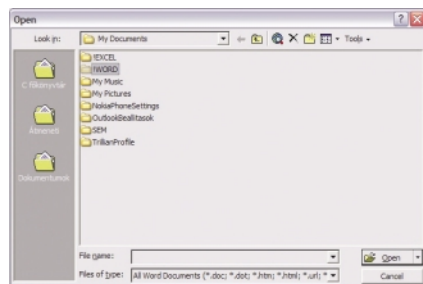
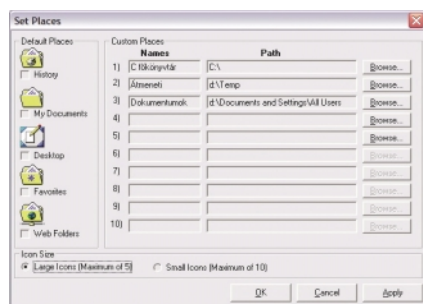
Ez az új felületi elem az Office 2000-ben debütált, és akkor még nem gondoltak arra, hogy ezt bárki is át akarja majd szerkeszteni. Az Office-programok nem is kínálnak erre megoldást. Szerencsére megint akadt valaki (ezt az illetőt *Woody Leonhardnek* hívják; kiváló Office-könyveiről és jópofa Microsoft-témájú hírleveleiről híres), aki gyorsan megalkotott

EXE-fájlt, amelyet letöltés után pakoljunk ki egy könyven elérhető helyre. Lépjünk ki minden Office-alkalmazásból, majd nyissuk meg a parancssori ablakot (*Start* → *Programok* → *Kellékek* → *Parancssor*), lépünk be abba a mappába, ahova az állomány tartalmát kicsomagoltuk, majd gépeljük be a következő sort:

Regsvr32 Places.dll

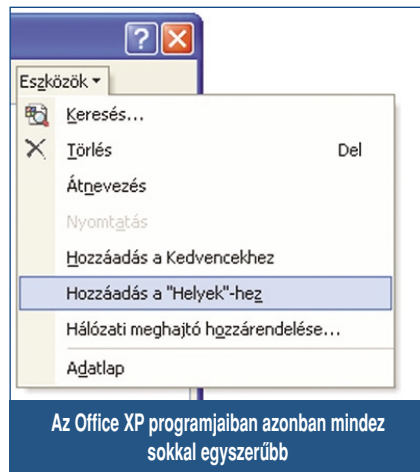
Nyugtázzuk le a megjelenő figyelmeztést. Ezután lépünk vissza a Wordbe. Csodák csodája, a *Tools* (*Eszközök*; a magyar Office 2000-ben nem tudtuk kipróbálni), menü tetején üldögel egy *Set Places* menü. A megjelenő panelben balra az alapértelmezett helyeket látjuk. Amennyiben nagyméretű ikonokat használunk, saját mappát csak valamelyik helyére tudunk felvenni. Kapcsoljuk ki alatta a pipát, így jobboldalt szerkeszthetővé válik egy sor. A *Browse* gombbal kereshetjük meg a kívánt mappát, amelynek teljes elérési útja a *Path* és *Names* mezőben látszik majd. Utóbbit tetszőlegesen átírhatjuk. A nagy és a kicsi ikonok között a bal alsó sarokban látható *Icon Size* részen válthatunk.

Az Office XP-ben azonban mindez már roppant elegánsan és egyszerűen végrehajtható. Indítsuk el a Wordöt, és hozzuk elő a *Megnyitás* ablakot (*Fájl* → *Megnyitás*).

Az Office 2000 programjait kiegészítő modul az állománykezelő ablakok bal oldalán látható *Helyek* megváltoztatására, illetve maga a végeredmény

egy kis programot, amelyet a Microsoft később a „magáévá tett”, s ma az ő letöltőoldalukról érhető el. Ennek címe: <http://www.microsoft.com/download>; keressünk rá a **places.exe** kifejezésre, 1 találat lesz; (**CD MELLÉKLET**). Ez egy önkicsomagolt

Az Office XP programjaiban azonban mindez sokkal egyszerűbb

Navigáljunk el arra a helyre, ahol a *Helyek* közé felvenni kívánt mappa található, majd jelöljük ki az egérrel (ne lépünk bele!). Kattintsunk a jobb felső sarokban látható *Eszközök* gombra, és a lenyíló menüben válasszuk ki a *Hozzáadás a „Helyek”-hez* tételt. A mappa ikonja meg is jelenik a sáv legalján, ám ha jobb gombbal rákattintunk, a *Fel* és *Le* menüpontokkal a kívánt helyre pozicionálható. Sőt átnevezhető, vagy akár el is távolítható ugyanonnan. Még egy érdekesség: ugyanebben a menüben állíthatjuk át a kijelzést a nagy ikonokról kicsikre.

Krikszkrakszriadó

K Munkám során gyakran másolok át szövegeket az Outlook Expressből Wordbe, és ilyenkor furcsa jelek, derékszögben meghajlított kis nyilak tűnnek fel a bekezdések végén. **Hogyan tudok ezektől a legegyszerűbben megszabadulni?**

V A Wordöt jobban ismerők tudják, hogy a meghajlított kis nyilak a kézi sortörés jelei, és a **(Shift)-(Enter)** kombinációval hozhatók létre. Ezzel úgy tördelhetjük sorokra a szöveget, hogy az egy bekezdésen belül maradjon. Szerencsére nagyon egyszerűen lecserelelhetők rendes bekezdés vége jelekre. A **(Ctrl)-H** gombok megnyomásával hozzuk elő a *Word Csere* paneljét. Vigyük a kurzort a *Keresett szöveg* mezőbe, majd kattintsunk az *Egyebek* → *Speciális* gombokra, és a listáról válasszuk ki a *kézi sortörés* sort (a mezőben ez jelenik meg: ^). A *Mire cseréli* mezőben a fenti listáról a furcsa nevű *A. Bekezdés jel* sorra lesz szükségünk. Ez egyébként a ^p karaktersorozat, amelyet az **(AltGr)+3** és egy kis **p** betű begépelésével könnyedén bevitethetünk. Végül kattintsunk a *Mindet* gombra. Előfordulhat, hogy az átemelt szövegben minden sor végén kézi sortörést,

a bekezdések végén két ilyen nyílacsát találunk. Egy kis ügyeskedéssel ezt is normálisan olvasható és szerkeszthető szöveggé varázsolhatjuk. Először cseréljük le a két egymás után álló kézi sortörést (*Keresett szöveg: ^\^*) egy bekezdés vége jelre (*Mire cseréljük: ^p*). Ezt követően cseréljük le az egyedülálló sortöréseket (*Keresett szöveg: ^*) egyszerű szóközökre. Vigyázzunk, hogy a *Mire cseréljük* mezőbe tényleg írjunk egy szóközt, ellenkező esetben töröljük a sortöréseket, és így a sorok végén levő utolsó szó és a következő sor első szava összecsiszódik.

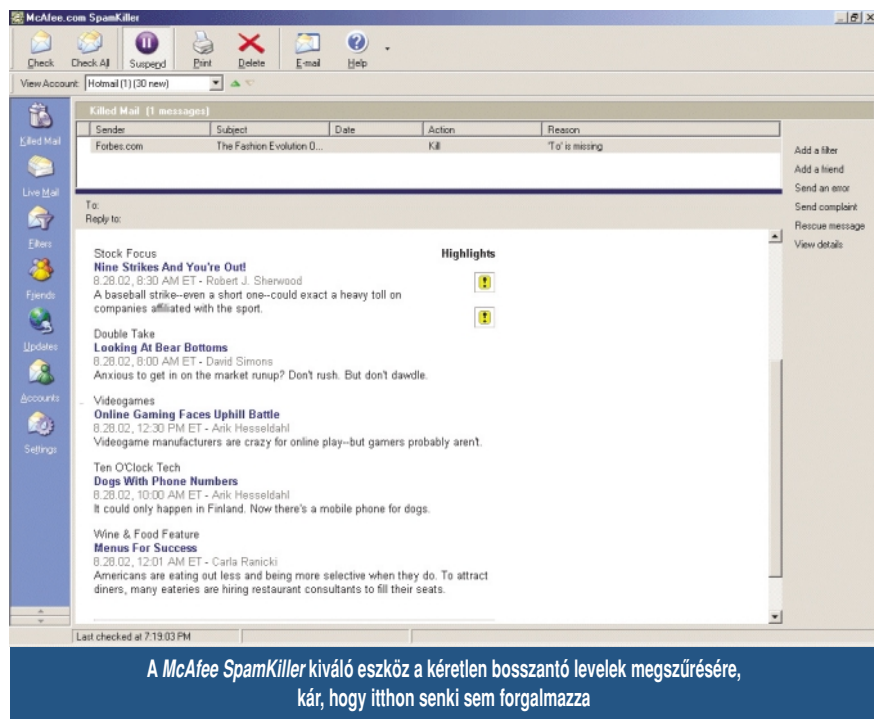
Extra tipp: Gyakori probléma, hogy az egyik alkalmazásból (például az Internet Explorerből) egy másikba (pl. a Wordbe) viszünk át szöveget a vágólapon keresztül, és az mindenféle formázással együtt érkezik meg, pedig nekünk csak sima szöveggé kellene lennie rá szükségünk. A *Word Paste Special* funkciója ugyan megoldást kínál erre, de kissé körülményes, másrészt nem mindig a Word a fogadó. A megoldás egy 5 dollárba kerülő kis program, a *Clip Strip* (<http://www.iscreations.com/clipstrip/index.htm>; **CD MELLÉKLET**), amelyet a legkényelmesebben a *Tálca Gyorsindítás* eszköztáráról használhatunk. A teendő annyi, hogy miután kihelyeztük a szöveget a vágólapra, egyszerűen rákattintunk a *Clip Strip* ikonjára. A program az összes formázást törli, és csak a sima szöveget hagyja a vágólapra, amelyet ezek után könnyedén beilleszthetünk bárhova.

Internet

Az örület határán

Kérem, segítsenek, azt hiszem, meg fogok örülni. Naponta 50–100 elektronikus levél érkezik a postaládámba, ennek legalább kétharmada valami szemét, reklám, hülyeség. Nem tudom, mit csináljak. Outlookot használok, a junksender szövegfájlban több mint 800 cím van beállítva szűrésre, mégis dőlnek be hozzám ezek a keresetlen levelek. Hol rontottam el? Mit csináljak?

V Az egész szerkesztőség nevében hadd csatlakozzunk önhöz: pontosan ugyanettől szenvedünk nap mint nap. S ha ebbe még nem örülnénk bele, a tudat, hogy ezért mi is mindannyian felelősek vagyunk, rendkívül elsomorító. Mi például ott rontottuk el, hogy rendes e-mail címünkkel jelentkezünk fel fórumokra, levelezőlistákra, ugyanezt használtuk FTP oldalakra való bejelentkezéskor. Ezekről a helyekről az egész világhálót bejáró keresőprogramok hamar kihalásszák

A McAfee SpamKiller kiváló eszköz a kéréten bosszantó levelek megszürése, kár, hogy itthon senki sem forgalmazza

a címünket, amely aztán bekerül rengeteg adatbázisba, és végül valaki pénzt csinál belőle. Mindez azonban nem működne, ha nem volna egyetlen olyan ember sem, aki: meg akarja nagyobbitani bármelyik testrészt; elhiszi, hogy nyert 50 ezer dollárt egy olyan sorsoláson, amelyről akkor hall először; utazási és szoftverakciókról érdeklődik ismeretlenektől; bedől üzleti és állásajánlatoknak; megnézi, milyen diplomát vásárolhat Amerikából, azaz rákattint ezekre a levelekre. Sajnos, már az is elég, ha egy HTML formátumú bosszantó reklámlevél letöltődik levelezőnkben: a küldő számítógépe máris meggyőződik arról, hogy az adott e-mail címen van valaki. Hogyan védekezhetünk? Lecserélhetjük az összes e-mail címünket. Vagy inkább gondolkodjunk! Kihaszználjuk a levelezőprogram adta lehetőségeket, hogy kiszűrjük „jóakaróinkat”. Ez gyakran igen sovány vigasz, elég, ha az Outlook lehetőségeire gondolunk, amelyek – meglepő módon – igen szerények e téren. Végül igénybe vehetünk valamilyen segédprogramot. Az egyik ilyen kiváló darab a *McAfee SpamKiller*, amelyet sajnos egyetlen hazai disztribútor sem hoz be az országba, ami elég szomorú, mivel nagyon hatékony védelmi vonalat képez. Még a szerveren megszüri leveleinket, találati aránya nagyon jó, tudásbázisa automatikusan bővül, viszonylag kevés alkalommal lő mellé, de ilyenkor könnyen tanítható. Akit érdekel, az interneten megrendelheti (<http://www.mcafee.com>; körülbelül 40 dollár).

Egy másik érdekes kezdeményezés a *SpamNet*, amely egy nagy közösséggé kovácsozza a program használóit. Beépül az Outlookba, így belülről szűri a leveleket. Ha valamit mégis kihagy, egy gombnyomással megtanítható neki az új szabály, amely a központi szerveren keresztül eljut minden további SpamNet-felhasználóhoz. Így mindenki, aki részt vesz a közösségben, vállalva harcol a bosszantó levelek ellen. A kezdeményezéshez egyelőre – a tesztidőszak alatt – ingyenesen lehet csatlakozni (<http://www.cloudmark.com/products/spamnet>; **CD MELLÉKLET**).

Tűzfalazás

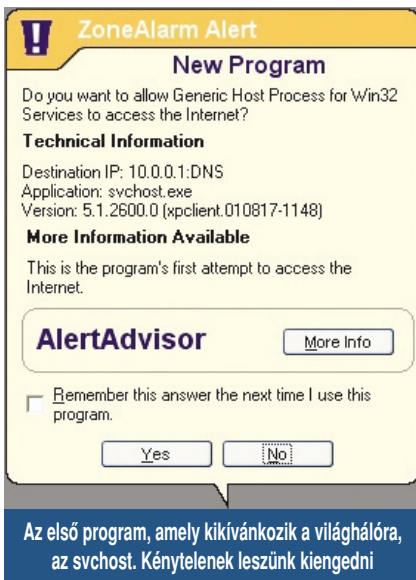
Korábban modemmel interneteztem, de nagyon vágytam már egy jobb megoldásra. Végül kihasználtam az év végi karácsonyi akciót, és bevezettem az ADSL-t. Engem is meglepett, milyen gyorsan bekötötték, de most meg vagyok ijedve egy kicsit. Az újságban önök többször figyelmeztettek a tűzfalak használatára. Ajánlatuk alapján a ZoneAlarm mellett döntöttem, de sajnos fogalmam sincs, hogy mely programoknak engedhetem meg, hogy hozzáférhessenek az internethez, s melyeknek nem. Tudnának segíteni egy kezdőnek?

V Sajnos nincsenek kőbe véssett szabályok, mindig a kialakult helyzetnek megfelelően kell cselekednünk. A ZoneAlarm telepítéskor rákérdez, hogy automatikusan beállítsa-e a programok hozzáférési jogait. Jobban járunk, ha ezt

nem engedjük meg, mert így mindegyiknek engedélyt kell kérnie, és így legalább rálátásunk lesz a dolgokra.

Ha valamilyen ismeretlen program kérne engedélyt a hozzáféréshez, kattintsunk a No gombra, de győződjünk meg arról, hogy a *Remember this answer...* négyzetet nem pipáltuk ki. Így a program újra és újra engedélyt kér majd, ami eleinte zavaró lesz, viszont rövid kísérletezgetés árán meggyőződhetünk arról, hogy történik-e bármi változás, valami rossz attól, hogy nem fér hozzá a nethez.

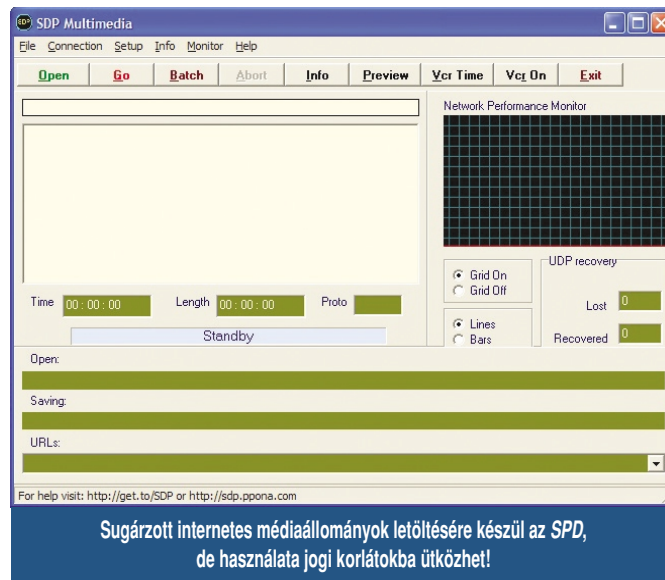
Ha úgy találjuk, hogy semmilyen bajunk nem származik a program letiltásából, a legközelebbi felbukkanásakor pipáljuk ki az előbb említett négyzetet. Esetleg írjuk be a nevét valamelyik internetes keresőbe, és böngésszük át a találatokat, hátha kiderül róla, hogy ez bizony valami rossz szándékú károkozó.

Lesz egy program, amely legelőször kér magának engedélyt: a **svchost.exe**, más néven *Generic Host Process*. Ez a Windows rendszer része, és a legtöbb program – így például az Internet Explorer is –, rajta keresztül próbál kijutni az internetre. Állandó engedélyezése nagy valószínűséggel nem okoz majd bajt, noha ezt százszázalékosan kijelenteni bármiről is, elég nagy bátorságra vall. Egy biztos: nem jó, ha letiltjuk, mert néhány alkalmazás nem fog működni.

A tűzfal minden újonnan jövő programnál megkérdezi majd, hogy engedélyezzük-e,

de sajnos semmiből nem derül ki, hogy saját ambícióitól vezérelve indul-e a világháló felé, vagy az svchostra akaszkodva

teszi ezt. Ez még önmagában nem is baj, de képzeljük el, hogy kapunk egy trójai falovat (egy olyan rosszindulatú programot, amely kifelé kommunikál a gépünkben, hozzáférést engedélyezve webmetszők számára), és az egy olyan alkalmazásnak álcázza magát, amelynek már egyszer zöld utat adtunk. Nem hallottunk még ilyen esetről, de előfordulhat. Bizonyos tűzfalak – így a ZoneAlarm professzionális változata is – úgy védekeznek ez ellen, hogy

észreveszik, ha az engedélyezett program megváltozik, és erről értesítenek minket. Ha tudunk a változásról (például letöltöttük a Messenger új változatát, amelyet korábban kiengedtünk, és most megváltozott), nincs nagy baj, de ha ez váratlanul történik, tekintsük ómennek, a legrosszabb figyelmeztető előjelnek arról, hogy valami nem stimmel. Következő számban kicsit részletesebben is körbejárjuk a különböző tűzfalak konfigurálását.

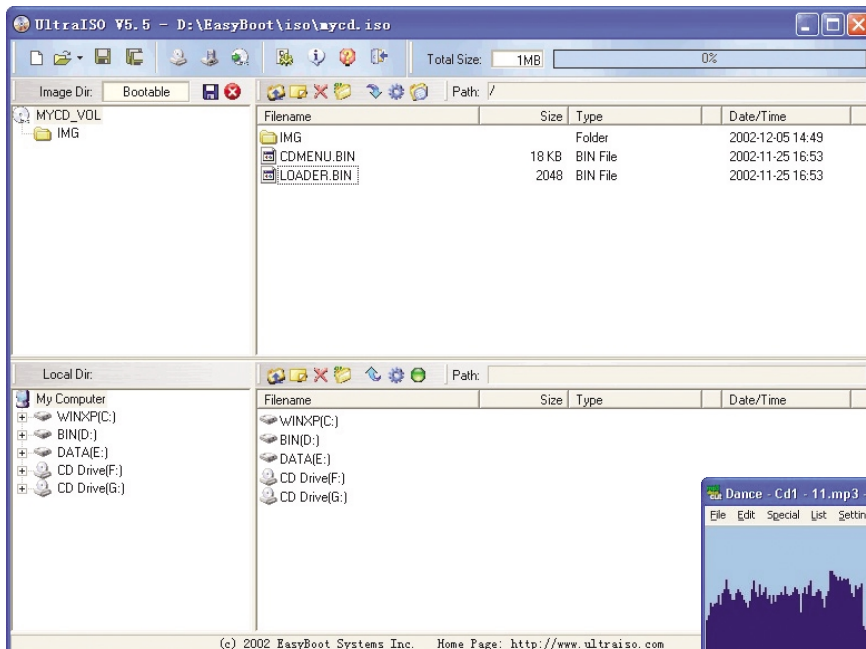
Alkalmazások

Virtuális videomagnók

K A múltkor az interneten találtam egy .ASF kiterjesztésű videót, de leszedni nem tudtam, mert mindig csak egy hivatkozást töltött le. Ráadásul belenéz-

tem a **Jegyzetombbe**, és ugyanarra a linkre hivatkoztam, ahonnan le szerettem volna tölteni. Már próbálkoztam letöltésvezérlőkkel, és hagyományos úton is, de a film helyett mindig csak az útonalat kapom meg. Mégis, mivel tudnám lehalászni, hogy meglegyen nekem?

V Az ASF-, WMA-, WMV- és a többi Windows Media-fájl nagy többsége úgy van elhelyezve a szervereken, hogy csak nézni lehessen őket, letölteni nem.

Az UltraISO sokoldalú segédprogram, amely a legtöbb CD-író program képálmány-formátumát ismeri, és akár konvertál is közöttük

műveletre van szükség, elég telepíteni az *UltraISO* (<http://www.ultraiso.com>; **CD MELLÉKLET**) programot, amelynek segítségével akár mappáinkból, állományainkból is szabványos ISO képálmányt hozhatunk létre. Ez a szoftver ismeri talán a legtöbb formátumot (pl. ISO, NRG, CIF, CCD, BWT, MDS) – ezek megnyitása és szerkesztése után a végeredményt ISO formátumban is elmenthetjük. Lehetőség van a könyvtárak és fájlok rejtetté tételére, valamint *Boot CD*-t is könnyedén készíthetünk vele. A kipróbálható (shareware) verzió 300 MB-os állománykészítési méretkorlátot tartalmaz.

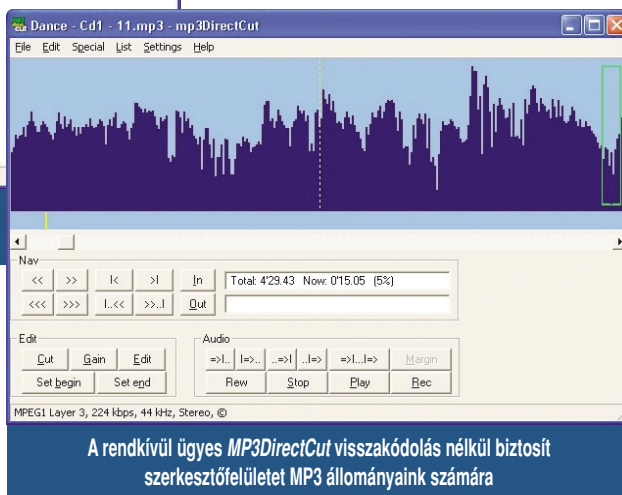
Ezt hívjuk internetes *műsorszórásnak* (idegen szóval *streaming*): a film folyamatosan érkezik meg az internetről gépünkre, amelyet a Media Player le is játszik, de nem ment el. Ennek általában szerzői jogi oka van: a tulajdonos csak lejátszást engedélyez, birtoklást nem, s ha mégis ezt tesszük, jogsértően járunk el! Pár leleményes programozó rájött, hogy készíthető olyan program, amely lát-szólag úgy viselkedik, mintha ő lejátszó

volna, de nem lejátszsa, hanem elmenti az érkező anyagot. Pár hónappal ezelőtt már esett szó az *SDP*-ről (*Streaming Download Project*) mint alternatíváról, amely jelenleg a 2.0-s verzióban érhető el a fejlesztők honlapjáról (<http://come.to/sdp>; **CD MELLÉKLET**). Persze számos vetélytársa is akad, ilyen például az *ASFRecorder 1.1*, amelynek előnye, hogy nemcsak az *MMS* (*Microsoft Media Server*) szerverekről képes rögzíteni, hanem hagyományos HTTP alapúakról is (és nem is száll el olyan sűrűn). Hátránya viszont, hogy már nem fejlesztik, ezért csak itt-ott bukkan fel a weben (**CD MELLÉKLET**). Érdekessége, hogy általános videoformátumok lejátszását is támogatja.

Képálmányok konvertálása

K Több CD-író programot kipróbáltam már, de azt vettem észre, hogy mindegyik más-más képálmányt készít lemezeimről. Létezik olyan szoftver, amellyel át lehet konvertálni a régi képálmányokat valamilyen formátumba, amelyet a legtöbb ismer (például ISO)?

V Több ilyen program is létezik, köztük vannak bonyolultabbak és egyszerűbbek is. Régebben ajánlottuk már erre a célra *WinISO* és a *WinImage* szoftvereket; ezek inkább az ISO-fájl előállításában jeleskedtek, mint az átalakításban. Amennyiben csupán csak az utóbbi

MP3-hentes

K Szeretnék zenét szerkeszteni, darabolni, de hobbiszinten. Nagyon sok MP3-am van, de a legtöbb zeneszerkesztő program csak újratömörítéssel vagy WAV fájlokkal hajlandó dolgozni. Létezik olyan szoftver, amely úgy tudja darabolni az MP3-at, hogy nem tömörít újra?

V Erre egy nagyon apró, de rendkívül nagy tudású programot ajánlanánk, melynek neve: *MP3DirectCut* (<http://www.rz.uni-frankfurt.de/~pesch/>; **CD MELLÉKLET**). Teljesen ingyenes, mégis professzionális tulajdonságokkal rendelkezik. Az egyszerű kivágáson túl akár újratömöríteni is képes (ehhez a kiváló, ingyenes *Lame* kódolót használja, ha letöltjük hozzá). Emellett sok egyéb ínyencség is megtalálható benne, érdemes felfedezni rejtett értékeit (például normalizálás, csendérzékelés stb.). A kivágás, darabolás egyszerű: elég kijelölni a kivágandó részt, majd a *File* → *Save selection* menüponttal egy pillanat alatt kész a kiemelt, új zenedarab. Így pár perc alatt fizekre lehet szedni vele egy hosszú slágert is. A mixerek imádják.

HALASI MIKLÓS–SPÁNYIK BALÁZS

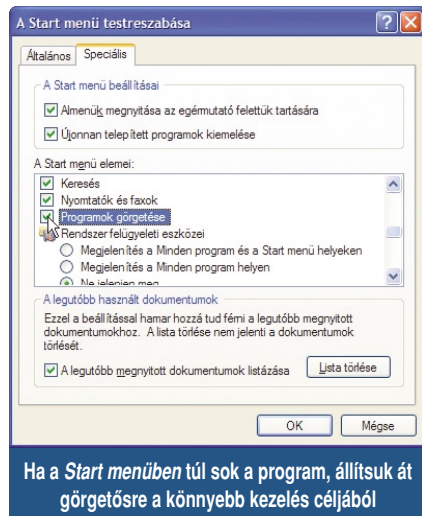
Az XP sem habos torta!

Windows XP-tanácsok

Betelt a Start menü

KA Windows XP Start menü elemei közül már nem mindegyiket látom, mert lelőgnak a képernyőről. Hogyan tudnám az összes elemet elérni? Sajnos gördítősávot vagy nyilakat sem látok a menü alján.

VPéldaértékűen stabil rendszerről lehet szó, ha már annyi program van rá telepítve, hogy kilóg a menü a képernyőről! Ilyenkor nincs más választás: gördíthetővé kell átalakítani a Start menüt. Ehhez kattintsunk a *Tálca* egy üres területén a jobb egér gombjával, majd válasszuk a *Tulajdonságok* menüpontot. A megjelenő ablakban menjünk a *Start menü* fülre, majd kattintsunk a *Testreszabás* gombon! A felbuk-

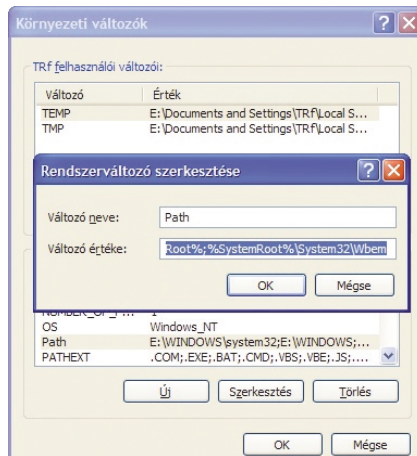
Ha a Start menüben túl sok a program, állítsuk át görgetésre a könnyebb kezelés céljából

kanó panelen válasszuk ki a *Speciális* fület (ha a *Klasszikus Start Menü* használjuk, akkor erre nincs szükség). A listán jelöljük be a *Programok görgetése* pontot, majd lépünk ki az OK gomb megnyomásával.

Elveszett útvonalak

KRégen, az MS-DOS-os időkben a Path sorba kellett beírni azokat az útvonalakat, amelyeken a programok olyan fájlokat kereshettek, amelyekre szükségük volt. Most viszont a Windows XP-ben nem hajlandó tudomásul venni az autoexec.bat-ba beírt sorokat a használni kívánt szoftver. Meg lehetne oldani ezt a problémát is?

VHabár a Windows XP-nek kevés köze van a DOS-hoz (szinte semmi, egy

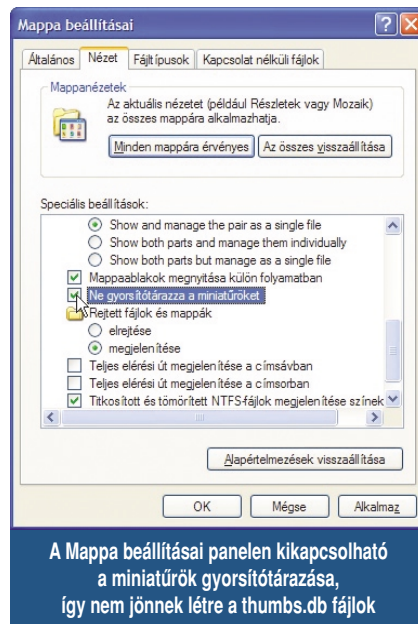
Környezeti változókat a Windows XP is használ, itt tudjuk beállítani a programok elérési útjait, azaz a Path változót

emulációtól eltekintve), mégis egyszerűen használ előre megadott útvonalakat a programok megtalálására, másrészt a fejlesztők igyekeztek kompatibilissé tenni a régebbi szoftvekkal. Ezért további útvonalak beírását is támogatják, de jól el van rejtve. Nyissuk meg a Rendszer tulajdonságok ablakot (*Start* → *Vezérlőpult* → *Rendszer*), menjünk a *Speciális* fülre, majd kattintsunk a *Környezeti változók* gombon. A felső ablakban adhatjuk meg a felhasználókra vonatkozó beállításokat, míg az alsóban a globális rendszert szabályozhatjuk. Mindkét helyen találhatunk *Path* változót. Amelyiket meg kívánjuk változtatni, ott kattintsunk a *Szerkesztés* gombra. Az *Új* gombbal új sort adhat hozzá. A felbukkanó panelben a felső sor a változó nevét (esetünkben a *Path*), az alsó az értékét mutatja. Itt tudjuk megadni az új útvonalakat. A változásokat az OK gomb megnyomásával véglegesíthetjük.

A titokzatos thumbs.db

KSok képet tárolok a számítógépeimen, és nemrég jöttem rá, hogy ezeket az Intézőben is meg lehet nézni kis előképek formájában. A kis fotók nagyon gyorsan be is jönnek, de ilyenkor készül valamilyen Thumbs.db nevű fájl, amely akár több megabájt méretűvé is duzzadhat. A kérdésem annyi: nem lehetne ezt a megabájt zabáló funkciót kikapcsolni? Így hamar elfognak az értékes helyeim!

VNem véletlenül jön létre a thumbs.db fájl. Ebben tárolja a Windows az elő-

A Mappa beállításai panelen kikapcsolható a miniatűrök gyorsítótárazása, így nem jönnek létre a thumbs.db fájlok

képeket. Ha kikapcsoljuk, a rendszernek mindig minden képet be kell olvasnia, ami jóval lassabb, mint ha a már egyszer összegyűjtött fájlból tenné ezt. Tehát a kérdés: melyik a fontosabb, a sebesség vagy a hely? Ha az utóbbi, akkor a *Vezérlőpult*on válasszuk ki a *Mappa beállításai* ikont! A megjelenő ablakban kattintsunk a *Nézet* fülre, és a listán keressük meg a *Ne gyorsítótárazza a miniatűröket* opciót, majd jelöljük be az előtte lévő négyzetet!

Ikonfestészet a XXI. században

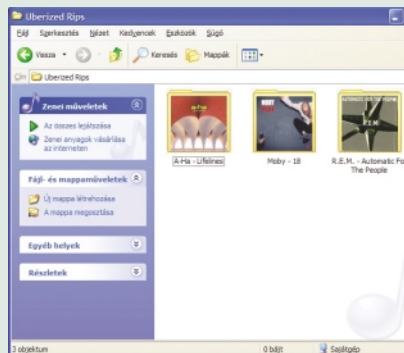
KA Windowszal adott ikonok nem nyerték el a tetszésem, a saját ikongyűjteményemet akarom használni. A rendszer viszont csak párat enged lecserélni (Lomtár, Sajátgép stb.). Létezik olyan ikoncsereelő, amely mindenféle helyen meg tudja változtatni a rendszerikonokat?

VIgen, több is létezik. A legnépszerűbb talán a Stardock cég *IconPacker* programja (<http://www.stardock.com/products/iconpackager/>; **CD MELLÉKLET**), amellyel teljes átrajzolt ikoncsomagokat tudunk a rendszerbe integrálni. A másik megoldás a *Bee Icons* (<http://www.beeicons.com/>; **CD MELLÉKLET**), amely 30 napig ingyenesen használható, de ha egyszer lecseréltük az összes kívánt ikont, akkor az időkorlát végét már meg sem kell várni. Használata nagyon egyszerű: választhatunk minden egyes funkcióhoz ikonokat, ráadásul az XP-felhasználók az újfajta *Start menü* elemeit is kiszíneztethetjük saját grafikáikkal. Az elkészített változatot elmenthetjük a Bee saját formátumában, majd később – például rendszer telepítés esetén – egy kattintással visszahozhatjuk. Ha a rendszerikonok furcsán jelennének meg, a programmal kitisztíthatjuk a Windows ikon tárárt. Így helyre-

A HÓNAP XP-TIPPJE

CD-borítók az MP3-mappákon

Az új Media Player 9 egyik legaranyosabb újdonsága, hogy amikor egy CD-ről másolatot készítünk (jobbára WMA formátumban) a merevlemezre, a rendszer letölti, és eltárolja a CD-borítót. Ezt a mappa ikonjában jeleníti

Három CD, három borító, a mappákban pedig kiváló zenék MP3 formátumban

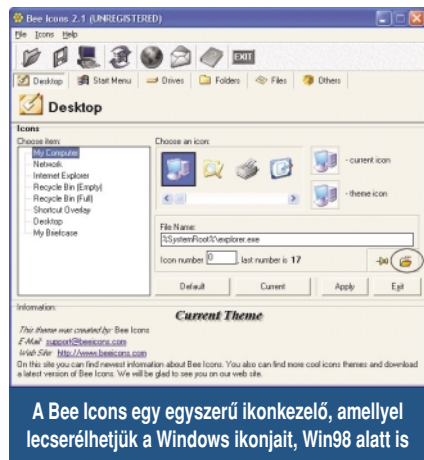
meg, ha a *miniatűr* nézetben nézzük (*Nézet* → *Miniatűrök*). Ez szép, de mi a helyzet az MP3-akkal? A felhasználók többsége még mindig ezt favorizálja, és a zenei anyagok is jobbra ebben tornyosulnak a merevlemezeken. Albumcímlapokat utólag is le lehet tölteni olyan weboldalakról, mint a CDNow (<http://www.cdnow.com>) vagy az AMGide (<http://www.amguide.com>), és a mappák ikonja is testreszabható (jobb kattintás → *Tulajdonságok* → *Testreszabás* fül). Mindez azonban vesződséggel jár, és van egy sokkal kényelmesebb és elegánsabb megoldás. Ha rátalálunk a kívánt CD-borítóra, mentjük el azt az MP3-ak mellé *folder.jpg* néven. Ennyi. Innentől kezdve a Windows XP automatikusan megjeleníti ezt a képet a mappáikonon (mint csak *miniatűrök* nézetben), sőt a *Media Player*ben, ha a vizuális effektusokon a jobb gombbal kattintunk, és kiválasztjuk a *Lemezborító* tételt, lejátszás közben is gyönyörködhetünk benne.

És így néz ki ugyanez, ha az A-ha CD-t a Media Playerben játszuk le

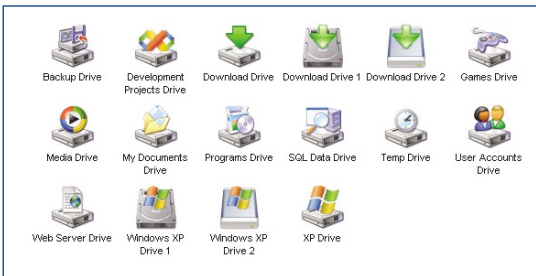
TIPP EXTRA: A miniatűrök nézetben kikapcsolható az állomány- és mappanevek megjelenítése, így helyet spórolunk, és ugyanazon a helyen több album jelenhet meg. Ehhez váltunk át előbb valamilyen más nézetbe, majd váltunk vissza miniatűrre úgy, hogy közben lenyomva tartjuk a (Shift) gombot (*Nézet* → (Shift) nyomva tart → *Miniatűrök*). Visszakapcsolni pont ugyanígy kell.

állnak a megszokott formák, és a megzavarodott adatbázis is helyreállítható.

A Bee Icons egy egyszerű ikonkezelő, amellyel lecserélhetjük a Windows ikonjait, Win98 alatt is

S hogy hol fedezhetünk fel szép ikonokat? A Windowsban található néhány DLL-fájl hordoz magában színes ikonokat, ilyen például a shell32.dll, a wmploc.dll, a wininet.dll és a wshext.dll, amelyek mind a Windows\System32 mappában található. Néha éppen a futtatható állományokban (EXE) bukkanhatunk rá

Átrajzolt meghajtóikonok a <http://www.fooad.net/icons> címen található gyűjteményből

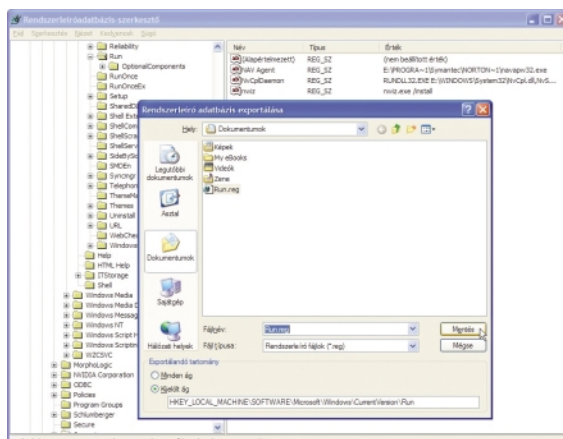
egy-egy gyöngyszemre. Az internet pedig szinte összerogy a rengeteg ikon alatt: elég csak elővenni egy keresőt és beírni a megfelelő kulcsszavakat, vagy olyan oldalakat böngészni, ahol a Windows átalakításával foglalkoznak (például *Neowin fórum* a <http://www.neowin.net> címen). A *PC World* 2002. februári számában pedig teljes verzióban érhető el az Icon-Utills nevű ikonserkesztő program, néhány száz ingyenes ikonrajzzal.

Mentsünk, mentsük el, na de hogyan?

Könök a cikkeikben rendszeresen hivatkoznak arra, hogy amikor a rendszerleíró adatbázissal dolgozunk, járjunk el óvatosan, vagy akár készítsünk biztonsági mentést az adatbázisról. Én megnéztem ezt a szerkesztőt, de nem találtam ilyen lehetőséget. Elárulnák, mi a teendő?

VEz az a pont, amelyre folyton csak hivatkoztunk, de sosem írtuk le pontosan, hogyan kell végrehajtani. Sajnos a korábbi operációs rendszerekhez képest a Windows XP-ben még meg is nehezíti a dolgunkat, ugyanis bizonyos kulcsokat elzár előlünk, így a legkézenfekvőbb módszerekkel nem lehet teljes mentést készíteni. Kezdjük akkor az egyszerűbb megoldással: egy adott kulcs elmentésével. Nyissuk meg az adatbázis-szerkesztőt a megszo-

kott módon (*Start* → *Futtatás* → *regedit* → (Enter)). A példa kedvéért mentsük el a HKEY_LOCAL_MACHINE\SOFTWARE\Microsoft\Windows\CurrentVersion\Run kulcsot. Veterán PC World-olvasók már bizonyára fejből tudják,

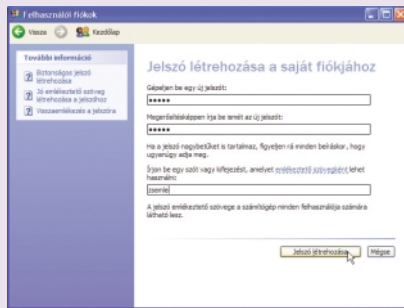

A rendszerleíró adatbázis egy-egy kulcsát az *Exportálás* funkcióval menthetjük el egyfajta biztonsági másolatként

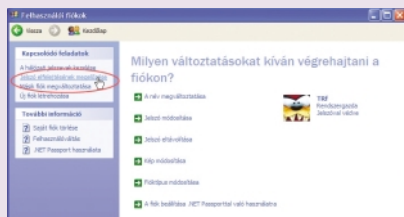
hogy részben itt tárolódnak a rendszer indításakor automatikusan betöltődő programok. Először is keressük meg, majd kattintsunk a nevére (a *Run* szó legyen kijelölve). A *Fájl* menü *Exportálás* menüpontjával hívjuk elő a *Rendszerleíró adatbázis exportálása* ablakot, amely kissé eltér a megszokottól: alul látható két kapcsoló, amelyekkel beállítható, hogy az adatbázis összes ágát, vagy csak a kiválasztott ágat szeretnénk-e exportálni. Jelen esetben az utóbbit. A *Fájl típusa* listáról válasszuk ki a *Rendszerleíró fájl* (*.*reg) típust, ha nem ez volna az alapértelmezett, majd adjunk nevet

JELSZÓ LÉTREHOZÁSA

Ha azt szeretnénk, hogy illetéktelenek ne tudjanak belépni a rendszerünkbe, telepítéskor adjunk meg egy rendszergazdai jelszót (ez a WinXP Professional esetén lehetséges!), illetve a telepített Windowsban a saját fiókunkra is készítsünk egyet! Lépjünk be a **Vezérlőpult** → **Felhasználói fiókok** modulba, és alul válasszuk ki az általunk elkészített fiókot! (Rajtuk kívül lesz még egy **Vendég**, de ez alapértelmezés szerint le van tiltva.) A megjelenő lehetőségek közül kattintsunk a **Jelszó létrehozása** pontra. A beírt jelszót ellenőrzésképpen meg kell erősíteni, illetve ha feledékenyek vagyunk, egy emlékeztető szöveget is begépelhetünk. A panel bal oldalán pár tippet is találunk a jelszó készítéséhez. Egy jó tanács: **ékezetes betűket ne használjunk!** Ezután a Windows már csak a jelszó ismeretében enged hozzáférést a fiókunkhoz.

Felhasználói fiókunkhoz jelszót rendelhetünk, így megakadályozhatjuk, hogy illetéktelenek használhassák rendszerünket

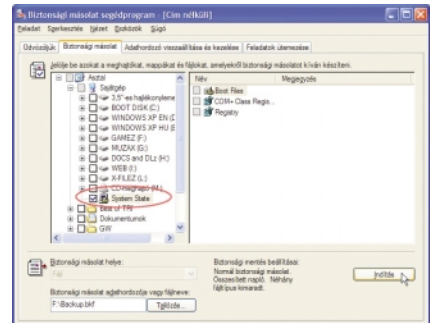

Elkerülendő a jelszó elfelejtését, készítsünk jelszó-helyreállító lemezt

írhatjuk is be új jelszavunkat! Amennyiben később úgy döntenénk, hogy nincs szükség többé jelszóra, a **Felhasználói fiókok** beállításainál ki is törölhetjük a **Jelszó eltávolítása** pontra kattintva. Előbb meg kell adnunk a jelszót, majd nyomjuk meg a **Jelszó törlése** gombot.

Ám még nem végeztünk! Ugyanis ha bárki rájönne a jelszavunkra, és rosszindulatúan titokban átrná, akkor szintén nem tudnánk hozzáférni a fontos adatokhoz. Ezt megelőzendő kattintsunk balra fent a **Jelszó elfelejtésének megelőzése** menüpontra! Előgrik egy varázsló, amely egy biztonsági lemezt fog készíteni ehhez a számítógéphez. Miután behelyeztük az üres flopit, a következő ablakban szükség lesz az előbb megadott jelszóra. Pár másodperc alatt elkészül a lemez, tegyük el biztonságos helyre!

Ha legközelebb nem tudnánk belépni, a bejelentkező képernyőn egy kis ballonból értesülünk arról, hogy a jelszó nem megfelelő; ha viszont van **jelszó-helyreállító lemezünk**, akkor azt tegyük be a meghajtóba. Itt lesz szükség az előbb elkészített flopra, és azt behelyezve már

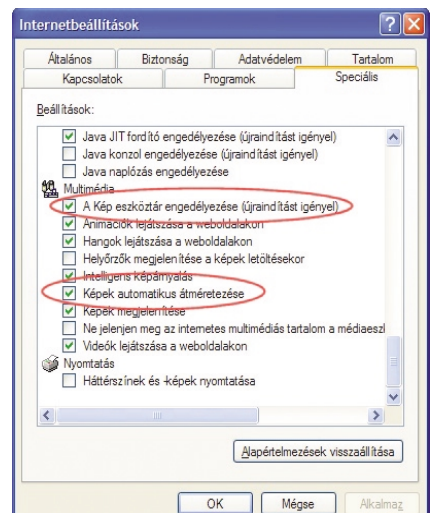
A teljes rendszerleíró adatbázist a Biztonsági másolat programmal menthetjük el. Mivel ilyenkor más fontos részek is elmentődnek, a fájl mérete 350 megabájt körül!

hordozó visszaállítás és kezelése fülön egyszerűen ki kell választani a kívánt állományt, majd elindítani a visszaállítást.

Az Internet Explorer rossz hatása

K Amúgy meg lennék elégedve a Windows XP-vel, de van benne egy dolog, ami nagyon bosszant. A képeket gyakran nem a megfelelő méretben jeleníti meg, ráadásul ahányszor rámutatok az egerrel, megjelenik az a csík a bal felső sarkában. Lehet, hogy ez valami újítás, de én szívesen megszabadulnék tőle.

V Mindkét problémát az Internet Explorer 6 idézi elő, ezért ott is kell keresnünk a megoldást. Nyissuk meg az **Internetbeállításokat** (**Start** → **Vezérlőpult** → **Internetbeállítások**). A **Speciális** fülön görgessük le a listát a **Multimédia** pontig. Az első kapcsoló – **A kép eszköztár engedélyezése** – rejti a gyógyírt az utóbbi problémára. Szépséghibája, hogy kikapcsolása után újra kell indítani a gépet. Kicsit lejjebb található a **Képek automatikus átméretezése** kapcsoló, amely a kicsinyített képeket küszöböli ki.

Ha nem tetszik az Internet Explorer néhány hatása a Windows XP-re, kikapcsolhatjuk azokat az Internetbeállítások panelen

az állománynak, és kattintsunk a **Mentés** gombra. Érdemes az így kapott fájlt megnyitni a **Jegyzetömbben** (**jobb kattintás** → **Szerkesztés**), mert így látható, hogy ez egy megadott struktúra szerint felépített szövegfájl, amely az adott kulcsot és az alatta levő kulcsok adatait tartalmazza. Lépjünk ki a **Jegyzetömbből** (ne mentjük el az esetleges változtatásokat!), és kattintsunk duplán a fájlra! A Windows megkérdezi, hogy biztosan hozzá kívánjuk-e adni az állomány tartalmát az adatbázisban. Így állíthatjuk vissza az eredeti állapotot, ha a piszkálás során valami rosszul sikerült volna.

Bár az exportálás során a szerkesztő felkínálja, hogy minden ágat kiment, sajnos így mégsem a teljes adatbázis mentődik el. A Microsoft Tudásbázis ezért a **Biztonsági másolat** eszköz használatát javasolja. Habár ez valóban sokkal átfogóbb megoldás, kis szépséghibája, hogy nagyjából 350 megabájt szabad területre lesz szükség a használatához, és rendszergazdai jogkör kötelező (erről meggyőződhetünk a **Start** → **Vezérlőpult** → **Felhasználói fiókok** modulban).

A **Biztonsági másolatot** a **Start** → **Minden program** → **Kellékek** → **Rendszerező** útvonalon érhetjük el. Indítás után egy varázsló indul el, de ezúttal nélküle kell boldogulnunk: lépjünk tovább a panel közepén látható **speciális üzemmódba** szavakon kattintva (esetleg a jövőre nézve

kikapcsolhatjuk a **Mindig varázsló üzemmódban induljon** kapcsolót). Válasszuk ki a **Biztonsági másolat** fület, majd a **Feladat** menüben kattintsunk az **Új** menüpontra. A panel közepén levő kettéosztott ablak bal oldalán jelöljük meg a **System State** sort (a magyar Windows XP-ben is angol szerepel). Mint látható, ez három komponensből áll, amelyeket – bár tudnánk, miért – nem lehet külön-külön kijelölni, pedig így száz megabájtokat spórolhatnánk. A panel alján a **Biztonsági másolat adathordozója vagy fájlneve** mezőben állítsuk be a másolat helyét és fájlnevét, majd kattintsunk az **Indítás** gombra, amely nem indít, ellenben előhozza a **Biztonsági mentési feladat információi** ablakot.

A **Speciális** gombhoz tartozó panelen pipáljuk ki az **Adatok ellenőrzése a biztonsági mentés után** négyzetet, majd lépjünk ki innen az **OK** megnyomásával. Végül indítsuk el a mentést, a **Biztonsági mentés indítása** gombbal. A folyamatot figyelemmel kísérhetjük a megjelenő ablakban, majd ennek végétől zárjuk le az alkalmazást. A kiválasztott helyen létrejön egy közel 350 megabájtos állomány, amely a rendszer legfontosabb információit tárolja. Érdemes lehet esetleg ezt a folyamatot hetente végigcsinálni (a **Biztonsági másolat** még időzítésre is lehetőséget kínál!), és a létrejövő állományt egy CD-RW-re kiírni. A visszaállítás szerencsére jóval egyszerűbb: a kissé furcsán hangzó **Adat-**

Zsonglőrködés a rendszerekkel

K Három rendszert szeretnék egy 40 GB-os winchesterre tenni: WinXP, Win98, Linux – mindegyik boot manager-ből töltődjön be. Felosztottam a lemezt 50, 34, illetve 16 százalékra. Valószínűleg nem jól csináltam valamit, mert a második FAT32-es elsődleges partíciót nem tudom használni. Az első partícióra került az XP, és ezután a másodikra nem tudok rendszert telepíteni. A Win98 bootlemezén lévő FDISK nem ismeri fel FAT32-nek ezt a partíciót, NON-DOS-ként hivatkozik rá, és az aktív tétele sem oldja meg a problémámat, a Win98 nem megy fel. A másik érdekessége a dolognak, hogy a BootMagic sem látja ezt a partíciót, csak a Linxot és a WinXP-t. Hogyan lehetne ezt a három operációs rendszert egy gépre felvinni úgy, hogy mindegyik külön bootolható legyen? Meg lehet-e úgy oldani a telepítést, hogy az XP-t ne kelljen újra feltenni?

V Megállapíthatjuk, hogy olvasóink néha komoly önsanyargatásnak vetik alá magukat. Legalábbis az operációs rendszerek ilyenén telepítése sosem egyszerű. Az említett *BootMagic*-ből arra következtettünk, hogy akad a környéken egy *Partition Magic*, mert erre, vagy egy ehhez hasonló tudású partíciókezelőre szükség lesz.

A telepítés sorrendjénél jó, ha tudjuk az arany szabályt: a legrégebbi kiadásút először, a legújabbat a legvégén. A fenti esetben ezt máris sikerült „gondosan” elkerülni. Pedig logikus, gondoljuk csak végig: a régi rendszer semmiképp sem ismerheti fel az újat, az új viszont valószínűleg fel van készítve arra, hogy ha valahol a merevlemezen találkozik majd egy régivel, akkor mit tegyen. Esetünkben a Windows 98 a hunyó: nagyon érzékeny az elsődleges partíciókra – csak egyet tűr meg, a többi kiterjesztésként szeretné maga körül tudni.

A legtisztább megoldás tehát az volna, hogy bontsuk le, amit eddig építettünk, és kezdjük előlről: Win98, WinXP és végül Linux, ám olvasóink kérésének eleget téve nem telepítjük újra az XP-t. Ehelyett a Partition Magic-kel nézzünk rá a merevlemezre, és ha valóban rejtett, tegyük láthatóvá a középső partíciót. Telepítsünk egy olyan BootMagic-változatot az XP-re, amely kompatibilis az operációs rendszerrel. Ezt követően a Windows 98 a többi rendszer bolygatása nélkül is telepíthető.

Az XP és a kikapcsolt modem

K Itthoni gépemhez külső modemet használok. Ha a Windows XP betöltésekor, illetve készenléti állapotból való

visszatérésekor a modem be van kapcsolva, akkor minden gond nélkül használható. Ha viszont munka közben, utólag kapcsolom be a modemem, akkor csak az *Eszközkezelő Hardverváltozások keresése gombjára* kattintva „találja meg” a Windows a modemem. A kérdésem az lenne: rá lehetne-e venni valahogyan az operációs rendszert arra, hogy betöltődéskor a modem jelenlététől függetlenül betöltse annak meghajtóját?

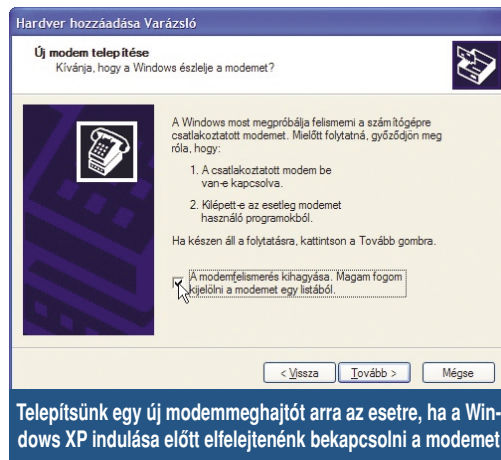
V A Windows XP már csak ilyen: spórol. Indításkor megvizsgálja az eddig telepített hardvereket, s amelyiket ott találja, azt elindítja, amelyiket pedig nem, azt úgy veszi, hogy nincs használatban, tehát feleslegesen nem foglalkozik vele. Ez történik a modemmel is: nincs jelen a „soraközönál”, tehát kimarad. Véleményünk szerint ebben a situációban az *Eszközke-*

választása”, amelyet kiválasztottam. Most a gépen két rendszergazda van: egy, amelyiknek van jelszava, és egy másik, amelyiknek nincs. A rendszer azonban induláskor nem ad bejelentkező képernyőt, hanem automatikusan belép jelszó nélkül rendszergazdaként. A kérdésem az: hogyan lehet elérni, hogy minden indításkor adjon lehetőséget valamilyen felhasználóként bejelentkezni, ne lépjen be automatikusan?

V Tisztázzuk a legelején, hány rendszergazda is került ebbe a rendszerbe. Van a *Rendszergazda* (nagybetűvel), mint felhasználó, akinek jelszót adtunk a telepítéskor, és van egy felhasználó, akinek *rendszergazdai jogosultságai* vannak; ez jelentkezik be automatikusan. Hogy őt hogy hívják, az lényegtelen, az azonban biztos, hogy nem Rendszergazda. Próbáljuk ki: a *Vezérlőpult* → *Felhasználói fiókok* → *Új fiók létrehozása* funkcióval próbáljunk meg még egy Rendszergazda nevű felhasználót létrehozni: nem fog menni, már foglalt!

A következő tisztázandó kérdés: miért is kéne Rendszergazdaként bejelentkezni? A korábbi NT alapú Windowsokban a telepítő mindig létrehozta a Rendszergazda fiókot, amelyet utána a legtöbben általános felhasználóként használtak, ami elég komoly biztonsági problémákhoz vezetett. Ezért az XP fejlesztésekor elhatározták, hogy eldugják a Rendszergazdát. Van ilyen fiók, el is érhető, ha szükséges (például valamilyen vészhely-

zetben, csökkentett módba történő bejelentkezéskor stb.), de alapértelmezés szerint a Windows XP úgy tesz, mintha nem is létezne, ezért induláskor nem is veszi figyelembe. S mivel így csak egy felhasználót talál, és annak sincs jelszava, azt automatikusan be is lépteti a rendszerbe. Olvasóinknak azt javasoljuk, hogy barátkozzon meg azzal a felhasználóval, akit létrehozott. A *Vezérlőpult* → *Felhasználói fiókok* moduljában kedvére testreszabhatja: adhat új nevet, képet, sőt még jelszót is – csak a *Fióktípust* ne változtassa meg, s így a felhasználója megtartja rendszergazdai jogkörét. Ha mindenáron „találkozni” akar a Rendszergazda fiókkal, jelentkezzen ki a rendszerből, vagy állítson be jelszót (lásd keretes részünket) a felhasználónak, így a legközelebbi indításkor a Windows XP bejelentkező képernyőre jut. Ha itt kétszer lenyomja a *(Ctrl)-(Alt)-(Del)* billentyűket, a régi típusú bejelentkezőpanel jelenik meg, ahonnan a név és a jelszó megadásával már előhívható a Rendszergazda fiók.

Telepítsünk egy új modemmeghajtót arra az esetre, ha a Windows XP indulása előtt elfelejtetnénk bekapcsolni a modemet

zelő fent leírt használata a legegyszerűbb megoldás. Sokkal jobb, mint ha az egész rendszert újra kéne indítani. De mint mindig, ezt is meg lehet oldani bonyolult módon is, mégpedig így: telepítsünk kezel egy modemet a megadott soros kapura. Ehhez nem kell mást tenni, mint elindítani a *Vezérlőpulton* a *Telefon és modem beállításai* modul, majd hozzáadni a rendszerhez egy új, szabványos 56 K-s modemet. A lényeg, hogy ne engedjük a Windowst, hogy ő felismerje, hanem ezt a lehetőséget kiiktatva máris lépünk a modelistához! Az eddig használt modemem is hagyjuk fent, mert ha nem így tennénk, a legközelebbi indításkor a Windows újra észlelné és telepíteni kezdené kérdezés nélkül! Viszont az általunk telepített második meghajtót használva felelőtlenség esetére is rendelkezésre áll majd a modem.

Titokzatos rendszergazdák

K Windows XP és a bejelentkezés: telepítéskor jelszót adtam a rendszergazdának, és úgy emlékszem, volt olyan lehetőség is, hogy „jelszavas bejelentkezési mód

A LEGGYAKORIBB PROBLÉMÁK

33 CSAPÁS

A számítógép ugyanolyan része életünknek, mint a tévé vagy a mikrohullámú sütő, csak épp sokkal több baj van vele. Ezt bizonyítják a Segélyvonalunkhoz érkező kérdések is, amelyek között vannak rendszeresen ismétlődők. Az alábbiakban csokorba szedtünk néhányat az örökzöld problémákból. Érdemes az újságot kéznél tartani, hogy ha bármelyik előbukkanna, könnyen és gyorsan úrrá lehessünk rajta.

ÁLTALÁNOS NYAVALYÁK

1. PROBLÉMA Módosítani akarunk valamit a BIOS-ban, de a BIOS jelszót kér, amelyet nem ismerünk.

MEGOLDÁS

Próbálkozhatunk valamilyen „hátsó ajtós” jelszóval. Award BIOS-nál érdemes kipróbálni a következőket (kis- és nagybetűkkel): award sw, award_sw, award?sw, biostar. AMI BIOS esetében az ajánlatunk: ami, a.m.i., aaammiii. bios, password. Phoenix BIOSnál: phoenix, cmos, bios. Ezek úgynevezett szervizjelszavak, és inkább a régebbi, 5-6 éves alaplapokra épülő gépeknél működhetnek. Az interneten található jelszófeltörő alkalmazásokat; érdemes valamilyen keresőoldalon elkezdni a felderítómunkát. Végül, ha minden kötél szakad, ki is törölhetjük azt a memóriát, amely a BIOS-beállításokat őrzi. Ehhez azonban az alaplapon kell különböző változtatásokat végezni, amelyhez egyrészt szükség lesz annak leírására, másrészt inkább kérjük szakember segítségét, ha nem vagyunk benne biztosak, hogy pontosan tudjuk, mi a teendő.

2. PROBLÉMA Új PC-nken futtatunk egy rendszerinformációs eszközt, és a segédprogram szerint a processzor gyengébb annál, mint amit a vásárlásnál kértünk.

MEGOLDÁS

Kis büvészkedéssel bárki könnyen elhitetheti velünk, hogy milyen remek, gyors processzort fog nekünk tíz percen belül eladni. Otthon aztán jönnek a lefagyások, és egy segédprogram egyszerűen kimutatja: gyengébb teljesítményű, de magasabb órajelen járatott (túlpörgetett) processzort sóztak ránk. Noha bízunk abban, hogy ez nem fordul elő túl gyakran, jó, ha kéznél van valamilyen eszköz, amely nagy biztonsággal pontosan azonosítja a konfiguráció egyes részeit, de főleg a processzort. Ilyen diagnosztikai program például a ma-

AIDA32 - Enterprise System Information

Field	Value
Computer	Noname (Big Tower)
Chassis	Azona PS-400WP (400 W)
Power Supply	Microsoft Windows XP Professional Service Pack 1
Operating System	QUICKY
OS Service Pack	Fiery
Computer Name	QUICKY
User Name	
Logon Domain	
Motherboard	
CPU Type	AMD Athlon XP, 1533 MHz (5.75 x 267) 1800+
CPU Cooler	Titan TTC-DST (3000 RPM, Single-Fan, AI Heatsink)
Motherboard Name	Micro-Star KT3 Ultra (MS-6380E) (5 PCI, 1 AGP, 1 CNR, 3 DIMM, Audio)
Motherboard Chipset	VIA VT8367 Apollo KT333
System Memory	512 MB (PC2100 DDR SDRAM)
BIOS Type	AMI (07/10/02)
Communication Port	Communi
Display	
Video Adapter	nVIDIA GeForce2 Ti
3D Accelerator	Maxdata Belinea 10.70.35
Monitor	
Multimedia	

Az AIDA32 egy kiváló magyar fejlesztésű diagnosztikai program, amely mindent elmond gépünkéről, így elkerülhetjük, hogy becsapjanak

gyar fejlesztésű AIDA32 (<http://www.aida32.hu>; **CD MELLÉKLET**), amely jobbra minden CD mellékletünkön megtalálható, vagy az angol nyelvű CPU-Z (<http://www.cpuid.com>; **CD MELLÉKLET**). Figyeljünk oda, hogy mindig a legfrissebb verzióval végezzük a mérést,

mert egy korábbi változat tévesen azonosíthatja az azóta készült új eszközöket és technológiákat.

3. PROBLÉMA A rendszermonitor szerint nincs szabad memória a rendszerben, és a processzor majdnem száz száza-

Windows Feladatkezelő

Programkód neve	Felhasználónév	CPU	Memória...
svchost.exe	SYSTEM	00	22 388 K
PSP.EXE	TRF	00	11 916 K
taskmgr.exe	TRF	00	3 852 K
mmsmgs.exe	TRF	00	3 704 K
svchost.exe	SYSTEM	00	3 008 K
WINWORD.EXE	TRF	00	12 268 K
NAVAPW32.EXE	TRF	00	6 788 K
ctfmn.exe	TRF	00	2 016 K
lsass.exe	SYSTEM	00	1 480 K
services.exe	SYSTEM	00	11 744 K
winlogon.exe	SYSTEM	00	1 692 K
csrss.exe	SYSTEM	00	4 104 K
smss.exe	SYSTEM	00	344 K
wuauclt.exe	TRF	00	4 328 K
explorer.exe	TRF	00	2 916 K
seti.exe	TRF	97	14 980 K
lxspp.exe	TRF	95	4 520 K
SetiHide.exe	TRF	00	5 444 K
System	SYSTEM	00	220 K
A rendszer uresjárati folya...	SYSTEM	00	20 K

Windows Feladatkezelő

CPU-használat: 100 %

Lapozófájl: 196 MB

Összesítés

	Összes	Fizikai memória (K)	Összes
Leírók	5122	Rendelkezésre álló	523536
Szálak	312	Rendszergyorsítótár	298092
Folyamatok	24		137004

Lefoglalt memória (K)

	Összes	Kernelmemória (K)	Összes
Összes	201096	Lapozható	28120
Korlát	1280328	Nem lapozható	22504
Csúcserők	202020		5616

Nem biztos, hogy a 100 százalékos processzorterheltség azt jelenti, hogy itt az idő lecserele a CPU-t. A háttérben egy számításigényes program is állhat

lékig le van terhelve. Le kéne cserélni a processzort?

MEGOLDÁS

Nem feltétlenül. A nagyobb teljesítményű processzor csak a számításgényes műveleteket gyorsítja fel; azoknál a feladatoknál, ahol a végrehajtási idő a lemezsebességtől, az internetkapcsolattól vagy tőlünk, felhasználóktól függ, nem hoz érdemi javulást. A százszázalékos processzor-terhelést okozhatja egy ilyen számításgényes program, de több egyszerre futtatott kisebb alkalmazás is, amelyek akár a tudtunk nélkül is működhetnek a háttérben. Érdekes körülmény például az automatikusan induló programok tájékán, továbbá egy vírusellenőrzés sem árt! Ami a memóriát illeti, a Windows általában mindent kihasznál, amit csak lehet. Épp ezért sokszor nagyobb teljesítménynövekedést érhetünk el memóriabővítéssel, új RAM modulok beépítésével, mint egy új processzorral. Költségtakarékosabb megoldás lehet a merevlemezen tárolt virtuális memória helyét és méretét ellenőrizni, és szükség esetén változtatni rajta. Végül esetben, különösen új operációs rendszer megvásárlásánál elkerülhetetlenül válhat a processzor-csere, hiszen az újabb Windowsok igénye általában magasabb elődeiknél.

4. PROBLÉMA Új nyomtatót vettünk, és T-kapcsolóval csatlakoztattuk a nyomtatókapura, amelyet egy másik eszköz is használ. A nyomtatással azonban állandóan bajok vannak, a nyomatok hibásak.

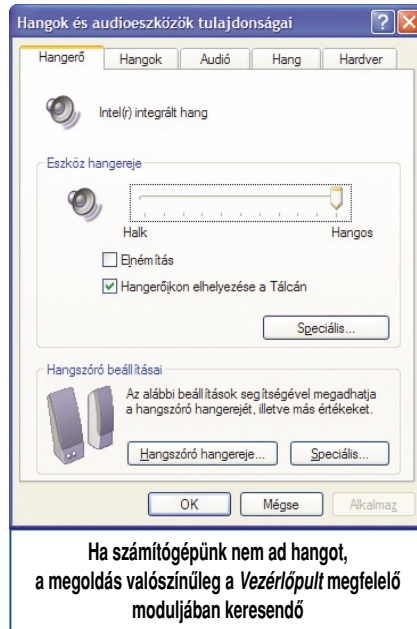
MEGOLDÁS

Ne használjunk ilyen kapcsolót! Az új nyomtatók állandó kommunikációs kapcsolatban tartanak a számítógéppel, és egy másik eszköz jelenléte megzavarja őket. Ráadásul ezek a T-elosztók megbízhatatlanok, nem szabványos eszközök, ezért adott esetben komolyabb kárt tehetnek a számítógépben. Az új nyomtatók szinte kivétel nélkül támogatják az USB csatlakozást. Érdekes inkább ezen keresztül csatlakoztatni a második nyomtatót, így minden eszköz saját állandó kapcsolathoz jut.

5. PROBLÉMA Nem szól a hangszóró.

MEGOLDÁS

Ellenőrizzük a hangszóró csatlakozásait, például, hogy kap-e áramot, vagy hogy a hangkártya megfelelő aljzatába dugtuk-e be (a színekkel jelölt aljzatoknál a világoszöldön érkezik a hang). Vizsgáljuk meg a hangkártya meghajtóját, a Windows hangbeállításait a *Vezérlőpulton* (Start→*Vezérlő-*

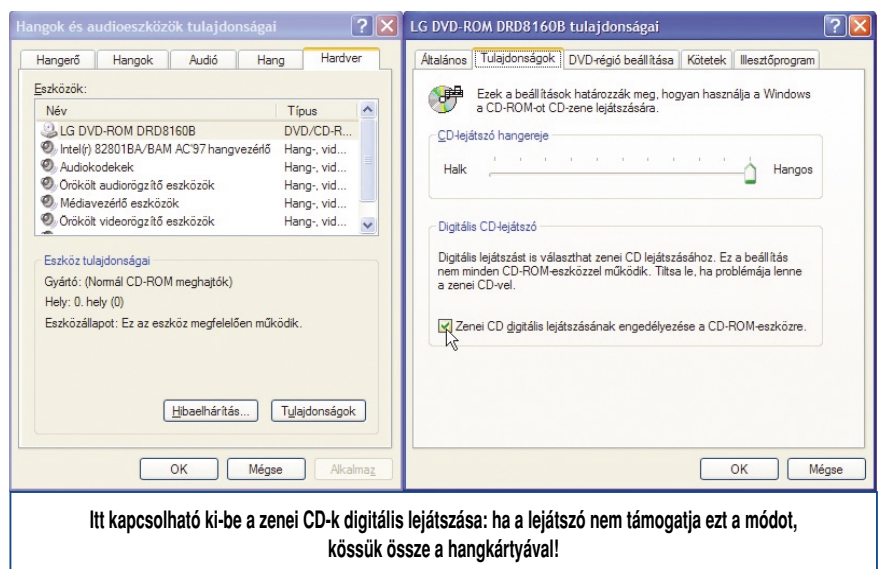
Ha számítógépünk nem ad hangot, a megoldás valószínűleg a *Vezérlőpult* megfelelő moduljában keresendő

pult→*Hangok és audioeszközök*). Ugyanitt érdemes ellenőrizni a hangerőt – hátha csak egyszerűen elnémítottuk a lejátszást –, illetve bekapcsolni a *Hangerőikon elhelyezése a Tálcán* lehetőséget.

6. PROBLÉMA A számítógép által generált hangot halljuk, de CD-t nem tudunk lejátszani.

MEGOLDÁS

Ha a korábbi problémánál javasolt módon bekapcsoltuk a *Tálca* értesítési területén a hangszóróikon, kattintsunk rá kétszer, majd ellenőrizzük, hogy a *CD* hangereje nincs-e teljesen lehalkítva, vagy elnémítva. Ha ez nem segít, komolyabb a gond. Amennyiben régebbi (Millennium Edition előtti), Windowsunk van, a *CD-ROM*-olvasót egy vékony kis kábellel össze kell kötnünk a hangkártyával. Ellenőrizzük,

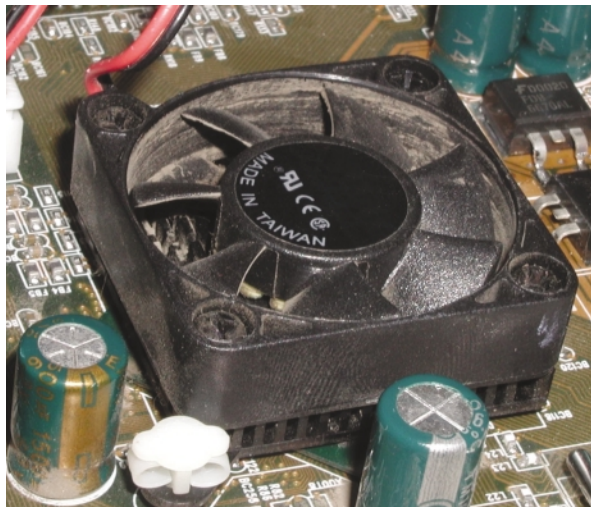
Itt kapcsolható ki-be a zenei CD-k digitális lejátszása: ha a lejátszó nem támogatja ezt a módot, kössük össze a hangkártyával!

hogy ez megtörtént-e. A WinMe vagy újabb Windowsok esetén közbeszólhat az új, digitális lejátszási mód: ha ezt a *CD*-olvasó támogatja, a Windows közvetlenül a digitális jelet küldi a hangkártyának, így szólal meg a zene. Előfordulhat, hogy a telepítő rosszul ítéli meg az olvasót, és bekapcsolja ezt a módot. Erről az *Eszközkezelőben* (Start→*Vezérlőpult*→*Rendszer*→*Hardver*→*Eszközkezelő*), a *DVD/CD-ROM-meghajtók* ág alatt a megfelelő olvasón duplán kattintva, majd a *Tulajdonságok* fület kiválasztva győződhethetünk meg. Próbáljuk ki, hogy működik-e a digitális lejátszás, és ha nem, kapcsoljuk ki, aztán szerezzünk be egy összekötőkábelt.

7. PROBLÉMA Rengeteg állományt archiváltunk CD-RW-re (újraírható CD-re), és amikor megpróbáljuk beolvasni őket, hosszadalmas meghajtó- tevékenység után olvasási hibáról számol be a rendszer.

MEGOLDÁS

Szerencsés esetben csak az történt, hogy a rendszerből eltűnt az újraírható *CD* olvasását biztosító modul (az úgynevezett *UDF-reader*). Ez általában a *CD-író* szoftver gyártójának oldaláról tölthető le. Balszerencsés esetben az adat valamilyen úton-módon eltűnt a *CD-RW*-ről, s mivel nem létezik eszköz az újraírható lemezek helyreállítására, búcsút is mondhatunk neki. A tanulság az: ha *CD-RW*-re archiválunk, mindig két biztonsági másolatot készítsünk. Érdekes lehet az újraírható lemezt ugyanúgy teljes lemezként megírni, mint az egyszer írható *CD-R*-t; így normál *CD*-ként viselkedik, nem kell külső modul az olvasáshoz, de később formázással letörölhető és újra felhasználható.

A processzort vagy grafikus kártyát hűtő elhasználódott, piszkos ventilátor váratlanul megállhat, így a túlmelegedés miatti a számítógép „lefagy”

D:-ből E: left, ami problémát okoz bizonyos alkalmazások számára.

MEGOLDÁS

Egy merevlemezen két-féle partíciót hozhatunk létre: elsődlegest vagy kiterjesztett (*extended*). Elindulásakor az operációs rendszer előbb

az összes elsődlegesnek, majd az összes többinek oszt ki betűjeleket. Az első merevlemezen a C: egy elsődleges, míg a D: egy kiterjesztett partíció volt. Ha a második merevlemezre elsődlegest teszünk, akkor az induláskor a D: betűt kapja, így a kiterjesztett partíciónak már csak az E: jut (ez történt a fenti esetben). Ha azt akarjuk, hogy az első levő kiterjesztett D: maradjon, a második merevlemezre is kiterjesztett partíciót kell létrehoznunk, így az fogja kapni az E: betűjelet.

10. PROBLÉMA A most beszerzett új Windows-változatban nincs vezérlő-program a régi nyomtatónkhoz. A régi vezérlőt a Windows nem fogadja el.

MEGOLDÁS

Ha az új Windows nem támogat egy régebbi nyomtatót, az nagy valószínűséggel azt jelenti, hogy a gyártó már „lemondott” róla, azaz a továbbiakban nem támogatja a terméket. Ezt gyorsan ellenőrizhetjük weboldalukon: ha ott sem meghajtó, sem arra utaló jel nem található, hogy a cég foglalkozik még ezzel a típussal, el kell gondolkodnunk egy új nyomtató beszerzésén. Ha erre nincs lehetőségünk, segíthet a kézikönyv: ellenőrizzük, hogy a nyomtató tud-e emulálni valamilyen

általános nyomtatótípust, például a *HP LaserJetet*, a *HP DeskJetet* vagy az *IBM Proprinter*t. Ha igen, engedélyezzük az emulációs módot, és telepítsük az emulált nyomtatóhoz való meghajtót. Bizonyos szolgáltatásoktól elesünk ugyan, de a semminél ez is több.

WINDOWS-BAJOK

11. PROBLÉMA Új grafikus programot telepítettünk, és attól fogva minden képállomány ebben nyílik meg, holott jobban szeretnénk hozzájuk egy korábbi szoftvert használni.

MEGOLDÁS

Nézzünk körül az újonnan telepített grafikus program beállításában, hogy van-e az általa kezelt állománytípusokra vonatkozó panel. Ha van, kapcsoljuk ki azokat a típusokat, amelyeket nem szeretnénk a program hatókörébe vonni. Ha nincs ilyen, egy *Intéző* ablakban nyissuk meg az *Eszközök*→*Mappa beállításai*→*Fájltípusok* panelt, és a megjelenő listán keressük meg a kívánt fájltypusokat. A *Módosítás* gombra kattintva a különböző telepített programok közül választhatjuk ki, hogy a jövőben melyikkel szeretnénk megnyitni az adott állományokat. A *Speciális* gombra kattintva a hozzáértők a megnyitáson kívül további műveleteket is definiálhatnak. Felmerülhet megoldásként, hogy újratelepítjük a régebbi programot, így az visszaveszi a „hatalmat” az általa kezelt állományok fölött.

12. PROBLÉMA A Windows XP telepítése után kikapcsoláskor a gép a „Most kikapcsolhatja a számítógépét” feliratot jeleníti meg, ahelyett hogy kikapcsolna.

MEGOLDÁS

A probléma az energiagazdálkodással kapcsolatos. Ha a Windows XP telepítéskor nem ismeri fel, hogy a számítógép milyen energiagazdálkodási módszerrel rendelkezik, a *Vezérlőpult*→*Energiagazdálkodási*

8. PROBLÉMA PC-nk rendszeresen összeomlik, és az összeomlások nem követnek semmilyen jól felismerhető mintát.

MEGOLDÁS

Amennyiben szoftverhiba okozza a bajt, az összeomlások általában előre jelezhetők, és könnyen reprodukálhatók. A véletlenszerű rendszerkatasztrófák a túlmelegedés, a hibás memória vagy valamilyen gyengélkedő hardverelem számlájára írhatók. Ellenőrizzük, hogy működik-e a processzorhűtő vagy a grafikus kártyán levő ventilátor: nem ritka az ilyen meghibásodás, ami véletlenszerű időközönként lefagyást eredményez. Érdeemes kiszedni minden bővítőkártyát, majd külön-külön egyesével visszarakni, hogy megnézzük, melyik behelyezésénél fordul elő a probléma. A memóriák tesztelését elvégezhetjük a BIOS átállításával vagy inkább egy erre való célprogrammal, mint amilyen például a Memtest86 (<http://www.memtest85.com>; **CD MELLÉKLET**). Utóbbit érdemes éjszaka elindítani, mert a szigorú tesztek elég időigényesek.

9. PROBLÉMA Egy második merevlemez csatlakoztattunk a géphez, ami a D: betűjelen látszik, míg a korábbi

Ha a Windows XP leállításakor nem kapcsol ki automatikusan, a megoldást a **Vezérlőpult energiagazdálkodási lehetőségei** között leljük

lehetőségek panelen megjelenik egy APM fül. Az ott látható négyzetet kell kipipálni, így lehetővé válik a gép automatikus kikapcsolása.

13. PROBLÉMA Megpróbáljuk lefuttatni a **ScanDisket** vagy a **töredezettség-mentesítőt**, de **lemezváltás miatt megszakad a végrehajtásuk.**

MEGOLDÁS

Bár a kérdés elsősorban a Win9x sorozatra vonatkozik, minden Windows-változatra egyformán érvényes, hogy a lemezzellenőrzés és a töredezettségmentesítés olyan fontos folyamatok, amelyek közben nem szabad a merevlemez érintő tevékenységnek történnie a számítógépen. Éppen ezért

Komolyabb lemezzellenőrző és töredezettség-mentesítő programok futtatásakor minden programot, így a képernyőkímélőt is illik kikapcsolni

indításuk előtt zárjunk le minden programot, köztük a **Tálca** értesítési területén lévő alkalmazásokat is, sőt még a képernyőkímélőt is kapcsoljuk ki! Ha ez nem segít, korlátozott módban indítsuk el a Windowsot, és így futtassuk a segédprogramokat.

14. PROBLÉMA Töröltünk egy programot, de továbbra is ott van az **Eltávolítás listán.**

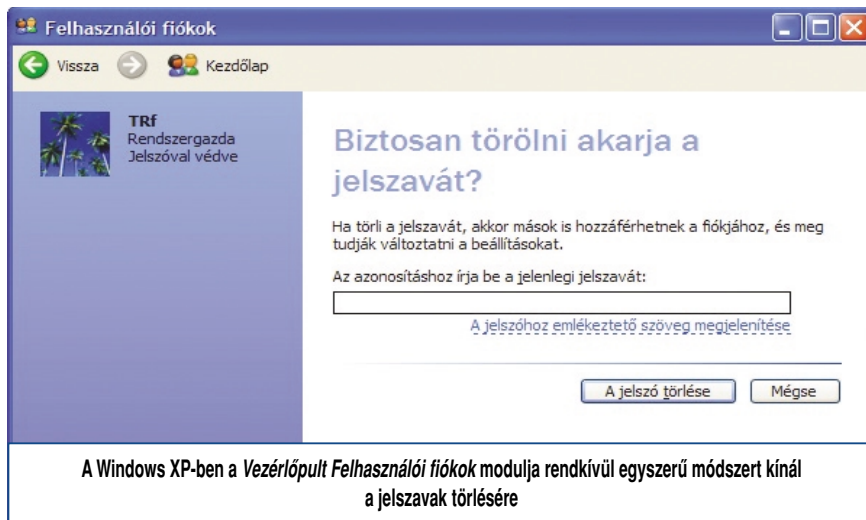
MEGOLDÁS

Indítsuk el a rendszerleíró adatbázis szerkesztőjét (**Start** → **Run** → **regedit** → **Enter**). Mint mindig, most is fokozott figyelemmel és óvatossággal járjunk el, hiszen a Windows lelkében turkálunk. Keressük meg a **Hkey_Local_Machine** → **Software** → **Microsoft** → **Windows** → **CurrentVersion** → **Uninstall** kulcsot. Ez alatt a telepített programok, modulok alkulcsai láthatók. Töröljük azt, amelynek értékei (jobb oldal) között a **DisplayName** mezőben a kívánt alkalmazás nevét találjuk.

15. PROBLÉMA A Windows indításkor **jelszót követel.**

MEGOLDÁS

Korábbi Windowsok esetén nyissuk meg a **Vezérlőpulton** a **Hálózat** modult, és az **Elsődleges hálózati bejelentkezés** lenyíló listáján jelöljük ki a **Windows bejelentkezés** lehetőséget. Ha még mindig jelszót kér a rendszer, lépünk át a **Jelszó** modulba,

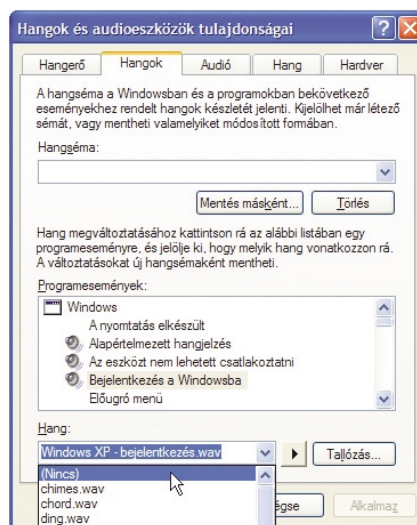
A Windows XP-ben a **Vezérlőpult Felhasználói fiókok** modula rendkívül egyszerű módszert kínál a jelszavak törlésére

és állítsuk üresre a jelszót. Windows XP-ben megint könnyebb a dolgunk: a **Vezérlőpulton** lépünk be a **Felhasználói fiókok** modulba, válasszuk ki a kívánt felhasználót, majd a megjelenő menüben kattintsunk rá a **Jelszó eltávolítása** sorra.

16. PROBLÉMA A Windows indításakor egy pillanatra megjelenik az **Asztal**, de aztán **kék képernyővel lefagy a rendszer.**

MEGOLDÁS

Az **Asztal** megjelenése után két jellegzetes dolog történik: ekkor töltődnek be az automatikusan induló fájlok, és ekkor

A Windows bejelentkező hangja előbb-utóbb rendkívül zavaró lesz, különösen, ha ebbe fagy bele az induló rendszer. Kapcsoljuk ki!

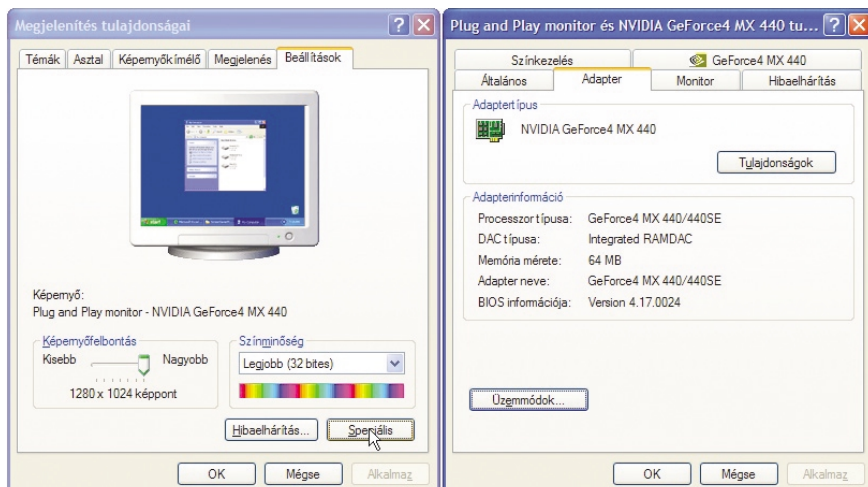
játssza le a Windows a bejelentkezés „nótáját”. Tehát vagy valamelyik program dönti romba a rendszert, vagy a hang körül adódnak problémák. Az utóbbi könnyen orvosolható; a **Vezérlőpult Hangok** moduljában kapcsoljuk ki a **Windows**

indítása hangot. Ha ez nem segít, a **Tálca** értesítési területére érkező alkalmazások valamelyikével lehet baj; próbáljuk egymás után kikapcsolgatva kiszűrni a tettest.

17. PROBLÉMA A számítógép váratlanul **16 szint** kezd el használni.

MEGOLDÁS

A jobb oldali egérgombbal kattintsunk az **Asztalon**, válasszuk ki a **Tulajdonságok** tételt, majd a **Beállítások** fület. Ellenőrizzük, hogy a grafikus kártya és a monitor helyesen szerepel-e az oldalon (a monitor nem pontos felismerése általában csak a képernyő-frissítési frekvenciáknál okoz

Ha váratlanul megváltoznak a színek, a *Megjelenítés tulajdonságainak* speciális beállításai között ellenőrizhetjük a grafikus kártyát és a monitort

kissé költséges, ám sokkal hatékonyabb módon továbbfejlesztünk Windows XP-re, amelynek fejlettebb a memóriakezelése.

20. PROBLÉMA A Microsoft Office kis segédje, ha kell, ha nem, megjelenik, és idegesít bennünket az okvetetlenkedésével.

MEGOLDÁS

Hívjuk elő a *Súgó*ból a Segédet (ha még nincs jelen), majd kattintsunk rajta a jobb oldali egérgombbal, válasszuk ki a *Beállítások* lehetőséget, és állítsuk kijelöletlenre az *Office segéd használata* melletti jelölőnégyzetet. Hasonló módon szabaduhatunk meg a Windows XP-ben levő animált karaktertől, amely a keresést előhívja – (F3) –, az ablak bal oldalán megjelenő lehetőségek

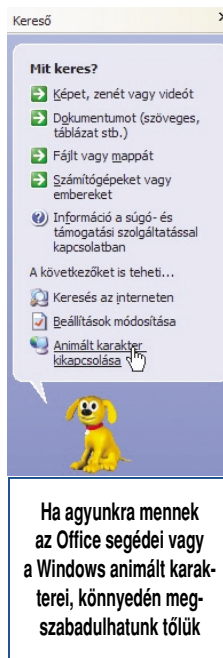
zavart). Ha bármelyik hibázik, kattintsunk a *Speciális* gombra, válasszuk ki a megfelelő oldalt, és a *Módosítás* gombon kattintva töltsük be a helyes vezérlőt. Ha ez a tünet egyik pillanatról a másikra jelentkezik, nem árt tüzetesebben is szétnézni programjaink között, mert ezt a beállítást nem illik csak úgy megváltoztatni.

18. PROBLÉMA A berakott CD-k nem indulnak el automatikusan.

MEGOLDÁS

Előfordulhat – különösen a korábbi Windowsok esetében –, hogy a CD-ROM-olvasót még DOS-os meghajtó működtetheti. Ezt a főkönyvtárban levő *config.sys* és *autoexec.bat* állományokban lehet tetten érni; az előbbiben egy *device=* kezdetű sor után kell egy CD-re utaló állományhivatkozásnak állnia, utóbbiban

pedig az *mscdex.exe* fájl szerepel. A legjobb, ha mindkettőt töröljük – de készítsünk biztonsági másolatot, hogy ha ezek után nem indulna el a CD, akkor vissza tudjuk állítani a korábbi, nem túl szerencsés állapotot. Szintén a régebbi Windowsoknál az *Eszközkezelőben*, a CD-olvasó tulajdonságai között lehetett bekapcsolni az automatikus lejátszást. Windows XP-ben ez is kicsit egyszerűbb: nyissuk meg a *Sajátgépet*, és ott kattintsunk jobb gombbal a CD-ROM-olvasón, majd a menüből válasszuk ki a *Tulajdonságokat*. A megjelenő panelen az *Automatikus lejátszás* fülre kattintva különböző típusú CD-khez választhatjuk ki az automatikusan elvégzendő műveletet.

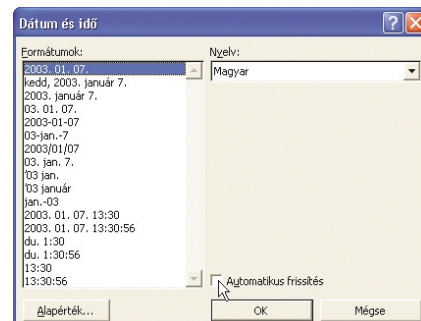
Ha agyunkra mennek az Office segédei vagy a Windows animált karakterei, könnyedén megszabadulhatunk tőlük

között kattintsunk az *Animált karakter kikapcsolása* soron.

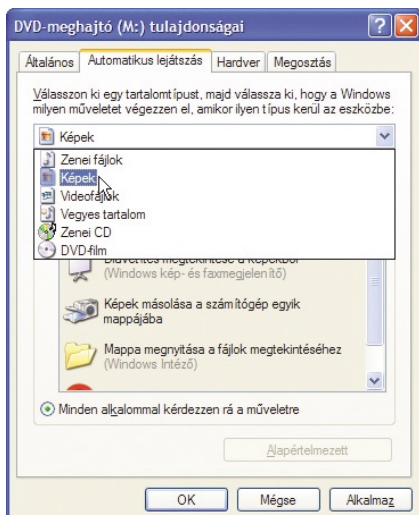
21. PROBLÉMA Amikor betöltünk egy Word-dokumentumot, a dátum az aktuális napra változik, így nem tudjuk kinyomtatni az eredeti dátummal.

MEGOLDÁS

Ha a *Beszűrés*→*Dátum és idő* parancsokkal szűrjük be a dátumot, állítsuk kijelöletlenre az *Automatikus frissítés* lehetőséget. Ha pedig a *Beszűrés*→*Mező*→*Dátum és idő* útvonalat járjuk be, válasszunk olyan mezőtípust, amely megfelel az igényeinknek (például a dokumentum létrehozásának vagy utolsó mentésének idejét).

Ha egy Word-dokumentumba dátumot szűrünk be, beállíthatjuk, hogy azt a program folyton frissítse-e, vagy sem

Van, aki szereti, van, aki nem, mindenesetre a Windows XP-ben a CD-k automatikus indítása több szinten is testreszabható

ALKALMATLANKODÓ ALKALMAZÁSOK

19. PROBLÉMA Ha több alkalmazást nyitunk meg egyszerre, hibaüzenetet kapunk, mely szerint nincs elég memória.

MEGOLDÁS

Ez a probléma is a régebbi Windows-változatokra (95, 98 és Me) jellemző. Ezek a rendszerek ugyanis rögzített méretű területet bocsátanak a különböző memóriába kerülő objektumok rendelkezésére, függetlenül attól, hogy mennyi RAM van a számítógépből. Két dolgot tehetünk: lezárunk minden olyan állományt és alkalmazást, amelyre nincs szükségünk, vagy

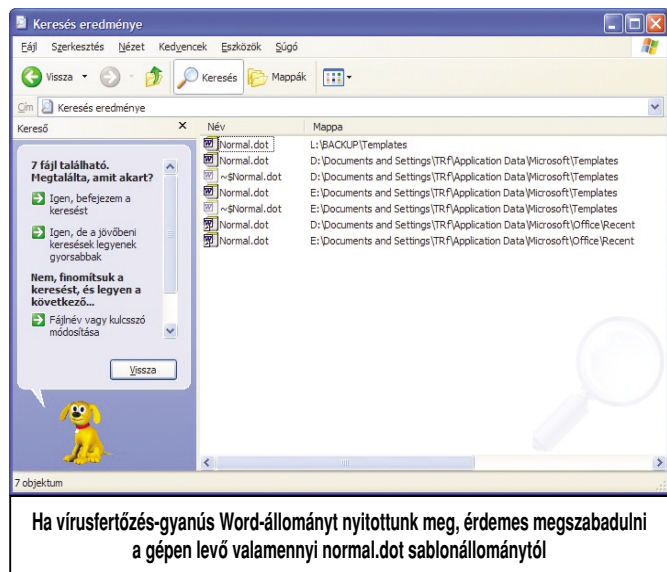
22. PROBLÉMA Merevlemezünk gyorsan megtelik beszkenelt képekkel. A szkennert program kevesli a memóriát.

MEGOLDÁS

Szkenneljünk kisebb felbontással. Általában 300 dpi-nél (*dot per inch*; képpont per hüvelyk) nagyobb érték teljesen felesleges, ráadásul a felbontás felezésével az állományméret nagyjából a negyedére zsugorodik! A képeket JPEG formátumban is elmenthetjük; így az állományméret drasztikusan csökkenthető ugyan, ám ilyenkor a kép minősége a tömörítés mértékétől függően romlik.

23. PROBLÉMA Megnyitottunk egy fertőzött Word-állományt, és vírusos lett a számítógépünk.**MEGOLDÁS**

A legegyszerűbb, bár nem túl biztos megoldás, ha rákeresünk az összes **normal.dot**

állományára, és kitöröljük. A makróvírusok elsősorban ezekben a sablonállományokban szoktak elbújni, azonban előfordulhat, hogy a merevlemez egy eldugott pontjára pakolnak ki magukból károkozó modulokat, amelyektől nem szabadulhatunk meg a fenti módon. Ilyenkor viszont nincs más lehetőség, mint szerezni egy megfelelő vírusirtó programot, és azzal

szigorúan átnézni a lemezeken levő összes állományt.

24. PROBLÉMA Valakitől olyan állományt kaptunk, amelynek formátumát nem ismeri a Windows, és most nem tudjuk beolvasni az állományt.**MEGOLDÁS**

Ha gyanítjuk, hogy valamilyen egyszerű szövegállományról van szó, amelyet furcsa kiterjesztése miatt nem ismer fel a Windows, akkor próbáljuk megnyitni a Jegyzettömbben. Belenézhetünk a *Total Commander* (<http://www.ghisler.com>; **CD MELLÉKLET**) nézegetőjével is, hátha attól okosabbak leszünk. Esetleg meg lehet próbálkozni olyan megjelenítőprogramokkal, mint az *Irfanview* (<http://www.irfanview.com>; **CD MELLÉKLET**) vagy mint a *Quick View Plus* (<http://www.jasc.com/products/qvp>; **CD MELLÉKLET**).

Ha ezzel sem érünk semmit sem, próbáljunk meg szerezni egy példányt az állományt létrehozó programból. De még egyszerűbb megkérni a feladót: olyan formátumban küldje a fájlt, amelyet meg tudunk emésztetni.

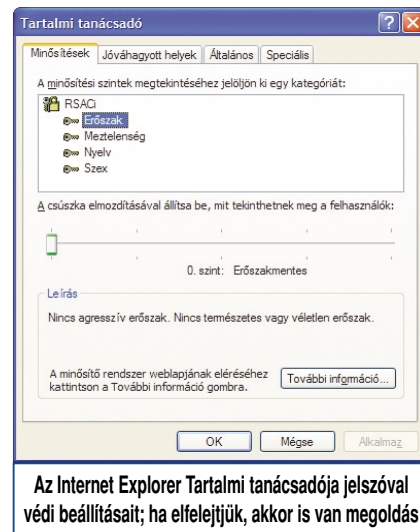
25. PROBLÉMA Telepítettünk valamilyen programot, és azóta számítógépünk rendszeresen összeomlik.**MEGOLDÁS**

A legkézenfekvőbb, ha megpróbáljuk azonnal eltávolítani az adott programot. Ez azonban nem mindig sikerül, vagy nem mindig eredményes: gyakran éppen

az marad bent a rendszerben, amely a problémát okozza. Esetleg nagyítóval átkutathatjuk a rendszerleíró adatbázist, hátha ott hagyott olyan nyomot a program, amely megzavarja a rendszert. Egy másik lehetőség: felkeressük a fejlesztő weboldalát egy új verzió reményében, amelyben kijavították a problémákat okozó hibát. Végül esetben visszaállíthatjuk a rendszert egy korábbi állapotára, ha kihasználtuk a Windows ezen funkcióit.

INTERNETES MIZÉRIÁK**26. PROBLÉMA** Módosítani akarjuk az Internet Explorer kezdőlapját, de a szükséges gombok hiányoznak.**MEGOLDÁS**

Indítsuk el a rendszerleíró adatbázis szerkesztőjét, és nyissuk meg a *Hkey_Current_User* → *Software* → *Policies* → *Microsoft* → *Internet Explorer* → *Control Panel* kulcsot. Kattintsunk kétszer a *HomePage* nevű értékre, és írjuk át csupa nullára.

27. PROBLÉMA Módosítanánk vagy ki szeretnénk kapcsolni a *Tartalmi tanácsadó*t, de elfelejtettük a jelszót.

Az Internet Explorer Tartalmi tanácsadója jelszóval védi beállításait; ha elfelejtjük, akkor is van megoldás

MEGOLDÁS

Indítsuk el a rendszerleíró adatbázis szerkesztőjét, és nyissuk meg benne a *Hkey_Local_Machine* → *Software* → *Microsoft* → *Windows* → *Current Version* → *Policies* → *Ratings* kulcsot. Keressük meg a *Key* nevű értéket, és töröljük. Ezzel üresre állítjuk a jelszót.

28. PROBLÉMA Valahányszor bejelentkezünk az internetre, több mint egy percig tart a kapcsolat felvétele.

MEGOLDÁS

Amennyiben ez a hosszú várakozás azután következik be, hogy a modem sípolása, vartyogása befejeződött, a problémát a hálózati protokollok helytelen kiválasztása okozhatja. Nyissuk meg internetkap-

Az Internet Explorer lehetőséget ad a böngészés során megadott számos adat eltávolására, illetve későbbi törlésére. A jelszavakkal vigyázzunk!

csolatunk beállításainak paneljét, kattintsunk a *Tulajdonságok* gombra, majd a *Kiszolgálótípusok* fülre, és ellenőrizzük, hogy a TCP/IP kivételével minden opció kijelöletlenül van-e állítva.

29. PROBLÉMA Hiába szeretnénk, az Internet Explorer nem jegyzi meg az egyes webhelyeken használt felhasználói neveinket és jelszavainkat.

MEGOLDÁS

Ismét kettős problémával állunk szemben. A felhasználói nevek és jelszavak tárolása ugyanis történhet az Internet Exploreren belül, az *Automatikus kiegészítés* szolgáltatással, vagy felkínálhatja ugyanezt egy weboldal is; ilyenkor az oldalhoz tartozó internetes süti (*cookies*) tárolják az adatokat. Mindkét problémára az Internet Explorer beállításai között találjuk a választ (*Eszközök* → *Internetbeállítások* vagy *Start* → *Vezérlőpult* → *Internetbeállítások*).

További tipp-topp tippek

30. Vissza az időben

Ha a Windows 98-ban vagy Me-ben a rendszerleíró adatbázis egy korábbi biztonsági másolatát akarjuk visszaállítani, a rendszert parancssoros módban indítsuk el (például egy indítólemez használva, vagy az <F8> billentyűt megnyomva induláskor). Ezek után írjuk be, hogy *Scanreg*, és a menük segítségével válasszuk ki a Windows által naponta elkészített rendszerleíró adatbázismentések egyikét. Windows XP alatt a *Rendszer-visszaállítást* (*Start* → *Minden program* → *Kellékek* → *Rendszereszközök*) használhatjuk ugyanerre a célra.

Igenis lehetséges az időutazás: ha elmentettük a Windows XP korábbi állapotát, a Rendszer-visszaállító varázsló képes visszaállni arra

31. Egyéni betűk

Ha a Wordben módosítani akarjuk az új dokumentumok létrehozásakor használt alapértelmezett betűtípust, nyissuk meg egy új dokumentumot, és kattintsunk a *Formázás* → *Betűtípus* tételeken. Válasszuk betűtípust és a méretet, majd kattintsunk az *Alapértelmezés* gombra. Végül kattintsunk az *Igen* gombon, amikor a Word figyelmeztet, hogy ez a változtatás valamennyi új dokumentumunkat érinti.

Az Office Beállításmentő varázslója a legegyszerűbb módszer arra, hogy az összes beállításunkat átvigyük egy régi gépről egy újra

dítsuk el a *Beállításmentő varázslót*. Menteni lehet az internetre, vagy egyszerűen egy állományba valamelyik háttértárolón, majd később az új gépen ugyanezzel a varázslóval vissza is állítható.

32. Elmentett kapcsolatok

Internetkapcsolatunk beállításainak elmentéséhez nyissuk meg a *Telefonos hálózat* mappát, és a kapcsolat ikonját – a jobb egérgombot használva – húzzuk át abba a mappába, ahova a biztonsági másolatokat készítjük, majd a menüből válasszuk ki a *Másolás ide* lehetőséget. Az így létrehozott állományt bármely más *Telefonos hálózat-mappába* átmásolhatjuk, rekonstruálva vele az eredeti kapcsolatot. Visszaállítás után, használat előtt azonban nyissuk meg a beállításait, és jelöljük ki újra a modemet.

32. Megőrzött Word-beállítások

Ha új számítógépet veszünk, vagy újratelepítjük a rendszert, jól bevált Word-makróink és alapértelmezett beállításaink áttelepítéséhez mentjük el a *Sablonok* mappában lévő *normal.dot* állományt, és egyszerűen másoljuk át az új rendszerben ugyanarra a helyre. (Érdemes rákeresnünk, mert eléggé el van dugva.) Az Office 2000 óta lehetőségünk van a programcsomag beállításainak átfogó mentésére: a *Start* menüben keressük meg a *Microsoft Office eszközök* programcsoportot, és ott indítsuk el a *Beállításmentő varázslót*.

A *cookie*-k tárolásáról az *Adatvédelem* lapon rendelkezhetünk. A csúsztató segítségével kiválaszthatjuk a kívánt adatvédelmi zónát, amelynek leírása a csúsztató mellett található. A *Speciális* gombra kattintva felülbírálnak az automatikus cookie-kezelést, és egyéni beállításokat alkalmazhatunk. A *Webhelyek* részben egyes weboldalakon engedélyezhetjük, vagy megakadályozhatjuk a cookie-k használatát.

Az *Automatikus kiegészítés* ki-be kapcsolását a *Tartalom* fülön találjuk. A gombra

kattintva egy új panel jelenik meg, amelyen bekapcsolhatjuk, hogy milyen adatokat tároljon az Internet Explorer automatikusan: weboldalak címét, űrlapok adatait, illetve külön felhasználói neveket és jelszavakat az űrlapokban. Utóbbi lehetőség igen veszélyes, hiszen mások könnyen visszaélhetnek ezzel, ezért legyünk nagyon óvatosak, ha hozzáférési adatokat tárolunk. A panel alján látható két gombbal a tárolt adatok törölhetőek.

A KÖVETKEZŐ SZÁM TARTALMÁBÓL

MEGJELENIK MÁRCIUS 7-ÉN

Windows-nagytakarítás

A PC-s hétköznapokban sok adatszemet gyűlik össze – ennek javarészt maga a Windows az oka. Következő számunkban bemutatjuk, hogyan konfigurálhatjuk úgy az operációs rendszert, hogy az igazán a kezünk alá dolgozzék. Megismerkedünk azokkal a fortélyokkal is, amelyek segítenek megtalálni a felesleges dolgokat, és eltüntetni azokat a Windowsból.

DVD-másolás: mit szabad, és mit nem?

Szerzői jogi kérdésekben, valljuk be, járatlanok vagyunk. Az interneten terjedő DivX filmeket szívesen letöltjük (ha van szélessávú internetelérésünk), barátunk DVD-filmjeit egyre olcsóbban másolhatjuk át magunknak is, szoftver segítségével pedig bármilyen régiókódú filmet lejátszhatunk DVD-olvasónkkal. De vajon a törvény lehetővé teszi mindezt?

Többfunkciós nyomtatók

Ha kicsi a hely dolgozószobánkban vagy irodánkban, jó szolgáltatást tehet egy olyan eszköz, amely minden irodai feladatot egymaga képes ellátni. Ráadásul az ilyen, nagy tudású gépek ára hónapról hónapra esik. Következő lapszámunkban megvizsgáljuk, célszerű-e különálló eszközöket (nyomtatót, fénymásolót, lapolvasót és faxot) vásárolnunk, vagy inkább egy többfunkciós gép mellett érdemes döntünk.

E SZÁMUNK HIRDETŐI

2F2000 Kft.	144. oldal	Fibex	22. oldal	Nyereményakció	141. oldal	Samsung Electronics	148. oldal
Ability Office	81. oldal	Fix.TV	107. oldal	Pak Rt.	105. oldal	Scansoft	49. oldal
Acomp	68-69. oldal	Gaba Computer	27. oldal	Pak Rt.	111. oldal	SCH Computing	77. oldal
AMP Computer	TOP 5	Gemofis	TOP 5	Pályázat	86. oldal	Siemens Rt.	53. oldal
AOC	15. oldal	Hardvercomp	59. oldal	Panda Software	35. oldal	Sowah Hungary	29. oldal
APC	5. oldal	HCS Hungary Bt.	107. oldal	PC Direct Computer	61. oldal	Symantec	65. oldal
Axico	107. oldal	InCash Rendszerház	34. oldal	Pesti Est	87. oldal	Számítástechnika	
Computer Books	77. oldal	Kimsoft	59. oldal	Piksys	79. oldal	akció	145. oldal
CTX	9. oldal	Kronos	108. oldal	Pont 5N Bt.	CD	SZÜV Rt.	77. oldal
Daxon	26. oldal	Kvint-R	75. oldal	Procomp	94. oldal	Teta Magnetic	107. oldal
DigitArt	129. oldal	Kyocera	57. oldal	Provimax	139. oldal	Top 100	109. oldal
Display Kft.	127. oldal	Láva Manager Iroda	CD	Pulsar Hungary	55. oldal	Unitel City Computer	61. oldal
EnterNet 2001 Kft.	4. oldal	LG	147. oldal	Pulsar Hungary	65. oldal	Vision Kereskedőház	23. oldal
EnterNet 2001 Kft.	117. oldal	Media Markt	2-3. oldal	Pulsar Hungary	97. oldal	Vision Kereskedőház	24. oldal
Envicom	128. oldal	MGE UPS	32-33. oldal	Qwerty Computer	22. oldal	Vision Kereskedőház	25. oldal
Epson	19. oldal	Minolta	95. oldal	R+R Periféria	63. oldal	Vodafone	17. oldal
Epson	31. oldal	MK Trading	107. oldal	Revolution Software	CD	WIN Computer	28. oldal
Expert Computer	121. oldal	Mycom Kft.	109. oldal	Samsung Electronics	4. oldal	X-Byte	21. oldal
FaduwArt	20. oldal	Nikon	97. oldal	Samsung Electronics	39. oldal	XPC	TOP 5

PCWORLD

NEMZETKÖZI SZÁMÍTÁSTECHNIKAI MAGAZIN

www.pcworld.hu
segitseg@pcworld.hu

A SZERKESZTŐBIZOTTSÁG TAGJAI:
IFJ. JANCÓS LÁSZLÓ, PELLER ANDRÁS, STEMLER BALÁZS,
SZÉKELY TAMÁS, TORONTÁLI FERENC

FŐSZERKESZTŐ: BOGNÁR ÁKOS (B. Á.)
HARDVERROVAT-VEZETŐ: SAMU JÓZSEF
SZOFTVERROVAT-VEZETŐ: SPÁNYIK BALÁZS
CD-SZERKESZTŐ: TÓSZEGI SZABOLCS
HÍRSZERKESZTŐ: KITZINGER SZONIA
MUNKATÁRSAK: EGRI IMRE, MÓRAY GÁBOR, SZÁSZ BULCSÚ
OLVASÓSZERKESZTŐ: HAVADI KRISZTINA

MŰVÉSZETI VEZETŐ: RADNÓTI ÁGNES
CÍMLAP: DARABONT GERGELY
TÖRDÉLŐSZERKESZTŐ: SZEGVÁRI ÉVA
KORREKTOR: TIBAI TÍMEA

SZERKESZTŐSÉGI TITKÁR: LENGYEL ANDREA
KIADJA AZ IDG MAGYARORSZÁGI LAPKIADÓ KFT.
FELELŐS KIADÓ: BIRÓ ISTVÁN ÜGYVEZETŐ IGAZGATÓ
LAPIGAZGATÓ: SZIGETVÁRI JÓZSEF
MŰSZAKI VEZETŐ: BIRKUS IMRE

A LAP RÉGEBBI SZÁMAI MEGVÁSÁROLHATÓK ÜGYFÉL-
SZOLGÁLTATUNKON: 1065 BUDAPEST, RÉVAY U. 10.
(NYITVA: HÉTFŐTŐL CSÜTÖRTÖKIG: 8.30-16.30 ÓRÁIG,
PÉNTEKEN: 8.30-15 ÓRÁIG)

ÜGYFÉLSZOLGÁLAT:

TELEFON: 474-88-58, FAX: 269-56-76

E-MAIL: TERJESZTES@IDG.HU

LEVELÉCM: 1374 Bp. 5., Pf. 578

INTERNET: HTTP://WWW.PCWORLD.HU/

TELEFONOS SEGÉLYVONAL: (06-70) 334-6634

A SZERKESZTŐSÉG ÉS A KIADÓ CÍME: 1065 Bp., Révay u. 10.

HIRDETÉSFELVÉTEL: IDG KERESKEDELMI IRODA

HIRDETÉSI IGAZGATÓ: POÓR ROZI

TELEFON: 474-88-60, 474-88-52, FAX: 302-02-99

E-MAIL: KERIRODA@IDG.HU

SZERKESZTŐSÉGÜNK A HIRDETEK TARTALMÁÉRT
NEM VÁLLAL FELELŐSÉGET.

SZÍNBONTÁS: IDG FORMAKÉSZÍTŐ ÜZEM

NYOMÁS, KÖTÉSZET: RÉVAY NYOMDA KFT.

ÜGYVEZETŐ IGAZGATÓ: LÁZÁR LÁSZLÓ

HU ISSN: 1215-5055

TERJESZTI A HIRKER RT., A LAPKER RT.
ÉS AZ ALTERNATÍV TERJESZTŐK

ELŐFIZETHETŐ A KIADÓ TERJESZTÉSI OSZTÁLYÁN
(IDG LAPKIADÓ KFT. 1374 Bp. 5., Pf. 578), A HÍRLAPKÉZBESÍTŐKNÉL,
VALAMINT A VIDÉKI POSTAHIVATALOKBAN.

OTP BANKKÁRTYÁVAL AZ INTERTICKETNÉL, A 266-0000 SZÁMON
HÉTFŐTŐL SZOMBATIG 9-20 ÓRÁIG

EGY SZÁM ÁRA 1296 FT, ELŐFIZETŐKNEK 972 FT. ELŐFIZETÉSI DÍJ
EGY ÉVRE 11 664 FT, FÉL ÉVRE 5988 FT, NEGYEDÉVRE 3030 FT.

LAPUNK BÁRMELY RÉSZÉNEK MÁSOLÁSÁVAL ÉS TERJESZTÉSÉVEL
KAPCSOLATBAN MINDEN JOGOT FENNTARTUNK.

© PC WORLD 2003. FEBRUÁR

AZ ÚJSAJÁT MELLÉ CSOMAGOLT DEMÓ CD-K A PC WORLD TERÍTÉS-
MENTES AJÁNDÉKAI. ÖNÁLLÓAN NEM HOZHATÓK FORGALOMBA.

TÁJÉKOZTATJUK KEDVES OLVASÓINKAT, HOGY A KÜLÖNBÖZŐ PC WORLD-
VERSENYEKEN, -AKCIÓKON ÉS -REJTVÉNYPÁLYAZATOKON RÉSZT VEVŐK ÁLTAL
MEGADOTT ADATOK NYILVANTARTÁSUNKBA KERÜLNEK. AZ ADATOK MEGADÁSÁVAL
HOZZÁJÁRULTAK AHOZ, HOGY AZOK FELHASZNÁLÁSÁVAL AZ IDG MAGYARORSZÁGI
LAPKIADÓ KFT. ÉRDEKLŐDÉSÉBE TARTÓZÓ KIVÁNYAUK ÉS CÉGEK
AKCIÓIRA, KIVÁNYAIRA, SZOLGÁLTATÁSÁRA FELHÍVJUK FIGYELMÜKET
– UGYANAKOR KÖTELEZÜNK MAGUNKAT, HOGY AZ ADATOKAT HARMADIK SZEMÉLYNEK,
INTÉZMÉNYNEK NEM ADJUK ÁT.

A szerkesztőségi anyagok vírusellenőrzését az **F-Secure Anti-Virus®**
programmal végezzük, levelezésünk biztonságáról pedig a
Kaspersky Anti-Virus® program gondoskodik.
Mindezeket a 2F 2000 Kft., a szoftverek magyarországi
képviseelője biztosítja számunkra.
Az információk továbbítása: <http://www.2f.hu>

TOP 5

A tavasz közeledtével a számítástechnikai piac is felélnkülni látszik, igazi áttörés azonban csak márciustól várható, amikor megnyitják kapuikat a kiállítások (például a CeBIT s valószínűleg a magyar Comdex is). Most sem kell azonban lemondanunk az érdekeségekről, ugyanis számos területen új márkák, termékek jelentek meg a piacon. Összességében véve azonban csupán kisebb változások történtek. A processzorok ára, mint ahogyan az várható volt, tovább csökkent, leglátványosabban az Intel Celeron Socket 478-asé. Az AMD processzorai továbbra is a költségkímélő megoldást jelentik, nagy áttörésre az újabb modellek megjelenésével számíthatunk. Újdonságképpen a VIA is erősítette processzorainak sorát, ezek elsősorban az irodai munkaállomások piacán sikervárományosok. Az alaplapok körében az Intel-platform büszkélkedhet új típusokkal, köszönhetően az új lapkakészletek és a Hyper-Threading előretörésének. Mivel az AMD új processzoraira még várunk kell, az új fejlesztésű alaplapok is már csak ezekhez készülnek. Jelenleg inkább csak a meglévő típusok finomítgatásai, valamint az újabb szolgáltatások felvonultatása a jellemző a gyártókra.

A merevlemezeknél az árakat tekintve teljes stagnálás figyelhető meg. Az IBM soraiiban végbement változásokat az egész IT szektor döbönt figyelemmel kísérte.

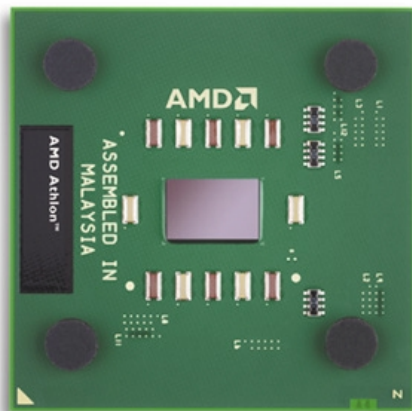
Ez idő alatt a többi gyártó új, hatalmas – 200 GB, 250 GB – tárolókapacitással rendelkező modelleket mutatott be. A mobil, kényelmes adathordozás egyik legérdekesebb szereplője, az úgynevezett pen drive is egyre népszerűbbé vált.

A CD-írók területén hódítanak a CD-R/DVD kombinált meghajtók, ugyanis áruk jelentősen mérséklődött. A grafikus kártyák között legkeresettebbek a Radeon 9xxx alapú kártyák különböző változatai, amelyek leginkább nagyon jó ár-teljesítmény arányuk okán lettek népszerűek. Az NVIDIA hamarosan debütáló új kártyája befolyásolhatja valamelyest a piaci erőviszonyokat, de ez nagymértékben függ a termék árától és teljesítményétől. Ami a monitorokat illeti: a katódsugárcsőes (CRT) típusok ára maradt a múlt hónapi szinten, a 17 hüvelykes TFT képernyőké azonban jelentősen csökkent. A nyomtatók frontján a „helyzet változatlan”: az árak nagyjából a múlt havi szinten állnak. A noteszgépeknél a processzorok árcsökkenése enyhén érezhető mértékben lejjebb vitte az árakat, de ez leginkább csak az új modellekre jellemző.

Processzorok

A processzorok jelenleg is a legnépszerűbb termékek, nem véletlen, hogy ezen a területen folyik a legádázabb ár- és technológiai verseny. Az AMD XP processzorok alapváltozatai lassan elérik végső legalacsonyabb árakat, így most érdemes beruházni egy ilyen erőforrásba. Év végén úgy festett, hogy az AMD kifulladás az Intellel folytatott küzdelemben, de az XP sorozat vérfriessítése, a Thoroughbred (T-Bred) mag megjelenése újabb lehetőséget adott az AMD kezébe.

tott Glacialtech Silent Breeze, amelynek zajszintje csupán 19 dB. Ha számítanak a költségek, és új konfigurációt építünk, vagy netalántán fejleszteni kívánjuk gépünket, mindenképpen érdemes elgondolkodni egy ilyen processzor beszerzésén.

Alaplapok

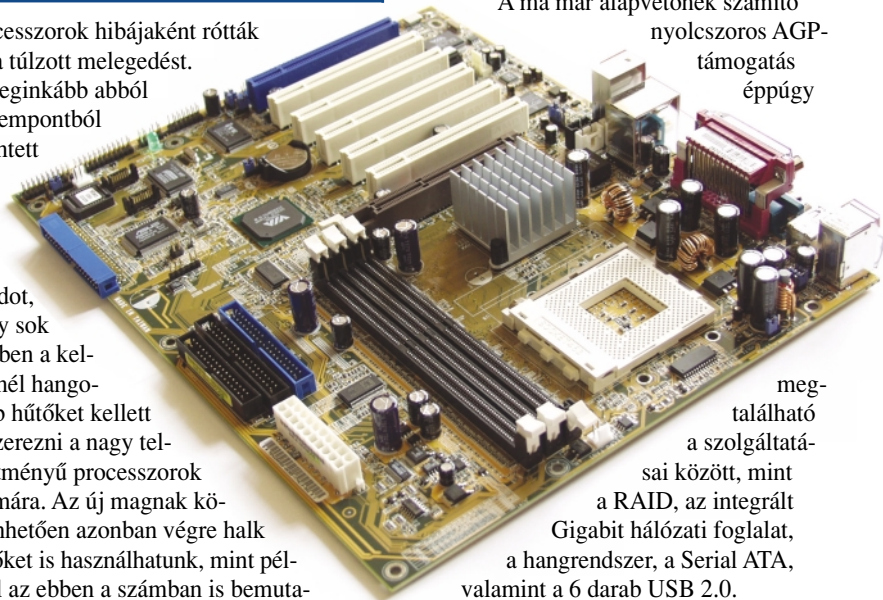
Az új típusok megjelenésének vannak áldásos mellékhatásai. Ezeknek köszönhetjük például, hogy a nemrég csúcsmo- delleknek számító, drága alaplapok végre elérhető közelségbe kerültek. További ár- csökkentő hatása volt az új gyártók színre lépésének. Több alaplapgyártó van jelenleg, mint valaha is volt. Ezek legtöbbször belépőkategóriás, olcsó alaplapokat kínálnak. Ebben a piaci helyzetben a drágább, felső osztályos lapok gyártóinak is csökkenteniük kellett áraikat. Ennek köszönhetően könnyebben hozzájuthatunk egy időtálló konfiguráció építéséhez alkalmas alaplap- hoz is. Az AMD platform egyik ilyen képviselője az **ASUS A7V8X** alaplap, amely számos hasznos jellemzőt vonultat fel.

PROCESSZOROK				
Megnevezés	Foglalat	Órajel	Szakbolt	Bruttó ár
AMD Duron 1300	Socket A	1300 MHz	AMP Computers Kft.	10 700 Ft
Intel Celeron 1700	Socket 478	1700 MHz	PC Direct Kft.	19 625 Ft
Új! Intel Celeron 2000	Socket 478	2000 MHz	Mikland Szalon Kft.	23 980 Ft
AMD Athlon XP 1700+	Socket A	1500 MHz	Alien Computers Kft.	15 500 Ft
Új! AMD Athlon XP 1800+ (T-Bred)	Socket A	1575 MHz	Rufusz Computer Kft.	19 500 Ft

Az áttevett mag lényegesen csökkentette a gyártási költségeket, valamint a működéshez szükséges feszültséget is, ezáltal mérséklődött a hőtermelés is, ami kijebb toltja az XP sorozat teljesítményének felső határát. A siker titka a mag átméretezésében és a 0,13 mikronos gyártási technológiában keresendő. Mivel a magméret csupán 80 mm², jóval többet gyárthatnak, mint korábban. Ebben a hónapban kiemelten ajánljuk az **XP 1800+ (T-Bred)** processzort, ugyanis teljesítményéhez képest rendkívül alacsony áron kapható. Az új magnak köszönhetően a processzor komoly tartalékokkal rendelkezik, így azok sem fognak csalódni benne, akik szeretik kiaknázni a hardvereikben rejlő teljes erőforrásokat. Korábban az AMD

processzorok hibájaként rótták fel a túlzott melegedést. Ez leginkább abból a szempontból jelentett

gondot, hogy sok esetben a kellenél hangosabb hűtőket kellett beszerezni a nagy teljesítményű processzorok számára. Az új magnak köszönhetően azonban végre halk hűtőket is használhatunk, mint például az ebben a számban is bemuta-

A ma már alapvetőnek számító nyolcszoros AGP-támogatás éppúgy megtalálható a szolgáltatásai között, mint a RAID, az integrált Gigabit hálózati foglalat, a hangrendszer, a Serial ATA, valamint a 6 darab USB 2.0.

ALAPLAPOK					
Megnevezés	Platform	Lapkakészlet	Memória típusa	Szolgáltatások	Értékelés
Új! ASUS A7V8X	Socket A	VIA KT400	PC1600/PC2100/PC2700/PC3200 DDR RAM	ATA 133, AC 97 hang, Gigabit LAN, RAID, Serial ATA, 8x AGP	Komplett szolgáltatáscsomag a legkorszerűbb gépekhez, magas szintű hardvertámogatás
Új! ECS L7VTA	Socket A	VIA KT400	PC1600/PC2100/PC2700/PC3200 DDR RAM	ATA 133, AC 97 integrált hang, USB 2.0, 8x AGP	A legolcsóbb DDR400-as alaplap
Új! Gigabyte GA8SG667	Socket 478	SIS 648	PC1600/PC2100/PC2700/3200 DDR RAM	ATA 133, 6 channel audio, USB 2.0, 8x AGP	Rendeteg szolgáltatás, hatékony bővíthetőség
Új! Club3D KX400-Pro	Socket A	VIA KT400	PC1600/PC2100/PC2700/PC3200 DDR RAM	ATA 133, 8x AGP, CNR, 6 csatornás hang, 6 darab USB 2.0	Nagyon jó tuninglehetőségek, bőséges szolgáltatás
Új! ASRock G-Pro	Socket 478	SIS 650	PC1600/PC2100/PC2700 DDR RAM + SD RAM	ATA 100, 5.1 hang, LAN, USB 2.0	Egy Pentium 4-es rendszer olcsó alapja lehet

egyik legnépszerűbb kiadása, hiszen több testben is az egyik leggyorsabbnak bizonyul. A nagy sebesség különösen fontos olyan felhasználási területen, ahol hatalmas adatáramlás folyik a merevlemezen, mint például a nagy „swap fájlokkal” dolgozó grafikai programok esetében.

Pen drive

Ezek az eszközök igen divatosak lettek az elmúlt hónapokban. Ennek az az egyik oka, hogy manapság egyre kevesebb helyen találunk floppy meghajtót, amely korábban a mobil, „személyes” adatmozgatás

GRAFIKUS KÁRTYÁK

Megnevezés	Memória mérete
Hercules 3D Prophet 9000 128 MB	128 MB
GigaByte Radeon 9000 Pro	64 MB
Club3D Radeon 9100	128 MB
Excalibur Radeon 9000 Pro	64 MB
Abit Siluro GeForce4 Ti4200	64 MB

már több USB foglalatot találunk a világban, mint floppy meghajtót.

A „tollmeghajtó” egyik legfiatalabb gyártója a **Zynet**. Termékei közül a **PD-A1** 256 MB tárolására képes. Az adatátvitel sebessége átlagosan 600–900 KBps között mozog. Külön meghajtó csak Windows 98-hoz szükséges, de ezt mellékelik hozzá. A többi operációs rendszer automatikusan felismeri. Nem kell hozzá sem elem, sem összekötő kábel; s mivel nincsen benne semmilyen mechanikus alkatrész, ezért az adatok sokkal kevésbé sérülhetnek. A gyártó szerint a technológia egymillió írási/olvasási műveletet tesz lehetővé, illetve a tárolt adatok épsége tíz évig

USB flash kulcstartók (pen drive)

Megnevezés	Méret	Szabolt	Bruttó ár
Zynet PD-A1 256 MB	256 MB	Users Computer Kft.	22 238 Ft
PenDrive 256 MB	256 MB	AMP Computers Kft	22 236 Ft
PenDrive 128 MB	128 MB	Alien Computers Kft.	18 500 Ft
TwinMOS	128 MB	3 Testőr Computers	13 440 Ft
PenDrive 64 MB	64 MB	Aqua Computer Kft.	8 000 Ft

Ilyenkor a merevlemez sebessége nagyban befolyásolja a rendszer összteljesítményét, azon túl, hogy ezek a munkák rendkívül helyigényesek is. A 7200-as fordulat különösen sokat lendít a meghajtó sebességén, mindemellett nemcsak gyors, hanem rendkívül csendes is. Ugyanúgy képes ellátni a professzionális feladatokat, mint ahogy ki tudja elégíteni az otthoni multimédiás igényeket is.

legfőbb eszköze volt. Az USB tárhódításával és a hordozható „memóriameghajtók” növekvő tárolókapacitása révén ezek az eszközök fokozatosan átveszik a floppy szerepét. Gondoljunk csak bele, hogy ma már egy kulcstartó méretű meghajtó is elegendő 256 MB szállításhoz, míg korábban ehhez durván 180 darab 1,4 MB kapacitású floppyre volt szükség, ráadásul ma

CD-ÍRÓK

Megnevezés	Sebesség (írás/újírás/olvasás)	Puffer-memória	Értékelés	Szabolt	Bruttó ár
LG GCC-4320B	32/10/40 (/16DVD)	2 MB	Gyors elérés, halk üzemelés, stabil teljesítmény	Users Computer Kft.	22 375 Ft
MSI CR48-A	48/16/48	2 MB	OEM, ExaLink Buffer Underrun védelem, EXACT-Rec írástámogatás, nem túl hangos	XPC Computer Kft.	16 125 Ft
Samsung 40/12/40	40/12/40	8 MB	Dobozos, a nagy pufferméret miatt biztonságosabb az írás, nagyon gyors elérési idő	Európa Computer Kft.	14 658 Ft
Sony CRX195A1	40/12/48	2 MB	Gyors elérés, nem túl hangos, Buffer Underrun védelem	Users Computer Kft.	15 325 Ft
TEAC	40/12/48	8 MB	OEM, a nagy pufferméret miatt gyors, hatékony működés	Rufusz Computer Kft.	20 250 Ft

Ki/be menetek	Értékelés	Szabolt	Bruttó ár
SVGA/S-Video/DVI	DirectX 8.1-támogatás, professzionális videolejátszási képességek, kiváló terméktámogatás	Media Markt	43 000 Ft
SVGA/S-Video/DVI	DirectX 8.1-támogatás, 4x AGP-támogatás, tévékimenet, nagyon jó ár-teljesítmény arány	5. Dimenzió Kft.	32 150 Ft
SVGA/S-Video/DVI	DirectX 8.1-támogatás, nagyon jó 3D-s teljesítmény, kiváló videolejátszási jellemzők, a legjobb ár-teljesítmény arány	Bluefish Computers Kft.	30 615 Ft
SVGA/S-Video/DVI	DirectX 8.1-támogatás, nagyon jó 3D-s teljesítmény, kiváló videolejátszási jellemzők	AMP Computers Kft.	24 750 Ft
SVGA/S-Video/DVI	DirectX 8.1-támogatás, kiváló 3D-s teljesítmény	Mikland Szalon Kft.	36 561 Ft

szavatolt. –20-tól +80 Celsius-fok külső hőmérsékletig vannak biztonságban az álmányok. És ha esetleg egy hűvösebb, 70 fokos szaunában szeretnénk adatokat másolni, nos, ezzel az eszközzel ez is megoldható. A gyártó honlapján első osztályú ügyfélszolgálat működik, a részletes leírástól a meghajtókig mindent megtalálunk (www.zynet.com.tw).

CD-írók

A CD-írók mellett egyre népszerűbbek lettek a DVD-meghajtók is. A legtöbb gépben egyre nőtt a különféle meghajtók száma, míg piacra került a megoldás: a CD-író és a DVD-olvasó kombinációja. Mivel ezek jóval olcsóbbak, mint ha külön vennénk egy CD-írot és egy DVD-olvasót, valamint a gépházban is csak egyetlen helyet foglalnak, így igen hamar elterjedtek a piacon. Mára már kinőtték gyerekbetegségeiket, így aztán az, aki szereti a jó filmeket, és archiválni is szokott, nyugodtan gondolkodhat kombinált meghajtóban.

Az egyik legnépszerűbb modell az **LG GCC-4320B**, ami nem is csoda, hiszen nagyon jó áron vezették piacra. Írási sebessége 8x, 16x,

24x, 32x, újraírni 4x vagy 10x tempóban képes. A CD-ket maximum 40x, a DVD-ket 16x sebességgel tudja olvasni. Az írást 2 MB-os puffere segíti, emellett pufferkiürülés elleni védelemmel (Buffer Underrun) is felvértezték, ami biztosítja a megbízható működést. További előnyei között említhető, hogy írás és olvasás közben is nagyon halk marad. Elérési ideje

szintén igen alacsony, így a lemezek behelyezése után azok szinte azonnal használhatóvá válnak. Ugyancsak örömrünkre szolgált, hogy a mellékelt szoftvercsomagban megtalálható a CyberLink PowerDVD 4.0 médialejátszó program, hasonlóképpen a Roxio Easy CD Creator CD-író alkalmazás. Tudása és szolgáltatásai alapján méltán nyerte el a legtöbb helyen a „Legjobb Vétel” címet.

Grafikus kártyák

A grafikus kártyák piacára a vihar előtti csend a jellemző. Szépen csendben jönnek ki a meglévő kártyák különféle változatai, míg mindenki a két óriás – az ATI és az NVIDIA – küzdelmének legújabb menetét várja, a GeForce FX megjelenését. Máris kíváncsian várjuk az ATI válaszlépését, pedig az NV30 még színre sem lépett. Az átlagfelhasználót egyelőre aligha érdeklik az effajta úrias csetepaték, neki egy a fontos: hogy a piacon lévő

MONITOROK

Megnevezés	Képméret	Max. felbontás	Max. frissítés (1024x768)	Max. frissítés (1280x1024)	Garancia	Értékelés	Szabolt	Bruttó ár
BLT K-7002D	17 col	1280x1024	85 Hz	65 Hz	1+2 év	Nagyon jó képminőség, köszönhető a Philips képcsőnek, alacsony ár	Aqua Computer Kft.	36 125 Ft
CTX VL700	17 col	1280x1024	89 Hz	67 Hz	3 év	Alacsony ár, nagyon szép, egyedi képrfrissítési frekvenciák	E-connect Kft.	36 425 Ft
iiyama Vision Master LS 704UT	17 col	1280x1024	85 Hz	65 Hz	3 év	Jó képminőség, emelt fényerő automatikus ablakkövetéssel	AMP Computers Kft.	38 723 Ft
Belinea 103095 Flat	17 col	1600x1200	105 Hz	75 Hz	3 év	Kiváló képminőség, magas képrfrissítési frekvencia, 1600x1200 maximális felbontás, flat képernyő	PC Direct Kft.	42 375 Ft
Samsung SyncMaster	17 col	1280x1024	85 Hz	65 Hz	1 év	0,23 mm-es képponttávolság, éles kép, nagy kontraszt	Users Computer Kft.	39 913 Ft

TINTASUGARAS NYOMTATÓK

Termék	Csatlakozás	Felbontás (dpi)	Sebesség (lap/perc)	Patronok ára, fekete/szines (Ft)	Patronok kapacitása fekete/szines	Oldalköltség, fekete (Ft)	Oldalköltség, szines (Ft)
Canon i320	USB 1.1	2400 x 1200	9	8500/9250	410/275	20,73	33,64
Epson Stylus C42SX	Párhuzamos	1440 x 720	11	4798/6718	270/150	17,77	44,79
HP DeskJet 3220	USB 1.1	1200 x 1200	7	6000/7000	220/190	27,27	36,84
HP DeskJet 3325	USB 1.1	1200 x 1200	8	8800/9100	495/430	17,78	21,16
Canon Color Bubble Jet S200	USB 1.1	2880 x 720	5	1920/4860	130/120	14,77	40,50

kártyák közül számára melyik a legmegfelelőbb. Ez ma egy egyszerű kérdéssel eldönthető: „Szeretne-e a legújabb 3D-s játékokkal a legnagyobb felbontásban játszani?” A továbbiak a választól függenek, ugyanis számos olyan kártya van, amelyek cserébe a közepes 3D-s teljesítményért elfogadható áron nyújt kiváló multimédiás teljesítményt. Legjobb példa erre a Radeon 9000 alapú kártyák legszínesebb

képviselője, a **Hercules 3D Prophet 9000 128 MB**. A Radeon 9000-es magnak, valamint a 128 MB videomemóriának köszönhetően a textúragazdag programokban rendkívüli képminőséget és kiváló teljesítményt kapunk. A DirectX 8.1-es kártya

támogatja a legújabb szolgáltatásokat is, mint amilyen például a Smartshader (képpont-, vertexárnyalás), a Hyper-Z sávészélesség-javító technológia, a Charisma Engine II képszámítási gyorsítás, a Smoothvision képmosási technika,

GEMOFIS KFT.
Bp. Hungária krt. 131
384-7080, 364-1539
GSM: 30/942-8132
Fax: 384-7082

**Hardver, Szoftver, Telepítés
Szervíz, Rendszer felügyelet**

**Akció február 28-ig !
CorelDRAW 11 109.300 Ft
!!! 104.000 Ft !!!**

Akciók

Minolta PagePro 1200W lézer	42.000
Minolta Magicolor 2300 színes	199.000
HP DeskJet 3816 tintasugaras	19.900
HP LaserJet 1000W	51.600
HP LaserJet 1005W (ÚJ)	69.000
Canon LBP-1120 lézer	53.000

További termékek

Microsoft Office XP SBE OEM	74.500
Microsoft Office XP Prof +Publisher OEM	87.200
Magyar Office Családi/Alap	6.400/17.500
Magyar Office Std/Prof	23.300/28.100
Office 2003 Std/Prof	9.520/23.900
Ability Office	30.400
Windows XP Home/Prof OEM	23.900/37.400
Dreamweaver MX Win	154.800
FlowCharter 2000 Prof Live	131.900
Adobe Acrobat 5.0 Hun/Upg	85.400/34.600
Adobe PhotoShop 7.0 CE spec	209.500
Adobe Design Collection 6.0 CE WIN	360.000
Borland Delphi 7 spec/Upg	152.900/120.000
Clipper 5.3 (doku, nélkül)	58.900
Norton Internet Secur. 2003/Upg	21.800/13.100
Norton SystemWorks 2003 PRO spec	25.900
F-Secure Antivirus for Workstation	30.900
Panda Antivirus Platinum/Titanium	13.700/6.400
Total Commander 5.5 1u/2-9u	11.000/8.800
SuSE Linux 8.1 Hun	15.400
Debian Linux 3.0 (Woody)	4.800
Mandrake Linux 9.0 Std/PowerPack	7.000/14.000
Red Hat Linux 8.0 Personal/Prof	14.000/53.000
Toner HP 1100, 1100A-hoz	14.600
Toner HP 5L, 6L-hez	15.100
Másolópapír Xerox Business 80 gr	860
Másolópapír Canon Copy 80 gr	840

Árlista, információk: www.gemofis.hu
E-mail: gemofis@gemofis.hu
Az árak nem tartalmazzák az ÁFÁ-t.
Az árváltoztatás jogát fenntartjuk.

NOTESZGÉPEK

Megnevezés	Processzor	RAM	Merevlemez	Képernyőméret (col)
Clevo D410S KingBook!	Pentium 4 2 GHz	256 MB	20 GB	15
IPC MultiNote D5	Celeron 1,7 GHz	256 MB	20 GB	15
Gericom Webshox Plus	Pentium 4 2 GHz	256 MB	40 GB	14,1
ASUS	Pentium 4 1,5 GHz	128 MB	20 GB	14,1
Portocom FreeForce	Celeron 1,1 GHz	128 MB	10 GB	14,1

Garancia	Szaktolt	Bruttó ár
1 év	Aqua Computer Kft.	23 000 Ft
1 év	Bluefish Computers Kft.	18 740 Ft
1 év	PC Direct Kft.	13 625 Ft
1 év	Demo Stúdió Bt.	15 875 Ft
1 év	Alien Computers Kft.	15 500 Ft

valamint a Truform háromdimenziós élsimítási rendszer is. Legfőbb erőssége azonban a videolejátszásban mutatkozik meg, ugyanis erre a kártyára is jellemző az ATI híresen erős multimédiás képessége: nagy felbontású tv-kimenet, Video Immersion II technológia, amely a minőségi DVD-lejátszást teszi lehetővé minimális processzorterhelés mellett vagy az alacsony bitrátájú filmek képminőségét javító Fullstream eljárás. Nemcsak a működésére, hanem a kártya külsejére, csomagolására és a vásárlás utáni támogatottságára is jellemző a Hercules egyedülálló minősége. Aki járt már távol-keleti gyártók eldugott oldalain, meghajtóprogramok után kutatva, az megérti, miért is fontos mindez, és így talán nem sajnáljuk érte a kicsit magasabb árat.

Monitorok

Számítógép-felhasználók számára a legjobb orvosság, amit a doktor felírhat, egy jó monitor volna. Sokan gyötrődünk munkahelyünkön, de még otthon is, a monitorok homályos képe miatt. Ha pedig a kép éles, akkor a képfrissítési frekvencia bántja a szemet. Monitorvásárláskor érdemes különös tekintettel lennünk a megfelelő típus kiválasztására. Nem mindig az olcsóbb a jobb, nem biztos, hogy a jól ismert márka ismét jól teljesít.

De persze lehetnek kivételek, és előfordulhat, hogy a legolcsóbb monitor is tökéletesen kiszolgálhat egy otthoni háztartást. Nemrég új márka jelent meg a piacon, nevezetesen a **BTL**. Ez a gyártó a már jól bevált képcsöveket használja saját monitoraihoz. A 17 hüvelykes CRT képernyők közül a **K-7002D** a legolcsóbb. Ez a készülék a Philips 107E 21-ben már ötösré vizsgázott képcsövel készül. Fényereje kielégítő, képminősége nagyon jó, és árához képest igen magas felbontásokat támogat.

1024×768 felbontásban a maximális képfrissítése 85 Hz, ami már kevésbé fásztja a szemet, mint ahogy azt már ebben a kategóriában korábban megszokhattuk. A képernyő kezelőfelülete egyszerű és áttekinthető. Akinek nagyon fontos az ár, és nincsenek speciális igényei, bátran beruházhat egy ilyenbe.

Nyomtatók

A nyomtatók piacán továbbra is nagy népszerűségnek örvendenek az olcsó, belépő kategóriás gépek. Ez nem is csoda, hiszen ma már szinte ez számít konfigurációnk legolcsóbb alkatrészének. Továbbá, mivel a patronok igen drágák, sokan jobban teszik, ha patron helyett inkább nyomtatót cserélnék. Az alacsony ár mellett az egyre fejlettebb szolgáltatások és a nyomtatás

minősége teszik igazán kelendővé ezeket a termékeket. Nem egy képes a 2400 dpi-s, abszolút fotóminőségű nyomtatásra. A **Canon** nemrég megjelent **i320** nyomtatója pontosan ezeket egyesíti magában. Maximális sebessége monokróm nyomtatásnál 10 lap percenként, ami a kissé kevéske, 32 KB-os adatpuffer rovasára írható. Maximális felbontása 2400×1200 dpi. Szinte bármilyen felületre nyomtathatunk vele, beleértve a borítékokat, a pótlók vasalómatricáit, a megszokott A/4-es lapokat, sőt még a speciális 270 g/m² súlyú kemény Canon-papírt is. A kapott szoftvercsomag igen bőséges, a meghajtóprogramon kívül számos képszerkesztőt, képnézegetőt találunk benne, mint amilyen például a PhotoRecord, a ZoomBrowser EX, a PhotoStich, az ImageBrowser és az Easy-PhotoPrint. Ezenkívül támogatja az Exif nyomtatási szabványt; ennek segítségével az Exif-kompatibilis kamerákkal készített képek nyomtatási minősége sokat

Grafikus kártya	Kiegészítők	Garancia	Értékelés	Szaktolt	Bruttó ár
SiS 650	CD-R/DVD-ROM kombinált meghajtó, táska	2 év	Nagy teljesítményű, a 15 csolos kijelző ideális multimédiás alkalmazásokhoz	Notebook.hu Kft.	374 990 Ft
SiS 630	DVD-ROM	2 év	A DVD-nek köszönhetően ideális mindenfajta otthoni, multimédiás felhasználáshoz, a teljesítménye hosszú ideig kielégítő marad	VLR-Computer Kft.	348 750 Ft
SiS 650	DVD-ROM, táska	2 év	Nagy tárhelykapacitással rendelkezik, nagyon jó teljesítménye van, de relatíve gyenge a grafikai motor	Acomp Kft.	374 850 Ft
SiS 650	DVD-ROM, floppy	2 év	Jó a teljesítménye, tartós, erős a háza	Notebook-Centrum Kft.	381 000 Ft
SiS 630	CD-ROM	2 év	Portocom minőség, belépőszintű ár	PcLand/R-Design Kft.	336 350 Ft

MEMÓRIÁK

Megnevezés	Megabájt	Memória fajtája	Szakbolt	Bruttó ár
DDR 256 MB Kingston	256 MB	DDR PC2100 (266 MHz)	PcLand/R-Design Kft.	11 000 Ft
DDR 256 MB OEM	256 MB	DDR PC2700 (333 MHz)	Aqua Computer Kft.	14 875 Ft
RAMBUS 800 256 MB Samsung	256 MB	RD 800	Acomp Kft.	22 490 Ft
DDR 512 MB Samsung (3 év garancia)	512 MB	DDR PC2100 (266 MHz)	AMP Computers Kft.	34 675 Ft
 DDR 512 MB OEM	512 MB	DDR PC3200 (400 MHz)	Extrém Computer Kft.	32 616 Ft

javulhat, ugyanis a kamera a kép elmentésekor bejegyzi az állományba a kép beállításait is, és ezzel együtt kerül majd a nyomtatóba. Ez a modell is bizonyítja, hogy a fotóminőségű nyomtatás már nemcsak a professzionális stúdiók privilégiuma, hanem az olcsó, otthoni nyomtatók is képesek rá.

Noteszgépek

A noteszgépek piaca ugyanolyan töretlenül fejlődik, mint az elmúlt évben, egyre-másra jönnek ki az újabbnál újabb gépek. A nagy ugrás azonban az új grafikus motorok megjelenésének a függvénye, ugyanis a ma kapható noteszgépek legfőbb gyengéje éppen ez a nem elhanyagolható momentum. Hiába fejlődik a processzor, növekedik a kijelzők mérete, ha a mai noteszgépek grafikai teljesítménye jóval elmarad az asztali társaikétól. Gyakori válasz erre a problémára, hogy a hordozható gép nem játékra való. Ez igaz volt akkor, amikor a noteszgépek tudása nem volt elegendő a nagy erőforrást igénylő multimédiás és egyéb szórakoztató időtöltéshez. Mára azonban egy erős, hozzájuk méltó grafikai motorral kiegészítve ezek a gépek teljes értékű többfunkciós erőművek lehetnének. Addig is, ameddig a fejlesztések befejeződnek, válogassunk inkább a jelenlegi termékek közül. Ebben a hónapban a **Clevo D410S King-Book!** noteszgép nyerte el leginkább a tetszésünket.

A gép „lelke” egy 2 GHz-es Intel Pentium 4 processzor, amely elég erős bármiféle irodai és otthoni feladatra. A 256 MB DDR266 memória a mobil eszközök szükségleteit, a használati szokásokat ismerve bőven elegendő. Egy TEAC 24×10×8 CD-R/CD-RW/DVD kombinált meghajtó gondoskodik arról, hogy az ösz-

szes adathoz hozzáférhessünk. Az integrált grafikai rendszer hardveresen támogatott DVD-lejátszást tesz lehetővé. A megfelelő képről a 15 hüvelykes SXGA+TFT kijelző gondoskodik. Akinek ez sem volna elegendő, az ráköttheti a gépet bármely katódsugárcsőves monitorra. Ebben az üzemmódban a maximálisan 2048×1536-as felbontás érhető el, amely például bemutatók tartásánál lehet hasznos. Merevlemeze – 20 GB-os kapacitásával – kellően tágas ahhoz, hogy a mai rendszerek gigabájtségét is maradék-

talantul ki tudja elégíteni. A kapcsolatokkal sem lehet baj, ugyanis három darab USB 2.0 csatlakozót, egy 10/100-as hálózati csatlakozót, egy FireWire csatlakozót, továbbá egy integrált modemet is felfedezhetünk a gépen. Ezenkívül mikrofonbemenet és S/PDIF jack bemenet is helyet kapott rajta. Összességében nem sok olyan noteszgépet találunk a piacon, amely ilyen áron képes felvenni vele a versenyt tudásban. ■

HARDVER

A *PC World* mindent megtesz azért, hogy a *táblázatokban* szereplő termékek és áruk híven tükrözzék a piaci kínálatot, felelősséget azonban nem vállal az ott olvasható termékek elérhetőségéért, a termékek áraiért és az árváltozásokért. Top 5 rovatunk februári száma 2003. január 27-én került a nyomdába.